

Çankaya Üniversitesi gündem

www.cankaya.edu.tr

Sayı: 40 Nisan 2011 ISSN 1304-9836

SOSYAL PAYLAŞIM AĞLARI

- ✓ DÜNYA KADINLAR GÜNÜ
- ✓ KÜMELEŞMEDE BİR BAŞARI DAHA
- ✓ RÖPORTAJ: PROF. DR. TANER ALTUNOK
- ✓ RÖPORTAJ: MURATHAN YAZICIOĞLU
- ✓ ÇANKAYADAKİ ÇANKAYALILAR

<i>Çağımızın İfade Biçimi:</i>	<i>Yeni Kurulan Bölümlerimiz</i>	82
<i>Küresel Bireysellik ve Sosyal Paylaşım Ağları</i>	<i>İç Mimarlık 3. Sınıf Öğrencileri Üniversite-Toplum</i>	
Yrd. Doç. Dr. Cem KARADELİ	<i>Dayanışması Projeleri: Atakule</i>	89
<i>Yeni Bir Çağın Eşiğinde: Sosyal Paylaşım Ağları</i>	Yrd. Doç. Dr. Çiğdem BERDİ GÖKHAN	
Okutman Kerem GÜN	<i>Röportaj: "Kaliteniz Düştüğü Anda Müşterinizi Kaybedersiniz"</i>	96
<i>Sosyal Ağlar, Ağ Araştırmaları ve Uygulama Alanları</i>	Murathan YAZICIOĞLU	
Doç. Dr. Cenk SÖZEN	<i>Öğrenci Toplulukları</i>	99
<i>Sosyal Paylaşım Siteleri</i>	Çankaya Üniversitesi Girişimcilik ve İnovasyon Topluluğu	
Av. Emre HEPER	Çankaya Üniversitesi Türk Halk Müziği Topluluğu	
<i>Öğrencilerimizin Gözünden Sosyal Paylaşım Ağları</i>	<i>Röportaj: "En Büyük Değil; En İyi Olmak İstiyoruz"</i>	103
Röportajlar: Havva Tuğçe SÜER, F. Besim KAVUKÇU	Mehmet ARINCI	
<i>"Biricik İnsan"</i>	<i>Röportaj: "Bilişim Sektörü, Hiç Tartışmasız, Kendini En Hızlı ve</i>	
Dr. A. Turan ÖZTÜRK	<i>En Çok Yenileyen Sektörler Arasında Yer Alıyor"</i>	107
<i>Hazırlık Sınıfında Teknolojinin Kullanımı ve Moodle</i>	Uzman Efe ÇİFTÇİ	
Okutman Hakan TİLGEL	<i>Röportaj: "Sadece Bir Çankayalı Değilim; Ultra Çankayalıyım".</i>	110
<i>TBB Toplumsal Cinsiyet Çalışma Grubu İnceleme Ziyareti</i> ..	Gamze KAHYAOĞLU	
Öğr. Gör. Dr. Gülşen ÇULHAOĞLU	<i>Soğuk Algınlığı</i>	114
<i>Dünya Kadınlar Günü "Kadın Yazarın Penceresinden Kadın"</i> ..	Dr. Kutlu KÖSTERİT	
Okutman Hakan TİLGEL	<i>Öğrencilerimizden</i>	117
<i>Ağ Oluşturma ve Bölgesel İşbirliği İçin Kobi'lerin</i>	<i>İçimizi Isıtan Çayın Öyküsü</i>	122
<i>Güçlendirilmesi Projesi</i>	Yrd. Doç. Dr. Cem Karadeli'nin Objektifinden	124
Prof. Dr. Ziya Burhanettin GÜVENÇ	<i>Haberler</i>	126
<i>Röportaj: "Lisansüstü Eğitim Bizim İşimiz!</i>	<i>Topluluk Haberleri</i>	130
<i>Kariyer Gelişiminizi Ertelemeyin, Bekliyoruz."</i>	<i>Basında Çankaya Üniversitesi</i>	139
Prof. Dr. Taner ALTUNOK	<i>Fotoğraflarla Yeni Kampus</i>	151
<i>İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü 2. Öykü ve Şiir Yarışması</i> ..		

Çankaya Üniversitesi gündem

Çankaya Üniversitesi adına Sahibi:
Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Yrd. Doç. Dr. Cem Karadeli
genelsekreterlik@chankaya.edu.tr

Yayın Kurulu:
Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç
Prof. Dr. T. Nahit Töre
Yrd. Doç. Dr. S. Cem Karadeli
Yrd. Doç. Dr. Ertuğrul Koç
Öğr. Gör. Dr. Gülşen Çulhaoğlu

Okutman Kerem Gün
F. Besim Kavukçu
Havva Tuğçe Süer
Begüm Şen

Yazı İşleri:
Ayça Tatoğlu

Yayın Hazırlık:
Ebru Güler

Fotoğraflar:
Doğan Dereağzı,
Şerafettin Karaköy

Yönetim Yeri:
Çankaya Üniversitesi Rektörlüğü
Öğretmenler Caddesi No: 14
Yüzüncüyıl 06530 Ankara
Tel: 0312 284 45 00 / 140

Tasarım:
Turuncu Digital Reklamcılık
Matbaacılık Tic. Ltd. Şti.

Basım yeri ve tarihi:
Ajanstürk Gazetecilik ve Matbaacılık
İnş. San. A.Ş.
İstanbul Yolu 7.km Necdet Evliyagil
Sokak No:24 Batıkent - Ankara,

29 Nisan 2011

Çankaya Üniversitesi
Yayın Müdürlüğü tarafından
hazırlanmıştır.

Dergide yayınlanan yazılar kaynak
gösterilerek kullanılabilir.

İmzalı yazılardaki görüşler
yazarlarına aittir.

Üç ayda bir yayımlanır.
Yerel süreli.

Prof. Dr. Ziya Burhanettin GÜVENÇ
Çankaya Üniversitesi Rektörü

Zaman ve kaynak kullanımındaki israf, verimsizliktir ©
 Verimsizlik, kaçınılmaz bir şekilde yoksulluğu getirir
 Yoksulluk ile cehalet de doğrudan ilişkilidir
 Çünkü verimlilik bilgiye dayanır, seviyesi bilgi ile yükselir
 Her şeyin israfı ise bilgisizlikten beslenir
 İsrafın kaynağı bu nedenle, cehalettir
 Bu da bütün yönetimleri verimsizleştirir
 Tüm kurumları verimsiz olan toplumların sonu da fakirliktir
 Peygamber diyor ki; "bütün kötülüklerin anası cehalettir"
 O zaman, neden cehaletimizin ürünlerine kılıf üretilir?
 Başımıza gelen her tür musibetler Takdiri İlahi midir, kaderimiz midir?
 Yoksa bu belaları, verimsizliği besleyen cehaletimiz mi üretir?
 Unutmayınız, verimsizlik ve yoksulluk asla kader değildir
 Bir yaşam tarzıdır ve bizlerin tercihidir
 Verimsiz ve yoksul ülkelerin tek umudu, kümeleşmedir
 Kümeleşme, küme üyelerinin verimlileşmesidir
 Kümeleşmeyi beceremeyenler, kesinlikle yoksullukta kümeleşir
 İnsanlığı yok eden yoksulluğu, şüphesiz cehaletin beslediği verimsizlik yaratır
 Elbette bu belanın içerisinde, iş ahlakının zayıflığı da vardır
 Bu yüzden, cehalet ile mücadele edenlere cennette mekân hazırlanır

F. Besim KAVUKÇU

Dünya o kadar hızlı değişiyor ki... Bundan 20 yıl önce birileri çıkıp "hayatımıza İnternet diye bir kavram girecek ve her türlü işimizi oradan halledeceğiz, hatta gönül işlerimizi bile..." deseydi, herhalde kahkahalarla gülerdik; ancak o zamanlar geleceğimiz tüm bu kavramların içinde bugün yolcu yuz, çoktan.

Mektupların yerini e-postalar aldı. Sinemaların yerini, İnternet üzerinden seyrettiğimiz televizyon dizileri, filmler hatta canlı yayınlar. Kitapların yerini e-kitaplar, Atarilerin yerini online oyunlar aldı. Müzik albümleri neredeyse bitti, herkes şarkı indiriyor. Eskiden eş bulmak için gazetelere verilen ilanlar çoktan çöpçatan sitelerindeki profillere dönüştü. Yemeklerimizi İnternette sipariş ediyor, kıyafetlerimizin renk ve bedenlerini firmaların İnternet sitelerinden görebiliyoruz. Şirketlerin kurumsal web alanları ve kişisel İnternet sitelerinin sayısı da artıyor. Gazetelerin web adreslerinin tıklanma sayısı, basılan gazetelerin kat be kat fazlası. İnsanlar tekziplerini İnternet üzerinden yayımlıyor, arabalarını, evlerini yine sanal ortamdaki satıyor, uzaktaki arkadaşlarıyla görüntülü konuşma sayesinde iletişime geçiyor, bir önceki kuşak bile yeni doğan torunun fotoğrafını İnternet üzerinden görüyor, kahve falları sanal ortamdaki bakılıp fotoğraflar dijital monitörler üzerinden paylaşıyor.

İnternetin hayatımıza kattığı en önemli kavramlardan biri de "sosyal paylaşım ağları." Hemen herkesin bir profilinin olduğu, bilgilerinin, yaşadıklarını,

gördüklerini, özel hayatlarını burada ifşa ettiği, güvenliği tartışmalı olmasına rağmen kimsenin geri adım atmadığı sosyal paylaşım ağları, hayatımızın maalesef(!) tam merkezinde artık. Patron işe alacağı elemanın profilini inceliyor, doğum günleri sanal birkaç kelimeyle geçiriliyor, genç kız evlenmeyi düşündüğü adamın "duvarında" yazılanları takip ediyor, delikanlı kız arkadaşının fotoğrafına yapılan yorumlardan kıskançlık çıkarıyor ve aileler çocuklarının sırlarını buralardan öğreniyor. Özel hayatın mahremiyeti ilkesi kimsenin umurunda değil artık ve gözükene odur ki mahremiyet, artık hiç önemli olmayacak.

40. sayımızda bu ağlara farklı gözlerle bakmaya çalıştık. İnsanların neden böyle sitelere ihtiyaç duyduğunu, insanların buralardan neler elde ettiğini ve neler kaybettiğini ele almaya çabaladık. Bu konuyla ilgili birbirinden değerli araştırma ve yazılara yer verirken aynı zamanda, gerçekleştirdiğimiz mini ankette, öğrencilerimize yönelttiğimiz sorulara da samimi cevaplar aldık. Özellikle 29. sayfadaki Çankaya Üniversitesi öğrencilerinin, yöneltilen sorulara verdiği cevaplar eminim ki çok ilginizi çekecek.

Tüm Yayın Kurulu adına hepinize keyifli okumalar dilerim.

kavukcufb@cankaya.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Cem KARADELİ
Çankaya Üniversitesi
Genel Sekreteri

ÇAĞIMIZIN İFADE BİÇİMİ: KÜRESEL BİREYSELLİK VE SOSYAL PAYLAŞIM AĞLARI

Son 400 yıl içinde insanlık, ikisi 20. yüzyılda olmak üzere üç endüstri devrimi yaşadı. Bir dördüncüsü de kapıda, her an üretimin nanoteknolojiye kaymasının etkilerini yaşamaya başlayabiliriz. İlk ve asıl Endüstri Devrimi, ortaya çıktığı 18. yüzyılda ve güçlendiği 19. yüzyılda insanlığın her açıdan dönüşmesini sağladı. Fabrikaların ortaya çıkıp bugün anladığımız anlamda sanayi imalatını ortaya koymasıyla birlikte her şey değişti. Şehirler bugünkü anlamı ve yapılanmasıyla gelişmeye başladı, mimari ve şehir planlama sorunları ve çözümleri karşımıza çıktı; işçi sınıfı ve orta sınıf dediğimiz sosyal sınıflar oluştu, bunların ihtiyaçları; demokratik katılımdan alışverişe, metrodan trafik ışıklarına her anlamda hayatımızı şekillendirdi. Şehirlerin dönüşümü sayesinde sevdiği kişiyle evlenmek gibi bir kavram bile oluştu. Demiryolları ülkeleri bir uçtan diğerine bağladı, atlı arabayla altı gün süren Londra – Edinburgh yolculuğu on iki saate indi. Bu sayede iletişim de gelişti ve süratlendi. Trenle taşınan mektuplar, zamanla geliştirilen telgraf sistemle-

ri ve telefonun icadı hep iletişimdeki gelişmeler olarak o dönemin insanlarına büyük kolaylıklar sağladı, kopmuş ailelerin birbiriyle iletişimi kolaylaştı.

İkinci Endüstri Devrimi, üretimin dramatik bir biçimde arttırılabilmesini sağladı. Henry Ford'un geliştirdiği üretim bandı teknolojisi, üretimin hızlanmasını sağladığı gibi, ihtiyaç duyulan malzemenin belirlenmesi, stoklanması, ürünlerin daha standart, daha ucuza ve daha az zaman harcanarak üretilmesini sağladı. Bunun sonucu, en üst ekonomik sınıflara mensup olmayanların bile eskiden lüks tüketim malzemesi olarak düşünülen ürünlere mantıklı fiyatlar ödeyerek sahip olabilmelerini sağladı. Örneğin, 1901 yılında dünyanın en güçlü hükümrani Kraliçe Victoria öldüğünde, sahip olduğu ipek çorapların adedi kaydedilirken, yeni teknolojilerin kullanımıyla bundan kısa bir süre sonra her isteyen benzer nitelikte naylon çorap kullanabilir hale geldi, evlerde aydınlatma elektrikle sağlanırdı oldu. Böylece en fakir evlerle en zengin evler arasında, aydın-

latma açısında bir fark kalmazken, hanelerde buzdolapları, radyolar, zamanla televizyonlar, ailelerin seyahat kabiliyetini kolaylaştıran otomobiller kullanılmaya başlandı. Bu sayede zenginlikle ilintilendirilen ürünler genel kullanıma açılmış oldu.

Üçüncü Endüstri Devrimi ise bizlere 1970'ler ve 1980'lerde mikroçip teknolojisini ve onun araladığı kapıdan geçen binlerce ve daha önce üretilmesi mümkün olmayan ürünü tanıştırdı. Önce araç, sonra kişisel cep telefonları, manyetik rezonans cihazları, 'walkman'ler, daha sonraları mp3 çalıcılar, kişisel bilgisayarlar, bilgisayarların sayısız programları, yan ve temel gereçleri, küresel kullanımıyla internet ve tüm içerikleri, uydu bağlantılı televizyon yayınları, uydu takip sistemleri, hep bu Üçüncü Endüstri Devrimi sayesinde hayatımızda yer buldu.

Her endüstri devrimi, kendi koşullarını beraberinde getirdiğinden toplum yaşamını da hayli derinden etkilemiştir. Üçüncü Endüstri Devrimi de bu çerçevede öncüllerini izledi. Kişisel iletişim ön plana çıktı. Kişisel bilgisayarların, mobil telefonların ve internet kullanımının sayesinde yepyeni bir bireysel hayat tarzı yerkürenin her tarafında belirmeye başladı. Mobil iletişim cihazları sayesinde insanlar her nerede olurlarsa olsunlar erişilebilir oldular ve kendilerine erişilebildiği gibi diğer kişilere de erişilebilme olanağına kavuştular.

Öte yandan, bu üçüncü devrimle, insanların, işgücünün, teknolojinin, paranın, yatırımların tüm gezegene yayılması da gerekti. Eskiden teknoloji sadece belli endüstrileşmiş ülkelerin tekelindeyken ve gelişmekte olan ülkelere yeni bir teknoloji ortaya çıktığında bir önceki teknoloji ihraç edilirken, artık üretimde artan maliyetler, çağdaş elektronik alt yapı olmadan satılabilecek ürünlerin çalışmama riski gibi nedenlerle en yeni teknoloji aynı anda tüm

dünyanın kullanımına sunuluyor. Dolayısıyla da küreselleşme bir yandan yaşamımıza yerleşen bu yeni unsurları desteklerken diğer yandan da bu unsurların sayesinde etkinliğini sürdürebiliyor.

Bu şartlar altında ve Soğuk Savaşın da sona ermesiyle birlikte, artan iletişimin bir uzantısı olarak liberal bakış açısı da yeni dünya düzeninin bir parçası oldu. Liberal yaklaşımın net bir şekilde ortaya çıktığı bir alan ekonomik liberalizmken bir diğer alan da hem ticari hem felsefi açıdan önemi ve dolayısıyla üzerindeki vurgu artan bireysellik oldu. Bireylerin kendini ifade etmesi gerektiği, iletişim içinde olması gerektiği, toplumdaki her ferdin, aynı tür yiyecek tüketir, aynı kıyafet tarzını benimser, aynı tür cihazlarla iletişim kurar, aynı cins TV programından hoşlanır haldeyken her bir bireyin diğerinden farklı olduğunu ilan etmesi gerektiği noktalarının vurgulanması, küresel kamuoyunda, özellikle de başarıyla bilgisayar kullanabilen daha genç nesilleri fikirlerinin ve yaptıklarının değerli olduğu ve bunları tüm dünyayla paylaşmak istedikleri sonucuna vardırdı. Gerçi Margaret Thatcher'ın dediği gibi olmadı; birçok bireyin oluşturduğu aslında etkileşimsiz bir insanlar bütünü yerine, hala anladığımız anlamda bir toplum var; ancak sonuçta bireylerin kendilerini ifade edebilmesi de artık çok daha kolay ve kabul edilebilir bir şey.

Bireye vurgu yapan bir uluslararası toplum, aynı zamanda bireylere kendi değerlerinin önemli olduğu mesajını da veriyorsa, bu uluslararası toplumun şöhrete belki gerektiğinden fazla olarak kıymet addetmesine şaşırılmamak gerekir. Herkesin isteği dünyada –veya onun küçük bir kısmında– kabul görmek olunca da teknolojinin imkanları bu amaç için kullanılabilir hale geliyor. Hatta bireyler bu şekilde bir dünyaya kendini kanıtama ve dünyayı kendi bakış açısından bilgilendirme olanağına kavuştuklarına ikna oluyorlar.

Bu şartlar altında da insanlar bir yandan bilgiye hemen erişmek, buluşacağı arkadaşının o anda nerede olduğundan, borsada neler olduğuna değişen her tür konuda anında bilgi sahibi olmak isterken, öte yandan maruz kaldıkları bilgi bombardımanı yüzünden bilgiye en rahat, en az düşünerek, en eğlenceli şekillerde erişmeyi de tercih etmeye baş-

lamakta. Bunun doğrudan bir sonucu televizyon haberlerinin artık haber değeri taşımayan yüzeysel saptamalar ve yorumlarla dolması iken, bir diğer sonucu da dünyada hala her gün 1,7 milyar gazete satılmasına karşın dijital bilgi kaynaklarının nüfus gençleştikçe daha fazla ilgi çekmesi. 1980'lerde buluşacağınız arkadaşınızı buluşma noktanızda beklemek tek çözümken artık nerede olduğunu cep telefonundan öğrenmek mümkün. Aynı şekilde, haberleri de gazetelerin çevrimiçi yayımlarından olduğu an izlemek, bloglardan takip etmek, uluslararası haber kanallarının anında geçtiği görüntüleri bilgisayarınızla; hatta akıllı telefonunuzla her neredeyse izleyebilmek tercih edilir bir yöntem olma yolunda. Nasıl ki televizyon, akşam gazetelerini dünyanın tümünde neredeyse ortadan kaldırdı, alternatif iletişim ve haberleşme ağları da gündelik gazeteleri ve belirli bir programa zorunlu olarak sadık kalan bireyin isteğine cevap vermeyen televizyon kanallarını tehdit etmek üzere. Sevdiğiniz bir filmi, diziyi, konseri yasal veya yasadışı yollardan internette satın almak ya da ücretsiz olarak indirmek, bunları kendi istediğiniz zaman ve sırayla izlemek artık mümkünken bu yeni iletişim mecralarının klasik mecralar için önemli bir handikap oluşturacağı kesin.

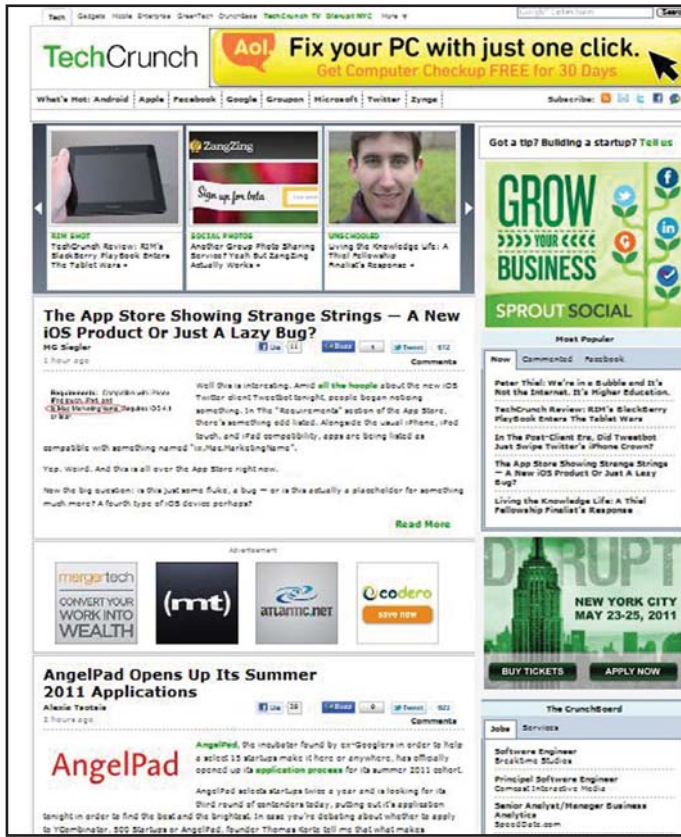
Bugünün dünyasında, küresel toplumun en aktif biçimde ve uluslararası sistemin temel gerekliliklerinin üstü kapalı bir dışavurumu haricinde güdülenmemiş olarak iletişime geçtiği alan sosyal paylaşım ağları. Sosyal paylaşım ağları, bireylerin fikirlerini, sevdiklerini, hayatlarından parçaları değiş tokuş ettikleri, bir şekilde küresel toplumun bir parçası olurken bireysel farklarını, aslında tüm geri kalan insanlara benzerliklerini sergiledikleri bir ortam olarak modern dünyanın önemli bir parçasını oluşturmakta. Yüz milyonlarca insan, internet üzerinden birbirleriyle yaşamlarını paylaşırken kendilerine birer şöhret alanı yaratmak, bir şekilde izlenilir olabilmek amacını da taşıyorlar.

Sosyal paylaşım ağlarının günümüzde ulaştığı güç, bunlara inanılmaz bir iktidar sağlayabileceği gibi, neredeyse anlık değişimlerle genel eğilim bir sosyal paylaşım ağından diğerine yönelebiliyor. Türkiye'de bunun en büyük örneği sözlük siteleri ile yaşandı. "Ekşi Sözlük", ilk kurulduğu dönemde gençlik üzerinde hayli büyük bir yönlendi-

rici oldu. Üye alımları çok büyük bir heyecanla beklendi, "Ekşi Sözlük" üyesi olmak, kendini ifade edebilmenin en prestijli yöntemlerinden biri olarak kabul edildi. Bu, internette yer alan, üyelik gerektiren; ancak üyelerine her konuda her çeşit fikir beyan etme imkanı taşıyan sistem, kısa süre içinde taklit edilmeye başlandı ve "İTÜ Sözlük", "Uludağ Sözlük", hatta "Çankaya Sözlük" gibi oluşumlar, toplum hayatımızın; en azından gençliğin toplum hayatının bir parçasına dönüştü.

Sözlük sitelerinin kullanıcılarına verdiği en önemli koz, eleştiri yapabilmek ve genellikle de bu eleştiri yüzünden başlarının derde girmemesi rahatlığı oldu. İnsanlar mahlas (takma ad, nickname) kullanarak yazdıkları için, ancak dava açılmasını gerektirecek bir durumda asıl kimlikleri, o da yetkililere, açıklanabilir oldu. Dolayısıyla herhangi bir mahlas seçerek bir internet sözlüğünde istenilen konuda istenildiği gibi yorum yapabilmek özgürlüğü elde etmiş bireyler, kendi bakış açılarından birtakım kişileri, kavramları, fikirleri, yapıtları değerlendirip bunlar hakkında olumlu ya da olumsuz, içlerinden ne geçiyorsa aktarabilme özgürlüğüne, belki de 18. yüzyıl sonu ve 19. yüzyıl başı zirveye çıkan risale yayımlama döneminden bu yana ilk kez kavuşuyorlardı. Bu eleştirinin tonu ve dozajı bazen çok aşırıya kaçsa da bireyin kendini ifade özgürlüğüne yaptığı katkı çok değerliydi. Daha sonra, blogların yaygın-

fikir beyan etmek veya ciddi bir yazı yazmak yerine o an nerede olduğunu, ne yapmak istediğini, hangi ruh halinde olduğunu anlatmak isteyen veya başkalarıyla tanışmak amacıyla olan çoğunluk başka mecralara yöneldi.

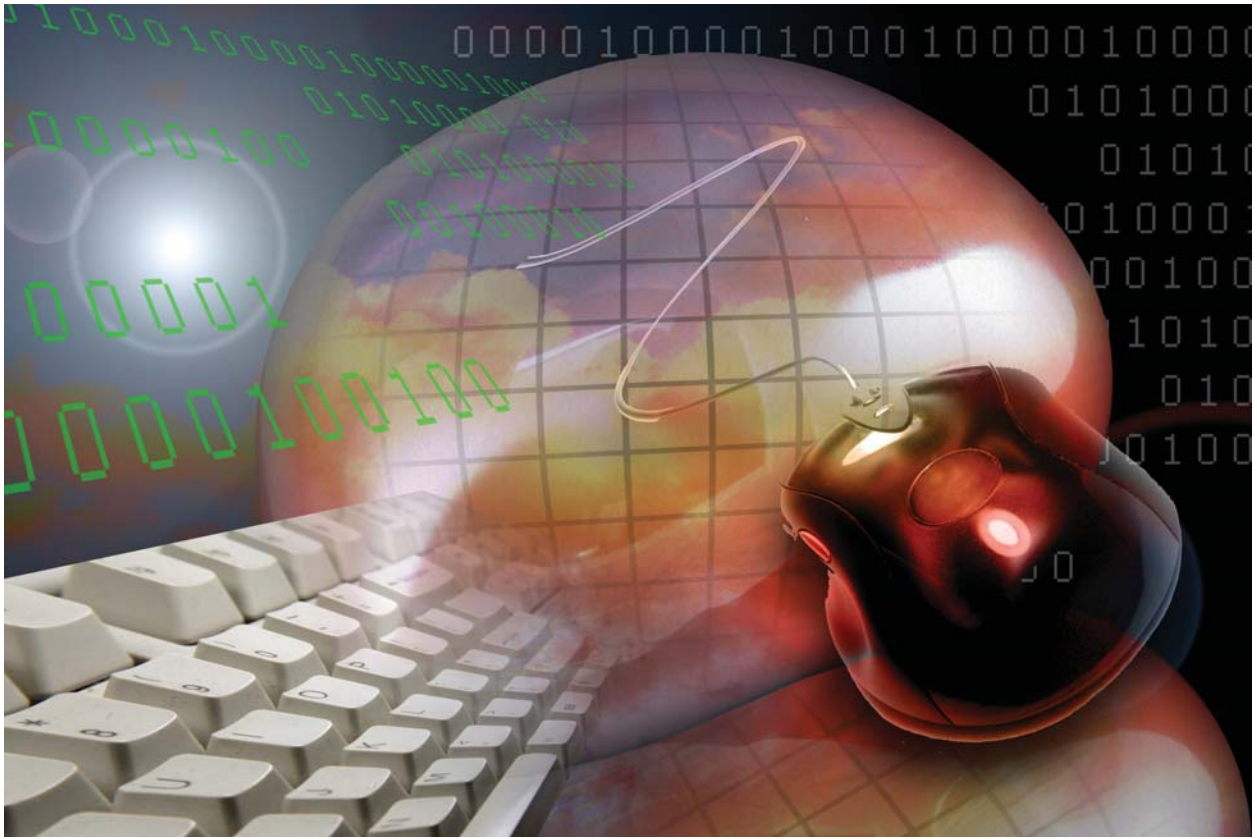
Bu farklı mecralardan ilki, şüphesiz ki bloglar oldu. Web-log (ağ güncesi) kelimelerinin kısaltması olarak ortaya çıkan blog terimi, yeni bir tür bilgi akışının da başlatıcısı oldu. Bloglar, genelde bir kişi bazen bir kurum tarafından oluşturulan, yorumlar, olayların tanımlanması, videolar veya ses kayıtları gibi başka materyallerin kullanıldığı, her kaydın yeniden eskiye doğru sıralandığı yazı ağırlıklı internet siteleri olarak eksik bir biçimde tanımlanabilir. Blogların önemi, yine küreselleşmenin getirdiği farklılık ve bireysel olarak kendini ifade edebilme ihtiyacından kaynaklanmakta. Gündelik hayatta toplumda sivrilmemiş, gününü sıkıldığı bir işte ya da okulda geçiren insanlar, yorumlarıyla internette hayli fazla takipçisi olan şöhretli figürlere dönüşebilirler. Dedi-kodu sitesi sayesinde Amerikan gösteri dünyasında önemli bir figür haline gelen Perez Hilton (gerçek adı Mario Lavendaria, jr., taklit ettiği Paris Hilton) bu grubun net bir örneğidir.

Öte yandan, blog kavramı, gazetecilik üzerinde de çok önemli etkiler yaratmıştır. Katılımcı gazetecilik olarak tanımlanabilecek blog türünde, kişinin mesajının herhangi bir sansür mekanizmasına takılmadan (teoride) küresel kamuoyuna sunulabilmesi, önemli bir dönüm noktasıdır. Yine bloglar sayesinde basılı gazetelerin internet nüshaları güncel kalabilmeyi, olayları anında aktarabilmeyi başarmaktadır. Blogların bir diğer faydası ise, birtakım -genelde maddi- sebeplerle seslerini duyurmakta zorlanan cemiyetlere bir çözüm önerebilmeleridir. İskoç ve Galler Keltçesi, Katalanca veya Baskça gibi kendi ülkelerinde toplumun çoğunluğu tarafından kullanılmayan dilleri konuşanlar, genel geçerden farklı bir dünya görüşünü paylaşan küçük topluluklar, alternatif gençlik grupları, çok tanınmayan bir aktörün ya da grubun hayranları, kendi bloglarını yaratarak bunlar üzerinden kültürel paylaşımlarını başarmakta ki bu da yeni dünya düzeninin önemli bir kavramı olan bireyselleşmeye büyük bir katkıyı sağlamaktadır.

laşması ile bu ifade özgürlüğü daha da özgül ve özgün bir tarz edinecekti.

Ancak, zaman içinde "Wikipedia"nın ve Türkçe versiyonu "Vikipedi"nin ortaya çıkması, daha bilimsel birtakım yazılar yazma veya yazılmışlara katkıda bulunma isteğindeki bir fırsat sağlarken, bir yandan daha net kendini ifade etme özgürlüğü sağlayan ve yazı konularında kısıtlama getirmeyen kişisel blogların ortaya çıkması, bir yandan daha kısıtlı olarak da olsa kendini ifade etme şansı veren, fotoğraflarını ve hayatındaki parçaları sergileme, arkadaşlık, tanışma ve bir anlamda kendini tanıtmaya amaçlı internet siteleri zamanla bu grup sitelerin popülaritesini azaltmaya başladı. Bir konuda

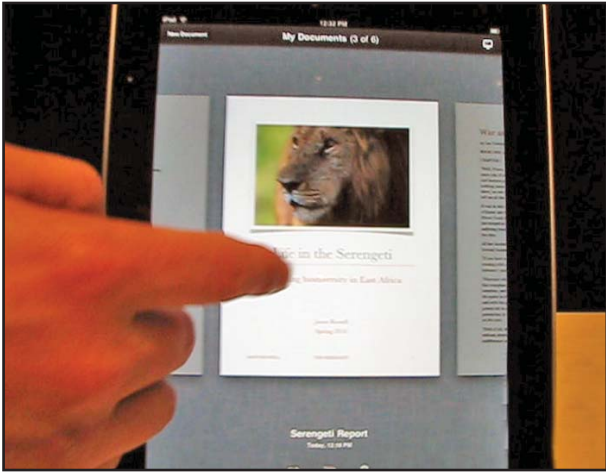

Dünya genelinde ise, şüphesiz ilk önemli sosyal paylaşım ağı, öncelikle müzisyenlere ve diğer sanatçılara yer vererek 2003 yılında karşımıza çıkan, her üyesine fotoğraflarını ve kendi bestelediği veya kişisel sayfasını ziyaret edenlerin dinlemesini istediği müzik parçalarını kendi seçtikleri bir arka plan üzerinde sergileme ve diğer kullanıcılarla iletişim kurma olanağı veren "MySpace" oldu. "MySpace", en güçlü zamanlarında tüm dünyada 100 milyondan fazla kullanıcıya sahipti. 2005 yılında Rupert Murdoch'un NewsCorp şirketi "MySpace"i 580 milyon dolar ödeyerek satın aldı; ancak internette genel kullanıcı eğilimi hızla değiştiğinden bu kadar popüler bir sitenin kullanıcıları bile kendilerine daha uygun bir tür site bulduklarında eski gözdelemlerini terk etme yolunu seçiyorlar. MySpace, bu konuda çok net bir örnek. Birkaç yıl önce 580 milyon dolara satın alınan sitenin şu anki değeri, internet finans uzmanı Henry Blodget'a göre 'neredeyse sıfır'a düşmüş durumda.

Bu düşüşte en önemli faktör "Facebook"un ortaya çıkması olarak gösterilebilir. 2004 yılında Harvard Üniversitesi'nde kurulan "Facebook", zamanla önce ABD'de sonra da dünyanın geri kalanında

çok büyük bir hızla gelişen bir sosyal paylaşım ağıydı. Sanatçılarla değil; bir arada olamadığı arkadaşlarıyla internet üzerinden iletişimde kalmak, yazdıklarını, seçtikleri videoları, yaptıkları yorumları, medeni durumlarını; hatta konuştukları dillere kadar kendi kişisel özellikleri ile aktarmak ve bireysel olarak veya başkaları ile paylaşımlı şekilde oyun oynamak isteyenler için "Facebook" inanılmaz bir fırsat yarattı. Şu anda "Facebook"un 500 milyon kullanıcısı var ve "Facebook"un kullanıcı sayısını 400 milyondan 500 milyona çıkartması, sadece beş ay sürdü. Ortalama bir kullanıcısının 130 'arkadaş' sahibi olduğu, ayda 90 içerik birimi oluşturduğu, 80 sayfa, grup ve olayı izlediği bu sitede, her ay 30 milyardan fazla fotoğraf, internet bağlantıları, haberler gibi içerik unsuru paylaşılmakta ve insanlar her ay toplamda 11,66 milyar saati, "Facebook"ta geçirmekte. "Facebook", küresel ölçekte bir sosyal paylaşım sitesiyken her ülkede pek çok ve çeşitli yaygınlıkta site de kendi ulusal pazarlarına yönelik çalışmakta ve bunların bir kısmı arkadaşlık kurma ve flörte ağırlık verirken; bir kısmı da iş ilişkilerini geliştirmekte kullanılmakta. "Facebook"un çok daha ciddi ve verimli kullanıldığında önemli ticari bağlantılar kurulmasını sağlayabilecek bir uluslararası kuzeni ise, ta-

bii ki "Linked-In", ancak bu ve benzeri siteler veya Britanya'nın "Bebo"su gibi ulusal vurgulu, bölgesel veya ulusal zevklere hitap eden siteler, elbette ki "Facebook"la aynı küresel popülariteye ulaşamıyor.

"MySpace"ın çöküşüne katkıda bulunan bir diğer sosyal paylaşım sitesi ise, diğerlerinden farklı içeriği ile 2005 yılında kurulan "YouTube" oldu. "MySpace"ın bir eksikliğini gideren "YouTube", herkesin videolar yükleyerek kendinden bir şeyler katmasına açtı. Bu siteye yüklenen videoların içeriği, sevdiği bir şarkıyı evinde söyleyen ergenden, kendince stand-up gösterisi yapanlara, felsefi konuları tartışanlardan" Bugün eve giderken tuhaf bir şey gördüm" kıvamındaki görüntülere, televizyondan kayıtlardan, şarkıcıların resmi video kliplerine kadar çok geniş bir yelpazeyi kapsamaktaydı. Bu sayede "YouTube", televizyon izlemekten sıkılmış bir kuşağın kendince bireyselleşme ve toplumun artakalanından ayrışma ihtiyacına yanıt verebilmiş bir mecra olarak küreselleşmenin getirdiği aynılaşmış,

genel geçer ideolojik ve tüketimci ekonomik anlayış içinde bireylerin bir ortak alanına dönüştü. Günümüzde "YouTube"a her bir dakika içinde 24 saat uzunluğunda video yüklenmekte, günde 2 milyar, ayda bir milyar saatten uzun video izlenmekte. Sıteyi 2006 yılında "Google" kendi hisselerinden 1,65 milyar dolar ödeyerek satın aldı. YouTube'un şu anki değeri ise 2,87 milyar dolar olarak tahmin ediliyor.

"YouTube"un bir özelliği de kendi şöhretlerini yaratması oldu. Kendi halinde bir genç olan Lucas Cruikshank'ın yarattığı *Fred* tiplmesi 1,7 milyon üyeli bir "YouTube" kanalına dönüştü ve bir Fred filminin yapılmasına (son derece yaratıcı adıyla *Fred: The Movie*) yol açtı. Yine "YouTube"da ailesinin başka yerlerde yaşayan fertlerinin görmesi için sokakta ve yarışmalarda şarkı söylediği videolarını "YouTube"a yükleyen Justin Bieber, kısa sürede dünyanın en ünlü şarkıcılarından birine dönüşürken ve daha yeni 17 yaşına girmişken YouTube'da videolarının izlenme sayısını bir milyon, kişisel servetini de üç yıl içinde 100 milyon doların üzerine çıkartmayı başardı; ancak, Rodgers153 (James Roderick) gibi kendine daha mütevazı bir izleyici topluluğu çekebilmiş "YouTube" şöhretleri de mevcut; "Bugün benim aklıma şöyle birşey geldi" şeklinde hazırlanan *vloglar* (videogünce) yaratarak binden fazla aboneye sahip olabilmek, gerçekten de azımsanacak bir başarı değil. Tabii, bir de meşhur değil de bednam olanlar var ki bunların da en yeni örneği "YouTube"daki en yeni süperstar olmaya kalkıp "Friday" adlı şarkısıyla "Dünyanın en kötü şarkısı ve şarkıcısı" olarak tanımlanan Rebecca Black'tir.

Sadece videoyla değil; ne kadar önemsiz veya hedefini bulması zor olursa olsun ("Paparazziler Justin Bieber'ı rahat bırakın" la "Bugün saat 17'de Beşiktaş'la maçımız var," "Onun adı Ryan Giggs, hangi mevkide isterse oynar," dahil her şey) söyleyecek bir şeyleri olanlar için ise 2006'da kurulmuş olan "Twitter" önemli bir adres oldu. Twitter'ın ayırt edici bir özelliği herkese 140 kelimeyi aşmamak kaydıyla bir şeyler yazma hakkı tanınması ve bu sayede bir blog açıp içeri dolduracak veya bir sözlükte herhangi bir konuda görüş yazacak kadar birikimi, zamanı veya sabrı olmayanlar için yine de kendilerini uluslararası (veya yerel) topluma ifade

edecek bir ortam oluşturması. Bu hakkı kullananlar ise ya kimse tarafından tanınmayanlar veya bir şekilde meşhur olmuş veya gerçekten toplumlari veya dünyaca tanınmış kişiler. Dolayısıyla bir yandan “beliebing1direct” veya “Viicky_Belieber” gibi kullanıcı adı olanlara rastlarken öte yandan deminiki mahlasta adına atıf bulunan Justin Bieber’a da kullanıcı olarak rastlamak mümkün. “Twitter”da ilginç olan, kitlelerin, kitleler derken de spor, sinema ve müzikle ilgili hayranların çoğunun dahil olduğu genç kuşağın hayran oldukları, takip ettikleri yıldızları izlemek için bu siteye üye olurlarken, Tofaş’ın basketbolcusu İlkan Karaman’dan Virgin’in sahibi Sir Richard Branson’a bir çok –az veya çok- ünlü de kendilerini anlatmak amacıyla bu sitede boy gösteriyorlar. Britanya’nın en önemli komedyenlerinden Stephen Fry’ın Twitter’ı bu ülkede esprili girdileriyle (tweetleriyle) yaygınlaştırması ve bu sayede kendini de modası geçmemiş ve geçmeyen bir sanatçı olarak lanse edebilmesi olumlu bir katkı örneğiyken; genellikle ünlülerin mesajları “Şu anda falanca ile yemekteyim” ile “Bugün erken kalktım. Birazdan spor salonuna gideceğim” arasında değişmekte; hatta ne yazacağını bilemeyip oynadığı birkaç iyi filmle kitlelerin gözünde kendine iyi bir yer edinmiş James Franco gibi aktörlerin Twitter’a koydukları birtakım saçma, bağlantısız fotoğraflar, anlamı kendinde saklı girdiler ile tüm popülerliklerini ve olumlu bakışları kaybetmeye yol aldıklarını farkendince son hızla “Twitter”dan çıkmaları da bu mecraanın olumsuz ve verimsiz kullanımına iyi bir örnek oluşturmaktadır. Olumlu, olumsuz, ilgi çeken veya çekmeyen ‘tweet’ler, artık pek çokları için gündelik hayatın ayrılmaz bir parçası. Twitter’ın günümüzde dünya çapında 100 milyon kullanıcısı var ki bu sayıya her gün 300.000 kişi ekleniyor ve tüm bu kullanıcılar her gün 80 milyondan fazla, bir ayda ise iki milyardan fazla mesaj yayımlıyorlar ki bu da her bir saniyede bin mesaja karşılık geliyor. “Twitter”ın değeri de 10 milyar dolar civarında hesaplanıyor.

Bu kadar etkili iletişim ortamlarının varlığı, tabii her zaman eğlence veya bilgi edinme için değil; artık toplumların kaderini değiştirecek şekilde de kullanılıyor. Çin Halk Cumhuriyeti işgalindeki Tibet’te olsun, sert bir askeri cuntanın hüküm sürdüğü Burma’da olsun, Yemen’de, Fas’ta, Cezayir’de, bu tür

oluşumların en etkili şekilde ortaya çıktığı ve olağanüstü bir toplumsal kenetlenmenin oluşmasının sağladığı Mısır’da olsun, blogların ve sosyal paylaşım ağlarının kullanımı muhalif hareketlerin seslerini duyurabilmeleri, baskıcı yönetimlerin yaptıklarını tüm dünyaya aktarabilmeleri ve bunlarla nasıl mücadele edilebileceğini tartışabilecekleri bir ortam yaratmakta. Dolayısıyla, aynı şey bir kez daha karşımıza çıkmakta: Tüm bu yeni iletişim unsurları, aslında sesi çıkmayan ve sesinin çıkmasının genel toplum tarafından da beklenmediği, arzulanmadığı ya da gerekli görülmediği her tür grubun ve bireyin sesini dünyaya duyurabilmesi için birer aracı. Bizlere Üçüncü Endüstri Devrimi ile gelen ve küreselleşme ile iyice güçlenen bireysellik, her bireyin ve her fikrin değerli olduğu düşüncesi, bu sosyal paylaşım ağlarını her birey ve her grup için, azınlık – çoğunluk ayrımı gözetmeden, ne isterse aktarma araçlarına dönüştürüyor. Bu durum, insanlık için önemli bir dönemeç; çünkü artık sesini duyurabilmek, sadece büyük sermaye sahiplerinin, yetenek sahiplerinin, gerçekten güzel, yetenekli veya şanslı olanların harcı değil. Herkes, artık küresel topluma kendi derdini anlatma şansına sahip. Bu anlatılanların kabul edilip edilmeyeceği, destek görüp görmeyeceği, takip edilip edilmeyeceği artık sadece fikri, mesajı, çalışmasını ortaya koyan ile gezegende internet kullanan tüm diğer insanlar arasında bir mesele. Bu da dünyayı kesinlikle daha demokratik bir yer haline getiriyor.

Okutman Kerem GÜN
Çankaya Üniversitesi
Ortak Dersler Koordinatörlüğü

Son zamanlarda hayatımıza İngilizceden geçen bir tabir hâkim oldu: Social Networks. Sosyal ağlar ya da daha geniş bir tanımlamayla sosyal paylaşım ağları şeklinde ifade edebileceğimiz bu kavram, İnternet ortamı üzerinde kişi ya da kurumların sahip oldukları bilgileri paylaşması esasına dayalı bir sistemi ortaya koymaktadır.

Sosyal paylaşım ağlarının gelişimi, İnternetin tarihiyle neredeyse eşzamanlı bir ilerleyiş gösterir. İnternet, 1960'lı yıllarda Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı'nın doğal olan ya da olmayan afetler karşısında kurumları arasındaki iletişimin kopmaması için *ARPANET* adıyla yaşama geçirdiği bir proje şeklinde doğdu. 1980'li yılların sonlarına doğru, söz konusu projenin esin kaynağı olan makinelerin (sunucuların) birbirine bağlanma prensibinden hareketle hızla sivilleşen ve günümüzde neredeyse dünyayı, sayısını net olarak bilmediğimiz makinenin önderliğinde sarmalayan bir ağa dönüştü. Bugün, dünya üzerinde bu ağa direkt ya da dolaylı yoldan bağlı olmayan bir ülke kalmamıştır. İnternet, günümüz insanları için bilgiye erişimde öncelikli bir konumda olmasının yanında, birçok uygulamayla birlikte gündelik yaşamın vazgeçilmez ögesi konumunu da korumakta ve gün geçtikçe yükseltmektedir.

Kısa tarihine bu şekilde baktığımızda, sivilleşen ve gün geçtikçe önemini artıran İnternetin, insan ya-

YENİ BİR ÇAĞIN EŞİĞİNDE: SOSYAL PAYLAŞIM AĞLARI

şamına bire bir müdahalelerde bulunduğu, onu değiştirdiği, şekillendirdiği ve hatta ilerlemesinde/gerilemesinde önemli bir yere sahip olduğu da gözden kaçırılmayacak bir gerçekliktir. Devlet işlerinden (e-devlet) askeri faaliyetlere, eğitimden sosyal yaşamı düzenleyen tüm edinimlere kadar çok geniş bir yelpazede kendini gösteren İnternet, değişen/yenilenen teknolojiler aracılığıyla yaşamı daha kolay kılmının yanında yeni meslek alanlarının türemesine ve ne yazık ki bazı meslek dallarının da tükenişine neden olmuştur. İnternet, merkezinde dilin hâkimiyet kurduğu bir yapılanmadır. Dil, en güçlü ve belki de tek bildirim aracı olarak, gerek yazılı gerek sözlü kültürün hem yaratıcısı hem sürdürücüsüdür. Bu noktadan bakıldığında İnternetin, teknolojiler ne kadar ilerlerse ilerlesin, dil temelinde var olduğu ve bu varlığını yine söz konusu kaynaktan güç alarak sürdüreceği de unutulmamalıdır.

Sosyal Paylaşım Ağı Tanımına Genel Bir Bakış

İletişim; duygu, düşünce veya bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılmasıdır. İletişimin tarihine baktığımızda bu aktarımın öncelikle sözlü ve daha sonraki devirlerde yazılı olarak sürdürüldüğüne tanıklık edebiliriz. Bu süreç, dilin evrimi ve gelişimi ile paralellik gösterir. Demek ki iletişimin geçirdiği evrim, dilin evrimleşme/gelişme süreciyle benzerlik göstermektedir. Zaman içerisinde "dünyanın küçük bir köye dönüşmesi"ne olanak sağlayan iletişim alanında görülen gelişimlerde teknolojinin başrolü üstlenmesi, dilin kul-

lanım sahalarının genişlemesiyle de eşdeğer bir benzerlik göstermektedir. Bu çerçeveden bakıldığında, İnternetin sahip olduğu teknoloji ve kullanım alanları, dilin sözlü ya da yazılı olarak insan yaşamına daha fazla müdahalede bulunma oranını artırmaktadır.

Dünya üzerinde olan herhangi bir olayın çok kısa bir zamanda farklı bir coğrafyada hemen yankı bulması ve kimi durumlarda bir çözüme kavuşabilmesi, bu iletişim sihirbazının olanakları hakkında hepimizi kimi zaman hayrete kimi zaman da dehşete düşürmeye yetmektedir. "Kelebek Etkisi" adı verilen kavram, İnternet sayesinde gerçek olmuştur. Dünyanın herhangi bir köşesinde kanat çırpın bir kelebeğin yarattığı küçük esinti, farklı bir coğrafyada kasırgaya dönüşebilmektedir. Eski zamanlarda iletişim adına en fazla telefonla yetinen insanoğlunun, bilgiyi taşıyan ses dalgalarına yazılı, görsel görevleri de eklemesiyle belgegeçer (fax, telex) ve nihayetinde İnterneti ortaya çıkarması, artık iletişim söz konusu olduğunda sadece yazı ve ses değil; aksine yazı, ses ve görsellik üçlüsünün birlikte kullanımıyla hedeflerini büyüttüğünü görüyoruz. İşte bu noktadan hareketle başta bireyler ve sonrasında kurumların haber verme öncülüğünde yer aldıkları kimi platformlar, ortak paylaşımların ve ticari faaliyetlerin neredeyse temeli sayılmaya başlanmıştır.

Elektronik posta gruplarıyla başlayan bu furya, sırasıyla IRC (Internet Relay Chat), ICQ (I Seek U), MSN (Microsoft Network), AIM (American Online Instant Messenger), Torrent, YouTube, Facebook, Twitter vb. şirket/oluşumlar tarafından tüm dünyada önü alınamaz bir seviyeye taşınmıştır.

Sosyal paylaşım; evrim sırasına göre, ilk başlarda sadece kişisel haberlerin taşınması ve yeni arkadaşlıklar edinme gibi amaçları gütse de günümüzde, artık bireylerin ya da kurumların faaliyetlerini açıklama, yeniliklerini ilan etme ve çoğu zaman da reklamlarını yapma gibi işlevlere de sahiptir.

Sosyal Paylaşım ve Önemi: Facebook ve Twitter Örneği.

Bugün, sosyal paylaşım denildiğinde akla ilk gelen örnek Facebook (www.facebook.com) adlı site olmaktadır. Site, 4 Şubat 2004'te Harvard Üniversitesi'nin öğrencisi Mark Zuckerberg tarafından, tamamen kişisel amaçlar doğrultusunda ve yerel bir yapılanmayla kuruldu. Zuckerberg'in ha-

yalinde Harvard'ta okuyan öğrencilerin ve sonrasında mezunların birbirleriyle tanışıp kaynaşacağı bir ortam yaratmak vardı.

Yönetmen David Fincher'in 2010 tarihli *The Social Network* adlı filmde kısa hikâyesine yer verdiği Facebook'un kuruluşu, Mark Zuckerberg'in anti-sosyal kişiliğini ve bir zaman sonra amansız kapitalist çırpınışlarını ortaya koyması açısından da oldukça değerlidir. Zuckerberg tarafından herhangi bir eleştiriye ya da karşı çıkmaya maruz kalmayan filmde, sitenin kuruluşunun başlıca nedeni,

The Social Network filminin afişi

Mark'ın anti sosyal kişiliğini aşma ve bu nedenle kendisini terk eden sevgilisine kişiliğini ispat edebilme olarak gösteriliyordu. Gerçekten de Mark Zuckerberg'in yaşamı incelendiğinde, onun en çok muzdarip olduğu bu iki niteliğinin Facebook kullanıcısı milyonların büyük kısmı tarafından da paylaşıldığı göze çarpar. Zuckerberg, sitesinin adını, Amerika'da üniversitelere kayıt yaptıran öğrencilerin kayıt işlemleri sırasında doldurduğu tanıtıcı kâğıtlara verilen "paper facebook" teriminden esinlenerek "*The Facebook*" (sonraları "the" artikeli atılmıştır) koydu. Kısa zamanda Harvard ile sınırlı kalmayan Facebook, önceleri Amerika Birleşik Devletleri ve hemen ardından da tüm dünyada adını duyuran, öğrenciler dışında tüm meslekî ve sosyal sınıfların, kurumların yer aldığı bir platform halini aldı. Bugünkü verilere baktığımızda sitenin 500 milyonun üzerinde kullanıcısının bulunduğunu ve neredeyse bazı iş kolları için Facebook şubesi açmanın bir gereklilik halini aldığını görebiliyoruz. Her gün gazete ya da televizyonlarda Facebook'un neden olduğu gelişmeleri izliyor ve bir sosyal ağın tüm bunları nasıl başarabildiğini anlamaya çalışıyoruz.

Facebook, aslında çok kolay bir şeyi hayata geçirmişti: Bir İnternet sitesi yaratmak ve orada insanların kendilerini rahatça ifade edebilmelerini sağlamak. Facebook, elbette bu ifade edebilme durumunu sağlayabilmek için, yukarıda da sözünü ettiğimiz, günümüzün tüm iletişim olanaklarını so-

nuna kadar kullanmayı amaç edindi. Kabaca baktığımızda sitenin kişisel bilgiler ve genel olaylar hakkındaki düşünceleri yazılı anlatım; sosyal hayat, faaliyetler, yenilikler ve reklamlar gibi durumları da resim, fotoğraf ve video/ses kayıtlarıyla kullanıcılarına sunduğunu görebiliriz. Bu noktadan hareketle dili; görsel, işitsel ve yazılı mecralarıyla bir bütün olarak kullanan *Facebook*'un insanlar arasındaki iletişimi kuvvetlendirmesi, yeni arkadaşlık ve iş alanları yaratması ve tabir yerindeyse bir tarih defteri gibi hareket etmesi de kaçınılmazdır.

Facebook'tan iki yıl sonra, 2006'da, Jack Dorsey tarafından geliştirilen *Twitter* (www.twitter.com) ise daha sade bir yapıyla karşımıza çıktı. Yazılı ifade temeline dayanan *Twitter*; pratikliği, hızlı kullanımı, az veri iletimiyle çok şey ifade eder donanımı ve elbette yazılı anlatımın tüm kuvvetini arkasına almasıyla bir *Facebook* alternatifi olarak görülebilir. 140 karakterlik bir sahada kendini ifade edebilmenin temel esas olduğu *Twitter* evreninde cep telefonlarında SMS kullanan kişilerin çok da yabancı olmadığı bir ortam onları bekledi. İngilizce kuş civıltısı deyiminden evrilerek adını alan oluşum, kısa zamanda oldukça popüler oldu ve özellikle kamu ya da özel şirketlerin bir nevi faaliyet gösterdikleri bir sahaya dönüştü. Barack Hussein Obama'nın zaferiyle sonuçlanan geride bıraktığımız ABD Başkanlık Seçimleri'nde *Twitter*'in geniş olanaklarını kullanarak ipi göğüsleyen Obama örneğinde de gördüğümüz gibi *Twitter*, başta siyasiler olmak üzere oldukça geniş bir çevrede etkin bir biçimde kullanılmaktadır.

Facebook'ta stajyer mühendis olarak çalışan Paul Butler, her ne kadar tam verileri göstermese de, geliştirdiği bir yazılımla *Facebook* kullanım alışkanlıklarını bir harita üzerine yansıtılabildiğini başardı. *NTVMSNBC* adlı haber sitesinde yayımlanan bu konudaki bir makalede, Butler'in rastgele seçtiği 10 milyon kullanıcının aktif olduğu bir anda dünyadaki *Facebook* kullanım grafiği bir harita yardımıyla canlandırıldı. 500 milyon kayıtlı hesaba sahip olan sitenin, bu örnekten hareketle dünyayı nasıl değiştirdiği/biçimlendirdiği daha net anlaşılabilir:¹

Dünyadaki aktif *Facebook* kullanım haritası

Sosyal Paylaşım Ağlarının Temel İşlevleri

İnternet, dünya üzerinde bilinen bütün kuralları alt-üst etti. Yayın hakları ilkesinden tutun da kişi mahremiyetine kadar genişletilebilecek bir yelpazede, bilinen ya da genel geçer tüm ahlaki ilkeler İnternet nedeniyle yeniden yazılır oldu. Sadece bilgisayarların (ya da sunucuların) birbirine bağlanma esnasından doğan bu sanal ağlar bütünü, dünya üzerinde, yukarıda da sözünü ettiğimiz gibi, birçok alanda insanın hâkimiyetine son verdi. Belki de ileriki bir tarihte tıpkı Hollywood'un da öngördüğü gibi, makinelerin egemenliğinde bir dünyada yaşayacağız. Söz konusu hayal, hiç geç olmadan karşımıza dikilebilir. James Cameron'un çok izlenen filmleri *Terminator I*, *Terminator II* ve *Terminator III*'de "Skynet" adlı sanal zekânın yerinde ve akıllıca hamlesiyle insanoğlunun kilit noktadaki stratejik hâkimiyetine son vermesi, makinelere karşı önlenemez zafiyetimizin bilimkurgusal paradisinden başka bir şey değildi...

İnternetin zaman içindeki bu gelişimi, uzaklıkları yakınlık ederken birçok sorunu da beraberinde getirmeye başlamıştır. Eskiden gazetelerin üçüncü sayfasında karşımıza çıkan cinayet, gasp veya tecavüz haberleri mekân ve boyut değiştirerek başlarına "sanal" kelimesini almaya başladı. Sanal gasplar, sanal cinayetler ve sanat tecavüzler... Yine bir siyasî ya da ekonomik erkin yerle bir edilmesinde de sanal takip ve iftiranın başköşeye oturduğuna tanıklık edebiliyoruz. Gün geçmiyor ki ya bir işadaminin ya da bir siyasetçinin bilgisayarından bir belge ya da haberi bile olmadan açılan "webcam"inden bir görüntü sosyal paylaşım video ağlarına sızmasın. Tüm bu kavramlar beraberinde "acaba güvende miyiz?" ya da "bu çılgınlığın sonu nereye varacak?" gibi soruları da getiriyor...

İnternet, totaliter rejimlerin de bir numaralı düşmanı haline geldi. *Gündem* dergisinin geçmiş sa-

¹ Söz konusu haber için: <http://www.ntvmsnbc.com/id/25160498>

yılarından birisine yazdığım İran seyahat notlarımda da açıkça belirttiğim gibi, özellikle baskıcı rejimlerin olduğu ülkelerde, insanların dışarıya açılması veya bir nebze olsun rahat nefes alabilmesinin belki de tek yolu İnternettir. İran'da bulunduğum günlerde, benim de içinde yer aldığım *Twitter* ağına ulaşmanın tamamıyla imkânsız olduğunu görmüştüm; ama gençlerin neredeyse bütünü, bilfiil *Twitter*'daydı. Hükümet ya da otorite, her ne kadar tekniğin imkânlarını zorlayarak söz konusu sitelere ulaşımı engellese de teknoloji sınır tanımıyordu. Open DNS denilen yapılanmayla ya DNS numaraları değiştiriliyor ya da "tunnel" adı verilen web siteleri aracılığıyla maskeleyen yöntemleriyle bu sitelere ulaşım her halükârda sağlanıyordu. Bu dolambaçlı ulaşım yolları, *YouTube*'un yasak olduğu dönemlerde Başbakanımızın "ben istediğim zaman bu siteye girebiliyorum, siz de girebilirsiniz" sözünü aklıma getirmişti. Kısacası siz, yasaklayan taraf dahi olsanız, kendinizi sosyal paylaşım ağlarının çekiciliğinden uzak tutamıyorsunuz.

Merkezi ABD olan dünya eğlence sektörünün baş aktörü bazı firmalar, mahkeme kararlarıyla kimi sosyal paylaşım ağlarını yasaklatıyor ve bunun akabinde satışlarının artacağına dair fikirler yürütüyor. Sosyal paylaşım ağları, korsan kopya diye tabir ettiğimiz kitap, müzik ve film yapıtlarının ücretsiz versiyonlarını İnternet üzerinde tüm kullanıcılarına açarak/ulaştırarak büyük bir devrime daha imza atabiliyor. ABD'de neredeyse çökme noktasına gelen müzik ve film satışlarının bir numaralı sorumlusu işte bu korsan kopya faaliyeti ve bu faaliyetin doğal ortamı sosyal paylaşım ağlarıdır. Bugün dünyanın herhangi bir yerinde piyasaya sürülen (hatta piyasaya sürülmemiş bile olabilir) bir sanat yapıtının dijital kopyasının orijinalinden kat be kat önce elden ele gezmesi, sanat yapıtının ticarî bir meta olarak durumunu bir kez daha gözden geçirmemize yol açıyor. Ortaya konan emek ve bunun karşılığında kazanılan para, gün geçtikçe azalıyor ve sosyal paylaşım ağları bu işlevleriyle yozlaşmanın/tükenişin önderliğine de soyunabiliyor. Geçmişte sınırsız müzik paylaşımının kapısını açan *Napster* (ki *Napster*'in kurucusu, *Facebook*'un kurumsallaşarak dünya liderliğine oturmasını da sağlayan kişidir) ile başlayan bu furya, herkesin evinde bulunan kişisel bilgisayarlarını birer sunucuya dönüştüren "per2per" yazılımlarıyla önü alınmaz bir çığlına da dönüşmüştür. *Facebook*, *Twitter* veya

Myspace gibi siteler aracılığıyla söz konusu korsan kopyaların linklerinin veya dosyalarının da paylaşıldığı göz önünde tutulursa başta kitapçıların ve sonrasında sinema salonları ve müzik marketlerin neden birer birer kapandığı/iflas ettiği daha iyi anlaşılır.

Tüm bu olumsuzlukların yanında sosyal paylaşım ağları, bireylerin ya da kurumların birbirleriyle kurdukları bağları oluşturmada ve sağlamlaştırma da önemli görevler üstlenmektedir. Dil denilen sihirli mucizenin geçmiş dönemlerde, ilkel bildirim araçlarının olanakları çerçevesinde, bin bir zorlukla gerçekleştirdiği değişimleri, bu siteler çok kısa bir zamanda ve etki alanı kat be kat genişleyerek yerine getirmektedir. Bir iki güncel örnekle durumu somutlaştırmaya çalışırsak birçok toplumsal hareketin adını anmamız yeterli olacaktır.

İran rejimi de *Twitter*'dan payını aldı...

Geride bıraktığımız İran Cumhurbaşkanlığı Seçimleri, her ne kadar Ahmedinejat'ın çokça tartışılan zaferi ile sonlanmışsa da, gerçek zaferini *Twitter* ve *YouTube*'un ününe ün katmasıyla göstermiştir. Seçimlere hile karıştırıldığını iddia eden reform yanlılarının (muhalif lider Musavi ve Yeşil Hareket), gerek siyasal gerek sosyal hayatta sesini duyurabilmesini sağlayan söz konusu bu iki site, her ne kadar İran tarafından erişimleri yasaklanmış olsa da, tüm dünyada söz konusu seçimlerin şaibeli şekilde anılmasını sağlamış ve Ahmedinejat'ın ikinci yönetim devresine kuşkuyla yaklaşılmasına neden olmuştur. Sokakları dolduran on binlerin başından geçenleri ve protestolarını dünyaya duyurma olanağını yakaladığı *Twitter* ve *YouTube*, aynı zamanda geniş kitleleri bir araya getirebilme gibi bir işleve de sahip olmuştur.

Facebook ve Twitter'in gücünü anlatan, dünya basınında yayımlanmış bir karikatür

Facebook ve Twitter'in gücünü anlatan, dünya basınında yayımlanmış bir karikatür

Facebook ve Twitter'in gücünü anlatan, dünya basınında yayımlanmış bir karikatür

Facebook ve Twitter'in gücünü anlatan, dünya basınında yayımlanmış bir karikatür

Bu yazının yazıldığı zamanda, tüm şiddetiyle sürmekte olan Tunus ve Mısır'daki halk ayaklanmalarında da yine Facebook ve özellikle Twitter'in aktif olarak kullanıldığına tanıklık edebiliyoruz. Söz konusu muhalif hareketleri engellemeye kalkan otoritelerin de ilk olarak sosyal paylaşım sitelerine erişimi engellediğini ve daha yüksek bir kararlılıkla İnternet omurgasını kapattığını görebiliyoruz; ancak Mısır'daki iktidarın yıkılışında da izlediğimiz gibi, İnternet ağı kapatıldığında ya cep telefonu ağı devreye giriyor ya da bilinen telefon sistemi üzerindeki birkaç kodlamayla sosyal paylaşım sitelerine ulaşım olanaklı hale geliyor. Özellikle Mısır'daki olaylarda kapatılan İnternet omurgasının getirdiği zorluğun, Mısır için Google-Twitter işbirliğiyle devreye sokulan sistemle aşıldığına tanık olduk. Google, cep telefonlarından atılan SMS'lerin ücretsiz olarak Twitter'a iletimini sağladı. Ev telefonlarından bırakılan sesli mesajlar da yine aynı anlayışla Twitter ağına iletili ve bu, Mısır'daki olayların hem taraftar toplamasına hem dünyada da yankı bulmasına neden oldu.² Sosyal paylaşım ağlarının bu alanda aktif olarak kullanılması ve halk hareketlerinde belirleyici rol alması ilginç olayların peş peşe gelmesine de neden oldu. 22 Şubat 2011'de ajanslara düşen bir habere göre, Mısırlı bir baba, söz konusu rejim değişikliğinde önemli bir rol üstlenen Facebook'a şükranını belirtmek için doğan kızına bu sitenin adını verdi. NTVMsNBC sitesindeki haberde,

Mısır'da devlet başkanı ve hükümeti düşüren isyan hareketinin örgütlendiği paylaşım ağı Facebook, bir baba tarafından 'onurlandırıldı'. Önceki gün kız çocuğu dünyaya gelen Cemal İbrahim, bebeğine Facebook adını verdi. Mısır'da yayımlanan El Ahram gazetesinin aktardığına göre 20'li yaşlarının başında olan yeni baba İbrahim, değişim yanlısı gençlerin örgütlenmesini kolaylaştıran Facebook, Twitter gibi paylaşım ağlarına teşekkür olarak yeni doğan bebeğine Facebook Cemal İbrahim ismini verdi. Facebook'ta gençlerin örgütlediği eylemler, 25 Ocak'ta Tahrir Meydanı'nda başlamış, gelişen süreçte dalga dalga yayılarak ülkede üst düzey tüm devlet ve hükümet yetkililerinin istifasıyla sonuçlanmıştı.

şeklinde yer alan haber, bir sosyal paylaşım ağının gücünü yansıtan belki de en somut kanıttır.³

² Söz konusu haber hakkında ayrıntılı bilgi için: <http://www.ntvmsnbc.com/id/25177679>

³ İlgili haber için: <http://www.ntvmsnbc.com/id/25185126>

Mısır'daki ayaklanmadan bir kare: Şükran Facebook! (Teşekkürler Facebook!)

Kısaca söylemek gerekirse hiçbir kuvvet, sosyal paylaşım ağlarının önüne geçememektedir ve insanoğlu yarattığı bu sistemle hem özgürlüğün kapısını aralamış hem en büyük otoriteyi ortaya çıkarmış olmaktadır. Demek ki bu oluşumlar sadece tanıtım, reklam ve arkadaşlık sağlama gibi işlevlere değil; aynı zamanda toplumsal hareketlerin oluşumuna ve bu hareketlerin sürekliliğinin sağlanıp sonuca ulaştırılmasına da olanak sağlıyor. Mısır'daki dikta yönetiminin bu sayede alaşağı edildiğini gördüğümüz zaman, iletişim denilen engellenemez belirleyicinin dünyayı nasıl şekillendirdiğini de daha iyi anlamaya başlıyoruz.

Bir Kapitalizm Aracı Olarak Sosyal Paylaşım Ağları

Pazarlama, günümüzün küresel ekonomi aktörleri için vazgeçilmez bir stratejidir. Görsel ya da basılı basında kullanılan pazarlama teknikleri ve reklamlar, artık insanların dikkatini çekmemektedir. 1950'lerin mantığının geçerliliğini yitirdiği bu alanda görsel, işitsel ve yazılı basının bir arada yer bulunduğu İnternet ortamı hâkimiyetini ilan etmiştir. Sosyal paylaşım ağlarının her eve bir şekilde girdiği günümüzde, reklam verenler olarak anılan pazarlamacıların, sosyal paylaşım sitelerini etkin olarak kullandığına da tanıklık edilmektedir. Kurumların bu site ağı üzerinde açtığı sayfalar, ürün tanımlarını çok daha rahat yapabilecekleri alanlar haline geldi. Bununla birlikte, gün geçtikçe artan İnternet kullanıcı sayısı, müşterileriyle daha iyi iletişim kurmaya çalışan firmalar için de biçilmiş kaptan konumuna oturdu. Firma ve kullanıcı arasındaki bu iletişim, her iki tarafa da sınırsız kazanımlar sunmaktadır. Örneğin, bir firma, müşteri ilişkilerini 444'lü numaralardan bir sosyal paylaşım sitesi üzerine kaydırarak yazılı, görsel ve işitsel olanaklarla gerek teknik servis gerek sorun çözme faaliyetlerini daha sağlıklı sürdürmektedir. Bunun yanında tüketici, yine bu yolu izleyerek, dünyanın neresinde olursa olsun söz konusu müşteri hizmetini hem ücretsiz hem daha anlaşılır bir şekilde alabilmekte-

dir. Bu, özellikle kıtalar arası ticaretle ilgilenen firmalar için vazgeçilmez bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır. ABD'deki bir firmadan bir elektronik cihaz satın aldığınızı düşünün. Bu cihazın siparişinden teknik destek aşamasına kadarki tüm işlemlerini de bir sosyal paylaşım sitesi üzerinde bulunan kurum sayfasından gerçekleştirdiğinizi hayal edin. Bu noktada tüketici hızlı, pratik ve güvenilir bir ortamda olmanın ücretsiz keyfini sürerken söz konusu tedarikçi/üretici firma da ortadan kaldırdığı birçok engelle birlikte kaliteli ve ucuz hizmet vermenin kazanımlarına kavuşacaktır. Söz konusu yapılanma, firmaların yeni hizmetlerini duyurmak, ürünlerindeki güncellemeleri veya sorunları paylaşmak ve elbette çeşitli promosyonlar düzenleyerek var olan müşteri sayısını ikiye veya üçe katlamak için de sınırsız olanakları beraberinde getirmektedir. Bu konuda bir örnek verecek olursak bazı havayolu şirketlerinin, *Twitter* ağı üzerinde üyelerine ücretsiz bilet dağıtmasını veya kimi büyük toptancı marketlerinin indirim kuponları vermesini sayabiliriz. Bu tip promosyon içerikli tekliflerin firmanın ve elbette kullanıcı grubunun yararına olacağı unutulmamalıdır.

Akıllı algoritma, bir sosyal paylaşım sitesini yaratan beyin takımının sitenin HTML kodlarını akıllıca kurmasıyla ortaya çıkarılan sanal bir zekâ şeklinde ifade edilebilir. Site yaratıcıları, bu sayede, o an kullanıcının açtığı veya bulunduğu web sayfası üzerinde hangi içeriklerin, hangi sıralamayla ve otomatik bir hareketle bulunacağını belirleyebilir. Site yaratıcılarının bu kod yazma faaliyetlerini ve uygun gördükleri program kodlarını büyük reklam şirketleriyle paylaşmaları sonucu, kullanıcının gezdiği sayfalarda akıllı reklamlar kendini göstermeye başlamıştır. Bu sayede sosyal ağınızda eklediğiniz arkadaş ya da kurumlara göre kişisel sayfanızda beliren reklam bannerları (kuşakları), tüketicinin ilgisini çekmekte ve böylelikle elektronik ticaretin işlem hacmi gün geçtikçe gelişmektedir. Basit bir araştırma şunu ortaya koyacaktır ki akıllı reklamların kullanıcının ilgisini çekmesi ve o an bulunan sayfa içeriğiyle örtüşmesi, söz konusu reklamı veren firmanın en azından 10 kişiden 1'i tarafından ziyaret edilmesini doğuracaktır. Bu ziyaret etmelerin de en iyimser tahminle %25'i alışveriş ile sonlanacaktır.

Ticaretin sosyal paylaşım ağları üzerinde bu derece yaygınlaşması, İnternetin ilk ortaya çıktığı ta-

rihten bu yana süregelen klasik elektronik alışveriş anlayışı üzerinde de köklü değişiklik yapılmasının ve bunun da ötesinde, büyük alışveriş sitelerinin anlayış/biçim değiştirerek bir sosyal paylaşım ağı kurmasının da önünü açmıştır. Buna en iyi örnek, dünyanın en büyük müzik ve film satış sitesi *Apple iTunes Store*'un, müşterilerine alışveriş yaparken sosyal medya olanaklarını da sunduğu *PING* hizmeti olarak düşünülebilir. Bu sistemde müşteriler gerek film gerek müzik satın aldıkları *iTunes Store* üzerinde tanışıyor, yeni arkadaşlıklar kuruyor ve müzik/film sektöründeki yeniliklerden haberdar olarak bunları paylaşıyor. Böylelikle temelde "tavsiye" ilkesinin benimsetildiği yeni bir pazar doğuyor ve tüm bu işlemler *iTunes Store* üzerinden kişiyi ilgili ürünü satın almaya yönlendiriyor. İşlem, bu kadar basit ve sosyal paylaşım sitelerinin, satın alma gücümüz üzerindeki etkisini göstermesi açısından oldukça da önemli...

İnsan ve Makine

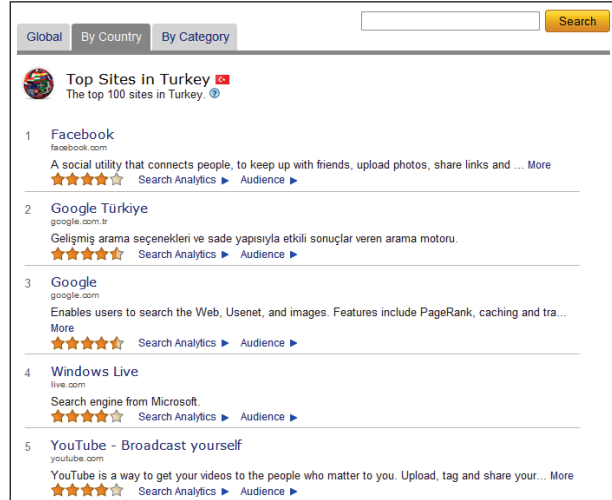
Sosyal paylaşım ağları, tüm bu olumlu yönleri dışında olumsuzluklara da imza atabiliyor. Merkeze insan ve onun beğenilerinin yerleştirildiği sistem, kişilik bozukluklarının çıkmasına ve bazı istismarların yaşanmasına da hizmet edebiliyor. Özellikle İnternet kavramının ortaya çıktığı günden beri sistemlerin başını ağrıtan porno sektörü, bu ağlar aracılığıyla tamamen yaygınlaşmış ve buna bağlı olarak bir film sektörü olarak tanımlanan pornografinin sınırlarını genişletmiştir. Cinsel istismarın ve elbette cinsellik temelli suçların da önlenemez yükselişi yine sosyal paylaşım ağları aracılığıyla olmaktadır. Aynı zamanda kimi terörist hareketlerin ve oluşumların yine söz konusu ağlar aracılığıyla dünya çapında ses getirmesi, terörist dalların birbirleriyle ve merkezleriyle (eğer bir merkez varsa) iletişime geçmesi ve hatta militan kabullerinden tutun da terörist faaliyetlere dönük öğretici/eğitici videoların yayınlaması bile ne yazık ki mümkün olmaktadır. El-Kaide'nin ve Latin Amerika çıkışlı birçok küçük gerilla grubunun bu olanaklardan yararlanarak az önce sözünü ettiğimiz faaliyetlere girişmiş oldukları her gün gazete manşetlerinde ve TV haberlerinde dile getirilmektedir.

Yukarıda da değinilen yayın hakları ve emek gücünü hiçe sayan korsan faaliyetlerin sayısal ortam üzerinde sosyal ağlar yardımıyla atağa kalkması ve bu korsan yükselişin teknik açıdan hiçbir sis-

tem ya da programla engellenemez oluşu, günümüz ekonomi dünyasını da endişelendirmektedir. Dünyanın birçok yerinde söz konusu sektörlerdeki reel faaliyetleri bitiren İnternet ve sanal paylaşım geleneği, ileriki dönemlerde pazarın bir numaralı hâkimi olmaya da adaydır. Sanat ve fikir eserlerinin bu tipteki bir yapılanmada korsanlaşmasının önüne geçebilecek tek gücün "insan ahlâkı" olduğu hesaba katılırsa söz konusu yasalızlığa en uzak duran kişinin bile bir gün suyun akımına kapılabileceği unutulmamalıdır.

Türkiye ve Sosyal Paylaşım Ağları

Sosyal paylaşım sitelerinin Türkiye macerası, dünya ile eşzamanlı bir yol izlemektedir. Dünyadaki teknolojik yarışın önemli aktörlerinden biri olan Türkiye, özellikle bilişim alanında yaptığı yatırım ve atılımlarla (Silikon Vadisi'ne alternatif yörelerin kurulması, önemli firmaların üretim üssü olarak Türkiye'yi seçmesi ve yazılım alanında görülen gelişmeler vb.) sosyal paylaşım da adından sıkça söz ettirir oldu. *Facebook* ve *Twitter*'ın başını çektiği sosyal paylaşım alanında Türkiye, kullanıcı sayısı düşünüldüğünde, oldukça hatırı sayılır bir pastanın sahibidir.

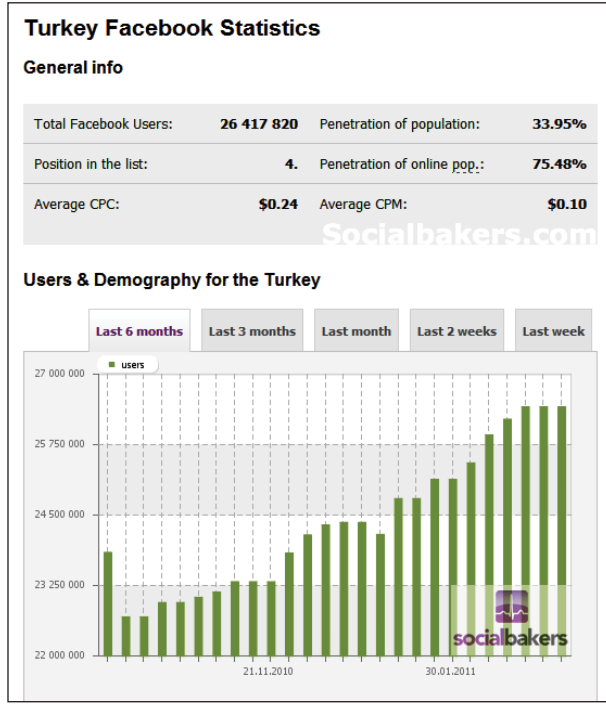
Rank	Site Name	Description
1	Facebook	A social utility that connects people, to keep up with friends, upload photos, share links and ... More
2	Google Türkiye	Gelişmiş arama seçenekleri ve sade yapısıyla etkili sonuçlar veren arama motoru.
3	Google	Enables users to search the Web, Usenet, and images. Features include PageRank, caching and tra... More
4	Windows Live	Search engine from Microsoft.
5	YouTube - Broadcast yourself	YouTube is a way to get your videos to the people who matter to you. Upload, tag and share your... More

Alexa sitesinin Facebook istatistiği

Bu yazının kaleme alındığı Mart 2011 tarihli, İnternet sitelerinin ziyaret istatistiklerini tutan Alexa firmasının verilerine göre ilk beş site şöyle şekilleniyordu:

- 1- Facebook
- 2- Google Türkiye
- 3- Google (International)
- 4- Windows Live (MSN)
- 5- YouTube – Broadcast Yourself

Dikkat edilirse, *Google* adlı arama motorunun (ki *Google*, arama faaliyetlerini indekslemede dünya lideridir) varlığını bir kenara bırakırsak, ilk beş uzun zamandır değişmeyen sıralamasıyla bu sitelere aittir.

Socialbakers.com sitesinin Türkiye üzerine Facebook istatistiği

Durumu biraz daha netleştirmek için ülkeler bazında *Facebook* istatistikleri tutan *socialbakers.com* sitesinin Türkiye verilerine bir göz atalım:

Toplam Kullanıcı Sayısı (açılan hesap): 26.198.200

Dünya Sıralamasındaki Yeri: 4

Facebook örneğinden hareketle söz konusu veriler, Türkiye'nin sosyal paylaşım ağı alanında ne kadar aktif bir pozisyonda olduğunu gözler önüne serer. Bu konuda yayımlanan bir rapor var olan durumun ilginç yönlerini gözler önüne sermekte. Ulaştırma Bakanlığı İnternet Kurulu, ODTÜ ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı desteğiyle, "Çocukların Sosyal Paylaşım Sitelerini Kullanım Alışkanlıkları" konusunda bir araştırma raporu düzenledi. Rapora konu olan araştırma, üç büyük ilde 9-16 yaş arası 524 çocuk ile birebir görüşme sonucu yapıldı. Bu görüşmeler sonucunda ulaşılan verilere göre, sosyal paylaşım sitelerinde çocukların %41'i babalarıyla, %32'si de anneleri ile "arkadaş." Çocukların sadece %3'ü bazı içerikleri ailesinden gizliyor. Söz konusu yaş gru-

bundaki çocukların %70'i günde en az bir kere İnterneti kullanırken, %66'sı da günde en az bir kere sosyal ağlara giriyor ve ortalama 72 dakika zaman harcıyor. Rapora göre çocuklar İnternette geçirdikleri zamanlarının büyük çoğunluğunu sosyal ağlarda harcıyor. *Facebook*, %99 kullanım oranı ile çocukların gözdesi durumunda. Ayrıca ankete katılan çocukların %60'ı "sosyal ağların ders çalışma sürelerine olumsuz etkisi olduğunu" söylerken yaklaşık %25'i de "arkadaşlarına ve ailelerine daha az zaman ayırdıklarını" ifade etmiş. Sosyal ağlarda erkek çocuklar, kızlara göre kişisel bilgilerini daha çok paylaşıyor. Çocukların %25'i ev adreslerini, %29'u cep ve ev telefonlarını ve %51'i aile bireylerinin isimlerini arkadaşlarıyla veya daha geniş bir kesimle paylaşıyor. Raporda dikkat çeken bir önemli istatistik ise %65'inin tanımadıkları kişileri "bir şekilde" arkadaş listelerine eklemesi.⁴

Söz konusu raporun sonunda uzman görüşlerine yer verilmiş. Uzmanların üzerinde hemfikir oldukları en önemli nokta, sosyal paylaşım sitelerinin çocuklar tarafından kontrollü bir biçimde kullanılmadığı ve Türkiye'de söz konusu kullanımının ebeveynler tarafından çok da umursanmadığı yönünde.

Yukarıda birçok örneğine yer verdiğimiz dünyadaki sosyal paylaşım algısı, ülkemizde kısır bir alana tekabül etmektedir. Çeşitli özel şirketlerin, en başta tanıtım amaçlı reklamlarla bu mecraayı tercih ettiğine dikkat çekmemiz yerinde olacaktır. Sosyal paylaşım sitelerinin Türkiye'deki kurumlarca kullanımının en dikkat çeken alanlarının başında eğitim faaliyeti gelmektedir. Orta öğretim ve yüksek öğretim kurumlarının birçoğu bu ağların sunduğu olanakları en iyi şekilde değerlendirmeye çalışan sektör elemanları arasındadır. Öğrencileri kendisine çekmeye/bağlamaya çalışan özel ya da devlete ait eğitim kurumları faaliyetlerini, olanaklarını ve sundukları hizmetlerin birçoğunu söz konusu ağlar üzerinden gerçekleştirmektedir. Özellikle üniversitelerin sosyal bir topluluk yaratma çabasının bu siteler etrafında olanca hızla ilerleyen bir rekabete dönüştüğüne tanıklık edebiliyoruz.⁵

E-ticaret adı verilen yeni pazarlama tekniklerinin bir iki büyük firma dışında "sanal kobi" olarak ad-

⁴ Söz konusu araştırmanın tamamına ulaşmak için: <http://www.ntvmsnbc.com/id/25186294>

⁵ Çankaya Üniversitesi de en büyük sosyal paylaşım ağı olan Facebook üzerinde resmî bir sayfaya sahiptir. Daha fazla bilgi ve üye olmak için: <http://www.Facebook.com/universitycankaya>

landırabileceğimiz küçük ve orta ölçekli kuruluşlarca kullanıldığı ve henüz bu faaliyetlerin emekleme dönemini yaşadığı Türkiye’de, devlet kurumlarının da sosyal paylaşım siteleri içinde yer alması (*Twitter*’daki bir iki siyasinin hesabını ve Dışişleri Bakanlığı’nın mesajlarını saymazsak) henüz gerçekleşmemiştir.

Sosyal paylaşım mantığında, Batı’da kavramın ilk doğumunda görülen genişleme politikası, geçen onca zamana rağmen, ülkemizde bir adım bile ileriye gidememiştir. Adını verdiğimiz paylaşım siteleri başta olmak şartıyla sosyal paylaşım sitelerinin Türkiye’deki macerası; arkadaş edinme, video veya şarkı paylaşma ve bir ileri düzeyde söz konusu paylaşımları dosya/klasör bazında gerçekleştirerek korsana destek olmaktan çok da ileri gidememiştir. Bu kısır döngünün birkaç sebebi olabilir:

Her şeyden önce Türk gençliğinin, atalarına hiç de benzemeyen ve hatta onlara rahmet okutan ilginç bir özelliği var: Okumamak ve yazmamak. Bu okumama/yazmama tavrı, temelini yazılı anlatımın oluşturduğu sosyal paylaşım da kendini göstermektedir. Türkiye’de; resim, fotoğraf, şarkı ve video paylaşımının vazgeçilmez adresi olan *Facebook*’un sadece yazı temelli iletişim aracı olarak kullanılan *Twitter*’a üstünlüğü, söz konusu tezimizin ne derece doğru olduğunun somut bir göstergesidir. Yazılı/sözlü anlatımda kendini ifade edemeyen bu büyük kitle çözümü resim, fotoğraf, video veya şarkı paylaşarak ve neredeyse bunları yaparken kendinden ya da düşüncelerinden hiçbir şey katmayarak bulmuştur. Çözüm, kişinin yazılı/sözlü ifadesinden var olan üretimin bir araç olarak kullanıldığı “avatarlaşmış” bir dünyaya doğru yanlış bir seyir izlemiştir/izlemektedir. Bununla birlikte Türk gençliğinin büyük çoğunluğunun sahip olduğu kısıtlı (ve hatta çoğu çevrede olmayan) yabancı dil bilgisi de tüm dünyaya açılımın tek anahtarı olarak elinde tuttuğu bu siteleri yeteri kadar kullanamamasını, bu alanda dar bir çevreyle idare etmesini de ortaya çıkarmaktadır. Durumun bir başka acı yönü ise, özellikle 12 Eylül Darbesi’nden sonra sistematik olarak girişilen asosyal/apolitik kuşaklar yetiştir(t)me eyleminin meyvelerini bu alanda da veriyor olmasıdır. Bu karanlık tablo, bırakın reel dünyayı, sanal âlemde bile birbirleriyle iletişime geçmekte zorlanan, örgütlenemeyen gençlerin varlığını bir kez daha yüzümüze çarpmaktadır. Sosyal paylaşım sitelerinin Türkiye’deki kullanı-

cıları örnek alındığında görülecektir ki bu yapıların olanakları daha çok yukarıda da zikrettiğimiz gibi resim, fotoğraf, video ve müzik paylaşımında kullanılmaktadır. Karşı cinse duyulan arzunun, çoğu zaman özgüven eksikliğinden kaynaklanan nedenlerle, reel hayatta pratiğe geçirilememesi de yine söz konusu kitlenin sosyal paylaşımı bir flört/yakınlaşma anahtarı olarak kullanmasını gündeme getirmiştir.

Türkiye gibi, yarı modern (modernliği bir kabuk olarak yaşayan) ülkelerde reel yaşamda rahatlıkla pratiğe geçirilemeyen kimi kavramlar (arkadaşlıklar, cinsel tercihler, siyasal açıklamalar ya da kültürel bildirimler vs.), bu siteler aracılığıyla kimlik gizlenerek gerçekleştirilmektedir. Bu tutum, var olan ortamın tehlikelerinden bihaber olan aile bireylerince de önemsenmemekte ve söz konusu problem, gazetelerin her gün 3. sayfalarını da süslemektedir. Sosyal paylaşım siteleri aracılığıyla girişilen cinsel suçlar, istismarlar, maddi/manevi dolandırıcılıklar veya atılan iftiralar her gün yaşamımızın bir parçası oluyor ve bir süre sonra da ne yazık ki kanıksanıyor...

Gerek Batı gerek Doğu dünyasında görülen İnternet aracılığıyla örgütlenme, bir toplumsal/siyasal bozukluğu giderme, kısacası bir sivil toplum gücü/iradesi oluşturma eylemi Türkiye’de yaşanmamaktadır. Bunun nedenlerini, yukarıdaki sözlerimizden hareketle, kestirebilmek çok da güç değildir. Yazılı ya da sözlü anlatımın sunduğu sınırsız olanakların yaşama geçirilememesi, bu sitelerin var olan temel amaçları dışında kullanımı ve elbette apolitik/asosyal kuşakların varlığı söz konusu engelleri ortaya çıkarmaktadır.

Sonuç olarak bakıldığında görülecektir ki İnternet, her ne kadar renkli bir dünya da olsa, temelinde halen yazılı anlatım faaliyetini barındırmaktadır. Kendisini yazılı anlatım ile en iyi ifade edebilen insanlar, İnternetin sunduğu bu olanak ile isteklerini elde edebilmekte, örgütlenilmekte ve var olan söz konusu sınırsız gücü toplumsal yarar uğruna şekillendirip kullanabilmektedir. Türkiye ve benzeri ülkelerde de bu tip insanlar, ne yazık ki toplumun genel/geçer kurallarına ve adetlerine uymakta ve en fazla “dizüstü edebiyat” adı verilen sanal bir literatürün on beş dakikalık şöhreti olmaktan ileriye gidememektedir.

Doç. Dr. Cenk SÖZEN
Başkent Üniversitesi

SOSYAL AĞLAR, AĞ ARAŞTIRMALARI ve UYGULAMA ALANLARI

Şehirlerdeki modern yaşamın ve iş hayatının insanların geçmiş hayatında sahip olduğu sosyal bağları aşındırmasının, son yıllarda ortaya çıkan sosyal paylaşım sitelerine ilginin artmasına neden olduğu düşünülebilir. Kendi kendini örgütleyen ve kullanıcılar tarafından oluşturulan büyük sosyal ağlar, insanların arasında köprüler kurarak kişilerin şehir hayatındaki yalıtılmışlığını kısmen ya da sanal olarak ortadan kaldırmaktadır. Bu yazıda ele alınacak konu, sosyal paylaşım sitelerinin toplumsal etkileri veya hayata yansımaları değil; işin özü olan sosyal ağlar, ağ araştırmaları ve uygulama alanlarıdır.

Ağ yaklaşımı ile ağ araştırmaları günümüzde sosyal bilimler alanında olduğu kadar, doğa bilimlerinde de uzun süreden beri çözüm bekleyen önemli sorunları aydınlatmak amacıyla kullanılmaktadır. Sosyal ağ kuramı son yıllarda uluslararası alanda birçok kuramcının, araştırmacının ve bu kuramın uygulama boyutuyla ilgilenen kişilerin yoğun ilgisini çekmeye başlamıştır. Aslında, elemanlar arasındaki etkileşimlerin incelenmesi fikrinin yeni olmadığı ve doğa bilimlerinden ortaya çıktığı ifade edilebilir. Parçacık fiziği, genetik çalışmalar, nöroloji ve çevrebilim gibi alanlar elemanlar arası etkile-

şim sonucu oluşan davranışı incelemeye odaklanmıştır. Genel sistem kuramının (Bertalanffy, 1940, 1950) modern yorumu olan karmaşıklık kuramının temel uğraşı alanı mikro ve makro düzeylerdeki yaşayan sistemlerin etkileşimlerinin oluşuma, değişime ve kendini örgütleme davranışına nasıl neden olduğudur (Holland, 1995). Dolayısıyla, bazı yazarlar sosyal ağ çalışmalarını karmaşıklık kuramının alt araştırma alanı olarak tanımlamaktadır (Hammond ve Glenn, 2004).

Sosyal ağ kuramının geleneksel ya da normal bilim anlayışıyla karşılaştırıldığında temel epistemolojik ve yöntemsel varsayımlar bakımından belirgin farklılıkları vardır. Ağ kuramı, Newtoncu bilim yapma geleneğinin önemli bir kabulü olan indirgemeciliğe ve doğrusallığa karşı çıkar. Sosyal ağ analizi, geleneksel sosyolojik araştırmaların temel varsayımı olan "sosyal davranış bireylerin davranışlarının toplamıdır" görüşüne tamamen karşı çıkarak aktörler arasındaki ilişki desenlerini inceler (Emirbayer ve Goodwin, 1970: 1414). Sosyal ağ analizi, aktörlerin birbirlerinden bağımsız davranışlarını anlamaya çalışmak yerine aralarındaki etkileşimlere odaklanır (Parkhe, Wasserman ve Ralston, 2006: 561). Bu

analiz yönteminde, aktörlerin birbirleriyle ilişkileri oldukça önemlidir; çünkü söz konusu ilişki desenleri bireyler, gruplar ve örgütler arasında bilgi aktaran iletişim yollarını tanımlamaktadır (Monge ve Contractor, 2001:441-442). Sosyal ağ analiz yönteminin bu ana çalışma çerçevesi, onu klasik bilim anlayışı doğrultusunda ilerleyen sosyal çalışmalardan ayıran en önemli unsurdur. Ağ analizi; kanunların, önermelerin veya değişkenler arası ilişkilerin tanımlanmasıyla ilgilenmez, sosyal yapıyı geniş ve ayrıntılı bir biçimde araştırır (Emirbayer ve Goodwin, 1970:1414). Bu nedenlerden ötürü, genel anlamda, sosyal ağ kuramı ve analiz yönteminin bilimsel araştırmalarda eskiden yeniye doğru değişimi temsil ettiğini düşünmek yanlış olmaz.

Sosyal ağlar bireyler, topluluklar, örgütler ve hatta ülkeler arası etkileşimlere açıklama getirmeye çalışan bir araştırma alanıdır. Sosyal ağların oluşumu bireylerin amaçlı ya da amaçsız olarak bir araya geldikleri herhangi bir ortamda ortaya çıkabilir. Bir sosyal ağ düzeneği, sosyal ilişkilerle (arkadaşlık, kaynak aktarımı, üyelik... gibi) birbirlerine bağlanan aktörler (bireyler, topluluklar ya da örgütler) kümesi olarak tanımlanabilir (Gulati, 1998). Belirlenmesi kolay olmayan bu sosyal ilişki örüntülerinin içerisinde gerçekleşen karşılıklı etkileşimler; ekonomilerde, örgütlerde ve siyaset alanında açıklanamayan birçok olayın nedeni olabilir.

İktisadi Eylemin Sosyal Yerleşikliği

Sosyal ilişkilerin belirleyici olduğu piyasaların varlığı gibi bir durum, klasik ve neo klasik iktisat mo-

dellerine göre sorunlu bir pazar yapısının varlığını göstermektedir ve bu şekilde işleyen iktisadî bir sistemin kavramsallaştırılması oldukça zordur (Kripner ve diğerleri, 2004: 19). Klasik ve neo klasik modeller, iktisadî aktörlerin birbirlerinden bağımsız davranarak fiyat hakkındaki yeterli bilgiye ulaşip en doğru kararı vereceklerini varsaymaktadır (Beckert, 2003: 769). Piyasalar, ideal olarak birbirleriyle herhangi bir sosyal etkileşime girmelerine gerek kalmadan tam anlamıyla bilgileye ulaşmış alıcı ve satıcıların eylemleriyle işlemektedir (Granovetter, 1985: 483). Geleneksel iktisadın temel dayanak noktası olan ussal aktör varsayımı, bazı yazarlar tarafından "gerçekçi olmadığı" gerekçesiyle yoğun bir biçimde eleştirilmiştir. Rodrigues (2004: 190), bireysel tercihlerle şekillenen bu sosyallikten uzak anlayışın, iktisat alanını yoksullaştırdığını ve disiplinin mevcut ekonomik sorunlarla ilişkiliğini azaltarak en katı gruplarda bile tartışma konusu haline geldiğini belirtmektedir.

Sosyal yerleşiklik iddiası, ekonomik eylemin tüm diğer eylemler gibi sosyal olarak yapılandırıldığını ve bireysel güdülerden bağımsız açıklanmasının mümkün olmadığını ileri sürmektedir (Granovetter, 1992). Aktörlerin sosyal bağlamdan bağımsız davranması mümkün olmadığında, sosyal ilişkilerden iktisadî eylemi etkilemesi durumu kaçınılmazdır (Granovetter, 1985). Sosyal yerleşiklik kuramına göre iktisadî eylem, sosyal eylemin bir türüdür ve ekonomik kurumlar sosyal olarak inşa edilmiştir (Swedberg ve Granovetter, 1992: 6). Polanyi (1992), sosyal ilişkilerin iktisadi alandaki önemini şöyle açıklamaktadır;

"Geçmişteki tarihsel ve antropolojik çalışmalarda elde edilen en önemli bulgulardan birisi insanoğlunun iktisadi hayatının sosyal ilişkilerinde yerleşik olduğudur. Bireyler kendi çıkarlarıyla ilgili olan somut unsurları korumaya kalkışmak yerine toplumdaki duruşlarını korumaya çabalarlar"

Ussal aktör varsayımını savunanlar, sanayi devriminin toplumu değiştirerek taraflar arasındaki yakın sosyal bağları, kol mesafesinde olan maddiyatta dayalı ilişkilere dönüştürdüğünü iddia etmektedir (Whiteman ve Cooper, 2003). Bunun yanında, bir grup yazar (Granovetter, 1992 ve Uzzi, 1999) da modernleşmenin sosyal ilişkilerin iktisadî eylem üzerindeki etkiyi değiştirmede ya da çok az değiştirdiğini ileri sürerek bu görüşe karşı çıkmıştır.

İktisadî sosyolojinin temel kavramı olan sosyal yerleşiklik, bizlere bireyler ve örgütler arasındaki etki-leşim desenlerinden oluşan sosyal ağların şekillen-dirdiği bir dünyanın varlığını göstermektedir.

Ekonomik eylemin, süregelen sosyal ilişkilerde yerleşik olduğu varsayılırsa bu fikir, iş ve iktisadî hayat-la ilgili temel kavramların yeniden yorumlanma-sına neden olabilecektir. Arz ve talep, taraflar ara-sında gerçekleşen işlemler aktörler arasındaki rekabetin yapısı yerleşikliğin yüksek düzeyde olma-sı durumunda sosyal ağlar tarafından belirlene-cektir. Uzzi (1999: 481), kredilere erişim olanağının ve bu kredileri elde etmenin maliyetlerinin yerleşik ilişkilere bağlı olduğunu belirtmektedir. Bir sosyal ağda, herhangi bir aktörün sahip olduğu önemli bir konum (merkezilik ya da aracılık bakımından), değerli kaynaklara erişim olasılığını artırarak ken-disine rekabet avantajı sağlar (Gnyawali ve Mad-havan, 2001: 432). Sosyologlar, yerleşiklik iddiası-nı örgüt düzeyindeki analizlere taşıdıklarında, sos-yal yapıların fiyatların sabitlenmesi, küçük firmala-rın yok edilmesi ve üretim için kurulum standart-ları ile ilgili bilgilere erişilmesi gibi iktisadî çıktıları etkilediklerini göstermiştir (Rao, Dawis and Ward, 2000: 268). Genel anlamda sosyal yerleşiklik yak-laşımı, iktisadî aktörlerin değişik düzeylerde sos-yal ilişkiler ve işbirliği ağlarında yerleşik oldukları-nı varsaymaktadır.

Sosyal Sermaye

Sosyal sermaye kavramı, ilk defa sosyal bilimci Bor-dieu (1983) tarafından kullanıldıktan sonra popü-ler olmaya başlamıştır. Yazında bu kavrama ilişkin çok sayıda tanım bulunmasına rağmen, bunlar-dan en bilineni sosyal sermayeyi arkadaşlık ya da tanışıklığa dayalı karşılıklı ilişkiler aracılığıyla elde edilebilecek somut ve soyut faydalar olarak açık-lamaktadır (Gargulio ve Benassi, 2000: 184). Bazı yazarlar, kendi ilgi alanlarından esinlenerek kavra-ma farklı tanımlamalar getirmiştir. Tsai ve Ghosal (1998: 464), kavramı, bireylerin toplumda gelişimi-ni sağlayan ilişkisel kaynaklar olarak tanımlarken Paxton (1999: 89), bu kavramın, bireyler ve gruplar arasındaki sosyal bağlar aracılığı ile kaynaklar sağ-lama fikri üzerine temellenmiş bir yaklaşım oldu-ğunu ifade etmektedir. Bueno ve diğerleri (2004: 557) ise söz konusu kavramı, bir birey ya da bir-liklilik tarafından oluşturulmuş ilişki ağının tarafla-ra kazandırabileceği mevcut ve olası faydalar ola-

rak yorumlamaktadır. Burt (2005: 4), sosyal serma-yeyi, bir aktörün ilişkiler ağından oluşan yapı içeri-sindeki konumu olarak açıklamakta ve bu ilişki ağı-nın sayesinde bazı aktörlerin nasıl ayrıcalıklı duru-ma gelebildiğini belirtmektedir.

Sosyal sermaye, en büyük gruplardan (ülkeler) ör-gütlere ve aile gibi en küçük gruplara kadar olan her tür grupta yerleşik olabilir (Kostova ve Roth, 2003: 301). Sosyal sermayenin bazen örgütlerin ve bireylerin iş hayatındaki başarısında belirleyi-ciliği yüksek olabilir. Bir bireyin ya da çalışanların bir örgütteki sosyal bağlarının sayısı, gerekli bilgi-lere ulaşılması veya üst düzey insanların kararların-da etki yaratma amacıyla kullanılabilir. Sosyal ser-maye, mikro ve makro düzeylerde farklı biçimler-de faydalar sağlayabilir. Gerçekleştirilen çoğu araş-tırmanın sonuçlarına göre; sosyal sermaye profes-yonel başarıyı etkilemekte, bireylere iş arama ve başvuru süreçlerinde yardımcı olmakta, örgütle-rin içerisinde bölümler arasındaki kaynak aktarımı-nı kolaylaştırmakta, tedarikçilerle ilişkileri güçlen-dirmekte ve örgütler arası öğrenmeyi sağlamakta-dır (Bueno, Salmador ve Rodriguez, 2004: 558). Bu kavram, kuramcılar ile araştırmacıları örgüt düze-yindeki performans göstergeleriyle ilgili tekrar dü-şünmeye sevk etmektedir. Bu yaklaşım, içsel süreç-lere odaklanmak yerine; sosyal ilişkiler aracılığı ile dış ve iç çevreyi denetimi altına alan örgütlerin bü-yük bir rekabet avantajı kazanacağını göstermek-tedir. Örneğin, siyasilerle güçlü ilişkileri olan bir yö-netim kurulu üyesi, örgütün çıkarına olabilecek ya-sal değişikliklerin yapılması yönünde etki yaratabi-lir. İş başvurusu esnasında bir adayın entelektüel yetenekleri daha fazla olan diğerleri arasından, ör-güte gerekli sosyal ilişkileri kazandıracağı nedeni-yle seçilmesi de çevreyi denetim altına alma eğili-mine örnek olarak verilebilir.

Sosyal sermaye, örgütler ya da bireyler tarafından tek başına sahip olunan bir varlık değil; örgüt ve tüm üyeleri tarafından paylaşılan bir varlıktır (Lea-na ve Buren, 1999: 540). İstihdam tercihleri gibi, ge-niş ilişki ağına sahip kişilerin terfi ettirilmesi de ör-gütlerin sosyal sermayesini artırabilir; ancak bu stra-teji, her zaman çalışanların kişisel ilişki ağlarını ör-gütün yararına kullanacağını güvence altına almaz. Konuyla ilişkili yazında çoğunlukla bireysel ilişkileri-ni işlerini yapabilmek için örgüt yararına kullanmak zorunda olanların yöneticiler olduğunda söz edil-mektedir. Yöneticiler, örgütlere sadece kendi dene-

yim ve uzmanlıklarını değil; aynı zamanda da sosyal ilişkiler aracılığıyla elde ettikleri varlıklarını da getirir (Gargulio ve Benassi, 2000: 183).

Sosyal sermayenin ölçümü, bir aktörün sosyal gücünün ve bilgiye erişim kapasitesinin belirlenmesi bakımından oldukça önem taşımaktadır. Bu sermaye biçimi; birey, bölüm, örgüt, sektör veya bir ülkede ölçülebilir. Sosyal ağ analizi, aktörler arasında sosyal sermaye bakımından bir sıralama yapabilmek için gerekli olan ölçüm araçlarını sağlamaktadır. Ağ bağlarının sayısı, gücü ya da aktörlerin ağ içerisindeki konumları gibi ölçütler bu konuda etkili analizlerin yapılmasını kolaylaştırır.

Sosyal Ağ Kuramı ve Araştırmalarından Fayda Sağlayan Diğer Alanlar

Yukarıda ele alınan iki kavram, sosyal ağ kuramcılarının ve araştırmacılarının en fazla üzerinde durduğu konular olmakla birlikte; sosyal ağlar, başka birçok alanda da önemli sorulara cevap vermek amacıyla incelenmektedir.

Örgütsel Davranış

İş hayatında insan topluluklarının bir araya gelmesiyle bireylerin sosyalleşme ihtiyacının bir sonucu olarak beliren ağlar örgütlerde yönetsel anlamda önemli sonuçlar ortaya çıkarabilir. Örgütlerin içerisindeki sosyal ağlar, biçimsel olarak tanımlanmamış yapılar olduklarından, yöneticiler için saptanması zor oluşumlardır. Başlangıçta benzer özellikler taşıyan ya da ortak yanları olan bireylerin birbirlerine yakınlaşması, örgütlerde arkadaşlık temelli sosyal grupları oluşturur. Bu gruplar, ilerleyen zaman içerisinde kendi üyelerinin çıkarlarını korumak amacıyla örgüt içinde güç elde etme ve bu amaçla diğer bireyler ya da gruplarla rekabet etmeye girişebilir. Bu durum, yöneticiler için anlaşılması ve denetim altına alınması güç olan karmaşık bir sosyal yapı ortaya çıkarabilir. Örgütlerde etkin konumda olan kişileri bünyesine katan ve üye sayısını artıran gruplar, üst düzeyde alınan kararları bile etkileyebilir. Bu ağ oluşumlarının dışında kalan çalışanlar ise sosyal yapıdan yalıtılmış bir durumda kalarak etkilerini yitirebilir. Örgüt içinde güçlü bir sosyal ağ kümesinin varlığı; istihdam ve terfi tercihlerini bile tamamen kendi çıkarları doğrultusunda düzenleyecek güce sahip olabilir.

Grup düzeyinde olduğu kadar, örgüt içerisindeki bireylerin sahip olduğu kişisel ağ ilişkileri de

önemli sonuçlar ortaya çıkarabilir. Herhangi bir çalışan, sosyal ağın merkezinde konumlanabilir. Çok sayıda sosyal ilişkiye sahip bireyler, örgütlerde özellikle bilgi akışını denetleyebildiklerinden bunların diğerlerini etkileyebilme kapasiteleri yüksek olur. Bu durum, örgüt hiyerarşisinde düşük düzeyde çalışan sıradan kişilerin bile önemli boyutta güç kazanmalarına neden olabilir. Sosyal ağlar, kendisine örgütsel davranışın çatışma yönetimi, örgütsel güç, liderlik ve güdüleme gibi alanlarında araştırma sahası bulabilmektedir.

Suç Araştırmaları

Eğer bireyin kimliği ve kişiliği ile ilgili herhangi bir bilgi elde bulunmuyorsa sosyal ağ kuramına göre aktörün ilişkisi olan çevresinin özelliği kişinin olası davranışlarını açıklar. Sosyal ağ analizinde bir kişinin doğrudan ve dolaylı ilişkileri bir bütün olarak ele alındığında, bir suç işlemiş olan bireyin sahip olduğu bağlantılar suç araştırmacılarına takip edebilecekleri bir yol haritası sunmaktadır. Yasal olmayan örgütlenmeler, biçimsel anlamda kayıt altına alınmadığından saptanması zor yapılardır. Suç örgütlerinin üyelerini ve onların örgüt içerisindeki hiyerarşik konumlarını saptamanın en etkili yollarından biri, sosyal ağ araştırmasıdır. Genelde bir suç örgütünde bilinen bir-iki isimden yola çıkılarak onların doğrudan ilişkili olduğu taraflara ve buradan da diğerlerine ulaşılarak ağın sınırları genişletilebilir. Yasadışı bir örgütün sosyal ağının saptanması, merkezi konumda olanlar, örgütün etki alanı ve erişebileceği önemli aktörler konusunda bilgi sağlayabilecektir.

Sosyal Ağ Araştırmaları

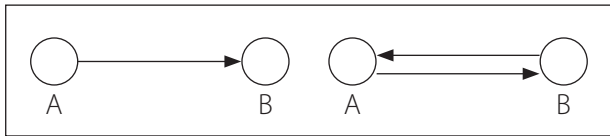
Sosyal ağ analizinin diğer araştırma yöntemlerinden farklı olarak etkileşimleri incelediğinden ön-

ceki bölümlerde bahsedilmişti. Ağ araştırmalarının, indirgemeci bir yaklaşım olmadığından, araştırma bulgularının geneli temsil etmesi beklenmez. Üzerinde çalışma yapılan sosyal yapı, örneklem değil; evrenin kendisidir. Dolayısıyla sosyal ağ analizi, kısmen istatistiksel bazı ölçüm yöntemlerinden faydalansa da ne evreni tahmin dilmesiyle ne de bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkinin araştırılmasıyla ilgilenmez (Emirbayer ve Goodwin, 1970).

Matris cebri, sosyal ağları temsil ve analiz etmek amacıyla kullanılan genel bir araçtır. Veri girişi için yaygın olarak başvuru olan yöntem, sosyal ağın üyesi olan tüm aktörlerin (bireyler, bölümler, örgütler) aralarındaki ilişkinin varlığı durumunda 1, herhangi bir ilişki olmaması durumunda 0 vererek bir matris oluşturmaktır (Hanneman, 2001). Ağı oluşturan elemanlar çoğunlukla **node** terimi ile ifade edilirken aradaki bağlantılar için **edge** ya da **tie** terimleri kullanılır. Ağın temsil ve analiz edilmesi için oluşturulan matrisin kurgulanma biçimi, yapılacak ağ hesaplamaları bakımından oldukça önemlidir. Ağdaki aktörler arasındaki ilişkiler iki farklı biçimde ele alınabilir.

Şekil-1 Simetrik ve Asimetrik Bağlar

Şekil-2'de A elemanından B elemanına doğru tek yönlü bir ilişki vardır; ancak B elemanının A ile bir ilişkisi bulunmamaktadır. Bu tür ağ yapıları asimetrik bağlar olarak tanımlanmaktadır. Ağ araştırmalarında bazen kişiler araştırma kapsamındaki bireylerin çoğu ile sosyal bağı olduğunu düşünmesine rağmen, bu durum daha çok diğerlerinin kendisi ile ilgili düşüncesine bağlıdır. Bu nedenle ağın asimetrik oluşturulması ya da varsayılması yapılacak analizlerde birçok ölçümün sonucunu etkileyecektir. Simetrik ilişki her iki tarafın da birbirleri arasında bağ olduğunu düşünmesi sonucunda oluşur; ancak veri girişi yapılırken araştırılan durumun ağdaki bağların asimetrik olmasıyla ilişkisi yoksa tüm ağdaki etkileşimlerin simetrik olduğu da kabul edilebilir.

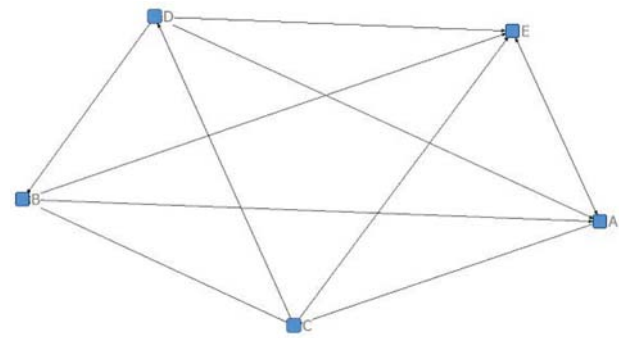
Bir birimde çalışan beş kişi arasındaki sosyal ilişkilerin saptanmaya çalışıldığını düşünelim. Çalışanlar arasındaki bağların belirlenmesi, için en ba-

sit şekliyle kişilere sosyal ilişkisinin olduğunu düşündüğü diğerlerinin isimlerini vermelerini (gözlem yoluyla da yapılabilir) istenmesi yeterlidir. Çalışanların cevapları Şekil-3'deki örnek matrisde görüldüğü gibi, aktörler arasında bağların varlığına göre 1'ler ve 0'lar şeklinde matrise girilir. Bireylerin kendilerine denk gelen hücreler boş bırakılır. 5x5 boyutundaki örnek ağ matrisinde 25-5=20 adet toplam bağlantı olasılığı bulunmaktadır. Araştırma kapsamında olan kişiler, gruplar veya örgütlerin sayıları ne kadar fazla olursa oluşturulacak matrisin de boyutları genişleyecektir. Bu durum, kapsamlı ağ araştırmalarında veri girişi esnasında sorunlara neden olabilir. Örneğin, 3000 kişinin üzerinde gerçekleştirilen bir araştırmada veri girişi yapılan matris büyüdükçe ortada ve sonda olan aktörlerin en baştaki aktörlerle sosyal bağlarının temsil edilmesi zaman kaybına neden olabilecektir.

Şekil-2. Örnek Ağ Matrisi

	A	B	C	D	E
A		1	1	0	1
B	1		0	0	1
C	0	1		1	1
D	1	1	0		1
E	1	1	0	1	

Şekil-3. Matrisden Elde Edilen Ağ Diyagramı

Yukarıdaki ağ diyagramı, Şekil'3 deki matrisin grafiksel temsidir. Çoğu sosyal ağ analizi programı, toplanan verilerin ve yapılan analizlere görsel özellik kazandırmayı amaçlayan diyagram uygulamaları bulundurmaktadır. Sosyal ağ araştırmalarında genellikle verileri analiz edilen bireyler ya da örgütlerin isimleri yerine kodlamalar ya da rumuzlar kullanılmaktadır. Bu uygulama, özel ve gizli nitelikte olabilecek bilgilerin ortaya çıkarılmaması için yapılır.

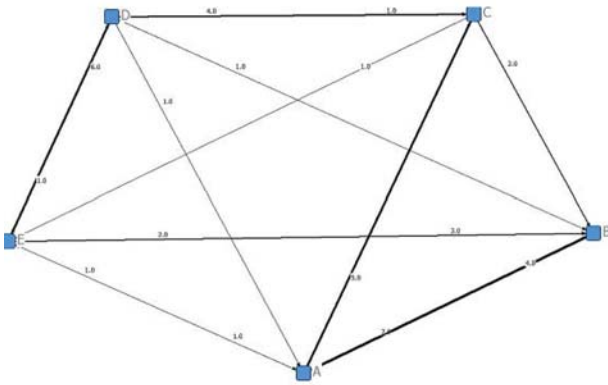
Sosyal ağ araştırmalarında dikkate alınması gereken bir diğer konu da ağırlıklandırma. Beş ça-

İşandan oluşan sosyal ağ, sadece kişilerin arasında ilişkinin var olup olmama durumuna göre oluşturulmuştur; ancak bunlardan bazıları, birbirleri ile sadece iş nedeniyle olan yüzeysel bir ilişki içerisinden diğerleri beraber öğle yemeği yeme, iş dışı görüşme gibi daha yoğun ilişkiler içerisinde olabilir. Bu nedenle, sadece 1'ler ve 0'lardan oluşan matris, mevcut sosyal yapının doğru temsil edilmesini sağlamayabilir. Ağırlıklandırma sadece ilişkinin sosyal yoğunluğu değil; etkileşim sıklığı ve ilişkinin taraflar için önemi gibi nedenlerle de yapılabilir. Buradaki örnekte, beş çalışan arasındaki mevcut ilişkilerin sosyal yoğunluğa göre ağırlıklandırılması gerekmektedir. Cevaplayıcılardan mevcut bağlarına 1 ile 10 arası bir ağırlık vermelelerinin istendiği varsayılırsa ağırlıkların matrise yüklenmesi gerekecektir.

Şekil-4. Mevcut İlişkilerin Ağırlıklandırılması

	A	B	C	D	E	
A			7	5	0	1
B	4		0	0	0	3
C	0	2		1	1	1
D	1	1	4		6	
E	1	2	0	1		

Şekil-5. Ağırlıklandırılmış Ağ Diyagramı

Bağların güçleri, mikro ve makro düzeyde gerçekleştirilecek ağ araştırmaları için oldukça önem taşımaktadır. Eğer bir araştırmacı, aktörlerin ağ içerisindeki konumu yerine ilişkilerin niteliğiyle ilgileniyorsa sosyal yoğunluk ölçülmelidir. Bir sosyal ağdaki bağların zayıf (Granovetter, 1973) veya güçlü (Bordieu, 1983 ve Coleman, 1988) olup olmadığını belirlemenin yolu, ilişkilerin ağırlıklandırılmasıdır. Böylece, mikro veya makro örgüt araştırmalarında karşılıklı güçlü ilişkilerin yarattığı klik ya da klan oluşumları gibi alt gruplar ile zayıf bağlar aracılığıyla sosyal yapının uzak noktalarına ulaşabilen

aktörler belirlenebilecektir. Ağ ilişkilerinin ağırlıklandırılması, aynı zamanda tüm analiz sonuçlarını da farklılaştıracaktır. Ağırlıklandırma öncesinde yapılan analizlerde, sosyal ağda kuvvetli oldukları saptanan aktörlerin aslında etkisiz olduğu bulunabilir.

Bir ağın çapı, ağda bulunan aktörler arasındaki uzak yolun bulunmasıyla belirlenir (Benta, 2003). Ağ çapı, iki aktör arasındaki en fazla sayıda eleman üzerinden gerçekleşen dolaylı bağlantılar anlamına gelmektedir. Araştırmanın kapsamı büyüdükçe ağ çapının da genişlemesi beklenebilir. Yoğunluk, sosyal ağ analizinde kullanılan bir başka önemli ölçüttür. Yoğunluk, bir ağdaki aktörler arasındaki mevcut bağların tüm olası bağlara bölünmesiyle bulunur (Hanneman ve Riddle, 2005). Örgüt düzeyindeki analizler de çalışanlar arasındaki sosyal bütünleşmenin derecesini ve yoğunluğun derecesini göstermektedir. Örgütler arası ağ çalışmalarında ise yoğunluk, daha önce ölçümü sorunlu bir konu olduğu vurgulanan sosyal yerleşikliğinin (Granovetter, 1985) düzeyini ya da örgütlerin sosyal sermaye oluşturma eğilimlerini açıklayabilir.

Merkezilik, ağ araştırmalarında aktörlerin sosyal yapı içerisindeki etkinliğini gösteren temel bir ölçüttür (Burns ve Wholey, 1993; Kraatz, 1998; Koka ve Madhavan ve Prescott, 2006); ancak merkezilikle ilgili tek bir ölçüt bulunmamaktadır. Bazı önemli ölçütler, Jablin ve Putnam (2001) tarafından tanımlanmaktadır:

Derece (degree): Diğer aktörlerle olan doğrudan bağlantıların sayısı.

İçderece (indegree): Diğer elemanlardan aktöre doğru olan bağlantıların sayısı (gelen bağlantılar).

Dışderece (outdegree): Aktörün diğer elemanlara doğru olan bağlantılarının sayısı (giden bağlantılar).

Yakınlık (closeness): Bir aktörün, ağ düzeneği içerisindeki diğer aktörlere yakınlığı ya da ulaşım kolaylığının derecesi. Genellikle bir aktörün tüm diğerlerine olan yol mesafesinin (doğrudan ve dolaylı bağlantılar) ortalaması alınarak hesaplanır. Doğrudan bir ilişki 1 değerini alırken dolaylı ilişkiler oransal olarak daha düşük değerler alır.

Arasındalık (betweenness): Bir aktörün, ağ düzeneği içerisinde birbirlerine en yakın mesafede olan iki aktörün arasında olma ya da aracılık etme-

sinin derecesi. Genellikle ağ içerisindeki tüm olası ikili ilişkilerin ortalamasına göre hesaplanır.

Ağ merkeziliği, araştırmacının ilgisine göre değişiklik gösteren bir konudur. Merkeziliğin tek bir ölçümü bulunmamaktadır. Ağ verilerinin matris asimetrik olarak girilmesi durumunda merkezilik kavramı farklı ele alınmalıdır. Eğer araştırmacı, diğerleriyle etkileşimlerini artırarak sosyal ağda güç kazanmayı hedefleyen aktörleri bulmak istiyorsa dışderece (outdegree) merkezilik ölçümünü kullanması gerekecektir. Diğerlerinin en fazla sosyal bağ kurduğu aktörlerin belirlenmesi için içderece (indegree) ölçümünün yapılması gereklidir.

Sosyal ağ analizleri, çoğunlukla bu amaç için tasarlanmış özel programlar kullanılarak yapılmaktadır. UCINET, PAJEK ve AGNA isimli programlar, veri analizi için yoğun olarak kullanılmaktadır.

SONUÇ

Son yıllarda İnternetin hane halkı düzeyinde yaygınlaşması ve bilgisayar okur-yazarlığının artmasıyla yakın zamanda kurulan sosyal paylaşım siteleri, insanlar tarafından yoğun ilgi görmeye başlamıştır. Kişileri tanıdıklarıyla zaman, mekân ve mesafe sınırlarını kaldırarak bir araya getiren bu siteler; aynı zamanda elde edilmesi neredeyse imkânsız olan boyuttaki sosyal ağ verilerinin merkezi bir veritabanında toplanmasını sağlamıştır. Sanal ortamda kendi kendisini örgütleyerek gün geçtikçe büyüyen bu sosyal ağlar, üye olan tüm kişilerin doğrudan ve dolaylı ilişkileri ile bağlantılı oldukları gruplar hakkında en detaylı bilgileri bu zengin veri kaynağına sahip olanlara temin etmektedir. Dolayısıyla büyük bir hevesle bu sitelere üye olan, özel bilgilerini ve resimlerini paylaşan kişilerin bilgisayarlarının tuşlarına basmadan önce bir daha düşünceleri önerilir. Burada vurgulanmak istenen, sosyal ağların sadece paylaşım siteleriyle ortaya çıkan bir kavram olmadığı; farklı bilim ve uygulama alanlarında uzun süreden beri kullanılmakta olduğudur.

KAYNAKLAR

Beckert, J. (2003), "Economic Sociology and Embeddedness: How Shall We Conceptualize Economic Action?", *Journal of Economic Issues*, 37 (3): 769-787.

Bertalanffy, L. (1950), The Theory of Open Systems in Physic and Biology, *Science*, 3, 23-29.

Bertalanffy, L. (1940), Der Organismus als Physikalisches System Betrachtet, *Naturwissenschaften*, 1940, 28, 521-531.

Benta, M. (2003), AGNA 2.1., Social Network Analysis Software.

Bourdieu, P. (1983), "Forms of capital", *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education*, 241-258.

Bueno, E.; Salmador, P.M. ve Rodriguez, O. (2004), "The Role of Social Capital in Today's Economy", *Journal of Intellectual Capital*, 5 (4): 556-574.

Burns, R.L. ve Wholey, D.R. (1993), "Adoption and Abandonment of Matrix Management Programs: Effects of Organizational Characteristics and Interorganizational Networks", *Academy of Management Journal*, 36 (1): 106-139.

Burt, S.R. (2005), *Brokerage & Closure*, New York, Oxford University Press.

Colleman, J.S. (1988), "Social Capital in the Creation of Human Capital", *American Journal of Sociology*, 94: 95-120.

Emirbayer, M. ve Goodwin, J. (1994), "Network Analysis, Culture and the Problem of Agency", *American Journal of Sociology*, 99 (6): 1411-1454.

Gargiulo, M. ve Benassi, M. (2000), "Traped in Your Own Net? Network Cohesion, Structural Holes, and the Adaptation of Social Capital", *Organization Science*, 11 (2): 183-196.

Gnyawali, D.R. ve Madhavan, R. (2001). "Cooperative Networks and Competitive Dynamics: A Structural Embeddedness Perspective", *Academy of Management Review*, 26 (3): 431-445.

Granovetter, M. (1985), "Economic Action and Social Structure: The Problem of Embeddedness", *American Journal of Sociology*, 91(3): 481-510.

Granovetter, M. (1992), "Economic Institutions as Social Constructions: A Framework for Analysis", *Acta Sociologica*, 35 (3): 3-11.

Gulati, R. ve Gargulio, M. (1999), "Where do Interorganizational Networks Come from?", *The American Journal of Sociology*, 104 (5): 1439-1493.

Hammond, C.S. ve Glenn, M.L. (2004), "The Ancient Practice of Chinese Social Networking: Guanxi and Social Network Theory. *Emergence*, 6 (1-2): 24-31.

- Hanneman, R.A. (2001), *Introduction to Social Network Methods*. Riverside C.A.: University of California.
- Holland, J. (1995), *How Adaptation Builds Complexity: Hidden Order*, Perseus Books, Cambridge, Massachusetts.
- Koka, R.B.; Madhavan, R. ve Prescott, J.E. (2006), "The Evolution of Interfirm Networks: Environmental Effects on Patterns of Network Change", *Academy of Management Review*, 31(3): 721-737.
- Kostova, T. ve Roth, K. (2003), "Social Capital in Multinational Corporations and a Micro-Macro Model of its Formation", *Academy of Management Review*, 29(2): 297-317.
- Kraatz, M.S. (1998.), "Learning by Association? Interorganizational Networks and Adaptation to Environmental Change", *Academy of Management Journal*, 41(6): 621-643.
- Krippner, G.; Granoveter, M.; Block, F.; Biggart, N.; Beamish, T.; Hsing, Y.; Hart, G.; Arrighi, G.; Mendell, M.; Hall, J.; Burawoy, M.; Vogel, S. ve O'Riain, S. (2004), "Polanyi Symposium: A Conversation on Embeddedness", *Socio-Economic Review*, 2: 109-135.
- Leana, R. C. ve Buren, V.H.J. (1999), "Organizational Social Capital and Employment Practices", *Academy of Management Review*, 24 (3): 538-555.
- Monge, R.P ve Contractor, S.N. (2001), *The New Handbook of Organizational Communication : Advances in Theory, Research and Methods*, Sage Pub.
- Parkhe, A.; Wasserman, S. ve Ralston, A.D. (2006), "New Frontiers in Network Development", *Academy of Management Review*, 31 (3): 560-568.
- Paxton, P. (1999), "Is Social Capital Declining in the United States? A Multiple Indicator Assessment", *American Journal of Sociology*, 105 (1): 88-127.
- Polanyi, K. (1992), "The Economy as an Instituted Process", Granovetter, M. (edited by). *The Sociology of Economic Life*, New York: Westview Press.
- Rodrigues, J. (2004), "Endogeneous Preferences and Embeddedness: A Reappraisal of Karl Polanyi", *Journal of Economic Issues*, 38 (1): 189-200.
- Whiteman, G. ve Cooper, H.W. (2000), "Ecological Embeddedness", *Academy of Management Journal*, 43 (6): 1265-1282.
- Rao, H.; Davis, F.G. ve Ward, A. (2001), "Embeddedness, Social Identity and Mobility: Why Firms Leave the NASDAQ and Join the New York Stock Exchange". *Administrative Science Quarterly*, 45 (2): 268-292.
- Swedberg, R. ve Granovetter, R. (1992), *The Sociology of Economic Life*. Prentice Hall, Englewood Cliffs, New Jersey.
- Tsai, W. ve Ghosal, S. (1998), "Social Capital and Value Creation: The Role of Interfirm Networks", *Academy of Management Journal*, 41 (4): 454-476.
- Uzzi, B. (1999), "Embeddedness in the Making of Financial Capital: How Social Relations and Networks Benefit Firms Seeking Financing", *American Sociological Review*, 481-505.

SOSYAL PAYLAŞIM SİTELERİ

Av. Emre HEPER
Çankaya Üniversitesi
Mezunlar Derneği Yönetim Kurulu Üyesi
Bilişim Hukuku Derneği Başkanı

Bireylerin, toplum yaşamı içindeki hallerini tanımlayarak, aynı kültürel seviyede rahatlıkla anlaşabilecekleri insanlarla, İnternet iletişim metotları vasıtası ile iletişime geçmek için ve aynı zamanda normal sosyal yaşamımızda gösterdiğimiz çeşitli reaksiyonları sembolik olarak göstererek, sanal ortam üzerinde sosyal iletişim kurmayı sağlayan ağlara "sosyal ağlar" denilmektedir.

Günümüzde dünyada en çok rağbet gören sosyal ağlardan bazıları Facebook, Twitter, Friendfeed ve Myspace'dir. Facebook İnternet sitesi (<http://www.facebook.com>) insanların arkadaşlarıyla iletişim kurmasını ve bilgi alış verişi yapmasını amaçlayan bir sosyal paylaşım web sitesidir. 4 Şubat 2004'te Harvard Üniversitesi 2006 Sınıfı Öğrencisi Mark Zuckerberg tarafından kurulan Facebook, öncelikle Harvard öğrencileri için kurulmuştu. Daha sonra Boston civarındaki okulları da kapsamına dâhil eden Facebook, iki ay içerisindeki Ivy Ligi Okulları'nın tamamını kapsadı. İlk sene içerisinde de Amerika Birleşik Devletleri'ndeki tüm okullar Facebook'ta mevcuttu. Üyeler, önceleri sadece söz konusu okulun e-posta adresiyle (.edu, .ac, .uk, vb.) üye olabiliyordu. Daha sonrasında mevcut ağın içine liseler ve bazı büyük şirketler de katıldı. 11 Eylül 2006'da ise Facebook tüm e-mail adreslerine, bazı yaş sınırlandırmalarıyla, açıldı. Kullanıcılar diledikleri ağlara; liseleri, çalışma yerleri ya da yaşadığı yerler itibariyle katılım gösterebilmektedir. Facebook, Temmuz 2007 itibariyle, 34 milyon kullanıcıyla dünyanın en büyük üniversite tabanlı sosyal ağına sahip oldu.

Alexa istatistiklerine göre Facebook, 31 Ekim 2010 itibariyle; dünyanın en fazla ziyaret edilen 2. sitesidir. Bunun yanı sıra; Kanada, Güney Afrika ve Norveç'in en fazla ziyaret edilen sitesi; İngiltere ve İsveç'in 2. en fazla ziyaret edilen sitesi, Mısır ve Panama'nın 3., ABD, Avustralya ve Türkiye'nin de 5. en fazla ziyaret edilen sitesidir.

Facebook ismini "paper facebook"tan alır. Bu form, ABD üniversitelerinde okulların öğrencilerine, öğretmenlere ve çalışanlara doldurduğu, onları tanıtan bir formdur.

Facebook'un şu anda 500 milyondan fazla aktif kullanıcısı bulunmaktadır.

Site kullanıcılara ücretsizdir ve gelirini banner reklamlarından ve sponsor gruplarından almaktadır (Nisan 2006'da gelirlerin haftalık 1.5 milyon dolar olduğu öne sürülmüştür). Kullanıcıları; profiller, fotoğraflar, ilgi alanları, gizli ya da açık mesajlar ve arkadaş grupları temsil etmektedir. Profillerin gösterimi sadece arkadaşlara görünecek şekilde veya belli ağların dışındakilere açık olmayacak şekilde sınırlandırılabilir. TechCrunch'a göre; ABD'deki üniversite öğrencilerinin %85'inin Facebook'ta bir hesabı bulunmakta ve bunların %60'ı her gün bağlanmaktadır. Bu kişilerin de %85'i her hafta ve %93'ü de her ay bağlanan gruptadır. Facebook sözcüsü Chris Hughes ise kullanıcıların her gün ortalama 19 dakika Facebook'ta vakit geçirdiğini söylemektedir.

Şirket ilk kurulduğunda %30 hisseye sahipti ve şirketin adı Thefacebook.com'du. Şirket Kaliforniya'daki Silikon Vadisi'ne taşındıktan sonra Peter Thiel ve Napster'ın Kurucusu Sean Parker, Mark Zuckerberg'ü yönlendirip şirketi yeni haline sokmuş ve şirketin adı da Facebook.com olarak değişmiştir. Bu değişim sırasında Eduardo Saverin, hisseleri ilk önce %34'e çıkartılıp sonradan %0.03'e düşürülmesiyle kurucu listesinden çıkartılıp şirketten uzaklaştırılmıştır. Bunun üzerine Eduardo Saverin 5 Nisan 2005'te Mark Zuckerberg'e 600

milyon dolarlık bir dava açmış; ancak dava, uzlaşarak çözülmüştür. Şu anda Eduardo Saverin değeri 1,3 milyar Dolar değerindeki % 5'lik Facebook hissesine sahiptir ve adı yeniden kurucu biyografilerinde yer almaktadır.

Twitter (<http://www.twitter.com>), bir sosyal ağ ve mikroblog sitesidir. Kullanıcılarına tвіт (tweet, İng. *civildama*) adı verilen 140 karakterlik metinler yazma imkânı veren Twitter, çeşitli araçlarla daha etkin kullanılabilen bir yeni nesil iletişim aracıdır. 2008'deki ABD seçimlerinde özellikle Barack Obama tarafından sıklıkla kullanılan Twitter'dan Türkiye'deki son yerel seçimlerde de yararlanılmıştır. Ayrıca Twitter, sosyal medyanın en popüler araçlarından biri olarak gösterilmektedir. 2006 yılında Jack Dorsey tarafından geliştirilmesinden bu yana Twitter, dünya çapındaki popülaritesini gün geçtikçe artırmış ve içerdiği uygulamaların, programlama ara yüzünün kısa mesaj gönderim ve alımı konusundaki olanaklarıyla İnternet dünyasının SMS'si olarak anılmaya başlanmıştır.

Friendfeed İnternet sitesi (<http://www.friendfeed.com>) Ekim 2007'de kurulan gerçek zamanlı haberleşme ve paylaşım sitesidir. Kullanıcıların, İnternette üye oldukları bloglar, arkadaşlık siteleri, fotoğraf siteleri, imleme siteleri gibi pek çok kaynaktaki aktivitelerini arkadaşlarıyla paylaşmaları ve yorumlamalarını sağlayan yeni nesil bir sosyal ağıdır. Friendfeed, Türkçe olarak hizmet veren küresel projelerden biridir. Friendfeed'in amacı, İnternetteki içeriği daha anlamlı ve kullanışlı hale getirmektir. Friendfeed İnternet sitesi, 10 Ağustos 2009 tarihinde Facebook tarafından satın alınmıştır.

MySpace (<http://www.myspace.com>), sanal ortamda kullanıcı denetiminde iletişim ve arkadaşlıklar kurulabilen, kişisel profillerin, blogların, grupların, resimlerin, müzik ve videoların barındırabileceği bir sosyal iletişim web sayfasıdır. Önceki karargâhı Beverly Hills'te iken 16 Mart 2007'de sahibi News Corporation'un bulunduğu New York'a taşınmıştır. Myspace, özellikle henüz ünlü olmamış grup ve şarkıcıların yararına, bu genç sanatçı adaylarına herhangi bir ücret vermeden şarkılarını siteye yükleyip büyük kitlelere sunma imkânı verir. Myspace, yüklenen müzik eserlerinin telif hakkını yükleyen kişilerden alamaz, yani Myspace bir nevi bedava reklam sitesidir. Myspace İnternet sitesine fotoğraf ve kişisel bilgi eklenebilir. Bu ek-

nen bilgi "privacy" ayarları tarafından korunmaktadır; dolayısıyla kullanıcılar, profillerinin içeriklerini istedikleri kişilerle paylaşabilir. ABD'de çıkan "Patriot Act" yasası, ABD Hükümeti'ne gizli olan profillere bile giriş hakkı sağlamıştır. Eleştirilere maruz kalan bu yasa hâlâ yürürlüktedir. Şirketin 300 çalışanı vardır ve gelirlerini News Corporation'dan ayrı olarak bildiremezler. 100 milyonuncu hesap, 6 Ağustos 2006'da Hollanda'da açılmıştır ve 8 Eylül 2006'da çıkan bir haberde 106 milyon hesap olduğu belirtilmiştir. Siteye günde 230,000 üye'nin kaydedildiği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak sosyal ağlar, günümüzde bilgiye ulaşım hızınızı artıran, eski günlerdeki arkadaşlarınızı bulabileceğiniz ve yeni arkadaşlıklar edinebileceğiniz, gruplar kurarak çeşitli düşüncelerinizi ortaya koyabileceğiniz ya da ruh ikizinizi ve partnerinizi bulabileceğiniz en kolay yol olarak görünmektedir. Bununla birlikte sosyal ağlar, gerçek anlamda fizikî olarak sosyalleşmeyi bitiren, insanları aslında birbirine yakınlaştırmaktan çok uzaklaştıran ve çeşitli güvenlik açıkları ve kişisel verilerin korunması açısından halen eksikleri bulunan mecralar olarak da çeşitli sivil toplum kuruluşları ve toplulukların tepkisini çekmektedir. Bize kalırsa teknolojidен vazgeçmek, belki de çoğu zaman insanların hayatını kolaylaştıran ve güzelleştiren bir kavram olduğundan, çeşitli eksiklikleri veya yanlışları olsa bile, günümüzde veya ilerleyen zamanlarda pek mümkün olmayacaktır.

*Veriler ve kaynak olarak <http://tr.wikipedia.org> İnternet sitesi kullanılmıştır.

ÖĞRENCİLERİMİZİN GÖZÜNDEN SOSYAL PAYLAŞIM AĞLARI

Gündem dergisi olarak, bu ayki kapak konumuz olan “Sosyal Paylaşım Ağları” konusunda öğrencilerimizin görüşünü almak istedik. Okulun çeşitli yerlerinde rastgele karşılaştığımız öğrencilere konuyla ilgili çeşitli sorular yönelttik. Yönelttiğimiz soruları ve öğrencilerimizin verdiği cevapları aşağıda bulabilirsiniz.

Sorular :

- Sosyal paylaşım ağlarını kullanıyor musunuz?
- Bu tür sitelere ne kadar sıklıkla giriyorsunuz?
- Neden üye oldunuz?
- Bu tür sitelerde iletişim kuran insanların, yüz yüze ya da başka ortamlarda kurduğu ilişkilerde sıkıntı yaşadığını düşünüyor musunuz?
- Bu tür sitelerin bireysel değerlerin yitirilmesine zemin hazırladığını düşünüyor musunuz?
- Bu tür sitelerin eğitim üzerine olumlu/olumsuz bir etkisi var mıdır?
- Bu tür sitelerin ikili ilişkiler üzerine olumlu/olumsuz bir etkisi var mıdır?
- Bu tür sitelere girişte veya üye oluşturma bir yaş sınırlandırması olmalı mıdır?
- Bu tür siteleri İngilizce kullanmanın, İngilizcenin gelişmesine katkısı var mıdır?
- Sizce bu tür siteler ne kadar güvenli?
- Sanal ortamda kurulan arkadaşlıkların sağlıklı olduğunu düşünüyor musunuz?

Yaptığımız araştırmalar sonucunda, öğrencilerimizin çoğunun bu sitelerin güvenli olmadığını düşündüğünü; ancak üyeliklerini iptal etmek yerine, her geçen gün zamanlarını biraz daha fazla bu tür sitelere ayırdığını gördük. Teori ve pratikte yaşanan bu tezat, sosyal paylaşım ağlarının hayatlarımızda ne kadar önemli yer tuttuğunun da bir göstergesi.

Öğrencilerimizin Gözünden Sosyal Paylaşım Ağları

Armağan PALA
Çankaya Üniversitesi
İşletme Bölümü

Bu tür siteleri kullanıyorum; ancak çok sık değil. Haftada iki ya da üç kez. Üye olma nedenim ise arkadaşlarımı bulmak ve arkadaş çevremi geliştirmek.

Bence, yüz yüze kurulan arkadaşlık daha samimi, gerçekçidir. Bu tür sitelerde kurulan ilişkiler ise daha az güvenilirdir ve bu ilişkilerden daha az randıman alırsınız.

Sosyal paylaşım siteleri daha bir sığ hale getiriyor. Yapaylaştırıyor. Örneğin, bir insanın doğum günü

ve siz de kutlamak istediniz. Mesaj atmak ya da duvarına yazmak yerine, bu insana birebir söylemeniz, onu önemseydiğinizi ve ona değer verdiğinizi gösterir; ama artık bu tür kutlamalar "Facebook" üzerinde hayata geçiyor.

Eğitime katkısı bence sıfır. İngilizce kullanmama rağmen eğitim açısından herhangi bir katkısı yok.

İkili ilişkiler üzerine etkisi ise tek kelimeyle fena. Bir şey paylaştığınız zaman, tepkinizin ne olduğunu anlamak mümkün değil. Kızdınız mı, güldünüz mü anlaşılıyor. İnsanların yüzünü görmek lazım.

Kesinlikle bir yaş sınırlamasına gidilmeli. 13 yaşında bir çocuğun "Facebook"ta işi olmamalı. Arkadaşlarını bulmak istiyor, diyemezsiniz; zaten ilköğretim okulunda yan yanalar. Nasıl bir amacı olabilir?

Bu siteler ancak %20 güvenli diyebilirim; çünkü her türlü bilgiye erişme imkânınız var. Her ne kadar korunduğu söylene de insanlar, senin fotoğraflarını kullanabiliyor ve bunun önüne geçilmesi imkânsız.

Bu tür sitelerde kurulan ilişkiler sağlıklı değil. Tanımadığın sadece mesajlaştığın bir insanla ne kadar sağlıklı ilişki kurabilirsin ki?

Esra ÖZTAŞ
Çankaya Üniversitesi
Endüstri Mühendisliği Bölümü

Şu an aktif olarak kullanmıyorum. Merakımdan ve neler olduğunu öğrenmek açısından kısa bir süre kullandım.

Gözlemlerime dayanarak yararlı olduklarını düşünmedim ve hesabımı kapatma ihtiyacı hissettim.

İnsanların arkadaş sayılarını artırmak ya da farklı ar-

kaşlıklar edinmek için bu siteleri kullandığımı düşünüyorum. Sosyal etkinliklerden haberdar olmak için de yararlı tarafları olabilir.

İnsanlar o sitelerde sadece eski arkadaşlarını bulmuyor, yeni arkadaşlıklar da kuruyor. Normal hayatlarında asla tanışamayacakları, belki de yan yana gelmeyecekleri insanlarla arkadaşlık kurabiliyorlar; ancak yüz yüze görüşmeleri mümkün olmuyor.

Eğitim açısından da hiç faydalı olduğunu düşünmüyorum.

Bu tür sitelerin İngilizce ya da Türkçe olması çok fark etmiyor. O sitelerden öğreneceğim on İngilizce kelimeyi başka yerlerden de öğrenme imkânım olur.

Bu tür sitelerin **kesinlikle güvensiz** olduğunu düşünüyorum. Profilinizde ne kadar az şey paylaşırsanız paylaşın, yine de bulunabilecek bazı özel bilgileriniz var. Maddi şeylerin yanında manevi açıdan da birçok şeyinizi kaybedebilirsiniz.

İkili ilişkiler konusunda oldukça etkili olduklarını söyleyebilirim.

Fatma KARAKOYUN
Çankaya Üniversitesi
İşletme Bölümü

Bu tür sitelere aboneliğim var ve hemen her gün ziyaret ediyorum. Arkadaşlarımı bulmak için girmiştim; ancak bu konuda çok faydalı olduğunu söyleyemesem de kullanmaya devam ediyorum. Messenger servisini de arkadaşlarımla sohbet etmek için kullanıyorum.

Bu tür sitelerde edinilen arkadaşlıkları yüz yüze sürdürmeyi tercih etmiyorum; ama tercih eden insanların var olduğunu biliyorum. Bunun dışında,

eskiden tanınan bir kişiyle o siteler vasıtasıyla tekrar buluşan arkadaşlarım da var.

Bu tür sitelerin bireysel değerlere bir zarar verdiğini düşünmüyorum.

Eğitim konusunda ise bazı duyuruları üye olunan gruplar vasıtasıyla öğrenebiliyoruz. Bu duyurular, sosyal hayatla ilgili olduğu kadar eğitimle de ilgili olabiliyor.

Şu ana kadar ikili ilişkilerim üzerinde hiçbir etkisi olmadı.

Kesinlikle bir yaş sınırlaması getirilmesi gerektiğine inanıyorum. Her içerik, her yaş grubu için uygun değil.

Şu ana kadar bir güvenlik sorunu yaşamadım ve yaşadığını duymadım; dolayısıyla bu sitelere güven-siz demem doğru olmaz.

Kurulan arkadaşlıkların sağlıklı olduğunu düşünmüyorum. Bir insanı en iyi yüz yüze tanırınız. Bu sitelerde konuşarak bir insanı tanımanın doğru olmadığı kanaatindeyim, mimikler çok önemlidir.

Feyza Hilal GÜRBÜZ
Çankaya Üniversitesi
İşletme Bölümü

Facebook ve MSN kullanıyorum; ancak daha çok Facebook kullanıyorum. Facebook'u hemen her gün kullanıyorum.

Lise yıllarında bütün arkadaşlarım üye olmaya başlamıştı. Ben de merak ettim ve üye oldum.

Orada başlayan ilişkilerin çok sağlıklı olduğunu düşünmüyorum ve istisnalar kaideyi bozmaz. Sağlık-

lı ilişki kurulma olasılığı hayli az. Uzun süredir görüşülmeyen bir insanla siteler vasıtasıyla yeniden iletişime geçmek ise keyifli bir durum.

Bireysel değerlerin yitirilmesine neden olduğunu düşünmüyorum. Günümüzde insanlar, günlük koşuşturmalarından fırsat bulup ancak bu siteler vasıtasıyla iletişim kurabiliyor. Bunun farkında olmasak da çoğu insanla iletişimimiz bu vasıtayla sürüyor.

Eğitim üzerine bir etkisi olduğunu düşünmüyorum.

Bu tür siteleri ben İngilizce kullanıyorum. Aldığım eğitimin İngilizce olmasından dolayı, benim yabancı dil öğrenme ihtiyacım yok; ancak İngilizcesi kötü olan biri için faydalı olabilir.

Arkadaşlık ilişkilerini pekiştirdiğini düşünsem de duygusal ilişkiler için aynı şeyi söyleyemeyeceğim.

Çok da güvenli değil. Sitelerin ayarları birdenbire değişiyor, bütün fotoğraflarınız görünür ve kopyalanabilir hale geliyor ve bunu birkaç gün sonra fark edebiliyorsunuz. Herkes senin bilgilerinizi kolayca elde edebilir, bu yüzden güvensiz olduğunu düşünüyorum.

Öğrencilerimizin Gözünden Sosyal Paylaşım Ağları

Gencer GENÇ
Çankaya Üniversitesi
Uluslararası Ticaret Bölümü

Bu tür sitelerden "Facebook" ve "Hocam" sitelerini kullanıyorum. "Facebook" çok sıklıkla kullandığım bir site, "Hocam" ise ara sıra. Bunun yanında yine sık sık Messenger kullanıyorum.

Arkadaşlarıma ulaşabilmek ve sosyal paylaşım için üye oldum.

Sosyal paylaşım ağlarında konuşarak çok yakın arkadaşlıklar kurulursa yüz yüze de ilişkilerin devam ettirebileceğini düşünüyorum; ama elbette istemediğin insanlarla da görüşmezsin. Bu, kişinin kendi elinde diye düşünüyorum.

Bence eğitim üzerine pek olumlu etkileri yok; ama dili

geliştirmek için etkili. Hiçbir arkadaşınızla "Facebook" üzerinden dersler hakkında konuşmazsınız ki bu da bir gerçek.

Bireysel değerlere zarar verdiğini düşünüyorum. Bu tür siteler yokken arkadaşını telefonla arar ve nerede bulaşacağınızı kararlaştırırdınız; ama şimdi "Facebook" üzerinden konuştuğunuzda görüşmüş sayılıyorsunuz.

Arkadaşlıklar üzerine olumlu bir etki yapsa da sevgililik kavramında pek etkili olduğunu düşünmüyorum.

Kesinlikle yaş sınırlaması olması gerektiğine inanıyorum. Örneğin, benim arkadaşım ile paylaştığım bazı şeyleri küçük yaştaki insanlar görmese daha iyi olabilir.

Güven konusuna gelince, güveni, sitelerin kurucularının vermesi gerekir. Etiketlediğiniz bir fotoğrafı kötü niyetli insanlar kullanabilir, değişik amaçlı sitelerde birden bire kendi fotoğrafınızla karşılaşabilirsiniz. Bunlar engellenirse daha iyi olur. Siz, bunun için belirli güvenlik duvarları ve kriterleri oluşturuyorsunuz; ama aşmak isteyen bir insan, yine de sizin bilgilerinizi elde edebilir.

Burada kurulan arkadaşlıkların normal hayatta kurulan arkadaşlıklardan farklı olduğunu düşünmüyorum. Belirli bir süre konuşarak da karşınızdaki insanı tanıyabileceğiniz kanaatindeyim. İlla yüz yüze olması şart değil.

Aras İNCEOĞLU
Çankaya Üniversitesi
Uluslararası Ticaret Bölümü

Bu tür siteleri çok sıklıkla kullanıyorum, hatta 24 saate yakın diyebilirim.

Bu tür siteleri kullanmaktaki amacım, adı üstünde, sosyalleşmek. Örneğin, başka bir şehirde yaşayan arkadaşınla iletişim kurmak için faydalı bence.

Bu tür ortamda yaratılan arkadaşlıklarda işin tamamen kişinin elinde olduğunu düşünüyorum. Tanışsın, güvenirsin ve buluşursun.

Bu tür siteler kesinlikle bireysel değerlerin yitilmesine sebep oluyor. Mesela, ben bir fotoğraf koyuyo-

rum profilime, bir başkası o fotoğrafı alıp sahte bir profil oluşturuyor.

Eğitim üzerine şöyle bir etkisi var; zamanımızı oraya ayırdığımız için derslere gereken önemin verilmemediğini düşünüyorum, yani olumsuz bir etkisi var. Siteyi İngilizce de kullansanız sadece bazı kelimeleri öğrenebilirsiniz, İngilizcenizi geliştirmek için bir faydası olmaz.

İkili ilişkilere etkisi var, öncelikle kişiyi afişe eden bir durum. "Facebook"ta mecburen ilişki durumunuzu belirtmek durumundasınız, kimsenin bilmesini istemerseniz de buna zorunlusunuz.

Yaş sınırlamasının getirilmesinden yanayım, alkolde bile yaş sınırı 24. Bu tür sitelerde de en azından 13 yaş sınırlaması olmalı.

Kesinlikle güvensiz. Şifreniz ve kişisel bilgileriniz, istemediğiniz insanların eline geçebilir.

Bu tür sitelerde kurulan arkadaşlıklar yüz yüze ilişkilere göre daha eksik; çünkü orada profilini gördüğünüz insan gerçekte öyle bir insan olmayabilir.

Gizem BAŞÇOBAN
Çankaya Üniversitesi
Endüstri Mühendisliği Bölümü

Bu tür siteleri kullanıyorum ve her gün mutlaka ziyaret ediyorum. Arkadaşlarımla daha sık görüşebilmek amacıyla üye oldum.

Arkadaşlarımla sadece o sitelerde iletişim kuruyorsam, yüz yüze iletişim kurma oranım düşüyor; ama arkadaşlarınız, uzun süre görüşmediğiniz insanlar o sitelerin sayesinde daha fazla görüşme imkânı bulabiliyorsunuz.

Bireysel değerlerin yitirilmesine bir zararı olmadığını düşünüyorum. Elbette, ayarında kullanmak önemli.

Eğitim üzerinde ise bir olumsuz etkisi olduğunu düşünmüyorum; çünkü insanlar bazen benim hiç okumadığım, takip etmediğim haber sitelerinden bir şeyler paylaşıyor ve ben de okumuş oluyorum, olumsuz bir etkisi yok yani. Siteleri İngilizce kullanmak, bilmeyen birisine getiri sağlayabilir; ama bana bir getirisi yok.

İkili ilişkiler üzerine benim açımdan bir olumsuzluğu yok; ama bu tür sitelere üyeliklerden dolayı tartışan çiftler biliyorum.

Kesinlikle yaş sınırı getirilmesi gerektiğine inanıyorum; çünkü bu siteleri kötüye kullanan insanların var olduğunu biliyoruz. Genellikle küçük çocukların daha fazlalıkla kötüye kullandığını düşünüyorum.

Bu tür siteleri güvenli bulmuyorum.

Burada kurulan arkadaşlıklar kesinlikle sağlıklıdır. Orada tanışanlar, arkadaşlıklarını ilerletebilir elbette; ama günümüzde bu türden kurulan ilişkilerle ilgili genellikle kötü şeyler duyuyoruz.

Kemal GÜRLÜK
Çankaya Üniversitesi
İktisat Bölümü

Bu tür siteleri kullanıyorum; ama buralarda çok fazla vakit geçirdiğim söylenemez. Öylesine, sadece orada olmak için üye oldum.

Bu sitelerde kurulan arkadaşlıklar, dışarıda görüşmeyi zorlaştırıyor. Sonuçta burası sanal bir ortam.

Bireysel değerler kesinlikle yitiriliyor, yüz yüze görüşmeyi değersiz hale getiriyor.

Eğitim üzerine bir etkisi de yok. İngilizce bilmeyen biri İngilizce kullansa bile kendisine çok fazla getirisi olmaz.

Kesinlikle yaş sınırlaması gelmeli.

Hâlâ çok güvenilir değil. Sitelerin ortalama bir güvenliği var. Bu konuda daha birçok şey geliştirilmeli bence.

Öğrencilerimizin Gözünden Sosyal Paylaşım Ağları

Ceylan ERCAN
Çankaya Üniversitesi
İktisat Bölümü

Bu tür siteleri kullanıp her gün kontrol ediyorum. Arada bir oyunlar oynuyorum, "Hocam"da bilgi yarışması var, onu takip ediyorum, arkadaş ediniyorum, eski arkadaşlarımı buluyorum. Üye olma sebeplerim bunlar.

Bazen orada kurulan arkadaşlıkları devam ettirmek iyi oluyor, bazen de iyi sonuçlar vermiyor. Mesela, hiç tanışamayacağınız bir insanla tanışıyorsunuz, sonra görüşüyorsunuz ve bu, bazen bir şeylerin başlangıcı oluyor.

Bireysel değerler kesinlikle yitiriliyor. Bazı konular, bazı iletişim şekilleri, çok farklı düzeylere gelebiliyor. O zaman da samimi olmayan şeyler yaşanabiliyor.

Eğitim üzerine bir etkisi yok.

İkili ilişkiler üzerine etkisi var; ama bu, çok az düzeyde.

Kesinlikle yaş sınırlaması gelmeli.

Bu tür sitelerde kurulan arkadaşlıklar sağlıklı. Güvenli de bulmuyorum.

Kübra AYGÜN
Çankaya Üniversitesi
Endüstri Mühendisliği Bölümü

Bu tür siteleri çok sık kullanıyorum. Özel bir nedenle üye olmadım. Amacım sadece zaman geçirmek.

Bu tür sitelerde kurulan arkadaşlıklar devam ettirilebilir; ama klavyede olduğu kadar değil. Klavye başında insanlar biraz daha cesaretli olabiliyor.

Bireysel değerleri yitirmek konusuna gelince, bunun kişiden kişiye göre değişeceğini düşünüyorum.

Eğitim üzerine etkisi de kişiden kişiye göre değişir. Eğitim amacıyla kullanırsan faydalı olabilir. Örneğin Messenger'da arkadaşınla bir soruyu, ödevi paylaşıp cevabına ulaşabilirsin. Dediğim gibi, kullanımla alakalı. Böyle de kullanabilirsin, çok farklı şekilde de kullanabilirsin. İngilizce kullanmanın bir getirisi yok.

İkili ilişkiler üzerine bende bir etkisi olmadı.

Yaş sınırlaması getirilmesi yerine daha farklı yollara gidilmeli. İnsanlara kendilerini kontrol edebilmesi öğretilmeli.

Tamamen kullanan kişiye bağlı olarak güvenlik seviyesi değişebilir.

İpek BAŞGÜN
Çankaya Üniversitesi
Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

Bu tür siteleri kullanıyorum, günde bir defa mutlaka bakıyorum. Arkadaşlarımla daha yakından ilişki kurabilmek için üye oldum.

Burada kurulan ilişkileri normal ortamda sürdürmek riskli. İnsanlar kendilerini sanal ortamda daha farklı tanıtabiliyor, olmak istedikleri kişi olmaya çalışıyor; ancak gerçekte öyle olmadıklarını görebiliyorsunuz ve o zaman da bu sizin için bir hayal kırıklığı oluyor.

Kimi zaman bireysel değerlere zarar veriyor. Her şey bazen laçkalaşiyor. Her şey göz önünde oluyor.

Eğitim üzerinde olumsuz bir etkisi var. İnsanları belli bir kalıba sokuyor. İnternete bağlı kalıyorsunuz ve bu da eğitim hayatınızı etkileyebiliyor. İngilizce kullanmanın öğreniminize çok küçük bir etkisi olabilir.

İkili ilişkiler üzerine etkisi ise kesinlikle olumsuz. İlişkin olup olmadığını orada paylaşmak çok sağlıklı değil. Laçkalaştırıyor.

Yaş sınırı gelmemeli. Bir şey yasaklandıkça daha çekici olabilir.

Çok güvenli değil.

Burada kurulan arkadaşlıklar çok sağlıklı değil.

Duru YAZIBAKAN
Çankaya Üniversitesi
Uluslararası Ticaret ve İşletme Bölümü (Çift Ana Dal)

Bu tür siteleri kullanmıyorum, sadece e-postayla iletişime geçiyorum; çünkü bu tür siteleri kullanacak vaktim yok. Bütün işleri e-posta ve telefonla hallediyorum. Çok zaman aldığını ve bir işe yaramadığını düşünüyorum. Diğer üye olanların boş vakitlerinin bol olduğunu düşünüyorum. Herhalde bundan dolayı üye oluyorlardır.

Bence güvenli değil.

Arkadaş bulmak için üye oldum, diyen insanlara inanmıyorum. Zaten kaybetmeyeceğin arkadaşın her zaman yanındadır. Eğitim açısından da belki sosyal aktivitelerden haberdar olmak manasında yararlı olabilir; ama zaten bu tür şeyleri normal yollarla da takip edebilirsiniz, bu tür sitelere gerek yok.

Yaş sınırlaması gelmesi gerektiğini düşünmüyorum.

Öğrencilerimizin Gözünden Sosyal Paylaşım Ağları

Yağmur KALKAN
Çankaya Üniversitesi
Uluslararası Ticaret Bölümü

Evet, bazılarını kullanıyorum. "Facebook" üyeliğimi her gün kontrol ediyorum. Hazırlık Okulu'nda öğrenciyken üye oldum. Bir arkadaşım "Facebook" diye bir sitenin varlığından söz etti ve öyle üye oldum. İlk başta amacını anlamadım, saçma sapan arkadaşlarım oldu, daha sonra insanlardaki kullanım amacının ne olduğunu gördüm ve duyuruları takip etmek, arkadaşlarımla farklı şeyler paylaş-

mak için kullanmaya başladım. Yani insanları değil; gündemi takip ediyorum. Bir haberi okuyorum; ama o haberle ilgili ulaşamadığım şeylere "Facebook" profilimden ulaşabiliyorum.

Burada başlayan arkadaşlıklar normal hayatta da sürdürülebilir. Bu mümkün. Neden mümkün olmasın? Olanları tanıyorum

Bireysel değerleri yitirilmesine zemin yarattığını düşünüyorum. Her şey sanal ortamda paylaşıldığı için insanların kişisel iletişimi kalmıyor. Mesele Messenger ya da "Facebook" sayesinde konuştuğun insanla okulda konuşamayabiliyorsun.

Kullanım amacı ne kadar sapsarsa eğitim seviyesi de o kadar düşer görüşümdedir.

İkili ilişkiler üzerindeki etkisi, karşınızdaki insana göre değişiklik gösterir.

Yaş sınırlaması gelmemeli.

Güvenli değil.

Safiye ERKAN
Çankaya Üniversitesi
Endüstri Mühendisliği Bölümü

Bu tür sitelere üyeliklerim var. Günde iki kere giriyorum. Arkadaşlarımla ya da normalde konuşamadığım insanlarla sohbet etmek amacıyla üye oldum.

Uzun süre sonra yeniden "Facebook" sayesinde karşılaştığım arkadaşlarımla yüz yüze de görüşüyorum; ama görüşmeyen pek çok kişi tanıyorum.

Bireysel değerlerin yitilmesi konusunda da insan-

ların sanal ortamda konuştuktan sonra normal hayatta konuşamamaya başladığını görüyorum. Gerçek iletişim azalıyor.

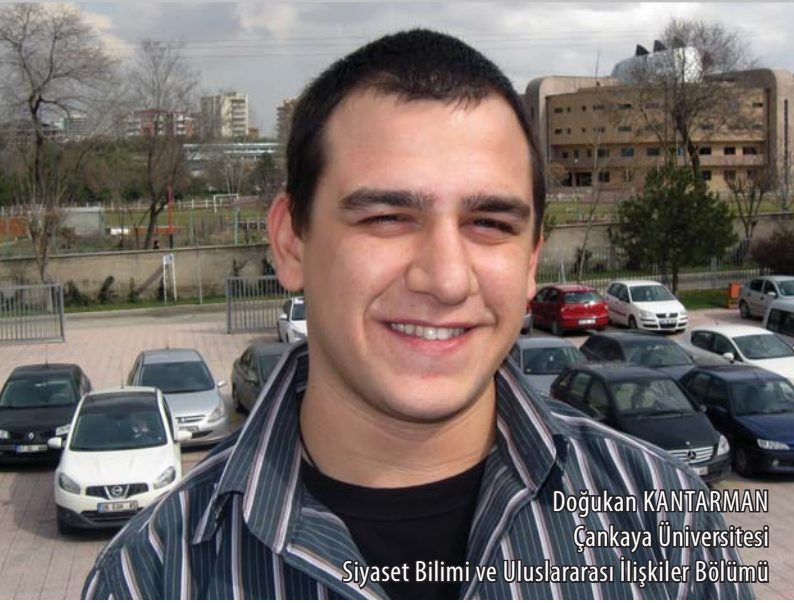
Eğitim üzerine bir katkısı olmadığı gibi, olumsuz etkileri olduğunu düşünüyorum. Orada geçirilen zaman, ders çalışılmaya harcarsa çok daha iyi notlarla karşılaşılabılır.

İkili ilişkiler üzerinde çok etkili değil. Orada tanışan insanlar olduğunu biliyoruz. Bireysel olarak bana bir etkisi yok; ama olan insanlar da var.

Yaş sınırlaması gelmeli; çünkü orada paylaşılan bazı şeylerin yaşı küçük insanlar tarafından görülmemesi gerekiyor. İnsanlar istediği gibi her türlü videoyu paylaşabiliyor. Bu da iyi bir etki değil.

Güvenilir değil; çünkü birçok sahte adresle karşılaşabiliyorsunuz.

Orada tanışılan insanlarla kurulan ilişkiler bana çok mantıklı gelmiyor; çünkü kimse yüz yüze konuşmadan karşısındaki anlayamaz, diye düşünüyorum. Oralarda kurulan ilişkiler bana yapay geliyor.

Doğukan KANTARMAN
Çankaya Üniversitesi
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü

Bazı sitelere üyeliklerim var. Hemen her gün ziyaret ediyorum. Tamamen sosyal paylaşım ağı olduğu için üye oldum. Herhangi bir özel nedeni yok.

Tanımadığım insanlarla değil; tanıdıklarımla görüşüyorum.

Bu tür siteler, bireysel değerlere zarar veriyor.

Bugün yaşadığımız dünyada, gelişen birçok siyasal olaya etkili olduğunu düşünüyorum.

İkili ilişkiler üzerine etkili değil bence. Orada kurulan ilişkilerin ya da arkadaşlıkların kandırmaca olduğu görüşündeyim. Fotoğraflara bakarak karşındaki insanı ne düzeyde tanıyabilirsin ki?

Yaş sınırlaması gelmemeli. Kapasitesi yeten her insan bu tür sitelerden faydalanmalı; çünkü bazı yararlı şeyleri var.

Güvenli; çünkü birçok insanın takibi altında yürüyor işler. O yüzden herhangi bir güvenlik problemi bence yok.

Göktuğ KIRCA
Çankaya Üniversitesi
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü

Bu tür siteleri kullanıyorum. Siteden siteye değişiyor aslında kullanma sıklığı. "Facebook" hesabım vardı dondurdum, Messenger'ı çok sık kullanıyorum. Twitter kullanmaya ise yeni başladım. Messenger servisini ise her gün kullanıyorum. Üye olmamın birçok sebebi var; ama en önemlisi çoğu arkadaşımın orada olması.

Ben sitelerde konuşan insanların normal iletişimde bir sıkıntı yaşadığını düşünmüyorum, hatta normal hayatlarında sürekli görüşen insanların, "Facebook" sayesinde arkadaş olduktan sonra bu siteden hiç görüşmediğini düşünüyorum. Eylem, sadece birbirinizi arkadaş olarak eklemekle kalıyor.

Bu tür sitelerin bireysel değerlerin yitirilmesine zemin hazırladığını düşünüyorum. İyi yönleri de var;

ama kötü yönleri ağır basıyor.

Eğitim üzerine etkisi kullanıma bağlı. İyi bir şekilde kullanıldığında deyim yerindeyse "taşı gediğine oturtursunuz"; ama insanların bu siteleri eğitim için kullandığını düşünmüyorum.

İkili ilişkiler üzerine olumlu ve olumsuz etkileri var. Hayatı biraz daha otomatik yaşamaya başlıyorsunuz. Bir yerden sonra gereksinimden çıkıyor, alışkanlığa dönüşüyor bu siteleri ziyaret etmek ve bir yerden sonra muhabbet etmeyi bırakıp paylaşılan videolar hakkında konuşmaya başlıyorsunuz, özel bir paylaşımından uzaklaşıyorsunuz yani. Bir de özel hayatı kötü etkiliyor. Özel özelden kalmalı diye düşünüyorum. Örneğin fotoğraflar ekliyorsunuz ve arkadaş listenizde kaç kişi varsa o fotoğrafları görüyor. Özel hayat özelden yaşanmalı, diye düşünüyorum.

Yaş sınırlaması gelmeli; ama bunun için belli bir kriter yok. Girmek isteyen yine girecektir.

Bence güvenli bir yer değil. Orada kendinizi ne kadar gizlerseniz gizleyin, arama motorundan arattığınızda bile bulunabiliyorsunuz.

Burada tanışan insanların arasındaki ilişkinin niteliği biraz da niyete bağlı. Kullandığın siteden siteye göre değişir.

Öğrencilerimizin Gözünden Sosyal Paylaşım Ağları

Can ÖNDER
Çankaya Üniversitesi
Endüstri Mühendisliği Bölümü

Bu siteleri sıklıkla kullanıyorum. Arkadaşlıklarım ile konuşmak ve yeni insanlarla tanışmak için üye oldum.

Burada tanışılan insanlarla yüz yüze konuşmak tabii mümkün. Arkadaşlarım arasında bu tür ilişkileri hâlen yürütenler var.

Bireysel değerlere bir etkisi yok, hatta ekstra bir katkı sağlıyor.

Eğitim üzerine bir etkisi var, faydalı olduğunu düşünüyorum. Elbette olumsuz tarafları da vardır; ama genelde olumlu bence.

İkili ilişkiler konusunda olumlu etkileri var.

Yaş sınırlaması olmamalı.

Açıkçası çok güvenli bulmuyorum. "Facebook"a üye olurken size bir sanal sözleşme imzalatıyor ve sizin adınıza fotoğraflarınızı ve videolarınızı kullanabileceğini sizin onayınızla garanti altına alıyor.

Burada kurulan ilişkiler sağlıklı mı? Açıkçası net bir fikrim yok.

Piri TEPEALAN
Çankaya Üniversitesi
Endüstri Mühendisliği Bölümü

Bu tür siteleri etkin ve sürekli kullanıyorum. Arkadaşlarımla sohbet edebilmek için üye oldum.

İnsanlar asosyal değillerse sanal ortamın dışında da görüşebilir.

Bireysel değerlerin yitirilmesine zemin hazırlamaz bence. Sadece zaman kaybı yaşanabilir.

Orada çok zaman harcadığı için eğitim üzerinde olumsuz bir etkisi olur.

Olumlu yönde ikili ilişkilere etki ediyor.

Yaş sınırlamasına da gerek yok.

Bence güvenli. Güvensiz olmaması için bir sebep yok.

Bu tür sitelerden kurulan arkadaşlıkların bazıları sağlıklı.

Merve ÖKSÜZOĞLU
Çankaya Üniversitesi
İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü

Bu tür sitelere üyeliklerim var ve hemen her gün kullanıyorum. Çok fazla kişinin bu tür sitelere üye olması sebebiyle ve iletişim kurmak için çok kullanışlı diye üye olmayı tercih ettim.

Sanal şekilde süren arkadaşlıkların normal ortamda da sürmesi konusunda bence bir değişiklik yok.

Sadece sanal değil; insanlar normal hayatlarında da ilişkilerini sürdürebiliyor. Sosyal paylaşım ağlarının buna bir etki yaptığını söyleyemem. Hatta paylaşım sitelerinde gelişen olaylar da insanlar arasında bir sohbet konusu olabiliyor.

Bireysel değerlerin yitirilmesi konusunda etkili olabilir.

Eğitim üzerine olumlu etkileri de var olumsuz etkileri de. Mesela ben arkadaşlarımla o siteler üzerinden ders notlarımı paylaşabiliyorum; ama ders çalışmak için çok büyük bir engel. İngilizce bilmeyen birine kelime bazında fayda sağlar.

Sitelere erişim için 16 yaş bir sınır olmalı.

Genellikle ikili ilişkiler konusunda sorun teşkil ediyor.

Çok güvenli olduklarını düşünmüyorum; çünkü kendi hayatına dair çok fazla bilgiyi orada paylaşıyorsun ve bu bilgiler çok kolay erişilebilir oluyor. Sitelerin gizlilik ayarları da bana güven vermiyor.

Bu sitelerde kurulan arkadaşlıklar çok sağlıklı değil; çünkü orada insanlar, kendilerini farklı biri olarak da lanse edebilir.

Selma Köksal
Çankaya Üniversitesi
İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü

Bu tür siteleri kullanıyorum ve günde bir saatimi harcıyorum. Neden üye olduğuma gelince; başlangıçta herkeste olan bir şeydi ve üye olmayınca insanlar kendilerini yalnız ya da farklı hissediyordu. Sonrasında üniversitede pek çok topluluğa üyeyiz ve bu toplulukların üyeleri arasında çok daha rahat bir ilişki kurmamıza yarıyor, etkinlikleri takip edebiliyoruz. Yani bir yerden bakılırsa hayatı kolaylaştırıyor, diyebilirim.

Bu sitelerde iletişime geçen insanların başka ortamlarda ilişki kurabilmesi kişiye bağlı, diye düşünüyorum. Genellemem lazım.

Bireysel değerlerin yitirilmesi konusunda da kişiye göre değişir diyeceğim. Bilinçli kullanırsanız bir sıkıntı yaşamazsınız. Ne amaçla kullandığınız, ne gibi etkinliklerde bulunduğunuza göre değişir. Zamanla yitirilebilir. Yakın zamanda bunu göremeyiz; ama uzun bir zaman sonra bu araştırıldığında etkileri çıkabilir. İngilizce kullanmanın da pek bir faydasını göreceğimizi düşünmüyorum.

Eğitim konusunda olumlu etkileri var. Pek çok eğitim kurumunun da "Facebook"da sayfası var ve oradan etkinlikleri ya da duyuruları takip edebilirsiniz. Dolayısıyla zamanı iyi kullanmak adına faydaları var.

15 yaşının altındakilerin girmesi sakıncalı olabilir.

Bu sitelerin ikili ilişkiler üzerine olumsuz etkileri var. Sonuçta insan sevgilisiyle oralarda arkadaş olduktan sonra, karşı taraf yazılan yazıları ya da fotoğrafları yanlış yorumlayabiliyor. Bu da sorunlar çıkmasına sebep oluyor.

Ben, internet bağlantısı olan hiçbir bilgisayarın güvenli olduğunu düşünmüyorum.

Buralarda kurulan arkadaşlıklar sağlıklı değil. Zamanla tanıyıp "Facebook" sayfa arkadaş oluyorsun; ama direkt orada tanıyıp o insana güvenmek benim yapabileceğim bir şey değil.

Öğrencilerimizin Gözünden Sosyal Paylaşım Ağları

Alican BENGİ
Çankaya Üniversitesi
Endüstri Mühendisliği Bölümü

Sitelerin bazılarında üyeliğim var ve her gün kullanıyorum. Özel bir sebepten üye olmadım.

Burada konuşan insanların yüz yüze ilişkilerini sür-

dürmesi mümkün. İnsanlar sosyalleşiyor, dolayısıyla her türlü mümkün.

Bireysel değerlere de bir zararı olduğunu düşünmüyorum.

Eğitim üzerine bir etkisi olduğunu sanmıyorum.

İkili ilişkiler üzerine etkili.

Yaş sınırlaması gelmemeli. Zaten yasak içerikler, site yöneticileri tarafından sansürleniyor.

Güvenli olduğu görüşündeyim.

Tanımadığın ve orada tanıştığın biriyle sadece konuşuyorsun arkadaşlık olmuyor, pek sağlıklı değil.

Sami DURMUŞLU
Çankaya Üniversitesi
Uluslararası Ticaret Bölümü

Aktif olarak "Facebook", "Twitter" ve Messenger'ı her gün mutlaka kullanıyorum. Arkadaşlarımla daha sosyalleşebilmek için üye oldum.

İnsanların burada kurdukları ilişkileri yanlış bulmuyorum. Sonuçta amaç iletişim. Sanal ortamda ya da yüz yüze fark etmiyor. Hatta çoğu zaman cep telefonlarıyla konuşamadığımız şeyleri İnternet üzerinden konuşuyoruz, çeşitli paylaşımlarda bulunuyoruz. Bu tür sitelerde var olan arkadaşlarınızla sosyal hayatta da görüştüğünüzde daha fazla paylaşılacak şeyin bulunacağına inanıyorum. Mesela, paylaşılan videolar ve ortak arkadaşlar gibi konularda sohbetler ediyoruz.

Bireysel değerlerimizin bazılarını kaybettiğimizi düşünüyorum. Burada sadece sosyal paylaşım ağlarını kötülemek doğru olmaz. İnternet birçok şeyi yitirmemize sebep oldu. Eskiden mektuplar vardı, kartpostallar yollanırdı; ama artık e-posta yolluyoruz birbirimize. Bu daha pratik olsa da eski sıcak iletişimimizi kaybettiğimizi düşünüyorum, alışkanlıklarımız değişiyor.

Eğitime katkısı olduğunu düşünüyorum. Öğrenci topluluklarının sayfalarında, birçok sertifika programı paylaşılıyor, etkinlikleri duyuruyoruz. İletilerimize yazıyoruz. Böylelikle birçok insanı eğitim projelerinden haberdar etmiş oluyoruz. Ayrıca çok ciddi bir reklam alanı olduğunu düşünüyorum. Bu tür siteleri İngilizce olarak kullanmak, birkaç kelime de olsa katkı sağlıyor.

İkili ilişkiler üzerine etkisi biraz sıkıntılı. Özel hayatınızın herkesin gözü önüne serilmesi, biraz rahatsız edici elbette.

Yaş sınırlaması gelmemeli.

Bence siteler yeteri kadar güvenli. Örneğin, benim fotoğraflarım çalındı ve başka bir profilde kullanıldı. Hemen şikayet ettim ve o sahte profil bir gün içerisinde kapatıldı. Bu yüzden herhangi bir güvenlik endişem yok.

Oralarda kurulan arkadaşlıkların sağlıklı olması kişiden kişiye göre değişir.

Bazı sitelere üyeliklerim var. Her gün olmasa bile iki günde bir mutlaka kontrol ediyorum. Kesinlikle can sıkıntısından üye oldum, amacım vakit geçirmek.

Burada iletişime geçen insanlar bence dışarıda da çok rahat iletişimlerine devam edebiliyor. Örneğin annem "Facebook"da bir yemek grubuna üyeydi ve o grupta buluştular. Yani önemli olan, nereye ne amaçla üye olduğunu bilebilmek. Kötü amaçlı kullanırsan kötü olur.

Bireysel değerlerin yitirilmesine sebep olduğunu düşünmüyorum; ancak insanları anti sosyal yaptığı görüştümeyim.

Eğitim üzerine bir etkisi bence yok.

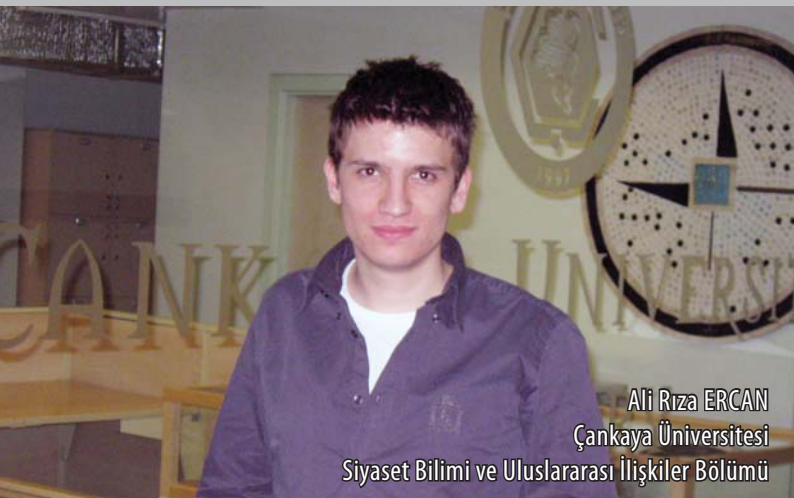
İkili ilişkiler üzerinde çok etkili ve genelde etkileri olumsuz. "Büyük aşklar Facebook'ta başlar" diye bir kavram oluştu; ama özellikle sevgililik ilişkilerinde çok ciddi sıkıntılar yaratabiliyor. Sevgiliniz arkadaş listenizdeyse size yazılan bir yoruma ya da duvarınıza yazılan bir yazıya sinirlenebiliyor ve bu da tartışmanıza yol açıyor.

Kesinlikle 15 yaşın altındakiler kullanmamalı.

Bu tür siteleri İngilizce olarak kullanmak faydalı; ama çoğunluğun İngilizce olarak kullandığını düşünmüyorum. Artık Türkçe ara yüzü çıktı ve herkes Türkçeye yöneldi, zaten İngilizceyken bu kadar kullanıcı sayısına ulaşmamıştı bu tür siteler.

Kesinlikle güvensiz buluyorum. Bilgisayarcı olduğum için de daha net biliyorum ki yaptığınız her işlem mutlaka kaydoluyor ve siz ne kadar sildiğinizi düşünseniz de aslında silemiyorsunuz. Bu yüzden, insanlar paylaştıkları her bilgiye dikkat etmeli.

Orada kurulan ilişkiler kesinlikle sağlıklıdır. Normalde yüz yüze geldiğiniz insanda da yanılabilirsiniz; ama orada yanılma payınız çok daha yüksek. Karşınızdaki kendisini bambaşka biri olarak tanıtabilir, bilemezsiniz.

Bu tür siteleri kullanıyorum, özellikle "Facebook" ve "Twitter". Günde ortalama bir saatimi burada geçiriyorum. Bazı arkadaşlarımı takip etmek için üye oldum. Onlar da benim yaptıklarımı takip ediyor.

Burada iletişim kuran insanlar dışarıda ilişki kurarken bence zorlanmıyor. Kişisel olarak çok fazla kişiyi listeme eklemiyorum ve tanımadığım insanlarla iletişime geçmeye çalışmıyorum. Dolayısıyla zaten ilişkim olan insanlar, sanal platformda arkadaşım oluyor.

Bireysel değerlere zarar verdiğini düşünüyorum. Bazı insanlar dikkat çekmek için, kendilerini fazla açıyor ve kendileri olmaktan çıkıyor. Bu da bir değer yitilmesi bence.

Eğitim üzerine etkisi bence yok; ama gerçekten eğitime meyilli insanlara da çok çeşitli kapılar açabiliyor.

İkili ilişkiler üzerine olumlu ve olumsuz etkileri var. Örneğin süren bir ilişkiye zarar verebiliyor; ama aynı zamanda o sitelerden yeni bir ilişki kurma imkanı da olabiliyor.

Yaş sınırlamasının gerekli olduğunu düşünüyorum. Yaşları ufak insanların bu tür sitelerde kendilerine katabilecekleri bir şey yok, dolayısıyla 15 yaş sınırı gelmeli.

İngilizce kullanmanın bir faydası bence olmaz.

Bu sitelerin güvenli olup olmadığı niyete ve karşı tarafa göre değişir. İnsan kendini bilirse güvenlik açısından bir sorun yaşamaz.

Burada kurulan arkadaşlıklar sağlıklı değil bence. Ne kadar ortak arkadaşınız olursa olsun kişiyi tanımadan niyetini bilemezsiniz.

Öğrencilerimizin Gözünden Sosyal Paylaşım Ağları

Enver ERÇELEBİ
Çankaya Üniversitesi
Endüstri Mühendisliği Bölümü

Bu tür siteleri boş vakitlerimde kullanıyorum. Zaman zaman günde birkaç kere de girdiğim oluyor. Sosyal ve güncel olaylardan haberdar olabilmek ve değişik insanlar tanıyabilmek için üye oldum.

Burada iletişim kuranlar, bence sosyal hayatta iletişim kurma zorluğu yaşamıyor.

Kısmen insanî değerlere zarar verildiğini düşünüyorum. Bazı konular çok basite indirgeniyor ve yıp-

ratılıyor bence.

Bence eğitim üzerine bir etkisi yok. Güncel olaylar ve bu olaylara halkın tepkisini ölçmek için yararlı olabilir; ama özel olarak eğitime bir katkısı yok.

İkili ilişkiler üzerine olumsuz etkisi var; ama bence gereksiz. İnsanların sanal ortamla gerçek ortamı birbirine karıştırmaması gerekiyor.

18 yaş sınırı konulmalı.

İngilizce kullanmanın faydası olur. Bazı kelimeleri öğrenmenizi, onları nerelerde kullanmanız gerektiğini bilmenize yardımcı olur.

Güvenlik konusunda çok büyük eksiklikleri var. Şu an güvenilir olduğunu düşünmüyorum.

Burada kurulan ilişkilerin sağlıklı olup olmaması öncelikle karşınızdaki kişiyle alakalı. Uzun süredir görüşüyorsanız, yazıyorsunuz ve güven verebiliyorsa neden sağlıklı olmasın; ama kısa vadede tanıyıp başka şeylerin peşinde koşuyorsanız yarıdan çok zarar getirir.

ETKİNLİKLER

ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ
KARŞIYER GELİŞİMİNİZDE
KURUMSAL İKİLİ İLİŞKİLERİNİN
YERİ VE ÖNEMİ
Prof. Dr. Tahsin ALTUNOK
KURUMSAL İKİLİ İLİŞKİLERİNİN
YERİ VE ÖNEMİ
Oğuzhan SÖNMEZ
Çankaya Üniversitesi
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü

Bu tür sitelere üyeliklerim var ve her gün mutlaka en az bir saatimi bu sitelerde harcıyorum. Arkadaşlarımla daha kolay iletişim sağlamak amacıyla üye oldum.

Burada kurulan iletişimler gerçek hayatta da devam ediyor. Arkadaşlarımla haberleşecekken cep telefonu kullanmaktansa bu tür siteler vasıtasıyla haberleşiyoruz. Hem ekonomik hem çabuk bir iletişim sağlıyoruz.

Bu siteler kesinlikle insanları asosyal yapıyor. Yalnızlığa itiyor. Sosyal hayatta iletişimi güçlü olmayan insanlar, bu tür sitelerde zaman geçirmeye başladıkça daha da asosyalleşiyor.

Eğitim üzerine bir etkisi olduğunu düşünüyorum. Arkadaşlarımla ders ve ödev konularının paylaşımını İnternet üzerinden sağlayabiliyorum.

İkili ilişkiler üzerinde etkili. Normal hayatta konuşmaya cesaret edemediğiniz bir kadını oralardan ekleyip sanal ortamda daha rahat konuşabilirsiniz; ama kız arkadaşınız varsa o sitelerde size yapılan yorumlar ya da sizin için yazılan yazılar sıkıntı yaratabilir.

Bence en azından 15 yaşının altındaki çocuklar bu sitelere erişememeli; çünkü bir şeyleri erkenden öğrenmeleri sakıncalı olabilir.

İngilizce kullanmanın olumlu bir etkisi olduğunu düşünüyorum. Öncelikle gözünüz bazı kelimelere alışıyor ve aşına oluyorsunuz.

Bu siteler kesinlikle güvensiz. İleriki bir zamanda karşınıza "Facebook" geçmişinizi çıkartabilirler. Şu an bize doğru gibi gelen şeyler, ileride yükselmizi engelleyebilir. Örneğin siyasete atılmaya karar verdiğinizde, bu tür geçmişler ve saklanan bilgiler aleyhinize olabilir.

Burada kurulan ilişkiler yalan üstüne kurulabileceğinden bence sağlıksız.

Serhan USTA
Çankaya Üniversitesi
Matematik Bilgisayar Bölümü

Bu tür sitelere hiçbir üyeliğim yok. Zaten bütün arkadaşlarım çevremde, bu tür sitelere üye olmama gerek yok. İletişime geçmem gerektiğinde telefonla her birine ulaşabiliyorum.

Bu tür sitelerde iletişim kuran insanlar, normal hayatta da iletişim kurabilir bence.

Bireysel değerleri bence yok ediyor. Tüm özel bilgilerinizi, duygularınızı ve yaşadığınız şeyleri oralarda

insanlarla paylaşıyorsunuz. Herkesin her şeyi öğrenmesi gereksiz bence.

Bu tür ağların eğitime bir katkısı yok; aksine zararı var. Buralarda çok fazla zaman geçiriliyor ve dolayısıyla ders çalışmaya fazla zaman kalmıyor.

İkili ilişkiler üzerine etkili. Bu tür siteler, sevgili bulmak için de kullanılıyor; ama sevgiliniz varsa bu tamamen bir dezavantaj. Kiskanma yüzünden sorunlar çıkıyor.

Bu tür sitelere kesinlikle yaş sınırlaması gelmemeli. İnsanlar kendi çizgisini bildiği müddetçe bir sorun olmaz.

İngilizceye fazla fayda sağlamaz; çünkü zaten basit bir İngilizce kullanılıyor oralarda.

Kesinlikle güvensiz. Hemen herkesin profili hacklenebiliyor.

Buralarda kurulan ilişkilerin sağlıklı olması kişiden kişiye göre değişir. Eğer bir ortak arkadaş vasıtasıyla tanışıyorsanız referans alacağınız biri var demektir ve bu, iyi bir durum; ama ortak arkadaşınız uzaktan tanıdığınız biri ise durumunuz daha kötü.

Işıl CAN
Çankaya Üniversitesi
İç Mimarlık Bölümü

Bu tür siteleri kullanıyorum ve günde birkaç kez kontrol ediyorum. Bu sitelerde neler olup bittiğini öğrenmek için üye oldum. Sıkı bir "Twitter" kullanıcısıyım ve nerede olduğumu, ne yaptığımı insanlarla paylaşıyorum. Tabi aynı zamanda arkadaşlarımda nerede, neler yaptıklarını, güncel olaylar karşısındaki yorumlarını öğrenebiliyorum.

Bence burada iletişim kuran insanlar, sosyal hayat-

ta da iletişimde bir sorun yaşamıyor. Normal hayatta olan arkadaşlarımla da oradan görüşüyorum, dolayısıyla bence bir sorun yok.

Bireysel değerlerin yitirilmesine zemin hazırladığını düşünüyorum. İnsanları asosyal yapabiliyor. Oradaki iletişim, sosyal hayattaki gibi değil. Orada siz yoksunuz, sizi temsil eden bir isim var. Dolayısıyla normal hayatta cesaret edemeyeceğiniz şeyleri paylaşabilir ve yapabilirsiniz.

Eğitim üzerine bir etkisi yok bence.

Kullanıcıya bağlı bir durum; ama bu kullanımlar kimi zaman "çok muhabbet tez ayrılık getirir" lafını doğruluyor.

Yaş sınırlaması kesinlikle gelmemeli.

İngilizce kullanmanın yararı yok, hatta Türkçeye bir zararı var. Kesinlikle dilimiz o sitelerde katlediliyor.

Kesinlikle güvensiz. Birey olarak güvenliğimi tehlikeye atacak hiçbir şey paylaşmıyorum.

Burada kurulan arkadaşlıklar sağlıklı mı bilmiyorum; ama kesinlikle çok riskli.

Öğrencilerimizin Gözünden Sosyal Paylaşım Ağları

Ersin BAŞYILDIZ
Çankaya Üniversitesi
Uluslararası Ticaret Bölümü

Bu tür sitelere aboneliğim elbette var. "Facebook" sitesine her gün giriyorum, günümün yaklaşık iki saatini bu tür sitelerde geçiriyorum. Bütün arkadaşlarımı bir haznede toplayabilmek, takip etmek amacıyla üye oldum. İnsan tüm arkadaşlarına vakit ayıramıyor günlük koşuşturmanın içerisinde; ancak bu tür siteler vasıtasıyla arkadaşlarıma erişebiliyorum.

O sitelerde 800 – 900 arkadaşınız varsa en fazla %2`lik kısmıyla yüz yüze görüşüyorsunuzdur geri kalanlar sadece İnternette kalıyor. Onun için burada iletişim kuran insanların, dışarıda iletişim kurmaları konusu biraz muamma.

Bireysel değerlerin yitirilmesine bir zemin hazırladığını düşünmüyorum. Örneğin, doğum gününü yanında olarak kutlayamayacağınız bir kişiye sanal

ortamda ulaşıp kutlamanızı iletebilirsiniz. O insanın yaptıklarını daha kolay takip edebiliyorsunuz, iş değişikliklerini hayatındaki yeni gelişmeleri takip edebiliyorsunuz.

Sosyal ağların eğitim üzerine olumlu bir etkisi olduğunu düşünüyorum. Dikkat ederseniz önceki sitelerin reklam alanlarında cinsel gücü artırıcı ilaçların reklamları oluyordu. Şimdilerde ise eğitim kurumlarının reklamlarına rastlıyorsunuz. Bu da demektir ki eğitim kurumları, bu tür sitelerin farkında ve buradan çok kişiye ulaşabileceklerini biliyorlar.

İkili ilişkiler üzerine etkili, hatta her şeyin başlangıcı Facebook demede sakınca yok. İnsanlar birbirlerinin resimlerine, yaptıkları aktivitelere bakıyor, hayatlarını takip ediyor ve hoşlarına gidiyorsa aralarında bir iletişim doğuyor; ancak normal hayattan bir sevginiz varsa ve sanal platformda da arkadaşsanız, size yazılan yorumlar ve benzeri şeyler sıkıntı yaratabiliyor.

Bir yaş sınırlaması gelmesine karşıyım.

İngilizce kullanmak faydalı olabilir bir iki kelime daha öğrenme imkânımız olabilir.

Ben güvenlik açısından bir sorun olduğunu düşünmüyorum.

Buradan kurulan ilişkilerin sağlıklı olması kişiye göre değişkenlik gösterir.

Erman YÖRÜK
Çankaya Üniversitesi
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü

Bu tür siteleri her gün kullanıyorum. Üye olma amacım da tamamen vakit geçirebilmek içindi.

Burada iletişime geçenler arasındaki ilişkileri devam ettirebilmek, tamamen kişiye bağlı ve değişkenlik gösterir.

Bireysel değerlerin yitirilmesine sebebiyet verdiğini düşünüyorum. Vatan veya millet gibi kavramların ayaklar altına alındığını düşünüyorum.

Eğitim alanında katkısı var bence.

15 yaşın altındakiler kullanmamalı.

Kesinlikle güvensiz.

Burada kurulan ilişkiler, eğer aşk manasındaysa, sağlıklı; ama eğer ortak payda ve ilgide bulunduğu arkadaşların varsa bence sağlıklı ilişkiler kurulabilir.

Zeynep Ayça TUNÇBİLEK
Çankaya Üniversitesi
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü

Bazı sosyal paylaşım ağlarını kullanıyorum. Günde yaklaşık 1 saatimi ayırıyorum. Özellikle etkinlik paylaşımları için, insanlara toplu ulaşabilmek adına önemli bir araç olduğunu düşünüyorum.

Burada iletişim kuran insanların normal hayatta konuşacak konularının çok fazla kalmadığını düşünüyorum. Elbette herkes için geçerli değil; ama ço-

ğunluk için böyle.

Bireysel değerlere bir zararı yok.

Eğitim üzerine bir etkisi, sadece etkinliklerden haberdar olmak adına olabilir. Onun dışında bir etkisi olduğunu düşünmüyorum.

İkili ilişkiler üzerine etkisi harcanan zamanla alakalı. Eğer sitelere çok fazla zaman harcarsanız bu, ilişkilerinize de mutlaka zarar verecektir. Onun dışında bir etkisi olmaz.

Yaş sınırlaması gelmemeli.

İngilizceye de faydalı olabileceğini düşünüyorum. En azından göz aşinalığı yaratıyor. Bir de bir uyarının ya da metnin içinden çıkılmadıkça onu öğrenmek için sözlüğe başvuruyorsunuz. Bu da sizin dilinize bir katkı yapıyor. Görsel hafızanıza etki ediyor.

Güvenli olduğunu sanmıyorum. Başıma bir şey gelmedi şu ana kadar; ama yine de güvensiz buluyorum.

Oradan edinilen ilişkiler bence sağlıklıdır.

Damla Deniz GÖREN
Çankaya Üniversitesi
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler

Bu tür sitelere üyeliklerim var ve günümün yaklaşık 2 saatini buralarda değerlendiriyorum. Facebook ilk açıldığında eski arkadaşlarımı bulabilmek için üye olmuştum. Şu an bir sürü şey için kullanıyorum.

Burada kurulan ilişkiler normal ortamlarda sekteye uğramıyor. Aksine insanların neler yaptıklarından haberdar olduğumuz için sohbet katkısı oluyor.

Bireysel değerlere olumsuz bir etkisi var. Ben kendimle ilgili her şeyi paylaşmamaya özen gösteriyorum; ama çoğu insan özel hayatını direkt ifşa ediyor ki bu da yanlış. Bu konuda kimi değerlerin yitilmesi söz konusu olur.

Eğitim üzerine aşırı etkisi olduğunu düşünüyorum.

Mesela Amerika Birleşik Devletleri'ndeki yüksek lisans programlarını araştırırken bunu okulların "Facebook" sayfalarından takip etme imkânım oluyor. Üniversitelerin duyurularına bu kanal sayesinde ulaşabiliyorum. Eğitim fuarlarında yurt dışındaki okullarla görüştüğüm zaman onlar e-posta adresinden önce, "Facebook" sayfalarına üye olmamızı istiyorlar. Sosyal paylaşım ağlarının e-postaların önüne geçtiğini düşünüyorum artık.

İkili ilişkiler üzerine çok fazla etkili, herhangi bir yorum ya da yazıda ilişkiniz olan insanla ters düşebilirsiniz, kıskançlık ya da kavgaya sebep olabiliyor.

Kesinlikle yaş sınırlaması gelmemeli.

İngilizce kullanmanın bir faydası yok. Ben İngilizce kullanıyorum; ama bir faydasını görmedim.

Bence çok güvenli. Her türlü ayarları kendimiz yapabildiğimiz müddetçe bir sıkıntı olmaz. İsterseniz yaptığınız hiçbir şeyden, hiç kimseyi haberdar etmeyebilirsiniz. Zaten sözleşmede site kendisine de yaptırım koyuyor.

Buralarda kurulan ilişkiler, sevgililik manasında, kesinlikle güvensiz; ama normal konuşmak, tanışmak çok zarar vermez. Başka bir açıdan bakarsak bu da bir değer yitilmesi; çünkü arkadaşlık dediğimiz şey paylaşmaktır. Siteler vasıtasıyla ilişki kurulduğunda bir şeyler yitiriliyor kanaatindeyim.

Öğrencilerimizin Gözünden Sosyal Paylaşım Ağları

Mehmet DAYAN
Çankaya Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

Sadece "Facebook" kullanıyorum. Günde 1 saatimi orada harcıyorum. Hem arkadaşlarımla iletişimde bulunmak hem daha fazla kişiye ulaşmak için üye oldum. "Ne düşünüyorsunuz?" kısmında önemli şeyler paylaşıyorum, bununla birlikte diğer arkadaşlarımla paylaştıklarını görebiliyorum. Bir şeylerin farkındalığını ön plana koymak açısından faydalı olduğu görüşümdedir.

Burada iletişim kuran insanların bazıları, yüz yüze iletişimde sıkıntı yaşıyor. Utangaç olan insanlar, yüz yüze iletişimde sorun yaşayacaklardır; ancak sanal ortamda çok daha rahat olabilirler.

Bireysel değerlerin yitirilmesinde fazla etkili değil bence.

Eğitim üzerine çok etkili bence. Daha önce de dediğim gibi insanlar çok önemli şeyleri paylaşıyorlar. Örneğin 18 Mart Deniz Zaferi ile ilgili birçok

arkadaşım, Çanakkale ile ilgili birçok şey paylaştı. Resimler, şiirler... Ayrıca eğitim kurumlarının sayfalarına üye olursanız eğitim programlarıyla ilgili bilgilere de ilk elden ulaşabilirsiniz.

İkili ilişkiler üzerine etkisi biraz sıkıntılı. Örneğin, benim paylaştığım bir şey aile ortamında ters etki yaratabiliyor. Bazı fotoğraflar ve siyasal sözler bazen aile tarafından yanlış algılanabiliyor. Sevgililik konusuna gelirsek ben, beni rahatsız edecek herhangi bir şeyi zaten kendi sayfamda paylaştırmam.

Yaş sınırlaması gelmemeli.

İngilizce kullanım, dil geliştirme açısından işe yarayabilir; ama Türkçe kullanmak daha mantıklı geliyor bana. "Dilimiz Türkçeleşmesin" sloganını savunanlardan biriyim. Sanal ortamda maalesef artık hemen herkes sokak ağzıyla konuşmaya başladı, sesli harfler kullanılmıyor, bazı kelimeler kısaltılıyor, bunları çok yanlış buluyorum. Bu yanlışlıklar zaman içerisinde yazı diline de yansımaya başladı maalesef. Toplumların dil konusunda çok dikkatli olması gerekir. Size benliğinizi kazandıracak şey diliniz ve tarihinizdir.

Bence pek güvenli değil. Karşılaştığınız adreslerin dörtte biri sahte. Profilinizin kötü niyetli insanlar tarafından ele geçirilmesi de mümkün. Dolayısıyla hiç güvenli bulmuyorum.

Sadece oradan iletişime geçtiğiniz insanlarla kurulan ilişkiler kesinlikle sağlıklı; çünkü bir insanı tanımanız için yüz yüze bir tahlil yapmanız gereklidir.

Röportajlar: Havva Tuğçe SÜER, F. Besim KAVUKÇU

Fotoğraflar: Ali KAHRAMAN, F. Besim KAVUKÇU

Dr. A. Turan ÖZTÜRK
Çankaya Üniversitesi
İnsan Kaynakları Daire Başkanı

“BİRİCİK İNSAN”

1.GİRİŞ

KalDer tarafından 22 Şubat 2011 tarihinde Ankara’da düzenlenen kongrenin ana teması, “Biricik İnsan” olarak seçilmiştir. Kongreye katılan, alanında uzman olan insan kaynakları yönetici ve grupları, başarılı bir geleceğin kuruluşu olma yolunun; insanın önemine inanmaktan ve insana yatırım yapmaktan geçtiğinin altını özellikle çizmiştir. İnsan kaynağına yatırım yaparak değer yaratabilmenin ise iki önkoşulu bulunmaktadır:

- Standart model ve yöntemler yerine, çalışanların farklı-özgün nitelikleri, yani insanın biricikliğinin göz önüne alınarak İK uygulamalarının kişiye özel olarak yapılandırılması,

- Tüm İK sistem ve uygulamalarının, çalışanların kendilerini biricik ve değerli hissetmelerini sağlayabilmesi.

Kongre, genel olarak, aşağıdaki başlıklar altında ortak oturumlar ile icra edilmiştir:

- Özel açılış oturumu (Young Guru Akademi Kurucusu Sinan Yaman’ın konuşması)
- Kurumsal Değerler ve Etik (Alanında uzman olan konuşmacılar; iş etiği, kurumsal değerler ve kurumsal sosyal sorumluluk konularında sunum yapmıştır).
- Yetenek Yönetimi: İnsanı yönetime katmanın ve yetenekleriyle kurum faaliyetlerinde rekabetçi

farklılık yaratmanın en etkili yollarından biri olduğu tartışılmıştır.

- **Stratejik Konum:** İnsan kaynakları bölümlerinin kurum içindeki rol ve etkinliklerinin stratejik ortak olarak belirlenmesinin, kurumun başarısı için stratejik önem taşıdığı hususu, panelde dört panelistin sunumu ile dile getirilmiştir.

Bir yazar; "İnsandan daha zengin kaynak yoktur. O nedenle, insan kaynaklarından değil; insan zenginliğinden söz etmek gerekir" diyor (Viargues, 1999:5). Yine bir başka yönetim bilimcisi Jerome Wiesner ise "Kullanılmayan maddi kaynaklar, mutlaka kaybolmuş sayılmazlar; fakat kullanılmayan insan kaynakları daima kaybolmuş demektir" diyor. Gerçekten de insan, bir işletmenin salt en değerli kaynağı değil; aynı zamanda en önemli zenginliğidir.

2. İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ VE TEMEL İLKELER

İnsan kaynakları, günümüzde, örgütlerin mamul ve hizmet üretimi olarak tanımlanan-hedeflerine varmak amacıyla kullanmak zorunda oldukları, kaynaklardan biri olan insanı ifade eder. İnsan, üretim sürecinin hem olmazsa olmaz nitelikteki bir parçası hem üretimin aynı zamanda hedefidir. İnsan kaynakları terimi, en üst yöneticiden, en alt kademedeki niteliksiz işgörenlere kadar tüm çalışanları kapsar. Bu terim, işletmenin bünyesinde bulunan işgücünü kapsadığı gibi, işletmenin dışında bulunan ve potansiyel olarak yararlanılabilecek işgücünü de ifade etmektedir. Günümüzde bir örgütün, diğer maddi kaynakları ne kadar sağlam olursa olsun, insan kaynakları yeterli etkinliğe sahip değilse, başarı olasılığı düşük olacaktır (Rhenman, 1968:78).

İnsan kaynakları yönetiminin iki temel amacı vardır: Verimliliği artırmak ve iş yaşamının niteliğini yükseltmek. İnsan kaynakları yöneticileri, işgücü ile ilgili çeşitli kriterleri kullanarak; gerek verimlilik, gerekse iş yaşamının niteliği üzerinde olumlu sonuçların alınmasını sağlar (Sadullah ve diğerleri, 2000:15). İlkeler, belirli bir zaman süreci içerisinde çeşitli deneyimler sonucunda benimsenen ve uygulanan kurallardır. İlkelerin, insanın düşünce ve davranışlarını sınırlama yönü eleştirilebilir; fakat belirli ilkelere bağlı bir yönetim anlayışı, ilkesiz bir yönetimden her zaman üstün olacağı gerçeğine dayanarak, insan kaynakları politikalarına" yön veren" aşağıdaki bazı temel ilkeleri kısaca açıklamakta yarar umulmaktadır (Sabuncuoğlu, 2000:17-20).

2.1. Verimlilik İlkesi

İşgörenin fiziksel ve düşünsel gücünden en yüksek düzeyde yararlanmayı ve elde edilen verimli çalışma temposunu sürekli kılmayı amaçlar. Bu başarının elde edilmesinde izlenecek politika, personelin işe alımından ayrılmasına kadar onun yetenek, bilgi ve becerisini yapıcı ve yaratıcı gücüyle birleştirerek maksimum verimi elde etmeye çalışmak olmalıdır.

İşletmelerin etkin bir performans göstermeleri için yöneticilerin, "kritik başarı faktörleri" olarak adlandırılan üç temel nokta üzerinde yoğunlaşmaları ve uygulamaları gerekmektedir (Sabuncuoğlu, 2000:17):

- Sağlam pazar stratejileri üretebilmek için müşteri ve rakip firmalar hakkında bilgi toplamak,
- Problemleri ortadan kaldıracak yalın ve esnek örgüt yapısı oluşturmak,
- Verimli ve kendilerini işletmeye adanmış bir işgücü elde etmektir.

2.2. İnsancıl Davranış İlkesi

İnsan ögesi, işletmenin hem amacı hem aracı olarak değerlendirilmelidir. Araç olarak ele alındığında, ondan verimlilik sağlanmaya çalışılır. Amaç olarak ele alındığında ise onun istek, özlem, duygu, düşünce ve önerilerine saygı duymak gerekmektedir.

İnsan kaynaklarından azami sonuç alabilmek için insanı ve beklentilerini doğru tanımlamak gerekir. Villemus'ın ifade ettiği gibi, insanı altı önemli faktör motive eder (Villemus, 1999:32):

- Yaşam kalitesini yükseltmek,
- Kişilerarası ilişkileri geliştirmek ve kurumsal bağlılığı artırmak,
- Bireyin kendisini tanımasına yardımcı olmak,
- Yönetimsel güç kazandırmak,
- Bağımsız çalışma ortamı yaratmak

2.3.Eşitlik İlkesi

Çalışanlar arasında dil, ırk, cinsiyet, düşünce, inanç ve din ayrılığı gözetmeksizin işe alımdan işten uzaklaştırmaya kadar eşitlik ilkesine uygun ve yansız bir tutum takınılması gerekir. Özellikle işe alma ve işte ilerleme konularında fırsat eşitliği sağlanmalı, personelin beceri, bilgi, kişilik ve yetenekleri dışında başkaca ölçütlere yer verilmemelidir. Örneğin, işe almada işletme içi ya da dışı bazı basıkı unsurlarının etkisinde kalınarak, "işe göre adam yerine, adama göre iş" politikası izlenmesi halinde nesnellik ve eşitlik ilkesinden uzaklaşmış olunur (Sabuncuoğlu, 2000:18).

2.4.Güvence İlkesi

İşgörene her türlü kuşkudan uzak, güven içinde çalışma ortamı hazırlanmalı, geleceğine ekonomik ve sosyal yönden güvenceyle bakabilmesi sağlanmalı ve işinde gönül rahatlığı ile çalışmasına olanak sağlanmalıdır (Bu maksatla personelin yetki ve sorumluluklarını gösteren el kitapçıkları dağıtılabilir).

2.5.Açıklık İlkesi

İnsan kaynakları yönetiminin başarısı, büyük ölçüde, açıklık ilkesine bağlıdır. Bu amaçla başta tepe yöneticileri olmak üzere, hat yöneticileri ve tüm çalışanlar ve temsilcilerine izlenecek politika hakkında bilgi verilmelidir. Verilen bilgiler kesin, tam ve doğru olmalıdır.

2.6.Gizlilik İlkesi

Çağdaş işletme yönetiminde açıklık ilkesi, genellikle benimsenir ve önerilirken gizlilik ilkesinin uygulanması ilk bakışta çelişkili bir durum olarak görülebilir. Gizlilik ilkesi personel özlük ve muhasebe işlemleri gibi belirli konularla sınırlandırılarak uygulanması için doğası gereği hoşgörüle karşılanması gerekir (Personel özlük dosyaları muhteviyatları, kişiye özel ve gizli yazışmalar özel itina ile korunmalıdır).

3.İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİNDE SORUMLULUKLAR

Genel kabul gören bir görüşe göre, her yönetici aynı zamanda bir insan kaynakları yöneticisidir. Gerçekten de üretim süreci içerisinde işgücünü hedeflere yöneltmekten sorumlu olan her yönetici, görevi sırasında insan kaynakları ile ilgili bazı işlev ve çalışmaları da yerine getirmektedir. Örgüt büyüdükçe karmaşıklık artacak ve insan kaynakları yönetiminde uzmanlaşmaya olan ihtiyaç da doğru orantılı olarak artacaktır. Paylaşılması gereken rol ve sorumluluklar müteakip maddelerde incelenmiştir (Sadullah ve diğerleri, 2000:21-24):

3.1.Üst Yönetimin Rol ve Sorumlulukları

Üst yönetim, "örgütlerde politikaları ve hedefleri saptayan ve bunları gerçekleştirecek stratejilerin belirlenmesinden sorumlu olan organ ve yöneticiler" olarak tanımlanabilir (Sadullah, 2000:21). Örgüt faaliyetlerinin başarısı, bu kademenin faaliyetlere verdiği öneme göre değişir. Keza üst yönetimin İKY'ye bakış ve tutumu İKY'nin işlev ve çalışmalarını doğrudan etkileyecektir. Başka bir ifadeyle İKY'nin örgütteki konumunun ve oynayacağı rolün ne olacağını üst yönetimin tutumu belirleyecektir. İKY, örgütü belirlenen hedeflere ulaştırmak amacıyla rakiplerden "daha hevesli ve motive"li işgücünü yaratabilmesi için, üst yönetimin buna inanması ve bunu destekleyen tutarlı ve adil İKY ve stratejileri oluşturmasına olanak tanımalıdır.

3.2. İKY'de Uzman Birimler ve Yöneticilerin Rol ve Sorumluluğu

Personel bölümü, endüstri ilişkileri departmanı, insan kaynakları bölümü vb. adlarla tanımlanan bu bölümler ve yöneticileri insan kaynakları yönetimine yönelik işlevlerin yürütülmesini üslenmiştir (Werther&William,1993:3). Bu bölümün günümüzdeki rol ve sorumluluklarını aşağıdaki gibi ifade edebiliriz (Sadullah, 2000:22):

- Örgütün hedeflerine uygun insan kaynakları politikalarının saptanması için gerekli araştırmaları yapmak ve bilgileri üst yönetime sunmak,
- Belirlenen politikalara uygun program ve çalışmaları düzenlemek ve yürütmek,
- Bunları denetlemek ve değerlendirmek,
- İnsan kaynakları ile ilgili yenilikleri izlemek ve gerektiğinde uygulamak,

- İnsan kaynakları ile ilgili rutin işlemleri yürüterek diğer yöneticilerin iş yükünü hafifletmek.

İnsan kaynakları yönetimi etkin kullanılmadığı takdirde, önemli maliyetlere sebep olunabilir. Bu nedenle insan kaynaklarından sorumlu bölümün rol ve sorumluluklarını yerine getirebilmesi için diğer bölümlerle eşit seviyede ve arzulanan üst yönetime en yakın konumda olması gerekir. Günümüzde insan kaynaklarında çalışacak profesyonellerin, bir örgütün başarısı için önemli olduğunu bu alginın giderek yükseldiğini ifade edebiliriz.

4.DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Başarılı bir çizgide geleceğin kuruluşu olmanın yolu, insanın önemine inanmak ve insana yapılan yatırımdan geçmektedir. İnsanı bir maliyet unsuru ve meta (malzeme) olarak gören kuruluşların, gelişmeyeceğini ve sonuçta yok olacağını tahmin etmek zor değildir. Her insanın yeni bir dünya yaratacağının ve geleceği şekillendiren emsalsiz birer girdi olduğunun farkında olan örgütlerin ise rekabette "açık ara" önde olacağını ifade edebiliriz. İnsanın "biricikliği", farklı yetenekler ve bilgiyle donanmış olmasından kaynaklanır. İnsana özgü bu yeteneklerin "fark edilmesi", potansiyel yeteneklerin gün ışığına çıkarılması, kısaca "yeteneğin yönetilmesi" işletmelere dinamizm kazandıracak gibi rekabetçi bir farklılık da yaratacaktır.

Kaynakça

Viargues, J.Louis. "Manager Les Hommes", Edition d'Organisation, Paris,1999.

Rhenman E. "Industrial Democracy and Industrial Management", Tavistock Publications Ltd. London, 1968.

Sabuncuoğlu, Z. "İnsan Kaynakları Yönetimi", Ezgi Kitabevi, Bursa, 2000.

Sadullah, Ö. "İnsan Kaynakları Yönetimi", İ.Ü. İşletme Fakültesi İnsan Kaynakları Yönetimi Ana Bilim Dalı, İstanbul, 2000.

Werther, Jr. & William B. "Human Resources and Personnel Management", McGrawHill Inc.

International Editions, 1993.

Villemus, P. "Motivez Vos Equipes"le Guide, Les Editions d'Organisation, Paris, 1999.

Okutman Hakan TİLGEL
Çankaya Üniversitesi
Hazırlık Sınıfı

HAZIRLIK SINIFINDA TEKNOLOJİNİN KULLANIMI VE MOODLE

Teknolojinin ve özellikle de İnternetin çok hızlı gelişimi ve yaygınlaşması, eğitimcilere yeni olanaklar sağlamaktadır. Bu olanaklar, her ne kadar yaşayan bir varlık olan öğretmenin yerini hiçbir zaman alamayacak olsa da bunlardan, eğitime uyarlanarak istifade edilmesinde sakınca olmasa gerek.

Günümüzde birçok farklı alanda söz sahibi olan ve buldukları alanlarda öncü konumdaki kuruluş ve kişiler bile geçmişte öyle ifadeler kullanmıştır ki bunları şimdi duyduğumuzda bizi şaşırtmaktadır. Bu kişi ve kuruluşların bir zamanlar dar düşünceli olduklarını söylemek yersiz; ancak gerçek şu ki teknoloji akıl almaz bir şekilde ilerliyor ve hayatımızı biz istesek de istemesek de sarıyor. Teknoloji ile bu kadar donanmış olmanın bazen olumsuz yönleri de mevcut. Yoğun bir iş gününün ardından insanlar dinlenmek ve huzur bulmak amacıyla evlerine gitmekte; fakat aile ortamlarında birbirlerine ayıracak zaman bulamaktadır. Cep telefonu, televizyon, bilgisayar, İnternet derken

insanlar birbirlerini unuttur hale geldi.

Teknoloji bir nimet midir değil midir, tartışılır; ancak hayatımızda önemli bir yere sahip olduğu ve teknolojinin gelecekte hayatımızda daha da çok yer alacağı bir gerçektir.

Geçtiğimiz yüzyılın başından itibaren sınıflarda kullanılan tek eğitim aracı, üstü beyaz tebeşir tozu kaplı, gerçekte siyah olan kara tahtalardı. 1922 yılında Thomas Edison, "İnanıyorum ki hareketli filmler eğitim sisteminde devrim yaratacak ve tamamen olmasa da ders kitaplarının yerini büyük ölçüde alacak." demişti. 1923 yılında ise Amerika'da görsel araçların eğitimde kullanımı ile ilgili ilk adımlar atılmaya başlanmıştı. 1927 yılında, şu anda sinema sektöründe ön sıralarda olan Warner Bros şirketinin kurucularından H. M. Warner, sesli filmler daha kullanılmaya başlamadan önce, "İnsanlar sesli sinemayı neden istesinler ki?" demişti. 1930'lu yıllara gelindiğinde ABD'de, üniversite öğrencilerine

yönelik radyo kanalı ile dersler verilmeye başlanmıştır. Daha sonra 1940'lı yıllarda Amerikan ordusu İkinci Dünya Savaşı'na askerlerini hazırlamak amacıyla 500'e yakın film projektörü satın almıştı. Kaynak ve maddi gücü olan ABD, o yıllarda eğitim teknolojisine önem vermişti; ancak aynı ülkenin bilgisayar teknolojisi alanında bayrağı elinden bırakmayan IBM şirketinin yöneticisi Tom Watson, yine o yıllarda dünyada toplam beş bilgisayarlık bir pazar olduğunu iddia etmişti. 20. yüzyılın daha ilk yarısı tamamlanmamıştı ki *Popular Mechanics* dergisi gelecekte bilgisayarların 1,5 tondan daha ağır olacağına dair bir başlık atmıştı. Sonunda, 1960'ların başında, İnternetin ilk hali olan bilgisayar ağı, Arpanet tarafından kuruldu.

1970'lerde eğitim hayatına tepegözler dâhil oldu ve yine o yıllarda, *Digital Equipment Corporation* Yöneticisi Ken Olson, insanların evlerinde bilgisayar bulundurmalarının gereksiz olacağını söyledi. 1980'lerde bilgisayarlar, hem iş hem kısmen eğitim hayatına girmeye başlamıştı. Yine aynı dönemde Sony firmasının Walkman kasetçaları da bizlere merhaba dedi. 1990'lı yıllara gelmeden Microsoft ve Apple firmalarının ilk yazılımları kullanılmaya başlandı. 20. yüzyıl daha tamamlanmadan ilk İnternetle İnternet Explorer ve Netscape kullanarak dünyaya açılmaya ve CD ile yüksek kalitede müzik dinlemeye başladık.

Ve 2000... DVD'den bluRay disklere, cep telefonundan cep bilgisayarlarına, 3G'den 4G'ye geçişlere şahit olduk. Web 1.0'dan sonra Web 2.0'a alışmadan Web 3.0 telaffuz edilmeye başlandı. Günümüz çocukları ve gençleri, bilişim teknolojisi ve bilgisayar okur-yazarlığı konusunda kendilerinden önceki nesillere göre daha yetenekli. Onlar, teknolojinin yaygın olarak kullanıldığı bir çevrede dünyaya geldi ve onun içerisinde büyüyor. Teknolojinin birçok alanda kullanımına şahit olmakla birlikte her biri aktif birer kullanıcı olarak bu oyunun içerisinde önemli bir role sahipler. Bu bilgiyi öğrenmediler; ama edindiler. Bu bağlamda bu nesil, bilgisayar başında Facebook'ta arkadaşlarının resimlerine bakarken aynı zamanda ellerinde cep telefonu mesaj çekiyor, bir diğer taraftan da mp3 oynatıcıları ile müzik dinliyor.

Hazırlık Sınıfı ve Moodle

Çankaya Üniversitesi Hazırlık Sınıfı'nda 2007 yılından itibaren yeni bir yapılanma başlamıştır. Dil eği-

timinde gün geçtikçe önem kazanan bilişim teknolojilerinin Okulumuzdaki kullanımı da bu şekilde Hazırlık Sınıfı Yönetimi'nin bu konuyu önemsemesi ve vurgulamasıyla başlamıştır. Üniversitemiz Yönetimi ve Sayın Rektörümüz Ziya Burhanetin Güvenç, Hazırlık Sınıfı'na büyük destek vermektedir. Hazırlık Sınıfı Yönetimi ve Okutmanları da bu imkânı kullanarak program hedeflerini daha etkin bir şekilde gerçekleştirmeyi amaçlamıştır.

İngilizce eğitimi gören öğrenci profilini de ağırlıklı olarak bir önceki bölümde belirttiğimiz özelliklere sahip gençler oluşturuyor. 2010 – 2011 Öğretim Yılı'ndan itibaren, bunu dikkate alarak hazırlanan eğitim sürecinde, hem İnternetin olanaklarından yararlanmak hem öğrencilerin daha önce bahsettiğimiz yeteneklerini kullanmak amacıyla Üniversitemizin bizlere sağladığı teknolojik destek ile Moodle platformunu kullanmaya başladı. Moodle, kendi içerisinde büyük bir derya olarak nitelendirilebilir ve dolayısı ile Hazırlık Sınıfı'ndaki modül kullanımını da aşamalı olarak gerçekleştirmeye çalışıyoruz. Böylesine bir sistemi bir anda ve bütün parçalarıyla kullanmaya başlamak imkânsız. Bunu bir sürece yaymak ve bunu kullanacak olan kadroyu eğitmek de başlı başına bir iş yükü demektir.

İngilizce derslerimizde öğrencilerimizin motivasyon ve etkinliklerini artıracak çalışmalar yapmak üzere, görsel ve işitsel kaynaklardan istifade etmeye çalışmaktayız. Okutmanlarımızın bu kaynakları etkin ve uygun bir şekilde kullanabilmeleri için gerekli hizmet içi eğitimi vermeye devam ediyoruz. Aynı zamanda, öğrencilerimizin de bu konuda kendilerini geliştirmeleri için yaratıcı projeler ve sunular hazırlamalarını istiyoruz. Biliyoruz ki Hazırlık Sınıfı'nda yabancı dil öğrenen öğrencilerimizin bölümlerine geçtiklerinde yeterli bilgisayar kullanım becerisine de ihtiyacı olacak.

Moodle, açık kaynak (open source) olarak nitelendirilen yazılımlardandır. 2010 yılı itibari ile 205 ülkede, 85 dilde, 45000 kuruluşta 32 milyondan fazla kullanıcısı bulunmaktadır. Bu kadar büyük bir kitleye hitap edebilmesi, sistemin esnek olması ve farklı öğrenme biçimlerine göre ayarlanabilmesinden kaynaklanmaktadır.

Moodle sistemi birçok farklı web aracını bir araya getirerek biz eğitimcilere başlıca 3 konuda yardımcı olabiliyor.

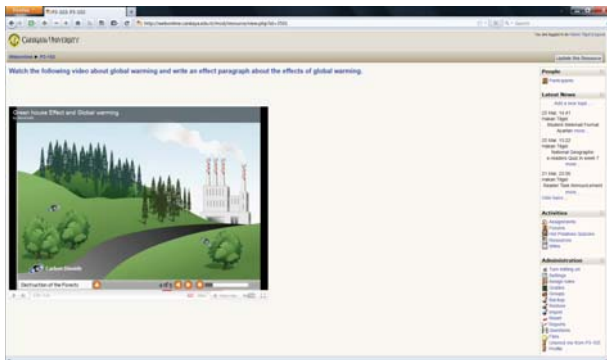
- Kaynak (bilgi) paylaşımı
- Sanal ortamda iletişim ve ortak çalışma
- Öğrencilerin çalışmalarını ölçme ve değerlendirme

Kaynak (bilgi) paylaşımı

Ders kaynak ve bilgilerinin Moodle ortamında öğrenciler ile paylaşımının önemli faydaları oldu. Ders notları, görsel ve işitsel materyaller öğrencilerimizin kullanımına hazır hale getirildi. Ayrıca, İnternet ortamında okutmanlarımızın uygun gördüğü başka kaynaklara da bağlantı vererek, öğrencilerimizin dil öğrenimindeki ihtiyaçlarını karşılayacak bilgilere ulaşılması kolaylaştırıldı (Şekil 1). Bu bağlantılar, İnternette yer alan siteler olabileceği gibi, bu sitelerde yer alan görsel ve işitsel nesnelere de olabilir (Şekil 2). Bu sayede öğrencilerimize sadece istenilen ve gerekli duyulan nesnelere sunabiliriz.

Şekil-1

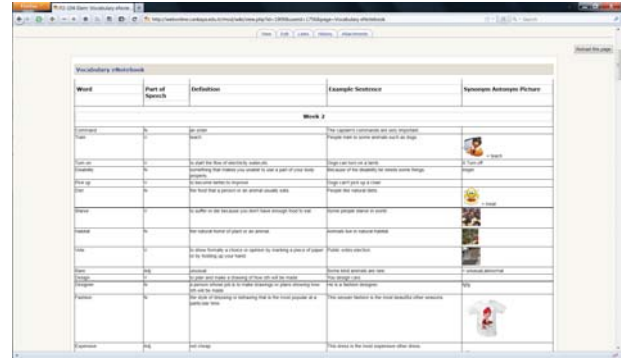

Şekil-2

Sanal ortamda iletişim ve ortak çalışma

Moodle platformu aynı zamanda öğrenci – okutman ve öğrenci – öğrenci arasında iletişimi sağlayabilecek teknik alt yapıya da uygundur. Bu iletişim, okutmanlarımızın rehberliğinde gerçekleştiği için, güvenlik konusunda bir sorun yaşanmasına da engel oluyor. Okulumuz ile ilgili duyurular ve bilgiler, öğrencilere rahatlıkla iletilebiliyor.

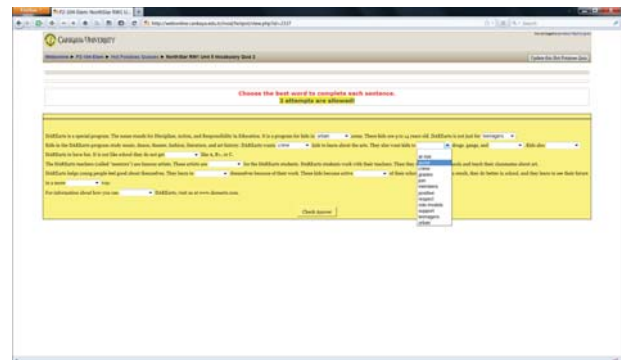
Öğrencilerimizin bireysel ve grup olarak yapacakları çalışmaları da Moodle ile takip etmek mümkün. Öğrenciler wiki sayfalarını kullanarak bireysel veya grup olarak kelime listeleri, projeler, yazma ödevleri hazırlayabiliyor. Okutmanları ise bunları istediği zaman takip edip geri dönüş verebiliyor. Buna en güzel örnek, öğrencilerin kendilerine ayrılmış olan wiki sayfalarında oluşturdukları e-portfolyoları (ürün dosyaları) ve vocabulary e-notebookları verilebilir (Şekil 3).

Şekil-3

Öğrencilerin çalışmalarını ölçme ve değerlendirme

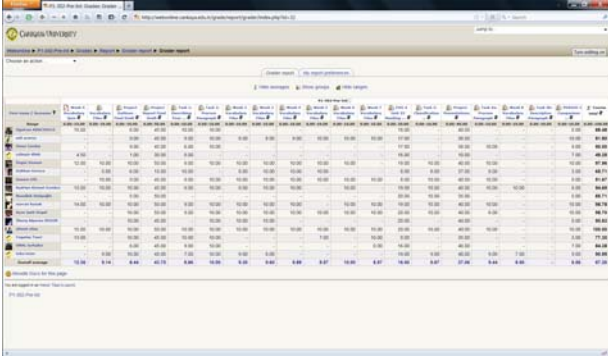
Moodle, başka sistemlerle de entegre olabiliyor. Sistem; Scorm, Lams, eLGG, Hot Potatoes gibi eğitim amaçlı platformlar ile entegreli çalışabiliyor. Öğrencilerimizin ihtiyaçlarını dikkate alarak eğitim programına uygun, Hot Potatoes ile hazırlanmış özgün aktiviteler ve quizler öğrencilerimize ev ödevi olarak verilebiliyor (Şekil 4). Bu şekilde öğrencilerimiz, sadece okul içerisinde değil; okul dışında da isteğimize uygun şekilde çalışmalarını yapabilmektedir. Dil eğitiminin süreklilik gerektirdiğini düşündüğümüzde, bu olanaktan faydalanmak akıllıca olacaktır.

Şekil-4

Hazırlanan bu etkinlikler otomatik olarak da değerlendirilebiliyor. Öğrenci, yaptığı çalışma ile ilgi-

li anında dönüt alabiliyor ve hatalarını görebiliyor (Şekil 5). Bu bağlamda Moodle, oldukça esnek ve isteğe göre uyumlandırılabilir bir yapıya sahip.

The image shows a screenshot of the Moodle Learning Management System (LMS) interface. The main content area displays a table with columns for course details. The table has a header row with columns for 'Course Name', 'Start Date', 'End Date', and 'Status'. Below the header, there are several rows of data representing different courses. The table is scrollable and contains a large amount of text, which is partially obscured by the screenshot's resolution. The interface includes a navigation menu on the left and a search bar at the top.

Şekil-5

Bugünün üniversite öğrencilerinin birçoğu gelecekte teknolojinin yoğunlukla kullanıldığı bir ortamda mesleklerini gerçekleştirecek. Hazırlık Sınıfı olarak, bunu dikkate alıyoruz ve bu konuda öğrencilerimizin hazır olmasını hedefliyoruz. Geçtiğimiz son 10 yıla baktığımızda, teknolojinin akıl almaz bir hız ile geliştiğine şahit oluyoruz. Bundan 5 sene sonra, bizleri ve iş hayatına atılacak olan mezun öğrencilerimizi nelerin beklediğini tahmin etmek çok zor. Hayalimizin alamadığı bir gelişim var. Bunları dikkate alarak üniversite öğrencilerimizi şu anın teknoloji ve şartlarına göre değil; gelecekte karşılaşılabilecekleri olası şartlara uygun hazırlamamız gerekiyor. Diğer önemli bir husus ise bu gelişimi, onun kurbanı olmadan; uygun bir şekilde eğitimimize entegre etmek olacaktır. Unutulmamalıdır ki ne olursa olsun, en güçlü ve etkin öğretici, sınıfta öğrencinin karşısında hazır bulunan, insanî vasıflara sahip öğretim elemanları olacaktır.

Öğr. Gör. Dr. Gülşen ÇULHAOĞLU
Çankaya Üniversitesi
Ortak Dersler Koordinatörlüğü

TBB TOPLUMSAL CİNSİYET ÇALIŞMA GRUBU İNCELEME ZİYARETİ

Västerbotten Kantonu ve Stockholm, İsveç
13-17 Aralık 2010

2007 yılından beri Çankaya Üniversitesi KADUM'u temsilen katıldığım, TBB Toplumsal Cinsiyet Çalışma Grubu'nun İsveç çalışma ziyareti, 13-17 Aralık 2010 tarihlerinde Västerbotten Kantonu ve Stockholm'de gerçekleşmiştir. Çalışma ziyareti, Türkiye Belediyeler Birliği, Altındağ Belediyesi, Çankaya Belediyesi Kadın Sığınma Evi, Türkiye Mühendis Mimar Odaları Birliği, Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ve Çankaya Üniversitesi KADUM temsilcisi, çalışma ziyareti tercümanı ve uzmanı olmak üzere toplam 11 kişi katılmıştır.

Program, katılımcıların 12 Aralık Pazar günü Arlanda Havaalanı'na varışıyla başlamıştır. Arlanda Havaalanı'nda Erika Helsing Rydergård grubu karşılayarak kısa bilgilendirme yapmış ve ardından yine havaalanında akşam yemeği yenildikten sonra, Umeå'ya hareket edilmiştir. Umeå Havaalanı'nda Fredrik Lundkvist ve Ingemar Liljenblad ile buluşularak otobüsle otele gidilmiştir.

Çalışma ziyareti kapsamında, 13 Aralık Pazartesi günü sabah Fredrik Lundkvist eşliğinde Västerbotten Kantonu İdari Kuruluna gidilmiştir. Burada, Kanton Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Direktörü Helena Österlind, önce genel olarak İsveç'in toplumsal cinsiyet eşitliği politikası hakkında sonrasında Kanton idaresinin bu konudaki çalışmaları hakkında bir sunuş yapmıştır. Bu sunuş kapsamın-

da, Helena Österlind, İsveç'in cinsiyet politikasının, kadın ve erkeğin eşit güçlere sahip olmasının, ana amaçları olduğunu ve ekonomik eşitlik, ev işlerinde eşit paylaşım, ücretsiz bakım ve kadına yönelik şiddetin sonlanması gibi alt hedeflerinin olduğunu anlatmıştır. Västerbotten Kantonu İdari Kurulu olarak, toplumsal cinsiyet eşitliği direktörünün bütün üst düzey toplantılara katıldığını, bu toplantılarda cinsiyet eşitliğinin önemli bir madde olarak tartışıldığını ve yeni çalışanlarına yönelik toplumsal cinsiyet eğitimleri verdiklerini belirtmiştir. Toplumsal cinsiyet eşitliği kanton delegasyonu olarak bölgedeki proje ve faaliyetleri desteklediklerini ve konuyla ilgili seminerler ve konferanslar verdiklerini ifade etmiştir. Kantonda yaptıkları cinsiyet eşitliği analizi sonucu, problemleri şöyle sıralamıştır: kadın ve erkeğin iş gücü piyasasında ayrışması, ücret farkları, üst düzey pozisyonlarda kadın sayısının azlığı ve kendi işini kuran kadın sayısının azlığı.

Helena Österlind'in sunumundan sonra St. Lucia kutlaması yapılmıştır. Sonrasında Umeå Bölgesi Belediyelerarası İşbirliği Proje Müdürü Lisa A. Lindberg, 6 belediyenin oluşturduğu Koordinasyon Ağı (network) projesini anlatmıştır. Bu ağda bulunan belediyeler şunlardır: Bjurholm, Nordmaling, Robertsfors, Umeå, Vindeln ve Vännäs. 143.000 nüfuslu Umeå, bu belediyelerin arasından en büyük olanı ve ayrıca iş merkezi konumundadır. Bir belediye için pozitif gelişmenin, hepsi için pozitif gelişme olacağı anlayışıyla, rekabet yerine iş birliğini geliştirmeyi amaçlamışlardır. Böylelikle yüksek kaliteli hizmet sunarak kamu sektörünün etkinliğini arttırdıklarını söyleyen Lisa Lindberg, proje kapsamında Ortak Turizm Bürosu, Mülteci Karşılama Noktası ve Ortak Kütüphane kurduklarını belirtmiştir. Bu ağın, Cinsiyet Eşitliği Komitesi oluşturduğunu ve SALAR tarafından desteklenen toplumsal cinsiyet eşitliği projelerinin olduğunu vurgulamıştır. Bu kapsamda, top-

lumsal cinsiyet eğitimleri verdiklerini, ve bölgesel eylem planı oluşturduklarını ifade etmiştir.

Sunuşların ardından, soru alınarak genel tartışma yapılmıştır. Burada öne çıkan tartışmalar, toplumsal cinsiyet çalışmalarının kadın çalışmaları olarak algılanması ve İsveç'teki toplumsal cinsiyete bakış şeklinde olmuştur. Bu konuda konuşmacıların yorumları şöyle olmuştur: İsveç'te bu sürecin kadın çalışmalarıyla başladığı, zaman içerisinde toplumsal cinsiyete geçildiğini, günümüzde de maskülenite çalışmalarını da yapıldığı; ama genelde daha çok çalışmaların kadın odaklı olduğundan bahsedilmiştir. İsveç'teki duruma bakıldığında cinslerarası sektörel ayrışmanın görüldüğünü, kadınların daha çok kamu sektöründe yoğunlaştıklarını, özel sektörde ise kadın erkek ücret eşitsizliğinin olduğu belirtilmiştir. Ayrıca, İsveç'te politikada sol kanadın cinsiyet eşitliği konusunda daha geniş temele sahip olduğu, sınıf ve etnik kimliklerinde analizlere katıldığını ifade etmişlerdir. Sonrasında, Västerbotten Kanton Vali Yardımcısı Birgitta Heijer ile birlikte öğle yemeği yenmiştir. Yemek sırasında Birgitta Heijer, Västerbotten Kantonu hakkında kısa bir sunuş yapmıştır.

Öğleden sonra, Umeå Belediyesi'ne çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir. Burada ilk olarak Umeå Belediye Başkanı Tamara Spiric bir konuşma yapmıştır. Konuşmasında, cinsiyet eşitliğinin çok önemli olduğunu, politik açılardan zorluklarla dolu olduğunu, bu bağlamda feministlerin en önemli özgürlük savaşçıları olduğunu ifade etmiştir. Sol ve feminist bir partiden geldiğini söyleyen Tamara Spiric, toplumsal cinsiyet eşitliği amacına ulaşmak için somut çalışmalar yaptıklarını, belediyelerin okul öncesi eğitim, yaşlı ve çocuk bakımı hizmetlerini sağlaması, farkındalık yaratmaya ve stereotipleri yıkmaya çalıştığını belirtmiştir. Özellikle kadının özgürlüğünün temelinde ekonomik bağımsızlık yattığını ve kadınların daha çok iş piyasasına girmeleri için belediyelerin bakım hizmetlerini sağlaması gerektiğini vurgulamıştır.

Sonrasında Umeå Belediyesi Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Uzmanı Helene Brewer bir sunuş gerçekleştirmiştir. Umeå Belediyesi olarak BM ve AB kapsamındaki toplumsal cinsiyet eşitliği çalışmalarını takip ettiklerini, Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi'nin, yerelde kadın-erkek eşitliğinin sağlanması sözleşmesini imzaladıklarını belirtmiştir. Ulusal düzeyde İsveç'te toplumsal cinsiyet eşitliği politisinin, teori, strateji ve politika kısımlarından oluştuğunu, yerel düzeyde belediye meclisinin cinsiyet eşitliği komitesi olduğunu anlatmıştır. Belediye olarak kadın ve erkeğin eşit güçlere sahip olmasını ve kadınların karar alma mekanizmalarına eşit katılımını amaçladıklarını, yaptıkları çalışmalardan cinsiyet stereotipleriyle mücadele etmek amacıyla, trafik tabelalarının düzenlenmesi, erkekleri mutfaklara sokma projesi, kadınların futbol oynaması ve sahalara eşit erişim sağlamaları, şiddetle mücadele merkezi (çocuk evi, kadın destek merkezi ve erkekler için şiddet birimi) gibi somut örnekler vererek anlatmıştır. Ayrıca, şehir planlamasında da toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifini (gender mainstreaming) uyguladıklarını, kent planında kadınların kendilerini güvende hissetmedikleri yerleri, tecavüz olaylarını olduğu yerleri tespit ederek, bunları önleyici planlamanın yapıldığını dile getirmiştir. Örnek olarak, tren istasyonunu vererek, kadınların kendilerini güvende hissetmeleri için mekanın aydınlık ve ferah yaptıklarını belirtmiştir.

Ardından, Umeå Belediyesi İK Müdürü Louise Söderlund, Tusenet Türkiye-İsveç Projesi hakkında bilgilendirme yapmıştır. SKL, TBB işbirliğiyle yürütülen proje ile, Türkiye'nin AB sürecinde demokrasi ve insan haklarının yerel düzeyde güçlenmesi hedeflenmiştir. Bu kapsamda, Altındağ, Tepebaşı, Yıldırım, Nilüfer ve Osmangazi Belediyeleri'yle işbirliği oluşturduklarını anlatarak, bu projenin kendileri için de uluslararası proje deneyimi sağladığını

ve uluslararası projeler için birden fazla şehrin olmasının zorluklar getirebildiğini ifade etmiştir. Sunuşların ardından, otelde Helene Brewer ve Louise Söderlund'un katılımıyla akşam yemeği yenilerek sohbet edilmiştir.

14 Aralık Salı günü, Vännäs Belediyesi ziyaret edilmiştir. Burada Belediye Başkanı Johan Söderling kısa bir hoşgeldiniz konuşması yaparak, cinsiyet eşitliğinin Vännäs için öncelikli bir konu olduğunu belirtmiştir. Ardından Vännäs Belediye Personel Müdürü Lennart Olofsson, Belediye'nin vermiş olduğu liderlik eğitimlerini ve çalışmalarını anlatmıştır. Belediye'nin bin civarında personelinin olduğunu, personelin %80'inin kadın olduğunu bir liderlik politikaları olduğunu, yılda 12 günlük liderlik eğitimlerinin olduğunu, bunun yanısıra yılda bir kez, dört günlük politikacılara yönelik kadın erkek eşitliği eğitimleri verildiğini, kalkınma planları hazırlanırken kadınların görüşünün alındığını ve bunlar sonucunda eşitlik planları hazırladıklarını ifade etmiştir. Aynı zamanda, belediye personeline yönelik anket uygulanmakta ve personel memnuniyet indexi hazırlanmaktadır. Kadınlar için ayrıca liderlik eğitimleri kapsamında mentörlük verilmektedir. Öğretmenler için okul müdürlüğü eğitimleri ve kişiye özel koçluk eğitimleri verilmektedir.

Bu ziyaretten sonra Bjurnholm Belediyesi'ne gidilmiştir. Burada grubu Belediye Başkanı Kurt-Allan Egelby, Belediye Kıdemli Personeli Caroline Hel-

mersson ve Belediye Mülteci Dairesi Koordinatörü Monica Johosson karşılaşmıştır. Sonrasında otobüsle Bjurholm'a bağlı bir Elk (Moose) çiftiğine gidilerek yemek yenilmiştir. Belediye Başkanı Kurt Allan Egelby, Bjurholm hakkında sunum yapmıştır. Yaklaşık 2500 nüfuslu Bjurholm, İsveç'in en küçük belediyesidir. Belediye'de 250 kişi çalışmaktadır. Ardından, Monica Johosson, Belediye'nin cinsiyet eşitliği konusundaki çalışmaları hakkında bir sunum yapmıştır. Cinsiyet eşitliğinin, Belediye'nin vizyonlarından biri olduğunu söyleyerek 2009 yılında bu çalışmalara başladıklarını, sorun tespit ettikleri alanların, cinsiyete göre iş piyasasının ayrışması ve kadınların daha çok yarı zamanlı ve sağlık, bakım sektörlerinde çalışmaları olduğunu belirtmiştir. Ardından, Elk çiftliği ve müzesi gezilerek, bilgi edinilmiştir. Daha sonra Umeå Havalanı'na gidilerek Stockholm'e hareket edilmiştir.

15 Aralık Çarşamba günü, Magnus Liljeström ile sabah buluşularak önce SALAR Binası'na, ardından da Stockholm Üniversitesi Siyaset Bilimi Öğretim Görevlisi Katarina Tollin'in "Feminist Perspektifler ve Toplumsal Cinsiyet Analizi Eğitimi"ne katılmıştır. Bu eğitimde feminist teoriler, liberal feminizm, radikal feminizm, queer feminizm ve post-colonial feminizm ele alınmıştır. Bu teorileri iyi anlamak için film örnekleri verilmiştir.

Feminist teori eğitimi sona erdikten sonra, SALAR Binası'nda akşam yemeği yenilmiştir. 16 Aralık Perşembe günü, Stockholm Belediye Meclis Binası'na gidilmiştir. Burada, Stockholm Belediyesi yönetim birimi temsilcisi Cecilia Fraenkel, Stockholm Belediyesi hakkında bir sunum yapmıştır. İsveç'te ulusal, bölgesel ve yerel olmak üzere üç idari düzey olduğunu belirterek bunların ayrı ayrı görevlerinden bahsetmiştir. Yerel yönetimlerin, vatandaşların günlük hayatları için hizmetleri sunmakla görevli olduğunu belirtmiştir. Stockholm'de 820.000 kişinin yaşadığını, 42.500 belediye çalışanı olduğunu, 101 Belediye Meclisi Üyesi olduğunu anlatmıştır. Kararların, Belediye Meclisi'nde alındığı, Belediye Başkanı'nın yanı sıra, Muhalif Belediye Başkanları'nın olduğunu ifade etmiştir. Yerel yönetimlerin özerkliği ve çalışmaları için vergiyi Belediye'nin toplamasının yararlı olduğunu, her 100 sek'ten 29.65 sek'in vergi olarak verildiğini, vergilerin en çok eğitim için harcandığını belirtmiştir. Son olarak da Avrupa Komisyonu tarafından, Stockholm'un 2010 Avrupa Yeşil Başkenti seçildiğini söylemiştir.

Ardından, Belediye

İnsan Kaynakları Sorumlusu Eva Chemnitz, Belediye olarak eşitlik için nasıl bir politika izlediklerini anlatmıştır. İsveç'te kadınların %66'sının tam zamanlı çalıştıklarını, erkeklerin ise %89'unun tam zamanlı çalıştıklarını, parlamentonun %45'inin kadın olduğunu, belediye meclisinin %52,5'inin kadın olduğunu, Stockholm Belediye çalışanlarının da %77'sinin kadın olduğunu söylemiştir. Belediye olarak cinsiyet eşitliği indeksi hazırladıklarını, sonuçlarına göre eşitlik plânı hazırladıklarını ifade etmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, Stockholm'de de meslek gruplarına göre kadın-erkek ayrışmasının olduğunu, ebeveyn iznini daha çok kadınların kullandığını görüyoruz. Ayrıca, kentte yer alan idareler ve özel şirketlerin cinsiyet eşitlik planı hazırladıklarını, planların ise denetim şirketi tarafından uygulanıp uygulanmadığına bakıldığını söylemiştir. Son olarak, Stockholm-İstanbul Belediye Ortak Projesi'ni yöneten Carl Lennart, Stockholm hakkında kısa bir bilgilendirme yapmıştır.

Öğleden sonra ise SALAR Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Uzmanı Helena Spets, cinsiyet eşitliği konusundaki problemlerin tanımlanıp hayata geçirilmesi üzerine bir sunuş gerçekleştirmiştir. SALAR'ın toplumsal cinsiyet eşitliği konusundaki çalışmalarını aktararak, belediyelere ve kantonlara eğitimler, seminerler ve projelerle destek olduklarını belirtmiştir. Karar vericiler konumundaki müdür ve politi-

kacılara yönelik cinsiyet eşitliği eğitimlerine önem verdiklerini ifade etmiştir. Sunuş devam ederken Fredrik Lundkvist ve Simla Yavas, katılımcıların 3R projelerini tek tek dinleyerek, yardımcı olmuşlardır. Amaca uygun ve iyi hazırlanmış projeler, analiz edilmiştir. Katılımcılardan, program kapsamında verilen feminist teorileri göz önüne alarak bir sonraki toplantıya kadar analiz yapmaları istenmiştir. Son olarak, Magnus Liljeström ve Fredrik Lundkvist, çalışma ziyaretini kısaca değerlendirerek memnuniyetlerini belirtmişlerdir. Dağıtılan değerlendirme formu katılımcılar tarafından doldurulmuştur. Ertesi gün -17 Aralık Cuma- ise Ankara'ya hareket öncesi serbest zaman olarak değerlendirilerek çalışma ziyareti sona ermiştir.

“KADIN YAZARIN PENCERESİNDEN KADIN”

PROF. DR. AYSU ERDEN (OTURUM BAŞKANI):

Bugün aramızda çok değerli üç kadın yazarımız var: Erendiz Atasü, Meltem Arıkan ve Kevser Ruhi. Sözü Erendiz Atasü'ye vermeden önce kendisi hakkında kısa bir bilgi vermek istiyorum.

Edebiyatın en önemli özelliğinin dönemin ruhunu yakalamak ve yaratmak olduğunu vurgulayan bir yazar Erendiz Atasü. Toplumsal fotoğraflar, kitaplarının bütününde görülebilmekte. Çağdaş Türk edebiyatının en önemli temsilcilerinden bir olan Erendiz Atasü, öykülerinin ve romanlarının yanı sıra birçok dergide ve gazetede yazdığı eleştirel yazılarıyla da tanınmaktadır. Atasü'nün yazıları, özellikle genç yazarlar için vazgeçilmez bir kaynak niteliğindedir. Özellikle kadın-erkek iletişimde ezilmeye; hatta yok sayılmaya şartlandırılan kadın, '80'li yıllarda başkaldırarak kendi değerlerini, beklentilerini aramaya başlamıştır. Diğer bir deyişle kendi kimliğini aramakta ve tanımlamaktadır. Çok

değerli hocam Prof. Dr. Dilek Doltaş'ın bir saptamasını paylaşmak istiyorum: 1970'lerde Leyla Erbil için toplumsal nitelikli olan kadın kimliği konusu, 1980'lerde Atasü için varoluş sorununa dönüşür.

Erendiz Atasü, 1947 yılında Ankara'da doğdu. 1968'de Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nden mezun oldu. Aynı fakültede uzun yıllar öğretim görevlisi olarak çalıştıktan sonra 1997'de Farmakognozi profesörlüğünden emekliliğe ayrıldı. Feminist bilinçle kaleme aldığı öyküleri, 1981'den bu yana *Sanat-Edebiyat*, *Düşün*, *Çağdaş Türk Dili*, *Cumhuriyet Kitap*, *Radikal Kitap*, *Varlık*, *Papirüs* gibi dergilerde yayımlanmış ve yayımlanmaktadır. Atasü'nün dört romanı, sekiz öykü, beş deneme kitabı ve çeşitli ödülleri vardır. Kimi öyküleri, başka dillere çevrilmiş, İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri, Fransa, Almanya, Hollanda, İsviçre, İtalya, Çek Cumhuriyeti ve Hırvatistan'da yayımlanan öykü antolojilerinde yer almıştır. *Dağın Öteki Yüzü* adlı romanı, İngilizceye çevrilmiş ve İngiltere'de

yayımlanmıştır. *Lanetliler Almancaya, Bir Yaşadönümü Rüyası Yunancaya* çevrilip bu ülkelerde yayımlanmıştır.

Atasü'nün yapıtları, içerdikleri kadınların öznel tarihi, Cumhuriyet devrimlerinin kadın gözüyle irdelemesi, kadın-erkek ilişkilerinin ve kadın cinselliğinin kadınlar tarafından kavramsallaştırılması gibi izlekler ve sorunsallar açısından olduğu kadar biçim özellikleri, dil ve imge örgüleri bakımından da çeşitli edebiyatçılar ve edebiyat bilimciler tarafından incelenmiştir. Atasü'nün, birçok da ödülü vardır. Akademi Kitap Öykü Dalında Birincilik Ödülü'nü, 1982'de *Kadınlar da Vardır* adlı eseriyle, Orhan Kemal Roman Ödülü'nü Dağın Öteki Yüzü adlı eseriyle 1996'da, Yunus Nadi Öykü Ödülü'nü Taş Üstüne Gül Oyması adlı eseriyle 1997'de, Haldun Taner Öykü Ödülü'nü yine Taş Üstüne Gül Oyması adlı eseriyle 1998'de ve 2010'da Dünya Kitap Yılın Telif Kitabı Ödülü'nü, Hayatın En Mutlu Anı adlı eseriyle kazanmıştır.

Şimdi sözü, kendisine bırakıyorum...

ERENDİZ ATASÜ:

8 Mart'ın sevinçli bir gün olmasını ister gönül; ama bir türlü olamıyor. İstatistikî veriler, bizim için sevinçli bir gün olma ihtimalini bile yitiriyor; olsa olsa düşündürücü bir gün olabilir. Konuya biraz daha edebiyatın cephesinden bakacağım. Edebiyatın, özellikle roman ve öykünün, insanlığa bugüne kadar iki büyük katkısı olmuştur. Bugünden sonra ne olacağını bilemiyorum; çünkü sınırsız ve sorumsuz neo-liberalizm ve onun ittifak kurduğu hoşgörüsüz dincilik –hangi din olursa olsun- faydalı bir araç olan teknolojiyi de kötüye kullanarak dünyayı gerçekten değiştirmekte. Değişim nereye kadar sürecek ve bu değişimin içinde edebiyatın yeri ne olacak, edebiyata bir yer kalacak mı, bunlar bugün

yanıtını bilemediğimiz sorular halinde karşımızda duruyor; ancak bugüne kadar edebiyat –özellikle roman ve öykü- insanlığa çok büyük iki katkıda bulunmuştur. Bunlardan bir tanesi, toplumsal tarihin birey açısından ne anlama geldiğini dile getirmesidir. Toplumsal tarih, resmî tarih kitaplarından öğrenilebilir; ama acaba o tarihi bizzat yaşayan bireyler ondan nasıl etkileniyordu? Onların ilişkileri, iç dünyaları, bu etkilerden ne gibi yaralar taşıyordu? Bunları bize edebiyat öğretir. İyi bir edebiyat okuru, çeşitli ülkelerin edebiyatçılarından örnekler okuyarak insanlığın büyük macerasına dair çok sağlam bir fikir edinebilir.

Edebiyatın ikinci katkısı, birey denen olguyu irdelemesidir; insanı irdelemesidir. İnsana ait bilimler, çok sonra gelişmiştir diğer bilimlere nazaran. Psikoloji, psikiyatri gibi özellikle insanın zihinsel yapısını irdeleyen bilimler çok yeni; oysa edebiyatçılar –iyi edebiyatçılar, büyük yazarlar- gözlemleri, sezgileri, düş güçleri sayesinde bu irdelemeleri, bilimlerden çok daha önce yapmışlardır. Bunu Tolstoy, Balzac, Stendal, Dostoyevski yapmışlardır ve hatta bilimlere yol göstermişlerdir. Edebiyat, böyle bir şey.

Gelelim “kadın edebiyatı nedir ne değildir”e... Birçok insanın zihninde, kadın edebiyatı var mıdır yok mudur, varsa nasıldır, ne değildir, gibi sorular vardır. Berrak değildir zihinleri bu konuda. Şimdi yapacağım saptamaya edebiyat bilimciler ne der, bilemiyorum; ama ben yazar olarak kadın edebiyatının dünyadaki ilk örneğinin 18. yüzyıl sonu ve 19. yüzyıl başında yaşamış İngiliz romancı Jane Austen olduğu düşüncesindeyim. Jane Austen ne yapmıştır? Jane Austen, toplumsal düzenin ailedeki yansımalarını yazmıştır. Öyle büyük, iddialı eserler yazmamıştır; ama bu yansımaları, kadının durduğu yerden, kadının bakış açısıyla yapmıştır. O dönemin İngiltere'sinde kadınların miras hakkı yoktur. Jane Austen'in kahramanları, yoksul kadınlar değildir. Çok varıl olmamakla beraber rahat bir hayatı götürebilen ailelerin kızlarıdır; ama o varsılığın içerisinde bu kadınlar, fevkalade yoksul; hatta yoksun durumdadırlar. Her türlü incinmeye fevkalade açık durumdadırlar; çünkü paraları ve çalışma hakları yoktur. Çalışma hakkı zaten yok, miras hakkı da olmayınca bu kadınların hayatlarını garantiye almak için önlerinde tek bir yol kalır: Varıl bir koca bulmak! Jane Austen'in anlattıkları, bunun etrafında döner; fakat o güne kadar toplumsal hayatın çeşitli yansımalarını kendi eserlerinde

dile getirmiş hiçbir erkek romancının aklına olayı kadınların mülksüzlüğü açısından görmek gelmemiştir! Olay budur! Kadın edebiyatı, bu noktada başlamıştır. Jane Austen, olayı kadınların açısından görür. O, bütün yazarlar gibi en iyi bildiği şeyi, kendi çevresini yazmıştır. Öyle başkaldıran bir edebiyatı da yoktur. Kendi hayatında kahramanca mücadele etmiştir yoksulluğa ve çalışmama ya karşı; ama eserlerinde öyle mücadelecı bir tavır yoktur. İngiliz edebiyatçılarının pek çoğu gibi, uzlaşmacı bir çizgidedir. Onun derdi de bütün kadınlarının iyi kalpli, onları seven, cebinde biraz parası olan, istikbali garantili bir koca bulmasıdır. Öyle devrimci, değişimci bir yapısı yoktur; ama durumu, olanca vehametiyle sergilemiştir. Hiçbir zaman bir erkek yazarın aklına bu gelmemiştir. Bir şey daha yapmıştır: Kısıtlı insanların, kısıtlı yaşam koşullarının, tekdüze yaşamlarının içinde bile dramlar, trajediler ve şiirler yaratabilen yapısını, o çok basit, o çok tekdüze ilişkiler içerisinde bile hayatın bu yapısını görebilmiştir. Gündelik hayatın dramını, trajedisini ve şiirini yazmıştır.

Jane Austen'in yaklaşımına benzer bir yaklaşımı biz, kendi edebiyatımızda Halide Edip'te görebiliriz. Halide Edip, *Sinekli Bakkal*'ın kahramanı Rabia'nın şahsında ve diğer kahramanların şahsında, Osmanlı'nın çöküş döneminde bir paşa konağındaki ve mahalledeki kadın yaşamını gözler önüne sermiştir. Bir şey daha yapmıştır Halide Edip. Romanda Rabia'nın babası, Kız Tevfik diye anılan bir adamdır. Kız Tevfik, mahalle arasında kadın rollerine çıktığı için mahalleli tarafından küçümsenen bir erkektir. Halide Edip onu kahraman yapmıştır romanına ve onun acısını anlatmıştır. Halide Edip, *Handan*'da daha cesurdur. *Handan*'da bize bir kadının, aynı zamanda iki erkeği de sevebileceğini anlatır. Bunu yazmak, dönemi için müthiş bir cesaret isteyen bir kitaptır. Gerçi *Handan*'ın bu iki aş-

kından bir kocasıdır; sevgilisine duyduğu ise tamamen platonik bir aşktır, fiziksel tarafı yoktur. *Handan*, bu iki aşk arasında mahvolur gider. O dönemde gerçek hayatta bunu yaşayan bir kadının mahvolmaması mümkün değil; ama cesur bir tavır vardır Halide Edip'in. Sonradan bu tavrından vazgeçer; zaten *Sinekli Bakkal*'da bu tavrından vazgeçmenin işaretlerini verir. Halide Edip, ataerkil düzenin en önemli temsilcilerinden biri olan tek tanrılı dinlere durmadan ödün verir. Böylece bana göre, bir yerde kadın edebiyatının dışına düşer. Zannedirim, başlangıçta kadın edebiyatının ne olduğunu, bu iki örnekle anlatabildim.

Bugün bu örnekler olduğu zaman, kadın konusu sosyolojik bir perspektif olarak bilimsel yaşama daha dâhil olmuş bir şey değil. Bugün kadın konusunda çeşitli üniversitelerimizde çok değerli araştırmalar yapılmakta. Bugün için artık sadece kadınların yaşadıkları üzüntüleri sergilemeyi, ben kadın edebiyatı olarak kabul edemem. Neyi kadın edebiyatı olarak kabul ederim? Kadınların ezilmesinin bir numaralı sebebi olan ataerkil düzene karşı eleştirel bir tavır almayı ve kadınların dünyanın hâlâ her yerinde, en ileri varsayılan ülkelerinde dahi kendi sınıfının erkeğine göre daha şanssız konumda olduğunu unutmadan kaleme alınmış metinlere kadın edebiyatı derim. Ataerkilliğe karşı eleştirel bir tavır beklerim. Bu eleştiri, elbette edebiyatın güzelduyu (estetik) kaygıları içerisinde verilmelidir. Edebiyat, hiçbir zaman bir slogan değildir, bir makale de deneme de değildir. Bir makalede istediğiniz gibi fikrinizi bağırabilirsiniz; ama edebiyatta konuyu; yani kadınların durumunu ve onun savunuculuğunu öykünün içerisinde, romanın anlatısının içerisinde, karakterlerin kişilik özelliklerine, ilişkilere ve metne sindirebilmeniz gerekir. Yoksa edebiyat, slogancılığı hemen kusar. Bu bağlamda her kadın yazar, kadın edebiyatı yazmak durumunda da değil; bu yazarın özgür seçimidir ve okur olarak ona tabii saygı göstermemiz gerekir. Kimisi aydın, kimisi siyasî kimliğini öne alarak yazar. Bunlara örnek, Adalet Ağaoğlu, Oya Baydar'ı verebiliriz. Kimisi de kadın kimliğini öne alarak yazar. Virginia Woolf'un aydınlatıcı bir sözü vardır. Kadın yazar, kadın edebiyatı yaratmak istiyorsa iki şey yapmalıdır der: Birincisi, kadınların sosyal konumunun düzene girmesi için ailenin dar çevresinden çıkıp toplumun içerisinde üretken ve mücadelecı bir birey olabilmek için mücadele etmek

–metniyle, edebiyatıyla- kadınların ailenin içerisindeki kısıtlı durumunu sergilemek. Virginia Woolf, bunu bir metaforla ifade eder. Evin meleğini öldürmek gibi şiddetli bir metafor kullanır. Kadını melek kimliğinden çıkartır, o bir insandır, der yani.

İkincisi ise bir kadın gövdesinin hikâyesini anlatabilmektir, der; yani kadının cinselliği nasıl yaşadığını anlatabilmektir, der ve bunun çok zor olduğunu vurgular ve der ki ben bu ikinciyi yapamadım. İkinciyi yapabilen çok zordur ve bunu yapabilen sadece ataerkil düzene zaten karşı çıkmış olur; çünkü ataerkil düzenin, kadına kendi bedeni konusunda tek bir söylediği vardır: sus! O nedenle kadınların hem toplumsal konumdaki çapraşık, çelişkili durumlardaki kadın olmaktan kaynaklanan maceralarını anlatan yapıtlar hem de doğrudan doğruya kadın cinselliğini dile getiren, bu konuda binlerce yıldır susmuş olan kadınların sesini yükselten yapıtlar, kadın edebiyatının içerisine girer, diye düşünüyorum.

Bu bağlamda, bizim edebiyatımızda örneğin, kadınların susturulmuş tarihini anlatan Ayla Kutlu, feminist olsa da olmasa da kadın edebiyatı yapar. Kadın cinselliğini korkmadan yazan Pınar Kür, Duygu Asena, İnci Aral kadın edebiyatı yapar. Burada konuşmacı olan arkadaşlarım da kadın kimliğini ve bedenini konu aldıkları için kanımca onlar da kadın edebiyatı yaparlar. Ben de –hasbelkader, karınca kararınca- kadın edebiyatı yapıyorum.

Bizim ülkemiz şu anda müthiş bir gericileşme dönemi yaşıyor. “Muhafazakârlık”! Kim, neyi muhafaza ediyor? Osmanlı’nın güzel eserleri mi muhafaza ediliyor? Haydarpaşa Garı ticarethaneye döner mi muhafazakâr bir dönemde? Osmanlı’nın cânım camileri yıkılmaya terk edilir mi muhafazakâr bir dönemde? Türkiye, muhafazakâr bir dönem değil; gericileşen bir dönem yaşıyor. Türkiye, feodal ahlâka ve daha da kötüsüne, aşiret ahlâkına; yani kabile ahlâkına dönüyor! Bu, Türkiye’de hiçbir zaman yok olmadı. Töre cinayeti her zaman vardı; ama küçük bölgelerde sınırlı olarak vardı. Yaşanan nüfus patlamasıyla, çeşitli sebeplerle kırsaldan büyük kente göç etmek durumunda kalan kitlelerin varoşlarda köylülüklerinden kopup kentlilikle bütünleşememeleri sonucunda kadınlara karşı bu töresel gaddarlık, Türkiye’ni her tarafına dağıldı ve patladı. Bunda sadece bugün değil; yıllardan beri Türkiye’yi yönetenleri, birinci suçlu olarak bu-

luyorum; çünkü bu nüfus patlamasına ve nüfusların şehirleri varoşların adeta kuşatıp teslim almasına ister doğrudan ister eğriden, onlar yol açtı; çünkü varoş insanına ne altyapı götürüldü doğru dürüst –ne kanalizasyon ne elektrik ne de su- ne üst yapı götürüldü; yani kültür; yani okul; yani kitaplık; yani tiyatro; yani sinema; yani müzik! Hiçbir şey götürülmedi ve sonuç bu oldu. Cumhuriyet’in kültür atılımının kentleşmeye doğru olduğunu vurgulamak isterim. Yüksek kültür, kentte var olur ve orada birikir. Halk kültürünün başımızın üzerinde yeri vardır; ama bir de “yüksek kültür” denilen bir şey var. Kültür neden kentlerde birikir; çünkü üniversiteler, kütüphaneler, tiyatrolar, sinemalar, müzeler, hangi çeşitten olursa olsun nitelikli müzik dinlenebilecek yerler, kentlerdedir. Dolayısıyla kentlerde bir kültür birikimi olur. Cumhuriyet’in atılımı, kentleşmeye doğrudur ve Cumhuriyet, kentin kültürünü köye götürmek istemiştir Köy Enstitüleri’yle. Köy Enstitüleri olmasaydı, bugün bizim edebiyatımızdaki köy kökenli yazarların hiçbirisi olmayacaktı. Köyün gerçeğini onlar bize öğrettiler. Köy Enstitülü yazarların çoğu, erkektir. Bu da bize devrimlerin bile kadın birey karşısında duraksadığını gösterir. Sonra bunun tam tersi olmuştur. Demokrasinin kötüye kullanılmasıyla köylüleşmeye dönüş başlamıştır. Cumhuriyet’in kenti köye yayma atılımı, köyü kentte başat kılma atılımına dönüşmüştür. Keşke köy başat kılınabilseydi. Köyün imece, dayanışma, misafirperverlik gibi birtakım değerleri vardır; ama değişen yaşam koşulları, bunları öldürüyor. Varoшта imece bulunamıyor, dayanışma bulunamıyor. Birbirinin gözünü oyan insanlara dönüyoruz hepimiz ve bunun sonucunda hiçbir yazara, neden kadın cinayetlerini konu alan bir ro-

man yazmıyorsun?, diyemezsiniz. Bunu yazabilmek için onun acısını birebir hissetmek ya da birebir hisseden insanlarla ilişki içinde olup onları yakından tanımak gerekir; ama ülkede bu kadar vahim şeyler olurken bir edebiyatta bunu konu alan çok az kitap çıkıyorsa-ki ben bir tane, Zülfi Livaneli'nin *Mutluluk*'unu biliyorum- başka kitap çıkmıyorsa, o zaman durup düşünmek lazım. O zaman bu ülkenin çok büyük bir kesimi, tamamıyla roman yazabilecek kültürel donanımdan; yani eğitimden yoksun bırakılmıştır anlamına gelir bu. Köy Enstitülü yazarlar arasında Bekir Yıldız diye, bir Güneydoğulu yazarımız vardır. Kadınların acısı, onun hikâyelerinde dile gelmiştir. Yazar, feodal düzene karşı çıkarak o duyarlılığı gösterebilmiştir. Feodal düzenin ataerkil yanına karşı çıkmıyor. Şehirdeki kadını yazarken kendisi de ataerkil; ama en azından o çok uç koşullarda acı çeken kadınların öykülerini yazmıştır Bekir Yıldız. Bugün böyle yazan erkekler de yok. Bir edebiyat, kendi koşullarından bu kadar uzaklaşıyorsa bu, esef verici bir durumdur. Sizden bütün bunları düşünmenizi rica ediyorum, teşekkürler...

PROF. DR. AYSU ERDEN:

Meltem Arıkan, kitaplarında kadınların iç dünyasını psikolojik etkenler ışığında sorgulayan, onların kendi kendilerinin farkına varmalarını sağlamayı amaçlayan ve kadını anlatan bir yazar olarak tanınmaktadır. Bir kadın, toplum içinde ancak korkularından arındığında yer alır, bakış açısını savunan Meltem Arıkan, 7 Ocak 1968'de Ankara'da doğdu. 1986'da Hacettepe Üniversitesi Büro Yönetimi Bölümü'nden mezun oldu. 1986-1996 yılları arasında özel sektörde ve kamu sektöründe çalıştı. 1991'de evlendi, bir de oğlu var. 1992-1995 yılları arasında çeşitli edebiyat dergilerinde öyküleri ve deneme yazıları yayımlandı. Meltem Arıkan, eserlerinde kendisinin farkına varmayı amaçlayan modern kadını anlatmaktadır. İlk romanı, 1999 yılında yayımlandı: *Ve, Veya, Belki*. 1999-2006 yılları arasında yayımlanan altı romanı takiben Arıkan, "Oyunu Bozuyorum" isimli bir oyun yazmıştır. Prömiyerini Zurich Theatre Spectical'da yapan ve iki sezon Garaj İstanbul tarafından sahnelenmiştir. Lions Tiyatro Ödülleri'nde En İyi Özgün Tiyatro Eseri Ödülü'ne layık görülmüştür. Yazarın *Beden Biliyor* adlı araştırma kitabı, 2008 yılında yayımlanmıştır. 1986 yılından bu yana profesyonel iş hayatında da kendini kanıtlamış bir kadın yazarımız aynı zaman-

da. Eserlerinin adlarından bahsetmek istiyorum: *Ve, Veya, Belki* (Roman, 1999), *Kadın Bedenini Soyarsa* (Roman, 2002), *Yeter Tenimi Acıtmayın* (Roman, 2003), *Zaten Yoksunuz* (Roman, 2005), *Umut Lanettir* (2006), *Beden Biliyor* (Araştırma, 2008). Bunların yanı sıra birçok yazıları, farklı dergilerde yayımlanmıştır. Şimdi sözü, kendisine bırakıyorum...

MELTEM ARIKAN:

Erkek egemenliğine dayalı analog dünya; yani eski dünya düzeni, korkular üstüne kurulu bir sistemdir. Sürdürülmesi için korkuların beslenmesi ve yeni korkular üretilmesi, kaçınılmazdır. Dünyadaki tüm toplumların tek ortak kültürü, erkek egemenliğinin toplumlara zorla yerleştirdiği korku kültürüdür. Bu kültür, sadece kadınlar üzerinde etkili değildir. Erkek egemenliğinin erkek tarafından da kabul görebilmesi için ırk ve din farklılıkları üzerinden ötekileştirmeler yaratır. Bu ötekileştirmeler, bir yandan zenginlikmiş gibi sunulurken diğer yandan da nefretin ve şiddetin kaynağını oluşturur. Erkek egemenliği üzerine kurulu analog dünya düzeni, yıkılmak zorundadır ve oluşacak yeni dünya düzeninde kadınların ve erkeklerin din ve ırk farklılıklarını, toplumsal örgütlenmelerin dışında tutmak şarttır. Modernleşme, cemaatten topluma geçişle başlar ve toplum olabilme haline göre kendini sürekli yenileyerek devam eder. Toplum olabilme hali, toplumun içindeki kadın ve erkeklerin bireysel varoluşlarını herhangi bir grup, din veya etnik grup aidiyetine girmeden, toplumun bir birey olabilme halini kabul etmesini tanımlar. Kadın ve erkeklerin içinde yaşadığı bir toplum, dünyadaki diğer toplumlardan bazı farklılıklar gösterebilir; ancak modernleşmenin ortak paydaları, her yerde aynıdır ve aynı olmalıdır. Kültür, tek bir topluma mal edilemez. Kültür, kadın ve erkeklerin varoluşlarında çeşitli etkileşimler sonucunda

oluşur. Kültürlerarası farklılık tanımlaması yapılırken tüm kültürlerin temelini oluşturan kadın ve erkek farklılık tanımlaması, hep ihmal edilmiştir; oysa kültürleri ve uygarlıkları var edenler, kadınlar ve erkekler değil midir? Kültürün oluşmasını sağlayan parametreleri, ırksal, dinî, coğrafi farklılıklar ve geleneksel davranışlar üzerine kısıtlamak, büyük bir hatadır. Kadınların ve erkeklerin sürü olarak var olmalarından, birey olarak var olmaya geçişleri, geçen yüzyılda olgunlaşmıştır. Edebiyatta ve felsefede, Dostoyevski ve Nietzsche ile başlayan bu yaklaşım, geçen yüzyılda Sartre, Camus ve Kafka tarafından Varoluşçuluk akımı içinde geliştirilmiştir. Bu gelişme, o günün koşullarına ilişkin kültürel ve politik yaklaşımlara uygun olarak bireyin var oluşunu sorgulamakla birlikte, Sartre dışında cinsellik tam olarak işlenmemiştir. Şaşırtıcı olan, Varoluşçuluk akımının, kadın ve erkek varoluşunu ayrı ayrı ele almayıp "insan varoluşu" adı altında bir genelleme yapmasıdır. *Umut Lanettir* adlı romanımda, kadın ve erkek var oluşlarının ayrı ayrı ele alınması gerektiğini öne sürmüştüm; bunun gerekliliğinin altını bir kez daha çizmek istiyorum. Bu yüzyılda bilimsel gelişmeler, gen haritalarının çıkartılması ve insanların biyo-psikososyal altyapılarının keşfedilmesine paralel olarak cinsellik, ayıplı konuların dışına çıkarak gereksinim başlığı adı altında var oluşun en önemli boyutunu oluşturmuştur. O nedenle de bu yüzyıl, cinsel kimlikli birey olma sürecinin başlangıcıdır. Cinsel kimlikli birey olabilmek için ise bedenleri ve akıllarıyla bütünleşmiş cinselliklerini doğal olarak yaşamaları vazgeçilmezdir. Kadınlar ve erkekler, tenleri acımadan, beyinleri ve tenleriyle bütünleşmiş olarak birbirleriyle iletişime geçerlerse ancak o zaman var oluş serüvenini sürdürebiliriz.

Özgürlük, hepimizin ardından koştuğumuz, büyük önem verdiğimiz özgürlük...Özgürlük, bireylerin her istediklerini yapmaları veya bedenlerini hoyratça tüketmeleri değil; seçim yapabilme farkındalığına ulaşabilmeleridir. Seçim yapabiliyorsak, yaptığımız her seçimin sorumluluğunu da almak zorundayız. Seçim yapıyorsak, kimseyi suçlamaya hakkımız yoktur. Tek sorumlu, kendimizdir. Toplumu değiştirmek veya bir değişim yaratmak, ancak bireyin kendi var oluşunu gerçekleştirdikten sonra mümkün olabilir. Var olmak, aynı zamanda birey olmayı da gerektirir. Pek çok konuda kendini öncü olarak gören Batı, kadın ve erkek var oluşu

şu söz konusu olduğunda, ötekileştirdiği toplumlarda pek de farklı bir bakış açısına sahip değildir. Geçen yüzyılda yaşadığımız modernleşme sürecinden sonra, yüzyılın sonlarında post-modernizm adı altında farklı kültürlerin ve etnik yapıların ayrı ayrı bir bütün içinde var olabileceği öne sürülmüş ve bunun karşılığı, mimaride olduğu gibi, dünya siyasetinde de görülmüştür; ancak bu girişim, Bosna-Hersek, Kosova, Sudan, Afganistan, Filistin ve Irak'ta binlerce insanın ölümüne, yüz binlerce kadının ırzına geçilmesine, milyonlarca insanın evsiz, yurtsuz, acılar içinde mutsuz ölmesine neden olmuştur. Ben inanıyorum ki post-modernizm bitmek zorundadır; çünkü post-modernizm, eski dünya düzeni olan analog dünya düzenine aittir. Şimdi yeniden yeni dünya düzenini oluşturmak için yeni bir modernleşme projesi geliştirme ve yeni modernleşme kültürü içinde toplumun öncelikle sadece ve sadece kadınlardan ve erkeklerden oluştuğunu kabul etmek zorundayız. Yeni dijital dünya düzenini, ırk, din ve dil farklılıklarını göz önüne almadan oluşturmalıyız. Avrupa'daki bir kadın bedeniyle Türkiye'deki bir kadın bedeni arasında hiçbir farkın olmadığını; Türkiye'deki bir erkek bedeniyle Avrupa'daki bir erkek bedeni arasında da hiçbir farkın olmadığını kabul ederek yeni modernleşme projesi adı altında ortak bir kültür oluşturmak, kaçınılmazdır. Toplum demek, insanların yan yana gelmesi demek değildir. Toplum, ortak bir kültürde, tarihte, dilde, sosyal paydada birleşmiş insanlardan oluşur. Aksi bir durum, toplumu değil; topluluğu ya da sürüyü tanımlar. Edebiyat, toplumun bir üyesi olan bir yazar tarafından üretilirken elbette yazar, içinde bulunduğu toplumun ortak paydalarını dikkate alarak; ama sadece için-

de olduğu toplumu değil; dünyadaki diğer toplumları da dikkate alarak ve sadece içinde olduğu zamanı değil; geçmiş ve gelecek zamanları da kullanarak eserlerini oluşturur. Toplum, bireylerden oluşur. Edebiyat da bireye ve bireyden yola çıkarak topluma yöneliktir. Edebiyat, bireylerin beyinlerinde oluşan animasyonla toplum içinde kendi var oluşları ile başkalarının var oluşlarını anlatır. Şiir, roman, hikâye ve deneme biçiminde üretilen edebi eserler, bireyin kendi içine ve başkalarına bakabilmesini, başkaları üzerinden kendine bakabilmesini kışkırtan, teşvik eden yazılı metinlerdir. Bu anlamda edebiyat, hem bireyler hem bireylerin içinde olduğu toplum hem de bireylerin içinde olmadığı diğer toplumlar içindir. Toplumsal değişimler için toplumsal yapıları eleştirmek, edebiyatın ilgi alanı içindedir. Benim yaklaşımına göre, toplumsal yapıları değiştirmek için önce bireylerin değişime hazır olması, değişimi istemesi gerekmektedir. Toplumsal değişimler, bireysel değişimler olmadan gerçekleşemez. Başka bir deyişle yukarıdan, zorlamayla toplumsal yapılarda yaratılan değişimler, o an için bir şeyleri değiştiriyor gibi gözükse de temelde bireyler değişmediği için, toplumun tekrar eski haline dönme olasılığı bulunmaktadır. Geçen yüzyıldaki ideolojilerin en büyük zafı, toplumsal, sosyo-ekonomik yapıların değiştirilmesi sonucunda, bireylerinde değişebileceği yarılgısını içermesidir. Bireylerin sosyo-psikolojik gelişmelerinin sağlanmasında edebiyat ve sanatın diğer dalları çok önemli görevler üstlenmektedir. Toplum, kadınların ve erkeklerin cinsel farklılıkları çerçevesinde oluşmaktadır. Toplumun temelindeki bireyleri, sadece birey olarak tanımlamak da geçen yüzyıldaki ideolojilerin diğer bir önemli ek-

sikliğidir. Önce, kendi var oluşlarını sorgulamaları, sonra var oluşlarını istedikleri yöne doğru gerçekleştirebilmeleri için, tüm sanat dallarının çok büyük bir işlevi olacağını düşünmekteyim.

Kadın veya erkek yazar da sonuçta toplum içinde bir birey olduğuna göre, üreteceği edebî eserin içinde kendi var oluşunu sorgulaması ve kendi var oluşundan yola çıkarak okuyucunun beyninde çeşitli animasyonlar üretebilmesi için okuyucunun var oluşunu sorgulatmaya çalışması, okuyucunun toplumun ona giydirdiği kimliğinden sıyrılabilmesi için kışkırtması, okuyucuda farkındalık yaratması ve başka insanlar için empati duyulmasını sağlayabilmesi gereklidir. Edebî eser, bazen bir şiir olarak tek mısradan bile yukarıda söylediğim noktayı okuyucuya götürebilir. Bazen bir öykünün, bazen bir roman kurgusunun içinde okuyucu, gündelik hayatın içinde veya bunun dışına çıkarak bir yolculuğa sürüklenir. Eseri okuduktan sonra belki de aklında sadece tek bir cümle kalmış olsa bile okuyucu, o cümleden yola çıkarak etrafına tekrar farklı bir gözle bakabilir. İşte edebiyatın sihri ve gücü buradadır. Yazmak, bir anlamda yazarın kendini soymasıdır. Soyunabilmek ise büyük bir cesaret ve sorumluluktur. Toplum, kat kat giyinmek ihtiyacındadır, çıplaklıktan korkar; çünkü çıplaklık, aynı zamanda şeffaflık demektir. Çıplaksanız, maskeler takamazsınız; oysa toplumun maskelere ihtiyacı vardır. Bireyin var olabilmesi için maskelerden sıyrılması ve soyunması, kaçınılmazdır. O nedenle de edebiyat, bireylerin kat kat giysilerin altında aslında kendilerine ne kadar yabancı olduklarını algılamaları için onları huzursuz etme yöntemini de kullanabilir; çünkü asıl önemli olan, sadece düşündüğünü söylemek özgürlüğünün olması değil; bize dayatılan düşüncelerin ötesinde düşünebilme cesaretini gösterebilmektir.

Tüm bu söylediklerimin gerçekleştirilebilmesi için öncelikle kadınların kadın olarak var olabilmesi, kaçınılmazdır; çünkü yaşamın temeli dişidir ve erkekler, mutasyona uğramış dişilerdir. Değişim ancak kadınların değişmesiyle mümkün olacaktır. O nedenle de bir kadın olarak ilk romanımdan itibaren hep kadının var oluş yolculuğu üzerine yazmaktayım. Kadın olarak var oluş sürecinde olduğumu hissettiğimde, kadınsallık sorunsalının genelinde kadın-erkek var oluşundan bağımsız olmadığını fark ettim ve bu çerçevede kendi arayışımı simgeleyen birinci romanım *Ve, Veya, Belki'yi* yaz-

dim. Daha sonra çevremdeki kadınlarla konuşarak onların yaşayışlarında da benzer bir sorun olup olmadığını anlamaya çalıştım. Gördüm ki kadınların çoğunluğu, kendi bedensel farkındalıklarının dışında kalarak kendilerini daha çok erkekler üzerinden tanımlıyorlar. İşte ikinci romanım, *Evet Ama Sanki*, bu tezi irdeliyordu. Ulaşabildiğim bilimsel araştırmaları anlamaya çalışırken doğanın temelinde dişinin asal olduğunu öğrendim. Bu bilimsel gerçeklik ortadayken bunun topluma aktarılması ve toplum tarafından bilinmemesi veya algılanmaması, beni dehşete sürükledi. Binlerce yıllık erkek egemenliğinin altında sürdürülen toplumsallaşma ve yönetim çabalarının değiştirilmesi ve devrimsel nitelikte bir dönüşüme ulaşabilmesi için erkek egemenliğindeki din ve ideoloji formatlarının dışına çıkılması ve önce kadın özgürleştirilerek kadın üzerinden erkeklerin özgürleştirilmesi gerekliliğine inandım. Toplumun radikal değişiminin ancak kadın üzerinden olabileceğini kabul ettim. İşte bu konuya giriş anlamındaki ilk romanım, *Kadın Bedenini Soyarsa* oldu. Kadınların var oluşlarını sağlayabilmek için öncelikle doğumlarından sonra sosyalleşme ortamlarında edindikleri travmalardan kurtulmaları gerekliliğine ve ancak bu travmatik korkulardan kurtulabilirlerse kadınların genetik altyapılarına uygun olarak var oluş sürecine girebileceklerinin farkındalığına vardım. Dördüncü romanım, *Yeter Tenimi Acıtmayın* da kendi kurgusu içinde kadınların travmalardan kurtulabilmeleriyle ilgili bir süreci anlatmaktadır. Kadınların var olabilmeleri için erkeklerin; erkeklerin var olabilmeleri için de kadınların olması gerekliliğinden yola çıkarak kadın-erkek ilişkisinde var oluşlara gerçekten dokunabilen tek ilişkinin aşk olduğunu, farklı toplumsal kesitlerden çıkmış bir kadın ve erkeğin aşk yolculuklarını, beşinci romanım, *Zaten Yoksunuz*'da sergiledim. Kadınların var olmak için mücadele etmeleri ve var olabilmeleri, benim için umuttur; ancak kadınların var olmasını istemeyen ve onları daha kolay yönetmek isteyen erkek egemen toplum, kadınları sahte umutlara yönlendirerek mutsuz hayatlara mahkûm etmektedir. O nedenle de bu tür umutlar, benim için lanettir. Var olmak gibi bir derdiniz varsa soyunmanız şarttır. Geçmişinizden, inançlarınızdan, kandırmacalarınızdan, sahteliklerinizden, egonuzdan soyunmak, bir anlamda kendinizi tüm çıplaklığınızla kabul etmek demektir. Kendinizi çırılçıplak kabul etmeden var oluş serüvenine girebilmeniz mümkün değildir. Ancak

kendinize çırılçıplak bakabilirsiniz, kendinizle hesaplaşmak cesaretini gösterebilirsiniz. Bu hesaplaşma, sizin cinsel kimliğinize yüklenen anlamlardan soyunmayı da şart koşar. "Gibi" yaşamak yerine "Gerçekten" olmayı tanımlar. Gerçek, inanmayı bıraktığınızda yok olmayandır. Bu anlamda *Umut Lanettir*, var olabilmek adına bir başkaldırı romanıdır.

Kadınları ve erkekleri insan adı altında tanımlayan toplum, onların kendilerini yönetmelerini kolaylaştırır. Kadınların ve erkeklerin var oluşlarını talep etmeleri, var oluşları için baş kaldırmaları ise topluma bir meydan okumadır. Doğru olduğu iddia edilerek bize dayatılan bilincimizle gerçekliğini sınamak; yani oyunu bozmak... İlk tiyatro oyunum, *Oyunu Bozuyorum*'u bu nedenle yazmıştım. Bir yandan bize dayatılan namus, ahlâk gibi kavramları irdelerken bir yandan da görmezden geldiğimiz ensest ve tecavüz gibi kavramları sorgulama gereği duydum. Bir kadın olarak kadınların var olması, benim önceliğimdir; çünkü kadınlar, kadın olmadıkları, onlara dayatılan kavramları kabul ettikleri, korkutuldukları ve korkutulmayı kabul ettikleri sürece nasıl bir cehennemde yaşadıklarını biliyorum. Özellikle *Yeter Tenimi Acıtmayın* adlı romanım ve *Oyunu Bozuyorum* adlı oyunumdan sonra, kadınların maruz kaldığı şiddet, ensest, taciz ve tecavüz konularıyla neden ilgilendiğim, sıkça sorulur oldu. Ne yazık ki sanki bu konularda sadece mağdurlar ilgilenir ve mağdurlar ilgilenmeli, gibi bir önkabul oluşmuş durumda. Bu konularla ilgileniyorum; çünkü ben bir kadıyım. Ben, kadınlığın doğal olarak bana verdiği şefkat duygusunu, erkek egemen sistemin iktidar ve çıkar kavramlarıyla kirlilemedim. O nedenle de başka kadınların yaşadığı tüm acıların bedenimde, beynimde bir karşılığı var ve onları yok saymam, mümkün değil. İdeolojilere baktığınız zaman göreceksiniz ki bunların tamamı, erkekler tarafından erkek egemen toplum düzeninin sürdürülebilmesi için geliştirilmiştir. Bunun sonucunda da kadınlar, erkeklerin belirlediği oyunda, onların istediği kadar bir rol üstlenmek zorunda bırakılmıştır; ancak bu yüzyılla birlikte kadınlar eskiden olduğu gibi, siyasette ve toplum yaşamının tüm kesimlerinde konu mankeni olmaya itiraz ediyorlar.

Kendi kişisel acılarımızı inkâr ederek sevgisizliği sevgi olarak gösteren günümüz dünyasını yarattık. Belki de bugün gelinen ikiyüzlü yaşamın te-

melinde, kendi içimizdeki acılardan duyduğumuz ölesiye korkularla yüzleşmemek vardır. Acı ve empati, birbirleriyle sıkı bir bağ içindedir ve acıyı bastırmak, empatinin de yitimine neden olur. Acıya ne kadar açık olabilirsek kendimizi empatiye de o oranda açabiliriz. Kendi acımızın inkârıyla otoriteyle bütünleşmek arasındaki bağlantıyı anlamayı reddettiğimiz sürece ahlâk, içselleştirilmiş bir tavrın ifadesi değil; sadece etiket olmaktan öteye gitmeyecektir ve bizler de canın yanan insanların, insanlıktan nasıl çıkabileceğini tartışmaya devam edeceğiz. Ben de son romanım, *Özlemin Beni Savuran*'da, canı yanan kadınların kendilerini nasıl cezalandırdıklarından, annene ve annelerinden onlara aktarılan suçluluk duygusunun kadınları kendilerine nasıl yabancılaştırdığını irdeledim. Sevilmeme endişesi, kendini ötekileştirme duygusu...

Kadınların suçluluktan kurtulup özgürleşmesi halinde var oluşlarının doğallaşacağını ve yaşama ilgili seçimler söz konusu olduğu zaman, bu seçimleri korkularıyla değil; gerçekten özgür iradeleriyle yapacaklarını okuyucuya algılatmak; kısacası, *Özlemin Beni Savuran*'da kadınları kışkırtmak istedim: Ya hazzın özgürlüğü ya korkuların tutsaklığı! Sanıyorum bugün geldiğimiz noktada da kadınların bu soruyu kendilerine çok sık sormaları gerek diye düşünüyorum ve burada sözlerimi bitirirken sizleri kışkırtarak kadınları başkaldırmaya çağırıyorum: KADINLAR, ARTIK YETER DEMENİN ZAMANI HÂLÂ GELMEDİ Mİ?

PROF. DR. AYSU ERDEN:

Kevser Ruhi, Balıkesir'in Gönen ilçesinde doğdu. İlk ve ortaokulu, Gönen'de okudu. Çocuklu ve ilk gençlik yıllarını bir kasabada yaşamının bambaşka bir lezzeti olduğuna inanıyor, bunu da bir şans kabul ediyor. Kevser Ruhi, parasız yatılı olarak Tekirdağ Öğretmen Okulu'nu bitirdi. Hacettepe Üniversitesi Fransız Dili ve Edebiyatı'ndan 1984'te mezun oldu. İlk öykü kitabı *Kehribar Kadınlar*, 2004'te yayımlandı. Aynı yıl, Kocaeli Yükseköğrenim Derneği tarafından Naci Girginsoy anısına, ilk kitaplar arasında düzenlenen öykü yarışmasında Seçici Kurul Özel Ödülü aldı. 2009'da yayımlanan ikinci öykü kitabı, *Saçları Deli Çoruh*'tur. *Saçları Deli Çoruh*, kitaplaşmadan, henüz dosya halindeyken katıldığı iki öykü yarışmasında da birincilik aldı. *Birgün* gazetesinin düzenlediği 2009 Reha

Maden Öykü Yarışması ve Çukurova Edebiyatçılar Derneği'nin düzenlediği, 2009 Orhan Kemal Öykü yarışması birinciliği; fakat Kevser Ruhi, her iki ödülü de bazı nedenlerden dolayı kabul etmedi. Kevser Ruhi'nin yayıma hazır olan, 11-15 yaş arası çocuklara yönelik çocuk öyküleri kitabı, *Renkli Türkçe Sinemaskop* adını taşımakta ve önümüzdeki günlerde yayımlanmak üzere. Kevser Ruhi'nin Şubat ayında İstanbul'da gerçekleştirilen I. Çocuk Hakları Kongresi'nin yayınları arasında bulunan ve 9-12 yaş grubuna yönelik, *Aynaya Güler Bak* isimli kitapta bir öykü ve bir denemesi yer aldı. Yazarın ayrıca bazı kadın öyküleri seçkilerinde öyküleri yer almaktadır. Bu kitapların isimleri, *Kadın Öykülerinde Karadeniz*, *Sakıncalı Kadın Öyküleri Antolojisi*, *Kadın Öykülerinde Doğu*. Kevser Ruhi, Cumhuriyet Kitapları Yayınları'ndan geçtiğimiz günlerde çıkan *Geçmiş Silinen Kentler* adlı kitapta, doğduğu kasaba olan Gönen'i anlatan bir yazıyla yer aldı. Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı'nın açmış olduğu yazma seminerlerine katıldığı yazar arkadaşlarıyla kurduğu Sokak Yazarları isimli grupla Kasım 2010'da bir ortak kitap yayımladı: *Japon Şemsiyeleri*. Kevser Ruhi, aynı zamanda bir devlet memuru ve Ankara'da yaşıyor. Türkçe ve Gürcüce iki dilde ve üç ayda bir yayımlanan *Pirosmani* dergisinin de editörlüğünü yapıyor. Şimdi sözü, kendisine bırakıyorum...

KEVSER RUHİ:

8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü burada kutlamaktan dolayı duyduğum sevinçli belirtmek istiyorum. Tabii bu, buruk bir sevinç aslında; çünkü günlerin anlamlarını değiştirdik, içlerini boşalttık. 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nün ortaya çıkışı, emekçi kadınların sokağa dökülüp haklarını söke söke almalarıyla olmuştur. Ne yazık ki çevremize

ya da günümüz koşullarına baktığımızda, işin bu yönü nedense büyük bir çoğunluk tarafından es geçiliyor. Sanki o kadın işçilerin yanarak, dövülerek, ezilerek canları pahasına elde ettikleri kazanımların anma günü değilmiş gibi, biz kapitalizmin bir takım pompalamalarıyla alışveriş ve tüketim çılgınlığıyla karşı karşıya kalıyoruz. Bu yüzden de bir buruk kutlama olarak nitelendirdim ben. Kapitalist düzen, kadınlar haklarını söke söke aldılar, ben bunu yok saymıyorum, bunu göze alamıyorum; o zaman çarpıtayım, mantığıyla bugünü kutlamaya yönlendiriyor insanları. Çarpıttığınız zaman, Anneler Günü, Sevgililer Günü gibi, Kadınlar Günü'nde de tektaş beklentisi içinde bir kadın yaratma gibi bir yöne doğru götürüyor. Kadınlar için bugünün anlamı, hak ve kazanım günüdür. Bu günü kutlayan kadınların derdi ne? Ne istiyorlar? Kadınlar çiçek, pahalı armağanlar, kozmetik ürünlerinde indirim istemiyor bugün için. Kadın, hayatın içinde erkeklerle eşit bir yaşam istiyor. Bu şekilde yaşamak ve çalışmak istiyor. Bu yaşadığımız teknoloji çağında, kadın hâlâ ikinci plândayken, mücadelesini verdiği kazanımlar kaybettirilmek istenirken buna direniyor kadın. Kadını hâlâ alınır-satılır bir meta olarak gören zihniyeti yok etmek istiyor. Kendi bedeni üzerinde kendisinin söz sahibi olmasını istiyor. Bugün kadın sorunu diye konuştuğumuz bir mesele varsa bu meselenin ortadan kaldırılmasını istiyor. Kaldı ki kadın sorunu dediğimiz şey de zaten ataerkil sistemin temelini attığı ve kurduğu bir sorun. Kadın sorunu, kadının yaratmadığı; ama ne yazık ki uğraşmak zorunda olduğu bir sorun. Kadın sorunu, kadının eğitimiyle, kariyer yapmasıyla da çözülecek gibi değil; ancak ötelenebilir. Eğitilmiş kadınların artmasıyla bu sorun ötelenebilir. Kadının günlük hayatta da söz sahibi olması, aslında biraz da ekonomik gücüne dayanıyor.

"Kadın Yazarın Penceresinden Kadın" dediğimiz zaman, konuya kendi pencereden baktığımda, manzara ne yazık ki çok iç açıcı gelmiyor. Sınırlar var ve bu sınırların içerisine hapsedilmiş, sadece o sınırlar içerisinde kendisine bahşedilmiş bir özgürlüğü yaşamak zorunda olan bir kadın ve sorular var... Sorulardan, soruların yanıtlarından korkuluyor ve bu yüzden görmezden geliniyor. Biz, yazarak konuya belki şöyle bir katkıda bulunuyoruz: O sınırların içerisinden kadını çekip, cevaplarından korkulan soruları soruyoruz; bu sorula-

rın tartışılmasına meydan veriyoruz. Kadınlar, andır, güzeldir, çiçektir, diyerek içi boş sözlerle kutlaştırılmaya çalışılıp evlere kapatılıyor. Neden, diye soru soruyoruz. Böyle bir gereklilik de olmadan toplum içinde saygı ve eşitlik elde etmeleri, neden rahatsızlık veriyor, sorusunu soruyoruz. Sadece çocuk doğuran, evde ev işleri yapan ve kurtuluş olarak kendilerine sadece evliliğin gösterildiği bir kadın profiline itiraz ediyoruz, neden?, diye karşı çıkıyoruz.

Kadın doğurandır, üretendir; bu anlamda yok edici olamaz, ön kabulünü savunuyorum. Yaratıcıdır, yapıcıdır. Kadın, yaşamı yorumlarken şiddeti değil; şefkati, savaşı değil; barışı, ölümü değil; hayatı önceler. Bu önlemede de sevgi denen duygunun yardımcıla yol alır. Dolayısıyla sevgi, kadının içinde kendiliğinden var olur, doğar ve dünyaya yayılır gibi bir hayal kurmak istiyorum. Sözlerimi, şairin dediği gibi, "Sevmekle başlayacak her şey/ Bu dünyayı güzellik kurtaracak" sözleriyle bitirmek istiyorum, tabii kurtarılacak bir dünya kalırsa... Çok teşekkür ederim...

Deşifre : Öğr. Gör. Dr. Gülşen Çulhaoğlu

"Çankaya Üniversitesi Kadın Çalışmaları ve Uygulama Merkezi (KADUM) tarafından 8 Mart 2011 tarihinde düzenlenen panelin deşifresidir"

Prof. Dr. Ziya Burhanettin GÜVENÇ
Çankaya Üniversitesi Rektörü

AĞ OLUŞTURMA VE BÖLGESEL İŞBİRLİĞİ İÇİN KOBİ'LERİN GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ

Hocam, proje hakkında bize genel bir bilgi verebilir misiniz?

Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın yararlanıcısı olduğu, AB fonlu "Ağ Oluşturma ve Bölgesel İşbirliği İçin KOBİ'lerin Güçlendirilmesi" başlıklı projenin amacı; pilot iller olarak seçilen Gaziantep, Kahramanmaraş, Samsun, Trabzon, Çorum ile bunların dışında kalan, özellikle ülkemizin gelişmiş yörelerinin illeri arasındaki bilgi ağları ve işbirliği ilişkilerini, küme tabanlı bölge içi ve bölgeler arası işbirliği ilişkileri ve stratejileri yoluyla geliştirmektir.

Yaklaşık iki yıl sürmesi planlanan projenin AB bütçe katkısı 3.5 milyon Euro olacaktır. Proje süresince pilot illerde bilgi noktaları kurulması, bu noktalarda görevlendirilecek ekibin küme faaliyetleri

ni yerine getirmesi, söz konusu pilot iller ile diğer iller arasında ortak yatırım ve ticaret gibi faaliyetlerin geliştirilmesi projenin amaçları arasında yer almakta. Ayrıca proje kapsamında kurulacak bilgi yönetim sistemi ve ulusal küme mukayese sistemi gibi tekniklerin de pilot iller ve diğer iller arasındaki ilişkilerin geliştirilmesine katkıda bulunması öngörülmüyor.

Projenin gerçekleştirilmesi ile ilgili açılan ihaleye Üniversitemiz, Ecorys Hollanda BV firmasının liderliğinde Inno AG, European Pro Clusters Association (EPROCA) ve Fondazione Parco Tecnologica Padano adlı kuruluşlardan oluşan bir konsorsiyumun üyesi olarak katıldı. 32 adet konsorsiyumun başvurduğu ihale ile ilgili değerlendirmeler neticesinde Üniversitemiz, projeyi gerçekleştirmek üzere ödüllendirildi.

Projenin uygulanması ile ulaşılmaması hedeflenen sonuçlar ve bunların somut çıktıları konusunda bilgi verebilir misiniz?

Projenin uygulaması, iki temel bileşen kapsamında yerine getirilecek.

Projenin (A) bileşeni olarak anılan birinci bileşenin uygulanması sonucu, "firmalar ve organizasyonlar arası yatay ve dikey ilişkileri geliştirme ve KOBİ'lere hizmet eden kamu, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ile üniversiteler arası işbirliği ve ağ ilişkilerini geliştirme yoluyla işletmeleri ve iş dünyasını temsil eden organizasyonların üretkenliklerinin artırılması" hedefleniyor.

Bu doğrultuda;

- Projenin ilk altı ayında, beş adet sektörde, bir adet de kesit alanda (girişimcilik, inovasyon, eğitim vb.) bölgesel ve bölgeler arası işbirliği ve bilgi ağları ilişkilerini geliştirmek üzere strateji dokümanı üretilmesi,
- Projenin ilk dokuz ayında, üç adet pilot eylem düzenlenmesi
- Her pilot eylem sonucu, bölgeler arası ilişkilerde ve işbirliği faaliyetlerinde %20 artış kaydedilmesi hedeflenmektedir.

Projenin (B) bileşeni olarak anılan birinci bileşenin uygulanmasıyla da "işletmelere ve yerel kümelerle, ağ ilişkileri kapasitelerini geliştiren ihtisaslaşmış hizmet ve sistemlere erişimi geliştirme yoluyla çeşitli desteklerin sağlanması" hedeflenmektedir. Bu kapsamda ulaşılmış öngörülen somut çıktılar;

- Proje süresince pilot iller ile diğer iller arası ortak girişim, yatırım, ticaret vb. ilişkilerin %25 geliştirilmesi,
- Projenin 1.5 yılı sonunda, bir bilgi (knowledge) yönetim sisteminin kurulması ve en az 50 kul-

lanıcının bu sistemi kullanmak üzere eğitilmesi,

- Projenin 1.5 yılı sonunda, ulusal kıyaslama sistemi kurulması ve en az 50 kullanıcının bu sistemi kullanmak üzere eğitilmesi,
- Projenin birinci yılının sonunda, beş adet pilot ilin her birinde yerel bir kuruluşta beş adet bilgi noktası kurulması,
- Proje ekibinin beş adet bilgi noktasında çalışan ekip ile beraber beş tane küme eylemi geliştirilmesi şeklinde özetlenebilir.

Proje kapsamında öngörülen temel faaliyetler nelerdir?

Projenin (A) bileşeninin uygulaması, aşağıda belirtilen üç temel faaliyetin yerine getirilmesi ile sonuçlanacak:

A1) Bölge içi, bölgeler arası işbirliği ve bilgi ağları stratejilerinin geliştirilmesi.

Bu faaliyet kapsamındaki stratejiyi geliştirme, söz konusu illerin özellikle güçlü olduğu düşünülen gıda, içecek, tekstil, hazır giyim, makine ve metal ana sanayi sektörlerinde yürütülecek tedarik ve değer zinciri analizine dayandırılacaktır.

A2) Pilot illerle bu illerin dışında kalan bölgeler arası işbirliği ve bilgi ağlarını geliştirmek üzere en az beş adet pilot eylemin tasarımı ve icrası.

Bölge içi, bölgeler arası işbirliği ve bilgi ağları stratejileri, beş adet pilot eylemin tasarım ve icrasını yönlendirecektir. Söz konusu pilot eylemlerin muhtemel çerçevesi ise

Gaziantep; gıda ve içecek, tekstil.

Kahramanmaraş; tekstil ve hazır giyim.

Samsun; gıda, içecek, metal ana sanayi, makine.

Trabzon; gıda ve içecek.

Çorum; gıda ve içecek, makine şeklindedir.

A3) Bölgesel aktörlerin sahip oldukları kümeyi pratikte geliştirmesini sağlamak üzere "küme araçları"nın geliştirilmesi.

Geçmişte yapılan çalışmaların ışığında kümelerin bölge içi, bölgeler arası işbirliği ve bilgi ağlarının gelişmesi için önemli unsurlar olması beklenmektedir. Öncelikle yerel aktörlerin rolleri, sorumlulukları ve konuları ile detaylı bir ihtiyaç değerlendirmesi yapılacak. Bu değerlendirme sonucu; küme

analizi, kümeyi hareketlendirme, küme yönetimi, küme destekleri, izleme ve değerlendirme için araçlar geliştirilecek. Bu araçlar; el kitabı, bilgisayar altyapısına dayalı bir sistem veya eğitim şeklinde de tasarlanabilir. Söz konusu araçlar, yerel aktörlerin belli yetenek ve kapasiteler ile donatılmalarının yanı sıra kümelenme ile ilgili politika ve programlara ilişkin güncel bilgileri de sağlamalıdır. Kapasite geliştirme programı ve eğitimlerin fizibilitesini hazırlamak için eğitimlerden önce başarılı kümelere çalışma turları düzenlenecek. Çalışma turlarının geri beslemesine dayanarak yerel aktörler için kümeyi hareketlendirmeleri adına, ihracatı ve uluslararası rekabetçiliği geliştirmeye yönelik araçlar temin eden eğitim programları hazırlanacak ve uygulanacak.

Projenin (B) bileşeninin uygulaması, aşağıdaki faaliyetlerin icra edilmesi ile gerçekleştirilecektir:

Bileşen B, kümelerin ortaklaşa yararlanabilecekleri sistem seti ve ortak altyapı geliştirmeyi amaçlıyor. Bu kapsamda kurulacak sistemler, "Türkiye'de bölge içi ve bölgeler arası bilgi ağlarının oluşumunu hızlandıracak araçlar" şeklinde düşünülebilir. Ayrıca bu sistem, ulusal çapta "bilgi iletişim teknolojilerine" dayalı bir altyapı kurulmasını gerektirmektedir.

Gerek A bileşeninde gerek B bileşeninde oluşturulacak "araçlar", DTM ve STB gibi ulusal çaptaki kurumların ve kümelerin kuruluş ve desteklenmesini analiz etmek ve kolaylaştırmak için yardımcı da olacaktır görüşümdedir. Bu bileşen altında kurulması öngörülen bilgi noktalarının ise "bir bilgi ağı ve buna ilaveten sistemi muktedir kılanlar" olarak davranacak şekilde tasarlanmasını bekliyoruz.

Bileşen B'nin altında öngörülen "Bilgi (knowledge) Yönetim" ve "Ulusal Kıyaslama" Sistemlerinin beş aşamadan oluşmasını öngörmekteyiz.

a) Sistem analizi, b) Sistem tasarımı, c) Sistemin gerektirdiği yazılımları geliştirme ve ayrıca iletişim ve donanım ihtiyaçlarını belirleme, d) Yazılımların donanım ve iletişim araçları üzerinde test edilmesi, e) Sistemin bilgi noktalarına kurulup gerekli eğitimlerin sağlanarak hayata geçirilmesi.

Bileşen B kapsamında ise üç grup faaliyetin yerine getirilmesi planlandı:

B1) Çevrim içi bilgi (knowledge) yönetim sisteminin kurulması: Bu faaliyetin amacını iki yönlü tanımlıyoruz. Bunlar;

(i) KOBİ'lerin ihtiyaç duyduğu bilgileri toplama, indeksleme (pazar imkânları, kaynak fırsatları, teknolojiler) ve hazır bir şekilde erişilebilir hale getirme.

(ii) Kümeler arası işbirliği ve bilgi ağları ilişkilerinin ilerlemesini kolaylaştırma.

B2) Ulusal kıyaslama sisteminin geliştirilmesi.

Bu kapsamda, kamu kurumlarının kümelerin performansını izleme, yerel kümelerin rekabetçiliğini hızlandıracak ilgili ve zamanında müdahaleler geliştirmelerini sağlamak amaçlanmaktadır. Bu sistemin DTM, STB, KOSGEB ve TÜBİTAK gibi kurumların geliştirdiği veya geliştirmek üzere olduğu destek programlarının akışını kolaylaştırmasını bekliyoruz.

B3) Beş bilgi noktasının küme oluşturması ve bunun için teknik yardım yapılması.

Yerel kurumların içerisinde kurulacak olan bilgi noktaları, projenin yerel irtibat bürosu gibi çalışacak. Yerel kurumların bu projeye bir veya iki eleman atanmasını ve bunların eğitilerek küme veya bilgi ağı oluşturulmasında kümelenme ve bilgi ağı teşkili hakkında tema desteği sağlamasını bekliyoruz. Bu elemanlar, projenin günlük faaliyetlerinin iletişim noktası olacaktır.

Bunun yanı sıra, projeye de bir veya iki eleman atanması öngörülmektedir. Yerel kuruluşun atayacağı bir veya iki eleman, kümenin içerisindeki faaliyetler hakkında küme aktörleriyle irtibat kurup onları bilgilendirerek üst düzeyde, bu işlerin organizasyonu ve koordinasyonundan sorumlu olacak. Bu elemanların proje bittikten sonra da projenin bilgi noktalarının irtibat merkezi olması öngörüldüğü için söz konusu kişilerin, proje süresince kümelenme hakkında da eğitilmesini planlıyoruz.

Üniversitemizin konsorsiyum içerisindeki rolünü, projenin uygulama aşamaları ile ilgili olarak nasıl değerlendirmektesiniz?

Üniversitemizin bilindiği gibi bir "Küme Geliştirme Ekibi" var. Bu ekip, her hafta toplanarak AB'nin Yaşam Boyu Öğrenme Programı kapsamında temin edilen fon ile yürütülüp tamamlanan ve bu günlerde proje final raporlarının hazırlandığı SME-Net ve SME-Küme olarak anılan iki adet projenin faaliyetleri ile ilgili değerlendirmeler yapmakta. Ayrıca bu toplantılarda, OSTİM İş ve İnşaat Makineleri Kümesi (İŞİM)'nin çalışmaları, diğer kümelenme projelerimiz ve Anadolu Kümeleri İşbirliği Platformu (AKİP) çalışmaları hakkında da görüş alış veriş yapıyoruz. Bunlara ilave olarak, bu toplantılara her hafta kümelenme konusunda destek programları hazırlayan ve hayata geçiren kamu kuru-

luşlarının üst düzey yetkilileri de konuk olarak çağırılıyor. Bu yetkililerden söz konusu destek programlarının, üzerinde çalıştığımız kümeler için nasıl yararlı olabileceğine ilişkin bilgi alınmakta ve Üniversitemizin bu çalışmalara nasıl katkı sağlayabileceğine dair görüş alış veriş yapılmaktadır.

Bu kapsamda, Üniversitemizin, kümelenme konusundaki akademik bilgi birikiminin geliştirilmesinin yanı sıra, her geçen gün uygulama deneyimini de iletmesiyle ülkemizin kümelenme alanında ki bilimsel bilgi ve uygulamayı birleştiren tek üniversitesi olmasına ilişkin farklılığı da gün geçtikçe pekişmektedir.

Bu nedenle Üniversitemizin, Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın AB fonlu projesinde kümelenme, bilgi ağları kurulması, bilgi (knowledge) tabanlı hizmetlerin tasarımı gibi alanlarda gerek bilimsel bilgi birikimini gerek saha uygulama deneyimini birleştirerek başarılı çalışmalar sergileyebileceğine inanıyorum.

Verimsiz ve yoksul ülkelerin tek umudu, kümeleşmedir.®

Kümeleşmeyi beceremeyenler, kesinlikle yoksulluk kümesinin üyesidir.

© ZBG

Prof. Dr. Taner ALTUNOK
Çankaya Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

“LİSANSÜSTÜ EĞİTİM BİZİM İŞİMİZ! KARIYER GELİŞİMİNİZİ ERTELEMİYİN, BEKLİYORUZ.”

Çankaya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü ve Makine Mühendisliği Bölüm Başkan Vekili Prof. Dr. Taner Altunok ile eğitim üzerine bilgilendirici bir söyleşi gerçekleştirdik.

• Neden yüksek lisans yapılmalı?

Akademik çalışma, mezuniyet sonrasında insanların belirli bir konudaki uzmanlığının, bilgi birikiminin artırılması yani genelde uzmanlaşmaya yönelme açısından önemli. Lisans yaptığınızda bir meslek kazanırsınız; ama yüksek lisans yaptığınızda bir alanda uzman olursunuz. Bu alandaki uzmanlığınızı, daha özel hale getiren bir tez hazırlayarak da uzmanlığınızı pekiştirirsiniz. Özel sektörde ya da kamuda hiç fark etmez hangi alanda çalışırsanız çalışın, yüksek lisans gereklidir. Kendi özel işiniz olsa dahi uzmanlaşmanız gerekir; çünkü kendi özel işinizde yanınızda çalıştıracağınız kişilerin yüksek lisanslı ya da doktora mezunu olma ihtimallerinin her geçen gün arttığını görüyoruz. Onları etkin yönlendirebilmek için eğitim açısından aynı düzeyde ya da daha üst düzeyde olmanız, otoritenizin korunması ve daha iyi bir yöneticilik sergilemeniz açısından önemli olacaktır.

• Eskiden liseyi bitirmek bile bir ayrıcalık sayılırdı. Ne oldu da bu sürece geldik?

Eğitim sisteminde hızlı bir gelişme var. 2005 yılında Üniversitelerarası Kurul'da üye olarak göreve başladığımda, 80 olan üniversite sayısı, şu anda 154. Eskiden lisenin bulunmadığı 1950'li yıllarda lise mezunu olmak bir ayrıcalıktı, hatta o dönemde lise mezunları askerliklerini yedek subay olarak yapıyordu. Bugüne baktığımızda, üniversite mezunlarının sayısının arttığını görmekteyiz, bu da ülke için önemli. Bu noktada, herhangi bir göreve iki kişi aday olduğunda ya da terfi söz konusu olduğunda yüksek ihtimalle adayların her ikisi de üniversite mezunu olacak. O zaman hangisinin yüksek lisans yaptığına bakılacak, şartlar yine eşitse hangisinin doktora başladığı ya da doktora programını bitirdiği göz önüne alınacaktır, seçimde öncelikler tanıacaktır. Şu anda şirketler, kurumsal olarak üniversitelerin enstitülerinde eğitim sağlamak için anlaşmalar imzalıyor.

Hal böyle olunca, bu devirde böyle bir eğitimi göz ardı edemeyiz. Dolayısıyla ben bu konuda imkânı olan herkesin en azından yüksek lisans yapmasını tavsiye ediyorum. Peşinden de doktora yapmalılar. İnsanın üniversiteyle iç içe olması hem bireyi zinde tutuyor hem bilimsel gelişmeleri yakından takip etmeye olanak tanıyor ve insan, analitik düşünmeye başlıyor. Bunun, sosyal hayata ve çalıştığı noktada, çalışmış olduğu özel konuya bile etkisinin çok fazla olduğu aşikâr. Sonuçta yüksek lisans, insanlara elle tutulabilen gözle görülebilir bir bilim uzmanlığı belgesi veriyor; ama bunun yanında, kazandırdığı nitelikler ve yetenekler kesinlikle gözle görülüyor, elle tutulmuyor.

• Neden akademik hayata yöneldiniz?

Akademik çalışma yapmak ve araştırmaların içerisinde yer almak her zaman bana ayrı bir enerji verdi. Bu konuda bir akademik personel olan eşimin de desteğini gördüm ve keyifle bu işi yapmaya devam ediyorum. Aslında bu soruya genelde şöyle cevap verilir: “Bu eğitim dönemi bitsin, kitaplarımı artık kullanmayacağım hatta gazete bile okumayacağım” şeklinde olaya yaklaşır insanlar; ancak bir eğitim bittiğinde, biten bir şeyin hazzını duyuyoruz. Bu haz sizi bir sonraki eğitim için hazırlıyor. “Eğitimin yaşı yoktur” sözünü çok beğeniyorum ve ilke olarak benimsemesini öngörüyorum. Eğitim anayasal bir hak. Herkesin her yaşta, her ortamda eğitimlerini devam ettirmesi gerekir. Ben, bu nedenlerle akademik çalışmaya başladım. Akademik çalışma için öğrencilere tanım yaparken insan vücuduna giren ve çıkmayan bir “virüs” diyorum. İnsanın vücuduna bir bakteri gibi girdiği zaman, terk etmiyor. Yüksek lisans bitince, doktora yapayım. Doktora bitince doçent olayım, onu da olduktan sonra yayın yapayım üniversitede yer alayım profesör olayım... Gerçekten bu bir arzu ve sevgi işi. Seven ve arzu eden herkesin isteklerini göz ardı etmemesi gerekir kanaatindeyim. Eğitime gönül veren herkese Çankaya Üniversitesi'nin enstitüleri olarak yardıma ve desteğe hazırız. Kapımız gerçek anlamda açıktır ve bekliyoruz.

• Peki, üniversitede sadece akademisyen olmakla yönetici bir akademisyen olmanın farkları neler?

Biliyorsunuz Üniversitemiz tüm faaliyetlerini 2547 sayılı Yüksek Öğretim Mevzuatı'na göre yürütmektedir. Dolayısıyla üniversitelerin sorumlu olduğu bu mevzuatı iyi bilmek, gereğine göre ve taviz vermeden uygulamak akademik idarecilerin görevidir. Eğer mevzuata hâkimseniz ve uygulamakta herhangi bir sıkıntı yaşamıyorsanız, sadece derse giden akademik personelle aranızda bir fark yoktur. Ayrıca, idarecilik akademik hayatta ilave bir görevdir. Yani aynı anda hem derse girerseniz, proje yönetmeniz hem idari görevleri yapmanızı gerektirir. Bu bir gönül işi, sevgi işi. Tabii ki fedakârlık yapmanız ve zorluklarına katlanmanız gerekecektir. Hayatta kolay olan hiçbir şey olmadığına göre, görevi üstlendiyse layıkıyla yapmanız gerekir. Kolay olanı herkes yapabilir; mühim olan, hepsini bir arada yapabilmek ve zoru başarmak.

• Siz göreve başladıktan sonra Çankaya Üniversitesi Enstitülerine talep arttı. Bunu nasıl başardınız?

Meslek sırrı demeyeceğim ve nasıl başardığımızı anlatacağım. 28 Eylül 2009'da Enstitü Müdürlüğü görevime başladığımda öğrenci alım faaliyetleri tamamlanmış, iki enstitümüzün toplamında eğitimlerine devam eden öğrenci sayısı 312 kişiydi. Bu rakamı takip eden ilk dönemin başında 400 rakamına ulaştık (Mart 2010). İkinci dönemin başında 500 rakamını (Ekim 2010) ve son olarak Mart 2011'de 600 rakamını aşarak 616 mevcuda ulaştık. Üniversite içerisinde çalışmaya başladığımda, başta Mütevelli Heyeti ve Rektörümüz olmak üzere herkesten yakın ilgi ve destek gördüm. Yani biz ekip çalışmasını harekete geçirdik ve bu ivmeyi sağladık. Öncelikle, enstitülere kurumsal bir web sitesi tasarlayarak başladık işe. İki enstitü için de gerek afişlerde gerekse web sitelerinde kurumsal kimlikler hazırladık. Daha sonra, sistemi tanıtan afişler ve broşürler hazırladık. Aynı zamanda kendimize hedef olarak belirlediğimiz yurt dışına açılma isteğimizi afiş ve broşürlere yansıttık. Broşürlerimizi İngilizce, Arapça ve Farsça olarak da

hazırladık. Bu kapsamda gelen öğrencileri geri çevirmemeye, onları enstitülerimiz bünyesine katmaya çalıştık. Yakın ilgi gösterdik onlara. Gönüllü ve karşılıksız akademik danışmanlık yaptık.

İster bizim öğrencimiz olmaya karar versin ister vermesin herkesin ne yapmak istediğini dinledik, bizde öğrenci olmasa dahi yardımcı olduk ve yönlendirdik. Bu samimi yaklaşımımız, öğrencilerin burayı kendi eğitim kurumları olarak görmesine ve kendilerini bize yakın hissetmesine neden oldu. Ayrıca üniversite yönetimimizin kendi mezunlarımıza sağlamış olduğu % 30'luk burs imkânı çok faydalı oldu. Bu kapsamda öğrenci sayımız arttı. Tabii ki bu ivmenin devam edebilmesi için alınması gereken önlemler var.

Burada, bölümlerimizden ve Hazırlık Okulu'ndan gördüğümüz desteği de özellikle belirtmek istiyorum. Gerçekten, çok büyük desteklerini gördük. Yönetimimiz ve Mütevelli Heyetimizin destekleriyle de bu sayıya ulaştık; ancak bu sayıya ulaşmanın yanında, bu sayıyı korumak ve 1000 kişiye doğru hareket etmek durumundayız.

Bugün Ankara'daki vakıf üniversiteleri arasında baktığımızda, ulaştığımız rakamın yabana atılama-

yacak bir seviyede olduğu görülmektedir; ancak rehavete kapılmadan, yeni önlemler alarak yeni çalışmalar yapmamız gerekliliği de ortadadır. Ben; bölümlerin, yönetimin ve diğer unsurların bir takım olarak enstitülere desteği devam ettikçe geride kalmayıp ileriye doğru hareket edeceğimizi düşünüyorum.

• Çankaya Üniversitesi yüksek lisans programları hakkında okuyucularımıza bilgi verir misiniz?

Şu anda enstitüler bünyesinde fen bilimlerinde 6, sosyal bilimlerde 5 olmak üzere toplam 11 programda eğitim öğretim devam etmektedir. Sosyal ve fen bilimleri alanında yeni açılacak programlarla ilgili YÖK nezdinde çalışmalarımız var, dolayısıyla üç yeni yüksek lisans ve iki doktora programı açma çalışmamız YÖK'te devam ediyor. Bunları yakinen takip ediyoruz. Bu programlar hayata geçtikten sonra 11 olan program sayımız 16'ya çıkacak. Bunun da bize güç katacağını ve daha fazla öğrenciye eğitim verme imkânı sağlayacağını düşünüyorum. Yüksek lisans ve doktora programlarıyla ilgili bilgi almak isteyen ya da bize ulaşmak isteyen herkesin

Fen Bilimleri Enstitüsü için <http://fbe.cankaya.edu.tr/tr/index.html>,

Sosyal Bilimler Enstitüsü içinse <http://sbe.cankaya.edu.tr/tr/index.html> adreslerinden web sitelerimizi incelemesini bekliyoruz.

• Doktora programının Üniversitemize neler katacağını anlatır mısınız?

Üniversite ve doktora programları ayrılmaz bir bütün olmalıdır. Muhakkak üniversite bünyesinde doktora programları açılmalıdır. Çankaya Üniversitesi Akademik Yayın Değerlendirmesi'nde 6. sırada bulunmakta. Doktora programlarının açılmasının bu sayıya etki edeceği bir gerçektir. Üniversite olarak, doktora programımız ile alacağımız puan göz önüne alınırsa üniversiteler arasında ilk üçe gireceğimizi düşünüyorum. Bu nedenle doktora programı hem yayınların hem araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin artmasına neden olacaktır; ancak şu aşamada doktora programımız olmamasına rağmen, Mühendislik – Mimarlık Fakültesi bünyesinde devam eden ve Sanayi Bakanlığı'yla ortak yürütülen "Santex" programları, DPT ve TÜBİTAK'a ait araştırma projeleri devam etmektedir.

• **Gündem dergisi okuyucularına neler söylemek istersiniz?**

Eğitimin çok hem de çok önemli olduğunu, eğitimin bir sonu olmadığını, insanın kendisini sürekli yenilemesi gerektiğini düşünüyorum. Okumamız lazım. Okumaktan kaçmamamız lazım. Bazen öyle bir yerde, bir takvim yaprağının arkasında okuduğumuz bilgi bile bizi, bulunduğumuz ortamda farklılaştırır ve ileriye doğru taşıyabilir. Belki de hayatımızı kurtarır. Bu nedenle fırsat buldukça okuyalım ve bilimin pozitif yönde gelişmesi için katkıda bulunmak üzere bir şeyler yaratalım. Elbette bilimde önemli olan yapılan araştırmalar, çalışmalarıdır; ancak bunlar yayına dönmedikçe anlamsızdır. Bu nedenle Çankaya Üniversitesi olarak üç adet akademik dergi çıkarıyoruz. Ben bu dergilerde Genel Yayın Yönetmeni olarak görev yapıyorum. Daha önce 2009 yılında sadece 1 olan akademik dergi sayımızı 3'e çıkarttık ve Ulakbilim'de taranma çalışmalarımız devam ediyor. Akademik ve hakemli olan bu dergilere, bu kapsamda çalışma yapan herkesin katkısını bekliyoruz.

• **Peki, Taner Altunok kimdir?**

1961 yılında Ankara'da doğmuşum. İlk, orta ve lise eğitimimi İstanbul'da tamamladım. Kara Harp Oku-

lu Makine Bölümü'nden 1981 yılında mezun oldum. 1981 yılında ODTÜ'de Makine Mühendisliği Bölümü'ne başladım ve yüksek lisansımı da tamamlayarak 1987 yılında Makine Yüksek Mühendisi unvanını aldım. 1988 yılında, Gazi Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümü'nde başladığım eğitimi 1994 yılında tamamlayarak doktor unvanımı aldım. 1997 yılında doçent, 2005 yılında ise profesör olarak atandım. 2009 yılında ise dört yıl boyunca sürdürmüş olduğum KHO Savunma Bilimleri Enstitü Müdürlüğü'nden kendi isteğimle emekli olarak Çankaya Üniversitesi'ne geçiş yaptım. Çankaya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü olarak görevime devam ediyorum. Halen Üniversitelere-rası Kurul Eğitim Komisyonu'nun bir üyesiyim. Ayrıca YÖK'ten 2010 yılında izni alınarak kurulan Makine Mühendisliği Bölüm Başkan Vekilliği görevini de yürütmekteyim.

Röportaj: F. Besim Kavukçu

İNGİLİZ DİLİ ve EDEBİYATI BÖLÜMÜ 2. ÖYKÜ ve ŞİİR YARIŞMASI

Çankaya Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü, 2009 – 2010 Eğitim - Öğretim Yılı'nda liseler arasında bir öykü ve şiir yarışması düzenledi. Birçok eserin başvurduğu yarışma sonucunda; öykü dalında birinciliği Çankaya Kılıçarslan Lisesi'nde *Beraat Merve Gür*, şiir dalında ise birinciliği ODTÜ Geliştirme Vakfı Özel Lisesi'nden *Burak Ergül* kazandı.

Yarışmanın ikincisi ise bu eğitim – öğrenim döneminde düzenlendi. 25 Mart tarihinde başvuruları sona eren yarışmanın kazananları, 22 Nisan 2011'de belli oldu. Artık gelenekselleşen yarışmaya ilgi her geçen yıl artarak devam ediyor.

 ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ
İNGİLİZ DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ

2. İNGİLİZCE ÖYKÜ VE ŞİİR YARIŞMASI

TEMA: "BİLİM VE SANAT"

KATILIM KOŞULLARI:

1. Katılımcıların 14-18 yaş grubunda ve Lise, Anadolu Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi, Fen Lisesi ya da Özel Lise öğrencisi olmaları,
2. İngilizce şiirin ya da öykünün katılımcının kendisi tarafından yazılmış olması,
3. İngilizce olarak yazılmış olan tüm şiirlerin ve öykülerin öğrencinin eğitim gördüğü okulun İngilizce öğretmenleri tarafından okunup, onaylanmış olması gerekmektedir.

Diğer Koşullar için www.ell.cankaya.edu.tr bakınız.

ÖDÜLLER:

- Birinci olan öğrencilere dizüstü bilgisayar
- İkinci olan öğrencilere fotoğraf makinesi
- Üçüncü olan öğrencilere birer sözlük seti verilecektir.
- İlk 16 ya giren öğrencilere plaket ve hediye paketi verilecektir.
- Ayrıca, ilk 16 ya giren öğrencilere 2011. yılı Haziran ayı içinde, Çankaya Üniversitesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü öğretim üye ve görevlileri tarafından, 15 saatlik, 'İngilizce Yaratıcı Yazarlık Semineri' verilecektir.
- Yayınlanmaya değer görülen İngilizce öyküler ve şiirler Çankaya Üniversitesi tarafından yayınlanmakta olan *Gündem* dergisinde yer alacaktır.

**Son Katılım tarihi:
25 Mart 2011**

***Sonuçlar 22 Nisan 2011
tarihinde açıklanacaktır.**

Yarışma İletişim Adresi :
Çankaya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi
İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü Başkanlığı
Öğretmenler Caddesi 14 Yüzüncüyıl 06530 Balgat – ANKARA

Tel : 0312 284 45 00 – 295 (Bölüm Sekreterliği)

Ayrıntılı bilgi için: <http://www.ell.cankaya.edu.tr>

Yarışmanın Seçici Kurul Üyeleri

Prof. Dr. Aysu ERDEN	(Çankaya Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi)
Yrd. Doç. Dr. Ertuğrul KOC	(Çankaya Üniversitesi Mültercim Tercümanlık Bölümü Öğretim Üyesi)
Yrd. Doç. Dr. Catherine COUSSENS	(Çankaya Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi)
Yrd. Doç. Dr. Zeynep Yılmaz KURT	(Çankaya Üniversitesi Mültercim Tercümanlık Bölümü Öğretim Üyesi)
Dr. Peter STARR	(Çankaya Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Görevlisi)

THE LADY COMING FROM NATURE

Merve Beraat GÜR
Kılıçarslan Lisesi

I sat down in front of the computer and started checking my mails. Suddenly, I noticed a mail from Miss Sue.

****

I always remember the days while I was working as a waiter in "Neşe Çay Bahçesi". It is a lovely place, located near a river and a little village. The little village's name is Ağaçlı Köy. They seem lovely altogether.

One day while I was sitting at a table of Neşe Çay Bahçesi, and waiting for my fat, sweet, lonely boss, the door has opened and a middle-aged woman with a camera hanging on her neck entered. She sat at a table. She stared around, and then she looked at me. I walked to her table, and talked to her.

"Good morning. What would you like?"

"I would like to have a typical Turkish breakfast," she said.

"Okey, ma'am," I said, and I went to the kitchen. I began to prepare something for breakfast.

I began servicing. She was staring at me when I finished my service.

"What grade are you in?" she asked.

"I don't go to school," I answered.

"Did you finish secondary school?"

"Yes ma'am."

"All right. So what do you do in your free time?"

"I like nature so I walk along the river. I go sailing."

"Nice. Do you have any hobbies?"

"Yes. I like writing poems."

"Great! I have a suggestion to you. I came to your village for a project. I need someone from the native people. Can you help me?"

"Me?" I was surprised.

"Yes. My name is Sue. I'm from America. I have been in Turkey since three years."

"My name is Ahmet."

"Nice to meet you, Ahmet. Please, have a sit here."

I sat down. It was impossible to refuse her. Also, her proposal confused me. A question came to my mind, and I asked her, "All right. But why did you choose me?"

"First of all, you should ask me what we will do?" She said smiling. Her smile was wonderful.

"Okey. What will we do?"

"Ahmet, I am a nature photographer, and I'm looking for a guy who will guide me in this village. Do you accept it?" Oh my god, what would I do? I was to accept an offer of a woman whom I met 5 minutes ago.

I accepted. I couldn't believe in myself.

When I woke up the next morning, my heart was beating so fast. I wore my clothes on, and I left my house. I was holding the paper on which there was Miss Sue's adress.

When I arrived to her place, I saw that she was waiting for me. She smiled when she noticed me. "Are you ready?" She said. I responded to her smile. Then I said: "Yes." We began to walk. "I'm looking for an interesting place to take photos." I thought for a moment. "I know where I will take you to: Ağaçlı Park."

When we arrived there, we were very tired. We

were walking almost half an hour. During the walk, we chatted.

She taught me how to hold a camera. When the camera was on my hands, I saw the nature differently. I wanted to take photos of the trees, river, flowers, birds... I wanted to take photos of everything. Miss Sue said to me, "You can't take a photos of everything. You have to practice a lot for the best view, then you can become a good photographer."

****

Two months passed. I wasn't an amateur anymore. Sue (She didn't like being called as 'Miss Sue') said that I was good at photography. This made me happy.

Sue and I took lots of photos of the village and the place around. I started to write poems about each photo that I have taken. And I wrote more poems. They were all about nature.

One day Sue wanted to meet my mother. When we arrived to my house, my mother was pleased to meet. Sue and she liked each other, and they began to talk about daily events. Then Sue wanted to take photos of my mother. While they were busy with this, I opened a new page of my notebook and wrote another poem:

Watching the birds

Flying in the sky

Listening the fluiding river

Smelling the flowers

How happy I am!

When I finished my poem I began to look outside the window. The nature was outstanding.

Next day we went to the Ağaçlı Park where we used to sit. I noticed the upset in her green eyes but I couldn't say anything. We started to talk as usual. Nature, people... But I figured out that she had a problem. I turned her to ask a question: "Are you pleased to choose me?" She smiled. Yes, of course. You are different. You are twenty one years old but you act like you are older." I felt myself succeeded. Then I asked, "Do you have any problems? You look very upset today." "Yes, Ahmet. My father is sick. I have to go back. Actually, the project is over. Maybe, I won't come back to Turkey again.

I may join to another project. We may not meet again."

I couldn't say anything but I realized how much this lady was important in my life. How much I learned from her. She taught me to look around in another way. Via camera, I felt in love with nature. I was actually in love with flowers, birds, river... By the way I began to write better poems. That was the best of all. "I'm grateful to you Miss Sue. Thank you." She smiled at me. This was our last conversation. The next day she went back to USA. That conversation was our good-bye.

****

I never forgot her. Thanks to Sue for everything. She was the lady who changed my life completely. Now, I'm one of the famous poets of the world: Mr. Ahmet Kemal. I'm being invited by lots of international colleges to give seminars. I have lots of awards given by important institional boards. I have my own book-signing days.

****

When I first noticed a mail from Miss Sue, I got surprised. But when I started to read it, my astonishment has turned to deep sadness. The mail was from her sister explaining that Sue had died in a car accident.

The lady coming from the nature went back to the nature, leaving me in tears.

Burak ERGÜL
ODTÜ Geliştirme Vakfı Özel Lisesi

NATURE'S BANE

A good thousand empty springs back,
There stood a paradise on Noah's deck,
Whose sails rippled with joy towards the End.
Upon the hills of the Paradise was a green blanket
laid,
Adorned with glimmers of vigorous red.
There the Golden Maiden was not a strider,
But a closely watching Mother,
Whose hair descended on the trees
To inspire a murmuring praise.
But the Chorister was upon the broadest hill
And today singing was not his will.
For trouble he had sensed in a dove,
Who cried for the Olive's Bough.
"What is it that makes you cry?"
The Old Chorister did ask.

"The Olive's Bough is now dry,
And on their face a deceptive mask,
Harbingers of Death have I seen,
Lurking beneath our Golden Maiden."
"It's the most woeful tidings you bring,
And I see our Doom is awaiting."
Then all swayed with a sigh and wept,
For they had cherished their time and did not
want to be sent.
But mercy they could not find,
Also with others their Doom was bound.
Then in a Blasphemous Fire all the Life was caught,
As was in the Old Chorister's wrinkled skin
wrought.
Thus is told how overtaken we were by greed
And have destroyed all that was once loved.

Prof. Dr. Levent KANDİLLER
Çankaya Üniversitesi
Mühendislik - Mimarlık Fakültesi Dekanı

İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ

Çankaya Üniversitesi, bölgesel ve ulusal kalkınmanın sağlanabilmesi amacıyla ilgili sektörlerde, üniversite-sanayi işbirliği çerçevesinde çalışmalar yürütmektedir. Bu çalışmalar kapsamında Çankaya Üniversitesi ve OSTİM Organize Sanayi Bölgesi (OSTİM OSB) arasında imzalanan bir protokol neticesinde, İş ve İnşaat Makineleri Kümesi (İŞİM) kurulmuştur. Bu kümelenme çalışmasını müteakip OSTİM OSB tarafından Yenilenebilir Enerji Kümesi ve Savunma Sanayi Kümesi ve Sağlık Cihazları Kümesi, Ankara'daki bazı üniversitelerin de katkılarıyla kurulmuştur. 2010 yılında Türkiye çapında kümelerin işbirliği platformu olan Anadolu Kümeleri İşbirliği Platformu (AKİP), Çankaya Üniversitesi'nin öncülüğünde kurulmuştur. Ağırlıklı olarak imalat sektöründe yürütülmekte olan üniversite-sanayi işbirliği çalışmaları kapsamında Çankaya Üniversitesi'nin Endüstri, Elektronik Haberleşme ve Bilgisayar Mühendislikleri, Uluslararası Ticaret ve İşletme Bölümleri'nin lisans bitirme projeleri, OSTİM OSB'de yer alan işletmelerin gerçek hayat problemlerini çözmek amacıyla yürütülmektedir. Bu amaçla, 2007-2008 Akademik Yılı'nda 10 işletmede 11 adet, 2008-2009 Akademik Yılı'nda 25 adet, 2009-2010 Akademik Yılı'nda 30 işletmede 44 adet öğrenci projesi tamamlanmıştır. Bu yıl bu sayının 80'lere ulaşması planlanmıştır. Son olarak, AKİP bünyesindeki KOBİ'lerin teknolojik yeniliklere uyumlarını sağlamak, rekabet güçlerini yükseltmek, ekonomiye katkılarını artırmak ve daha da önemlisi kendi ürün ve üretim teknolojilerini geliştirmelerini ve araştırma-geliştirme (Ar-Ge) faaliyetleri yürütmelerini sağlamak amacıyla KOSGEB desteği ile bir teknoloji merkezinin kurulması da KOSGEB'den onay almıştır. Kurulması planla-

nan İnşaat Mühendisliği Bölümü'nün, bu kalkınma faaliyetlerine çok önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

İNŞAAT Mühendisliği Bölümü ile üniversite-sanayi işbirliğine doğrudan katkıda bulunmanın yanı sıra, ülkemizin teknolojik gelişimine yön verecek şekilde Malzeme Bilimi ve Mühendisliği, Makine Mühendisliği, Mekatronik Mühendisliği, Endüstri Mühendisliği, Elektrik Elektronik Mühendisliği ve Bilgisayar Mühendisliği disiplinlerinin sinerjik çalışmalarıyla Ar-Ge faaliyetleri yürüterek alanında bilimsel ve uygulamalı araştırmalar yapacak mühendis ve bilim insanları yetiştirebilmek planlanmaktadır.

İNŞAAT Mühendisliği Bölümü'nde okutulacak olan lisans müfredat programının ilk yılında ve ikinci yılının ilk yarısında temel bilimler, matematik ve mühendislik programları yer almaktadır. Bu program, diğer mühendislik müfredatlarıyla aynı olacağından, şube sayısının artması dışında ek bir insan gücü ve laboratuvar kaynağına gereksinim duymamaktadır. Eğitimin ikinci yılında mukavemet, topografya, yapı malzemesi davranışları ve uygulamalı mekanik dersleri yer almaktadır. Üçüncü yıl müfredatında ise zemin mekaniği, ulaşım, akışkanlar mekaniği, yapı mekaniği, şantiye yönetimi, proje yönetimi ve teknik yazışma dersleri yer almaktadır. Son sınıfta ise mesleğin alt disiplinlerine yönelik seçimlik uzmanlaşma dersleri okutulacak ve dokuz ay sürecek olan uygulamalı takım çalışmasının olacağı bir bitirme projesi yapılacaktır. İnşaat Mühendisleri Odaları ve diğer kamu ve özel kurum ve kuruluşları ile iyi ilişkiler kurularak öğrencilerimizin bitirme projelerinden önce çok daha iyi staj olanaklarına kavuşması önceliklerimiz arasındadır.

MAKİNE MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ

Prof. Dr. Taner ALTUNOK
Çankaya Üniversitesi
Makine Mühendisliği
Bölüm Başkan Vekili

Temel mühendislik dallarından biri olan makine mühendisliği, mekanik sistemlerin ve enerji dönüşüm sistemlerinin tasarlanması, üretim yöntemlerinin geliştirilmesi, üretilmesi ve uygulanması ile ilgilidir. Makine mühendislerinin çalışma alanı çok geniş olmakla birlikte, başlıca alanlar arasında makine tasarım ve imalatı, otomotiv, motor ve türbin tasarımı ve imalatı, otomasyon, enerji üretim sistemleri, iklimlendirme ve ısıtma/soğutma sistemlerinin tasarımı ve imalatı sayılabilir.

Tüm bu alanlarda başarılı bir şekilde görev alabilecek makine mühendislerinin, temel bilim ve mühendislik bilimleri konularında yetkin, günümüz koşullarında meslek icrası için ihtiyaç duyulan bilgi teknolojileri gibi güncel alanlarda becerilerini geliştirmiş olması beklenmektedir. Bu ihtiyaçlara cevap vermek adına Çankaya Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümü'nün amacı; makine mühendisliği alanında bulunduğu kurum ve kuruluşa artı değer katabilen, üst düzey yöneticilik yapabilecek, mühendislik problemlerini analiz etme, sentezleme, modelleme ve çözümlenme becerileri kazandırmış, özgün araştırma yapabilen, evrensel boyutta bilgi üreten, ürettiği teknolojiyi sanayiye aktarabilen, bilgi ve tecrübesini toplum ve sanayi ile paylaşabilen, ülkemizin bilimsel ve teknolojik birikimine katkıda bulunabilecek, uygulamada da başarılı olacak çağdaş makine mühendisleri yetiştirmektir.

İş Olanakları:

Makine mühendisleri; fabrikalarda, şantiyelerde, santrallerde, araştırma merkezlerinde imalat sanayinden enerji sektörüne, inşaat sektöründen kimya sanayine, savunma sanayinden ilaç sanayine kadar her sektörde çalışma olanağı bulabilir.

Ar-Ge yeteneği, teknoloji geliştirme, uygulamadaki tecrübe ve yenilikçilik yönü kuvvetli olacak olan mezunlarımız, özel sektörde ve kamu sektörüne ait fabrika ve işyerlerinde, temel ve uygulamalı araştırmalar yapan kurum ve kuruluşlardan ileri teknoloji malzemelerinde yoğunlaşan endüstrilere kadar geniş bir alanda çalışabileceği gibi, serbest çalışma imkânına da sahip olacaktır.

Laboratuvarlarımız:

Bölümümüze hizmet vermek üzere, bilgisayar laboratuvarlarının yanı sıra, Esnek İmalat Sistemleri Laboratuvarı ve Takım Tezgâhları ve Talaşlı İmalat Laboratuvarı mevcuttur. Aynı zamanda Akışkanlar Mekaniği Laboratuvarı, Isı Bilimleri Laboratuvarı, Isıl Güç ve Emisyon Laboratuvarı, İçten Yanmalı Motorlar ve Otomotiv Laboratuvarı, Mekanik Mukavemet Laboratuvarı, Mekanizmalar, Makine Dinamiği, Mekanik Titreşimler ve Gürültü Kontrol Laboratuvarı ve Otomatik Kontrol Laboratuvarı da kurulum aşamasındadır.

Lisans Eğitim Programı:

Birinci Yıl:

Birinci Dönem:

Bilgisayar Destekli Teknik Resim 1

Mühendisler için Kimya 1

Mühendislik için Genel Fizik 1

Mühendisler için Matematik 1

Akademik Amaçlı İngilizce 1

Türkçe 1

Etik ve Sosyal Sorumluluk

İkinci Dönem:

Bilgisayar Destekli Teknik Resim 2
Makine Mühendisliğine Giriş
Mühendislik için Genel Fizik 2
Mühendisler için Matematik 2
Bilgisayar Programlamaya Giriş
Akademik Amaçlı İngilizce 2
Türkçe 2
Yaz Stajı 1

İkinci Yıl:

Birinci Dönem:

Termodinamik 1
Statik
Malzeme Bilimine Giriş
Diferansiyel Denklemlere Giriş
Elektrik ve Elektronik Mühendisliğinin Temelleri
Özel Amaçlı İngilizce 1

İkinci Dönem:

Termodinamik 2
Mukavemet
Dinamik
Mühendislik Malzemeleri
İmal Usulleri
Vektör Analizi ve Lineer Cebir
Özel Amaçlı İngilizce 2
Yaz Stajı 2

Üçüncü Yıl:

Birinci Dönem:

Akışkanlar Mekaniği 1
Makine Elemanları 1
Isı Transferi
Nümerik Yöntemler
Mühendislik Ekonomisi
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi 1
İleri Düzey Akademik İngilizce 1

İkinci Dönem:

Akışkanlar Mekaniği 2
Makine Elemanları 2
Mekanizmalar
Otomatik Kontrole Giriş

Serbest Seçmeli Ders
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi 1
İleri Düzey Akademik İngilizce 1
Yaz Stajı 3

Dördüncü Yıl:

Birinci Dönem:

Mühendislik Seçmeli Dersi
Bölüm içi Seçmeli Ders
Mühendisler için Hukuk
İş Sağlığı ve Güvenliği
Proje Mühendisliği Yönetimi
Makine Tasarımı 1
Rapor Yazma

İkinci Dönem:

Bölüm içi Seçmeli Ders
Bölüm içi Seçmeli Ders
Bölüm içi Seçmeli Ders
Üretim Bilgi Sistemleri
Makine Tasarımı 2
İleri Düzey İletişim Becerileri

Bölüm içi seçmeli dersler:

Sonlu Eleman Analizine Giriş
Mekanik Titreşimler
Metal İşleme
Isı Mühendisliği
Bilgisayar Bütünleşik İmalat Sistemleri
Makine Dinamiği
Sayısal Akışkanlar Dinamiği
Mikro Elektromekanik Sistemlere Giriş

Doç. Dr. Cem ÖZDOĞAN
Çankaya Üniversitesi
Malzeme Bilimi ve Mühendisliği
Bölüm Başkan Vekili

MALZEME BİLİMİ ve MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ

Malzeme Bilimi ve Mühendisliği Nedir?

Malzeme Bilimi ve Mühendisliği; temel bilimler, makine, inşaat, elektrik-elektronik, endüstri, bilgisayar mühendisliği gibi diğer mühendislik disiplinleri ve ayrıca uzay-uçak, çevre ve tıp alanlarına yayılmış çok disiplinli geniş spektrumlu bir bilim dalıdır.

Malzeme Mühendisleri; metal, seramik, cam, polimer ve kompozit yapılarından oluşan her türlü malzemenin tasarımı, geliştirilmesi, üretimi ve özelliklerinin karakterizasyonunu içeren çalışmalarla ilgili teknolojilerin sanayii dallarındaki teknik ihtiyaçlara uyarlanması aşamalarında yer alır. Ham madde üretimini, malzemenin sentezlenmesi ve işlenmesi, ürün tasarımı, geliştirilmesi ve üretimi için temel bilimleri ve mühendislik bilgilerini kullanarak tüm mühendislik alanlarıyla ilgili tasarımlar için önerilerde bulunurlar.

Çankaya Üniversitesi Malzeme Bilimi ve Mühendisliği Bölümü;

Bölümümüz; metal, seramik, polimer ve kompozit türündeki geleneksel ve yeni-ileri malzemelerin atom seviyesinden makro boyuta kadar değişen aralıkta yapılarını ve buna bağlı olarak fiziksel ve kimyasal özelliklerini inceleyecek geliştirecek ve değiştirebilecek nitelikte araştırma geliştirme odaklı, teorik ve pratik bilgilerle donatılmış uluslararası düzeyde çağdaş malzeme mühendisleri yetiştirmeyi amaçlamakta olup bilimsel ve teknolojik gelişmeleri yakından izleyerek geleneksel ve ileri malzeme üretim tekniklerinin tasarım ve uygulamalarını içeren bir mühendislik eğitimi vermektedir.

Lisans programı yürütülmekte olup öğrencilerimiz başka bölümlerimizde çift anadal ve yandal yapabileme imkânı da sunulmakla beraber, uzun vadede yüksek lisans ve doktora programlarının açılması da düşünülmektedir.

Çankaya Üniversitesi Malzeme Bilimi ve Mühendisliği Bölümü'nde; nanomalzemeler, kompozitler, biyomalzemeler, elektronik ve manyetik malzemeler ile modelleme ve simülasyon üzerine araştırmalar yürütülmektedir.

Çankaya Üniversitesi Malzeme Bilimi ve Mühendisliği Bölümü Araştırma Konuları;

- Karbon nanoyapıların (karbon nanotüpler, grafin, nanoelmas, vb.) sentezi, karakterizasyonu ve uygulamaları
- Nano Yapıların Modellenmesi (bor ve karbon esaslı malzemeler, hidrojen depolanması)
- Biyomedikal malzemeler (gözenekli titanyum ve alaşımları)
- Akıllı kompozitler (Magnezyum-magnezyum alaşım matrisli kompozitler)

Mezunların İş Olanakları

Malzeme Mühendisleri; entegre demir-çelik ve demir dışı metal üretim sanayi, havacılık, uzay, tıp ve biyomedikal alanlarda faaliyet gösteren kuruluşlar ile savunma, elektrik-elektronik malzeme sanayii, makine imalat, otomotiv, enerji sektörü, beyaz eşya, petrokimya, cam, seramik ve refrakter, plastik teknoloji ve metal şekillendirme sanayilerinde görev almaktadır. Bunun yanında döküm sanayii, ısı işlem tesisleri, kalite kontrol şirketleri ve depart-

manları ile Ar-Ge konusunda faaliyet gösteren kuruluşlar ve üniversite araştırma merkezleri malzeme mühendislerinin iş sahaları arasındadır.

Öğretim Üyesi Kadrosu

Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç
Prof. Dr. Mustafa Yavuz
Doç. Dr. Cem Özdoğan
Yrd. Doç. Dr. Z. Göknur Cambaz Büke
Yrd. Doç. Dr. Ziya Esen

İletişim

Çankaya Üniversitesi, Öğretmenler Caddesi No:14
Yüzüncüyıl 06530 Balgat-Ankara

Tel: 0312 284 45 00 Fax: 0312 285 96 31

<http://mse.cankaya.edu.tr>

mse@cankaya.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Ulaş BELDEK
Çankaya Üniversitesi
Mekatronik Mühendisliği
Bölüm Başkan Vekili

MEKATRONİK MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ

Mekatronik Mühendisliği nedir?

Mekatronik 'mechatronics', ilk defa Japonya'da kullanılmış bir terimdir. Bu terim, İngilizce 'mechanics' (mekanik) ve 'electronics' (elektronik) kelimelerinin uygun bir biçimde birleştirilmesinden oluşturulmuştur. İçinde hem hareketli parçaların yer aldığı hem elektronik bir aksam yardımıyla kontrol edilen ve yönetilen sistemlere mekatronik sistemler denilmektedir. Mekatronik mühendisliğinin amacı; mekaniğin, elektroniğin, kontrol teorisinin ve bilgisayar mühendisliğinin genel ilkelerini biraraya getirerek daha basit ekonomik ve güvenilir sistemlerin hayata kazandırılmasını sağlamaktır.

Mekatronik Mühendisliği Çalışma Alanları

Mekatronik mühendisliği, her türlü mekanik ve elektronik sistemin geliştirilmesini ve analiz edilmesini kendine amaç edinmiş disiplinlerarası program olarak ortaya çıkmaktadır. Çevreden algılayıcılar yardımıyla aldığı bilgileri, kontrol donanımı ve bu kontrol donanımını gerçekleştirecek yazılım ile yorumlayan ve algılanan sinyale bu şekilde tepki verebilen her sistem bir tür mekatronik

sistemdir. Bu meziyetlere sahip (algılayabilen, ölçebilen, değerlendirebilen ve bu doğrultuda karar verip hareket edebilen) mekatronik sistemler;

- Savunma sanayinde,
- Güvenlik sistemlerinde,
- Bankacılıkta,
- Tarımda,
- Madencilikte,
- Endüstriyel otomasyonda,
- Tıpta,
- Makine sanayinde

kullanılmaktadır.

Çankaya Üniversitesi Mekatronik Mühendisliği Bölümü

Üniversitemizin yakın gelecekteki planları arasında, yeni açılacak olan gerek temel gerek disiplinler arası mühendislik bölümleri vasıtasıyla Mühendislik Fakültesi'nin büyümesi ve daha yaygın araştır-

ma ve geliştirme imkânlarına sahip olması yer almaktadır. Bu amaç doğrultusunda açılan bölümlerden biri olan Mekatronik Mühendisliği Bölümü, bu yapının temel dayanaklarından birini oluşturmaktadır. Ülkemizde gün geçtikçe artan bir ilgiye mazhar olan mekatronik mühendisliği disiplinler arası kaynaşmanın sağlanmasında verdiği katkıyla ve bu dalın araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde giderek artan önemi ile Üniversitemizin öncelikli olarak açmayı düşündüğü bölümler arasındaki yerini almıştır.

Çankaya Üniversitesi Mekatronik Mühendisliği Bölümü, kurulum aşamasını tamamlamış bir bölüm olarak, 2011 YGS (Yükseköğretim Giriş Sınavı) ile ilk öğrencilerini almayı planlamaktadır. Yeni kurulmuş bir bölüm olmasına rağmen, disiplinler arası bir karaktere sahip olmasından dolayı, mühendislik tabanlı lisans derslerinin birçoğu Çankaya Üniversitesi bünyesinde yer alan Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği, Bilgisayar Mühendisliği ve Endüstri Mühendisliği Bölümleri gibi yıllardır hizmet veren bölümler ile Makine Mühendisliği ve Malzeme Bilimi ve Mühendisliği Bölümleri gibi yeni kurulan; ama akademik personel, laboratuvar ve derslik alt yapısını tamamlamış bölümler tarafından verilecektir. Gerek Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği Bölümü'ne bağlı ve yıllardır kullanılan Elektronik, Haberleşme, Sayısal ve Mikroişlemci Laboratuvarları gerek Mekatronik Mühendisliği Bölümü bünyesinde faaliyet verecek olan Robotik ve Kontrol Laboratuvarları ve gerekse Makine Mühendisliği, Endüstri Mühendisliği ve Bilgisayar Mühendisliği Bölümlerine ait Bilgisayar, Çizim, Mekanik ve Üretim Laboratuvarları sayesinde öğrenciler dersleri uygulamalı bir biçimde öğrenme imkânına sahip olacaktır. Son sınıf bitirme projeleri ve özellikle 3. ve 4. sınıfta verilmesi planlanan projeli dersler sayesinde öğrencilerimizin farklı mekatronik sistemleri tasarladığı ve geliştirebildiği bir eğitim örgüsü planlanmıştır.

Çankaya Üniversitesi Mekatronik Mühendisliği Bölümü Lisans Programı hazırlanırken özellikle disiplinler arası bir anlayışın programa hâkim olmasına, önerilen mühendislik tabanlı seçmeli ders sayısının benzer niteliklerdeki programlardan daha fazla olması dolayısıyla, öğrencilerin 3. ve 4. sınıfta mekatronik mühendisliği ile ilgili kendi belirledikleri bir alanda uzmanlaşabilmelerine önem verilmiştir. Lisans programımızı diğer programlardan

ayırان diğer bir husus ise önerilen programın hem makine mühendisliği hem elektronik mühendisliği konularının işlenmesi açısından güçlü olmakla birlikte, diğer mühendislik alanlarını gözardı etmeyen bir yapıda olmasıdır. Özellikle öğrencilerimizin bilgisayar mühendisliği ve endüstri mühendisliği gibi mühendislik dallarında gerek zorunlu gerek mühendislik seçmeli dersler sayesinde farklı yönde bilgi birikimi elde edebilmesi ve bunları iş yaşamlarında kullanabilmesi amaçlanmıştır. Bu hususlar, Üniversitemizin Mekatronik Mühendisliği Bölümü Programı'nın ayırt edici özelliğidir. Mezun olan öğrencilerimiz, teknolojik ve bilimsel gelişmeleri farklı mühendislik dallarının öngürülerine sahip bir biçimde öğrenme ve değerlendirme fırsatını yakalamış bir bilgi birikimine sahip olacaktır.

Mekatronik Mühendisliği Bölümü Lisans Programı, diğer mühendislik bölümleriyle işbirliği çerçevesinde hazırlanmıştır ve öğrencilere farklı bölümlerle çift anadal ve yandal yapma imkânı veren bir yapıdadır. Bölümümüz, ilerleyen yıllarda hem akademik kadrosunu hem laboratuvar altyapısını geliştirerek master ve doktora programlarını açmayı da hedeflemektedir. Bölümümüzün araştırma konuları arasında robotik uygulamaları, akıllı sistemler, yapay zekâ ve özdevimli öğrenme yer almaktadır.

Yrd. Doç Dr. Cengiz ÖZMEN
Çankaya Üniversitesi
Mimarlık Bölüm Başkanı Vekili

MİMARLIK BÖLÜMÜ

Neden Mimarlık?

Dünyanın en köklü mesleklerinden biri olan mimarlık, insanların barınma, çalışma, dinlenme yani kısaca yaşamlarını sürdürürken her aşamada kullandıkları mekânları ve mekânsal gereksinimlerini tasarlama, yapıları ve fiziksel çevreyi inşa etme sanatı ve bilimidir. Mimar, yapının strüktür, aydınlatma, ısıtma, havalandırma, yalıtım gibi teknik donanımlarının mekân içerisindeki yerlerinin tespit edilmesinde ve bu donanımların formlarına ilişkin estetik çözümlerin önerilmesinde karar verici meslek insanıdır. Mimarlık mesleği, sağlık bilimleri ve hukuk meslekleriyle birlikte insanın temel gereksinimlerinin vazgeçilmez bir parçası olarak Avrupa Birliği'nde hizmetlerin serbest dolaşımı hakkını elde etmiştir. Mimarlık mesleği, bu özellikleriyle birlikte teknolojide ve küresel siyaset ve ekonomide meydana gelen değişimlerden etkilenmeyerek her zaman en çok gereksinim duyulan bir meslek olmuştur.

Neden Çankaya Üniversitesi?

2011-2012 Akademik Yılı'nda Çankaya Üniversitesi Mimarlık Bölümü'ne üniversite sınavı ile 40 öğrenci alınacaktır. Bu öğrencilerin 10'u "tam burslu", 10'u "%50 burslu" ve 10'u "%25 burslu" olacaktır. Kısaca programa kabul edilen adayların %75'i çeşitli burslardan yararlanabilecektir. Ayrıca Üniversitemiz 2011-2012 Akademik Yılı'nda öğrenim ücretlerine zam yapmayacaktır. Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi kapsamında yer alan Bölümümüz, en başından itibaren, birleşik bir Avrupa Birliği yüksek öğretim alanı oluşturmayı amaçlayan Bolonya Süreci kriterlerine uygun bir şekilde hazırlanmıştır. Bu sayede mimarlık programımızı tamamlayan mezunlarımız hem ulusal hem uluslararası rekabet alanındaki paydaşları arasında öne çıkacaktır. Mimar, tasarımcı rolünün yanı sıra, bir yapının hayata geçirilmesi sürecine dâhil olan çeşitli meslek grupları arasında koordinasyon kurma ve süre-

cin sağlıklı ve verimli bir şekilde yürütülmesinden sorumludur. Yeni malzeme ve üretim teknolojileri, modern yapı malzemeleri ve finansman modelleri hakkında bilgi sahibi olarak yetişmiş mimarlar hem ülke ekonomisinin gelişmesine ivme kazandıracak hem insanlarımızın can ve mal güvenliğinin korunmasında önemli rol oynayacaktır.

Mimarlık Eğitimimiz

Mimarlık, insanın etrafında bulunan tüm yapıları çevrenin tasarımı ile ilgilendirir. Bu kapsamda, mimarlık eğitiminin amacı; öğrencileri sadece teknik bilgilerle donatmak değil, beraberinde kullanacakları hem fiziksel hem manevi gereksinimleri ile ilgilenmek üzere estetik bilgileri de vermektir. Çankaya Üniversitesi Mimarlık Bölümü'nde gerekli bilgi aktarımı kuramsal derslerde sağlanmakta, stüdyo çalışmaları da tasarım sürecinin ana faktörü olan yaratıcılığın gelişimine yardımcı olmaktadır. Öğretim elemanlarının katıldığı jürilerde değerlendirilen öğrenci projeleri arasında başarılı bulunanlar yıl sonu sergisinde sunulur. Dersler İngilizce olarak işlenmekte, ders programı, mezun öğrencilerin disiplinler arası iş ortamına herhangi bir sorun yaşamadan uyumlu bir biçimde katılımını sağlayabilecek özelliklerde, diğer disiplinlerle örneğin, iç mimarlar, mühendisler, peyzaj mimarları ile işbirliğine girebilmelerine olanak verecek şekilde tasarlanmıştır. Çankaya Üniversitesi Mimarlık Bölümü'nde eğitim, derslerin işlendiği mekânlarla sınırlı değildir. Bir projenin çizim tahtasından yapıldığı ana kadarki bütün süreçlerini görmek mimarlık eğitiminin bir parçasıdır. Öğrencilerin mimarlık mesleğinin kapsamını daha iyi anlaması ve mesleği icra etmeye hazır bilgi seviyesinde mezun olması için inşaat sektöründe Türkiye'nin önde gelen özel ve kamu kuruluşlarında "topografya", "şantiye" ve "proje tasarım" alanlarında toplam 6 aylık stajlar yapması sağlanmaktadır.

Yrd. Doç. Dr. Çiğdem BERDİ GÖKHAN
Çankaya Üniversitesi
İç Mimarlık Bölümü

İÇ MİMARLIK 3. SINIF ÖĞRENCİLERİ ÜNİVERSİTE-TOPLUM DAYANIŞMASI PROJELERİ: ATAKULE

İç Mimarlık Bölümü sanayi-üniversite işbirliği anlayışının uygulama sınıfı olarak yıllardır 3. Sınıf tasarım derslerini seçmiş bulunmaktadır. Bu sınıfta bazen teklif gelerek bazen de öğretim üyeleri kendi inisiyatiflerini kullanarak ama hemen her zaman proje sahibi ile iletişim içinde konular seçmektedir. Bu gerçekte uygulanabilme şansı olan projeler olmakta, böylelikle öğrencilerin gerçek hayat ile ilişkileri sağlanmaya çalışılmakta ve topluma da bir hizmet götürülebilmektedir. Her yıl 3. Sınıf öğrencilerine 2 ya da 3 proje verilmekte böylelikle öğrencilerin daha çok konu üzerinde deneyim yapması sağlanmaya çalışılmaktadır. Dolayısı ile en az bir proje mutlaka uygulaması olabilecek bir konu üzerinde olmaktadır. Bu projelerden en başarılı olanı geçtiğimiz yıllarda Arçelik Bulaşık Makinesi Fabrikası'nın Sincan'daki Showroom'unun düzenlenmesi işidir. Bu proje için teklif Arçelik yetkilileri tarafından gelmiş ve konu sınıf içinde adeta bir yarışma içinde çalışılmış ve en başarılı proje seçildikten sonra uygulanmış, değerli Arçelik yetkilileri de başarılı öğrencilerimize ödülleri vermişlerdir. Diğer öne çıkan uygulamalardan biri TOKİ evleri iç düzeni çalışmasıdır. Bu konuda bölümde farklı yıllarda 3. sınıf tasarım dersi ve seçmeli ders kapsamında iki kez farklı çalışmalar yapılmış, TOKİ yetkilileri jürilerimize katılmış, görüş alışverişlerinde bulunulmuştur. Geçen yıl bir seçmeli dersimiz kapsamında yapılan çalışma bilindiği gibi gazetelerde yayınlanmıştır.

ATAKULE PROJESİNİN GELİŞİMİ

2010 - 2011 Sonbahar döneminde görev alan öğretim elemanları Yrd. Doç. Dr. Çiğdem Berdi Gökhan, Yrd. Doç. Dr. Ela Aral, Yrd. Doç. Dr. Cengiz Özmen, ve Dr. Gül Öztürk bu yıl da diğer semestlerde olduğu gibi 3. sınıf öğrencileriyle iki proje üzerinde çalışmışlardır. İlk projede öğrencilerin sürdürülebilirlik kavramı ile tanışmasını sağlamak, iç mimarlıkta sürdürülebilirliği tartışmak üzere çölde bir araştırma laboratuvarı ve laboratuvar araştırmacısının yaşama mekânı konusu verilmişti. 14 haftanın 3.5 haftası bu proje için ayrılmıştır.

10.5 haftalık ikinci proje için ise uygulamaya yönelik olma kapsamı içinde öğretim üyelerinin inisiyatifleri ile Ankara'nın bir simgesi olan Atakule seçilmiştir. 14.000 m²'ye yaklaşan büyüklüğü ile Atakule oldukça büyük bir projedir. Bilindiği gibi Atakule ilk açıldığı 90'lı yılların başlarında Ankara'nın yegâne alışveriş merkezi ve modern çağın mimarisini içinde barındıran kulesi ile Ankara'nın en gözde yapı idi. Hala da Ankara dışından gelenlerin ilk ziyaret ettikleri yerin başında gelmektedir. Ancak yıllar, binanın fiziksel değerinde yenilenmeye gereksinim duyuracak teknik gelişmelere sahne olmuş, bunun yanında da oransal olarak 10.000 kişi başına düşen AVM olarak bakıldığında İstanbul'dan bile daha çok Alışveriş yerlerinin açılması ile Atakule'yi literatürdeki ifade ile ölmekte olan AVM konumuna getir-

miştir. 3. sınıf tasarım dersi öğretim üyeleri bu gerçeği göz önüne alarak konu olarak Atakule'yi seçmeye karar vermişlerdir.

Bu seçimden sonra Atakule yetkilileri ile görüşülmüş, amaç anlatılmış, yetkililerin büyük memnuniyetle karşıladıkları bu yaklaşım üzerine gerekli izinlerin sağlanması ile öğrenciler çalışmalarına başlamışlardır. Bu sırada çok önemli olan proje müellifi Sayın Ragıp Buluç ile de görüşülerek onun da onayı alınmış, binanın ana kimliğine çok dokunmayan öneriler üzerinde öğrencilerin çalışabileceği karara varılmıştır.

Dünya'da AVM'ler

Araştırmalarında Dünya'daki AVM'lerde de yenilerin yanında işlevlerini yitirmiş "ölü AVM" kavramı ile sıkça karşılaşan öğrenciler, bu değer kayıplarının nedenlerini araştırarak Atakule ile benzerlikler bulmaya çalışmışlar, buna karşın böylesine büyük yatırımları kurtarmak için neler yapılabileceğini, Dünya'da ne gibi önlemler alındığını araştırmışlar ve bunlardan dersler edinmeye çalışmışlardır.

- Dünya'da da AVM'lerin ömrünü etkileyen faktörler:
  - ◆ İç mekânlarının yeni tarzda olmayışı
  - ◆ Kent içindeki imar değişikliklerinden dolayı konumlarının değişikliğe uğraması
  - ◆ Çok fazla yeni AVM'nin açılmış olması
  - ◆ AVM'lerin servislerinin yetersizliği
  - ◆ Bölgedeki nüfus hareketlerinden dolayı talebin düşmesi
  - ◆ Eskimeye karşı önlem alınmaması
- Dünya'da AVM'lerin neden öldüklerinin ciddi olarak araştırılıp önlemlerin ona göre alındığı ortaya çıkmıştır.
- Gerçekleştirilen önlemleri de şöyle sıralamak mümkündür:
  - ◆ Söz konusu AVM'nin kent için bir değer taşıyıp taşımadığına bakılmakta,
  - ◆ Bu AVM'nin gerçekten neden iş kaybına uğradığına göre tedbirler geliştirilmekte hiçbir çözüm diğerine benzememektedir.
  - ◆ Eğer ciddi bir nüfus hareketinden dolayı iş kaybı varsa binaya bambaşka şekilde işlevlendirilmekte ve AVM olarak kullanılmamakta veya bina o kent için bir değer taşımıyorsa tamamen yıkılarak yepyeni başka işlevli binalar yapılmaktadır. Yıkılma ka-

rarında genellikle Kent Estetik komisyonu ile birlikte karar verilmektedir.

◆ Başka AVM'lerin açılmış olması yani büyük rekabetten dolayı bir kötüleşme varsa genellikle "Toplum Dayanışma Merkezi" (Community center) gibi, yöreye hizmet edecek içinde pek çok aktiviteyi barındıran, belki ufak çarşısı da olan bir komplekse dönüştürülmesi, ABD'de en çok uygulanan yöntemlerden biridir. Bu örneklere bir tane kent müzesi ve bir tane de spor merkezini ekleyebiliriz.

◆ Eğer müşteri topluluğu binanın iç mekânlarını çekici bulmuyorsa o zaman da doğrudan bir yenileme ve AVM kimlik çalışması yapılarak yepyeni bir iç mekân anlayışla çarşı cazip hale getirilmektedir. Bu çalışmalarda sadece basit boya-kaplama değiştirilmesi gibi naif önlemlerle değil, ciddi yepyeni işlevlendirmelerle de çarşının yeni bir kimlik ve tanınırlık kazanması sağlanmaktadır. Bir buz pateni pisti ilavesi ya da çok büyük bir çocuk oyun alanı ilavesi gibi.

◆ Diğer uygulanan yöntemlerden biri de çarşının tek tip ürün gibi adeta bir ihtisas çarşısı haline dönüşmesidir. Sadece spor malzemelerinin satıldığı veya sadece beyaz ve elektronik eşyanın satıldığı çarşılar gibi. Bu kapsamda hedef müşteri kitlesinin değiştirilerek o hedefe uygun bir planlama yapılması da önlemlerden biridir. Çok yüksek gelir grubunu hedef alan çok lüks ankor mağazaların olduğu çok lüks ve pahalı bir AVM veya tam tersi, orta gelir grubunu hedefleyen orta ve alt fiyat aralığındaki şeylerin satıldığı bir AVM.

Atakule'nin sorunları

İç Mimarlık tasarım projeleri bir anlamda yaratıcılığı içeren bir problem çözme faaliyetidir. Tüm problem çözümlerinde olduğu gibi, öğrenciler durumun ne olduğunun anlaşılması ve Ankara'da yer alan, böyle değerli bir konumdaki AVM'nin gerçekten işlememe sebepleri, dünyadaki örnekler ve binanın zorlukları ve potansiyelleri gibi konularda araştırma yapmışlardır. Bu anlamda öğrenciler gruplar halinde sadece Atakule'de değil, diğer pek çok AVM 'de de müşterilerle ve Atakule yetkililerini de içine alan anketler yapmışlar ve sorunların neler olduğunu saptamaya çalışmışlardır. Çalışmada pek çok dikkate değer görüş ortaya çıkmıştır. Bunlar:

- Atakule Ankara'nın önemli bir simgesidir. Ankara'ya her dışarıdan gelen mutlaka Atakule'ye getirilmektedir. Ancak Kule dışında bir cazibe merkezi olmaktan bugün için uzaktır.

- Yaya olarak çarşıya ulaşmadaki sıkıntı – Her iki caddede de hızlı trafik oluşu
- Otoparkın küçüklüğü ve paralı oluşu (diğer hiçbir AVM’de alışveriş süresince geçerli paralı otopark yok)
- Caddelerin tek yönlü oluşları büyük problem yaratmakta ve sadece hızlı trafik değil yakın yerlerden bile ulaşımı engellemektedir. Örneğin Yıldız tarafından gelenlerin Atakule otoparkını trafikte uzunca bir yol kat ederek dolaşmadan kullanmaları mümkün değildir.
- Yine yolların tek yönlü oluşundan dolayı örneğin Gaziosmanpaşa ve Hoşdere’den gelen müşterilerinin de bir anlamda önü kesilmiş olmaktadır.
- Çevre sokak gibi Çankaya’nın Botanik Parkı aracılığı ile Atakule’ye yaya ya da araçla ulaşım sağlayacak alanlarına bu fırsatın tanınmamış olması
- Botanik Parkı ile doğrudan ilişki olmayışı
- Yeni pek çok AVM’nin yanında iç mekanın eski olması
- İç Mekanın karanlığı
- İçerideki satılan mal çeşitliliğindeki azlığı ve ürün kalitesinin yetersizliği
- Dükkan büyüklüklerinin Dünya standartlarının altında oluşu
- Botanik Parkı tarafına yani manzaraya üst katlardan görsel bağlantı yapılamayışı
- O zamanki teknolojiye göre yapılmış olan taşıma sisteminden kaynaklanan sorunlar. Kirişlerin derinliği döşeme altından giriş ucuna 95 cm olduğu için var olan çözümdeki gibi havalandırma sistemi giriş altından geçtiğinde tavanlar çok alçalmakta ve çok basık duygusu yaratılmakta, iki kolan arası mesafe de 6 m civarında olmasından dolayı büyük yekpare tek mekânların yapılması zorlaşmakta.
- -4:00 m katında açık avludaki şelale ve havuz su sızıntısına neden olduğu ve epey hantal olduğu için tasarımda engel meydana getirmekte.
- Ayrıca bugünkü AVM’lerde çok olan dükkan sayısına ulaşmada Atakule ana binası ve avlu etrafındaki dükkanlar entegre çalışmadıklarından bina iki ayrı yapı gibi çalışmakta ve var olan potansiyel büyüklüğü kullanamamaktadır.

Tüm bu araştırmalar öğrencilere projenin ciddiyeti konusunda önemli ip uçları vermiş olduğu gibi öğrenciler özellikle Atakule’nin işletme yöneticisi

ile sorunları ve çözüm yollarını tartışarak da dersin, uygulamaya yönelik sorunları anlama hedefini, gerçekleştirmişlerdir.

Proje önerileri

Öğrenciler proje çalışmaları kapsamında gerek jürilerde gerekse Atakule yetkilileri ile gidip görüşerek çözümleri ve önerileri konusunda pek çok fikir alışverişinde bulunmuşlar ve oldukça ilginç öneriler geliştirmişlerdir. Bu fikirler sadece İç Mimarlık mekân tasarımları değil binanın işleyişindeki sorunlara çözüm bulmak konusundaki önerileri de kapsamaktadır.

Öğrencilerimizden Anıl Zeyrek A ve B blokları yani Atakule ana mekanı ile Kule’nin bulunduğu B blok avlusuna bakan 4 katlı, içinde nikah salonunun da olduğu blokları entegre etmek amaçlı bir proje geliştirmiştir. Bu projede avlu kısmını – 4.0 m kotunun üstünü kapatarak ayrıca bu kottan aşağıya -8.0 m kotuna boşluklar açarak 2 avlu katını birbirine bağlamış ve ilginç bir öneri geliştirmiştir. Bu projede ana amaç Botanik Parkı ile entegre düşünülmesi gereken yeşil bir iç mekan yaratmaktır. Avlularda yarattığı yeşilleri aynı zamanda A blok galeri boşlukları korkuluklarında da kullanarak ciddi bir atmosfer değişimine de gitmiştir.

Bir başka öğrencimiz, Nuri Aydın Atakule çaprazında otopark olarak bulunan arsaya çok katlı bir otopark önererek bu arsadan bir köprü ile Atakule’ye doğrudan giriş sağlamış böylece yaya ulaşımı sorununu büyük ölçüde çözmüştür. Bir çok öğrencimiz de iç mekanda “köprü” fikrini geliştirerek A blok ana giriş katından B blok’a küçük bir köprü ile bağlantı kurmuş böylelikle her 4 katta da her iki bloğu birbirine bağlamış bunu A blok galeri tasarımları ve B blok avlu tasarımlarının bütünleşmesi ile tamamlamaya çalışmıştır.

Ayrıca B blok bugün boş duran terasın üzerini cam-mekan ile kapatarak lüks bir restoran-kafe önerisi pek çok öğrenci tarafından geliştirilmiştir.

Öğrencilerimizden Fatih Yıldırım ise Atakule’nin içinde bir sokak yaratarak bir şekilde galeri boşluğunda değişimler önererek, Atakule’nin, Cinnah-Simon Bolivar Caddeleri kesişim meydanı, Botanik Parkı ve Çevre sokak arasında akan bir yaya yolunun parçası olmasını önermiştir. Yani Atakule geçiş alanının bulunduğu kotlarda iç mekan da adeta bir sokak havasında düzenlenmiştir. Bu önerinin bir amacı da çarşının alışveriş potansiyelini arttırmaktır.

Botanik Parkı ile ilişkiyi arttırmak fikri pek çok öğrenci tarafından benimsendiği için A blok Botanik parkı tarafında kalan yuvarlak merdivenlerin iptal edilerek çay-kahve içilen alanlara dönüşmesi uygulanmıştır. Yine hemen hemen bütün öğrenciler halen var olan asma tavanlar yerine ya havalandırma tesisatının duvar kenarlarından veya galeri korkuluk altlarından geçmesini önermişler veya doğrudan açıktan geçen dekoratif havalandırma sistemlerini tercih etmişlerdir. Böylelikle anketlerde çıkan “basık tavan” şikâyetine bir çözüm getirmeye çalışmışlardır.

Ayrıca “karanlık mekânlar” şikâyetine karşı farklı projelerde çok değişik önlemler geliştirilmiştir, ancak hepsinde olan ortak nokta halen kum siva olan duvar, giriş ve kolon kaplamalarının değiştirilerek saten siva artı beyaz ya da krem rengi ile boyanması yönündedir. Tabii öğrencilerin projelerinde geliştirdikleri iç mekan diline göre solid akrilik (corian) ya da mermer gibi farklı malzemelerle kaplama önerileri de gelen öneriler arasındadır.

Ayrıca en önemli değişiklik önerilerinden biri de giriş kapısının önündeki saçağın tamamına olmasa da ön giriş kapısı camekânının birkaç metre öne taşınmasıdır. Böylelikle giriş alanı çağımızda gerekli olan döner rüzgârlık, güvenlik makineleri ve memurlarına yeterli alan kazandırılabilmiştir. Bu değişim çarşıda şu anda bulunmayan bir danışma bankosuna da yer açmaktadır.

Binanın en önemli dezavantajlarından biri tuvaletlerin yeterli sayıda ve büyüklükte ve ulaşılabilirlikte olmayışlarıdır. Öğrenciler bu konuda da pek çok değişik öneri geliştirmişlerdir. Çoğu öğrenci sinema'nın cazibe merkezi olduğunu düşünerek sinemaları korumuşlarsa da çarşının genel atmosferine uymadığı ve sayıca az olan dükkân sayısını arttırmak amacı ile nikâh salonunu kaldırmışlardır.

Öğrencilerden Can Arda Bakar -8.0 m kotunda bir iş adamları kulübü önermiş ve yakınında çözümlendiği bir spor merkezi ile bu kata getirmeyi hedeflediği üst düzey iş adamları ve bürokratlarla çarşının müşteri kapasitesini yükseltmeyi hedeflemiştir. Bu düşünceden yola çıkarak çarşının tüm malzeme ve uygulama tasarımları üst düzey müşterileri hedefleyecek biçimde geliştirilmiştir.

İlginç örneklerden biri de bir “butik çarşı” anlayışı ile dünyanın çok önde gelen tanınmış modaevlerinin yer aldığı lüks bir çarşı önerisidir. Bu öneride galeri boşluğunun izdüşümünde yukarıdaki galeri balkonlarından da izlenebilen bir podyum tasma-

rımıdır. Can Arda Bakar belirli zamanlarda kiralana-bilecek ve yukarıdan da izlenebilecek bu podyum ile çarşıya bir aksiyon getirmeyi hedeflemiştir. Bunun yanında podyumun olduğu katta daha düzenli bir oturma ile mankenleri yakından oturarak izleyebilmek olanağı da sağlanmıştır. Bu çarşı önerisinde sinema katı, modellerin müşteri ihtiyaçlarına göre uyarlandığı moda atölyeleri ve “haute couture” moda tasarımı derslerinin verildiği sınıflara ve kumaş ve aksesuar satış mekanlarına dönüşmüştür.

Büşra Yelboğa projesinde Dünyaca ünlü büyük tek bir mağazanın tüm binayı işletmesi gerektiğini düşünerek projesini ona göre geliştirmiş ve tamamen açık mekânları bir dolaşım ile birbirine bağlamıştır.

Özge Yener laleden esinlenerek CNC metodu ile yer döşemelerinde desen yaratılmasını önermiş, Büşra Yelboğa ise kristal ve parlaklık fikri ile hareket ederek aydınlatma ve yer döşemeleri ve kolonlardaki önerilerle tamamen bambaşka bir atmosfer yakalamaya çalışmıştır. Esra Aydın ise projesinde Osmanlı ve Türk karakterini iç mekân renk ve malzeme seçimlerinde kullanmış, -8.0 m ve -4.0 m kotlarındaki galeri boşluklarının altında önerdiği havuzların yukarıdan bakıldıklarında da mekânı bütünleştiren ve cazibesini arttıran öğeler olarak algılanmasını sağlamıştır.

Binanın gece ve gündüz görünümüleri de çarşığı cazip kılacak öğeler içermelidir görüşü ile pek çok öğrenci binanın dışına dijital renk değişimi yapan led ışıklar konması konusunda birleşmişler ve projelerinde bunları da önermişlerdir. Birkaç öğrenci de iç mekânda A blok giriş katında Cinnah Caddesi tarafı ile bağlantılı kafeler önererek o yönden gelen yaya trafiğine daha cazip bir ortam yaratmayı ve çarşının çevre ile bağlantısını güçlendirmeyi hedeflemiştir.

Muzaffer Mermer adlı öğrenci çarşığı daha çok gençlerin kullanması gerektiğini düşünerek ekstrem sporlar ve onların malzemelerinin satıldığı özelleşmiş bir AVM önermiştir. Çarşıda yaptığı bazı değişikliklerle dağcıların iç mekânda da gösteri ve yarışmalar için kullanacağı bir duvar önermiştir.

Öneriler arasında -8 katında bir kent müzesi kurarak diğer bazı mekanlarda da sanat galerileri önererek Atakule'yi kentin sadece alışveriş edilen bir çarşı değil aynı zamanda kültür sanat faaliyetleri merkezi olması da vardır.

Öğrencilerden sadece Nesibe Kaldırım Atakule'yi çarşı değil bir sosyal merkez olarak kullanma fikrini benimsemiş ve alışverişini sadece 2 katta özel ürün-

lerin satıldığı bir alan olarak çözümlenerek daha çok müzik, el sanatları, ve diğer görsel sanatların eğitimlerinin yapıldığı ve üretimlerinin satıldığı "tasarım merkezi" fikrini benimsemiş ve düzenlemelerini ona göre yapmıştır.

Tasarımın ana fikri saydamlık-şeffaflık ve devamlılık olduğu için çarşının içinde bu fikre uygun olarak Işlay Can da kesintisiz dolaşım önermiş ve bunu önerdiği malzemelerle de güçlendirmiştir.

Bu proje büyüklüğü ve bir sömestr içindeki ikinci proje oluşu ile öğrencilerin çok yoğun olarak çalışmasını gerektirmiş öğrenciler gösterdikleri üstün

performans ile böylesine zor bir projenin üstesinden gelmişlerdir. Öğrenciler bu proje ile her an böyle büyük bir çarşı projesi ile karşılaştıklarında nasıl çalışacakları, nelere dikkat edecekleri, müşterinin neler beklediği, nasıl ilişki kurmaları gerektiği, Dünya ve Türkiye'deki uygulama farklılıkları gibi konularda da ciddi ve gerçekçi tecrübeler kazanmış olmaktadır. Çalışmanın son jürisine katılan Atakule yetkilileri projeler hakkında değerli öğrenci önerilerini değerlendirmişler ve oldukça etkilenmişlerdir. Daha sonra kendilerine talepleri doğrultusunda önemli projelerin dijital kopyaları verilmiştir.

"ÇOK CİDDİ TECRÜBELER KAZANDIK"

Bu proje, hocalarımız tarafından bize yenileme projesi olarak geldi. Popülaritesi biten bir alışveriş merkezini yeniden canlandırmamızı istediler. Birkaç se-

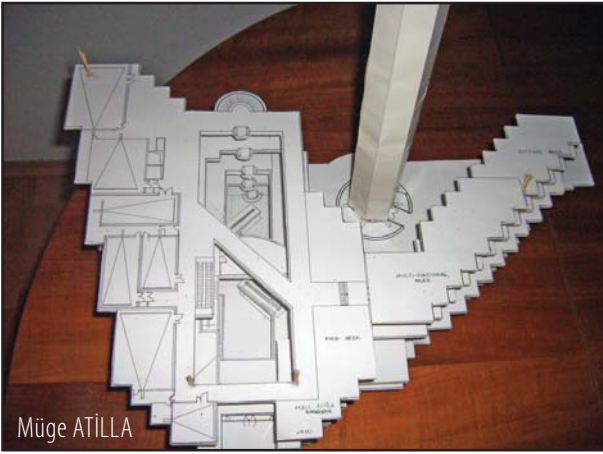
çenek arasından hocalarımız Atakule'yi seçti. Atakule, Ankara'nın simgesi olduğundan orayı yenilemek hem bize hem hocalarımıza doğru ve cazip geldi. Bu, bizim için hem anlam hem alan olarak çok büyük bir proje. Ona nasıl bir dokunuş yaparız, nasıl yenileyebiliriz ve nasıl yeniden canlandırabiliriz sorularının cevaplarını aramaya başladık.

Atakule, mimari açıdan oldukça başarılı bir yapı; ancak kullanım açısından oldukça elverişsiz. Öncelikle bir alışveriş merkezi için küçük bir yapı, günümüzün AVM ihtiyaçlarını kesinlikle karşılamıyor. Bizim hedefimiz, çalışmayan bir sistemi hayata geçirmek

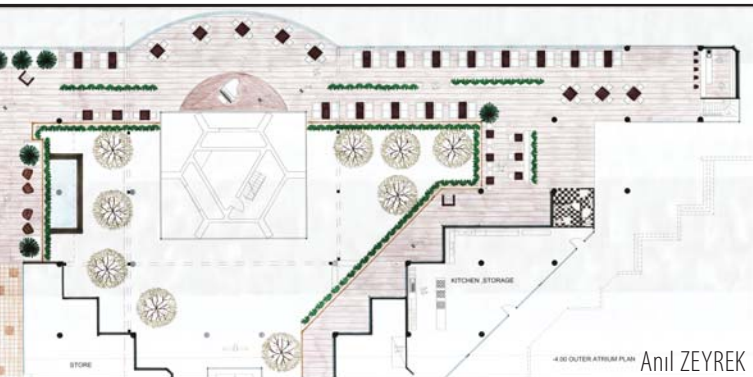
Bora EVGAR

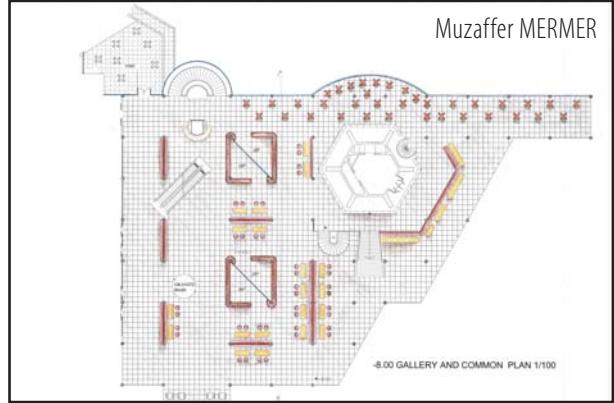
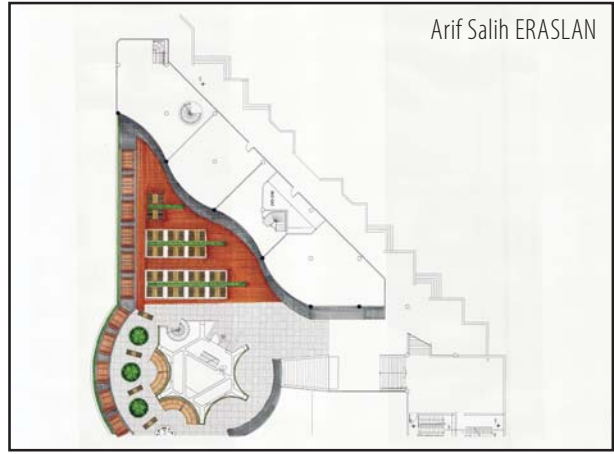
Müge ATILLA

olduğu için bütün bu dezavantajları göz önüne aldık ve toparlamaya çalıştık.

Proje, bize ödev olarak verildiğinde, herkes kafasında bir fikir oluşturdu. Alışveriş merkezi değil de daha başka neler olabilir, diye düşündük. Butik tarzı düşünüldü, içersinde nikâh salonu olduğu için sadece düğün konsepti için düşünüldü, müze olarak tasarlayanlar oldu, moda merkezi ya da sanat galerisi olarak düşünüldü. Atakule'nin yanında bulunan Botanik Parkı'yla ilişki kurmaya çalıştık. Botanik Parkı, çok güzel olduğu halde, Atakule'nin Parktan yeteri kadar yararlanamadığını fark ettik ve Parkı dokusuna zarar vermeden projenin içerisine nasıl katılabileceğimizi düşündük.

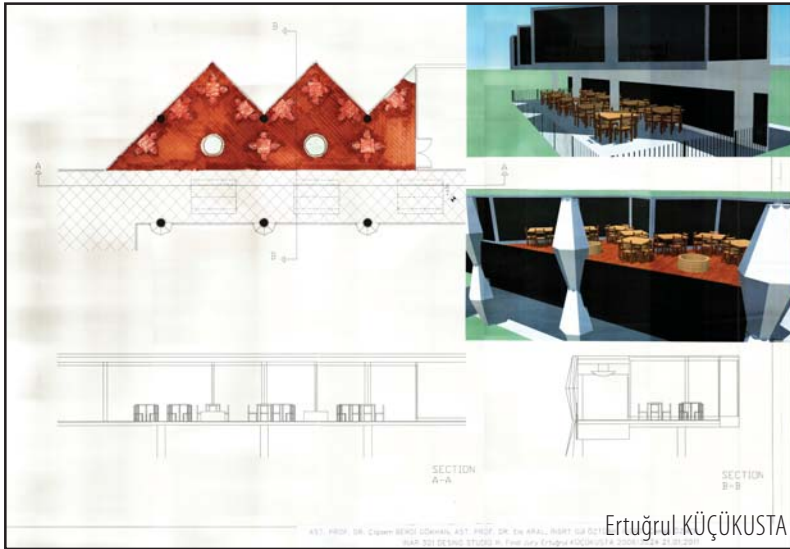
İlk önce alışveriş merkezinde ne olmalı fikrinden yola çıktık. Anket düzenledik. İnsanlara alışveriş merkezlerinin eksilerini ve artılarını sorduk. Daha başka neler yapılabileceğini, neler istediklerini öğrenmeye çalıştık. Projeyi ödev olarak almış yaklaşık 30 kişi, 3 – 4 kişilik gruplara ayırdık ve anketteki soruları hiç tanımadığımız insanlara yönelttik. Hem sürekli gittikleri AVM hem Atakule hakkında görüşler aldık. Atakule'nin sorunlarını, neden müşteri sayısının azaldığını, hep gittikleri alışveriş merkezini neden tercih ettiklerini öğrendik. Aldığımız cevaplar doğrultusunda da tasarım sürecini hayata ge-

çirmeye başladık. Binanın dışına hiç dokunmadan iç alanda neler yapabileceğimizi düşündük, camlarından yer döşemelerine kadar her ayrıntıyı hesap ederek çalıştık.

Tasarım sürecinde Atakule'yi incelediğimizde birçok eksikliği de fark ettik. En başta büyük bir otopark sorunuyla karşılaştık. Var olan otopark hem küçük hem paralı, dolayısıyla insanları çekmek yerine itiyordu. Bunun dışında, oturulup yemek yenecek, sohbet edilecek mekânları yoktu. Dükkanlar gerçekten çok küçüktü ve dükkanların iş yapmamasının en büyük nedenlerinden bir tanesi de buy-

Ertuğrul KÜÇÜKUSTA

Can Arda BAKAR

du. Ayrıca dükkânların depoları yoktu ve bunlar birçok ölü alana sahipti. Dükkânlar küçük tutulmasına rağmen; müşterilerin dolaşma alanları bir hayli geniş tutulmuştu. Atakule'ye çıkan yollarda trafik akışının artık tek yönlü olması da ciddi bir sorun teşkil ediyor. Tuvaletleri hem çok küçük hem mekânın büyüklüğüne göre az sayıda. Örneğin, sinema salonunda sadece iki tuvalet var. Müşteri sayısının neredeyse sifıra düşmesinin bir başka nedeni de Atakule'nin hizmete girdiği zamana nispetle Ankara'da gidilecek mekân sayısının bir hayli artmış olmasıydı.

Nikâh salonu, sinema ve alt kattaki büyük market alışveriş merkezinin artılarından sayılabilir. İnsanları hâlâ Atakule'ye çeken nedenler maalesef sadece bunlar. Kuledeki restoran ve cafelerin de artık olmaması, mekânın neredeyse tüm cazibesinin yitirmesini sağlamış. Binanın içindeki dükkânların sadece %10'u açık. Açık olanların da iş yaptığı pek söylene-

mez. Zaten ünlü mağazaların şubelerinin olmaması da önemli bir eksiklik olarak göze çarpıyor.

Çalışmalarımız sonunda her öğrenci arkadaşımız kendi projesini bitirip sundu. Tüm projelerimizin uygulanabilir düzeyde olduğunu düşünüyoruz. Belki tek bir projenin tamamı değil; ama tüm projelerden kesitler alınarak yeni bir proje oluşturulabilir ve ileride belki de kullanılır. Bunu şimdiden bilmek güç; ancak tüm projelerimizin yetkililere ulaştırıldığını biliyoruz. Birçok projede, şu anda var olan dükkân sayılarını bir hayli azalttık. Daha özellikli bir yer tasarladık. Projelerimiz bittikten sonra, Atakule yetkilileri bizim sunumuza geldi ve projelerimizi dinledi. Burada özellikle Çiğdem Hocamızın ve diğer hocalarımızın katkılarını unutmamak lazım, tıkağımız her yerde bize yardım ettiler. Bizler, bazı noktalarda, çok büyük bir proje ve alan olduğu için, sorunlar yaşadık. Bu sorunları hocalarımızın yardımlarıyla aştık.

Bu proje bize büyük bir alanda çalışma imkânı sağladı. Daha önce de aldığımız büyük projeler vardı; ancak hiç bu kadar büyük bir alanda çalışmamıştık. Daha önce çalıştığımız mekânların hiçbirisi gerçek hayatta yoktu. Biz hayalimizde bir spor salonu ya da otel tasarımı yapıyorduk. İlk defa var olan bir yapı üzerinde çalışma imkânı bulduk. Bu da bizlere çok ciddi bir tecrübe kazandırdı. İki ay boyunca hem birlikte hem tek tek çalışarak çok ciddi bir tecrübe kazandık.

Murathan YAZICIOĞLU

“KALİTENİZ DÜŞTÜĞÜ ANDA MÜŞTERİNİZİ KAYBEDERSİNİZ”

Tike Kavaklıdere`nin sahibi ve işletmecisi Sayın Murathan Yazıcıoğlu ile mekânında yiyecek sektörü ve işletmecilik üzerine bir söyleşi gerçekleştirdik.

• İşletmecilik neden zor?

İşletmecilikten önce hizmetin tanımını yapmak doğru olacaktır. Hizmet, sadece insanların yeme – içme ihtiyaçlarını değil; aynı zamanda sosyo – psikolojik ihtiyaçlarını da gidermek demektir. Gelen misafirlerimizden bazıları eşyle kavga etmiş olabiliyor, patronuna kızmış olabiliyor, keyfini kaçıran bir hadise yaşamış olabiliyor ve bu psikolojiyle kendini tamir etmeye bize gelebiliyor. Bizim yaptığımız yemeğin kat be kat güzelini evde annesi veya eşi yapabilir; ama müşterimizin bizi tercih etmesinin sebebi, eksiksiz bir hizmetle karşılaşma isteği. Bunlardan dolayı işletmecilik zor. Mevzu bahis insansa her iş zor. Bu, sadece işletmecilik manasında değil; bugün bir alışveriş merkezinde de çalışsanız insanla uğraşıyorsunuz. Her insanın tavrı ve yaklaşımı farklı, dolayısıyla herkesi aynı şekilde memnun etmeniz imkânsiz. İnsanı memnun etmek zor olduğu için, kanımca dünyadaki en zor işi yapıyoruz.

Müşteriden önce burada memnun etmemiz gereken 30 adet de personelimiz var. İç memnuniyeti başaramazsanız dış memnuniyeti de sağlayamazsınız. Elimizden geldiği kadar, önce personelimizi memnun etmeye çalışıyoruz; çünkü müşteri geldiğinde, personelin yüzündeki en ufak bir olumsuzluk bile müşteriyi etkiliyor.

Bizim işimiz çok kârlı ve kolay zannediliyor. Sürekli yeni mekânlar açılıyor. Artık herkes bir dünya markasıyla Ankara'ya geliyor. Hal böyle olunca, ortada pasta falan da kalmadı. 9,5 sene önce hizmet vermeye başladığımızda, bizim gibi mekânların sayısı bir elin parmaklarını geçmiyordu; ama şu anda işin içinde olmayanlar bile, 60 – 70 mekânın ismini sayabilir. Müşteri, ilk açılan yerlere genelde rağbet ediyor. Yemeklerini, hizmetini, dekorasyonunu merak ediyor. Bu müşterinin size geri dönmesi bazen iki ayı bulabiliyor. İşte bunlardan dolayı zor iş yapıyoruz.

• **Bazı kesimlerin hizmetten ve kaliteden çok popülerlik için kimi mekânlara gittiğini düşünüyorum, yanılıyor muyum?**

Kesinlikle. Yeni açılan bir mekân dünya markasıysa, herkes orada boy göstermek için söz konusu mekâna gidiyor. Lezzetine ve kalitesine bakmak için o mekâna giden müşteri oranı sadece %10'dur. "Biz de burada boy gösterelim" mantığıyla gidiliyor. Eğer kalite sabitlenebilirse müşteri kaçmıyor ve siz ancak böyle tutunabiliyorsunuz. Bizim de ilk açıldığımızdan bugüne sabit müşteri profilimiz böyle oluştu. Bizim kendini göstermek isteyen müşterimiz elendi ve gerçek kaliteli müşterimiz bizimle artık.

• **Ankara'daki işletmeler İstanbul'u mu taklit etmeye başladı; yoksa Ankara'nın başka bir havası mı var?**

Ankara'da işe başlayıp İstanbul'da şube açan firma sayısı çok az. Bunun örneği Big Chef'dir. Burada güzel bir kalite yakaladı ve birçok şehirde şube açtı. Diğer markaların tümü ya bizim gibi İstanbul'dan Ankara'ya gelmiştir ya da yurt dışından. Tüm bu şubelerin işleyişinde bir fark yok aslında; çünkü siz şube olarak markaya uymak durumundasınız. Ankara'daki en bariz fark hizmette bence. Protokol ağırlıklı bir şehir olduğumuz için, siz hizmeti çok daha kaliteli yapmak durumundasınız. Buranın müşterisi çabuk küsüyor. İstanbul'un müşterisinin çok fazla kalite beklediğini söyleyemem; ama buranın müşterisi, en ufak bir aksaklıkta, sorun çıkartabilir. Kaliteniz düştüğü anda müşterinizi kaybediyorsunuz.

• **Müşteri profilinin özellikle son yıllardaki değişimi için neler söylemek istersiniz?**

Daha önce de dediğim gibi, biz protokol ağırlıklı hizmet veriyoruz. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ya da Dışişleri Bakanlığı'nın iş yemekleri bizim mekânımızda oluyor genellikle. Protokol servisi çok zordur. Genellikle, çok sayıda insanın katıldığı yemekler olduğu için, iyice zorlaşır. Aynı anda, herkesin aynı lezzeti tatması ve herkesin ihtiyacına karşılık verilmesi lazım. Bizim müşteri profilimiz hep aynı olduğu için değişimi gözlemleyemiyor olabiliriz.

İlk başladığımız zamanla bugün arasında sadece hesabı ödeme konusunda farklılık gözlemliyorum.

Eskiden müşterimiz hiç hesabı kontrol etmeden kredi kartıyla ödeme yapardı; ancak bugün, müşterilerimizin çoğu hesabı en ince ayrıntısına kadar inceliyor ve öyle ödeme yapıyor. Bütçe sıkıntısını gözlemlemek mümkün.

• **İşletme olarak yabancı delegasyonlara ve yabancı konuklara da hizmet veriyorsunuz. Müşterilerinizin gözünden Türkiye nasıl görüyor?**

Müşterimizin %70'i yabancı diyebilirim. Türk kültürünü gerçekten çok seviyorlar. Mekânımızda kültürümüzü iyi yansıtabildiğimizi düşünüyorum. Dekorasyonumuzda Osmanlı mimarisi hâkim, ahşap ve bakır ağırlıklı bir mimariye sahip mekânımız. Bahçemiz zaten çok ilgi çekiyor. Burada, konumumuz da çok önemli, yabancıların tercih ettiği otellere yakınlığımız büyük avantaj. Müşteri, Türk yemeklerini seviyor, ülkemizi seviyor ve kesinlikle en sorunsuz müşterilerimiz yabancılar. Ana cadde değil; sokak arasında olmak sanıldığı gibi bir dezavantaj değil. Konumumuz, kaliteli müşteri sayımızı artırıyor; kapı müşterisini azaltıyor. Burayı bilen geliyor.

• **Menünüz çok çeşitli, her türlü kebab servisiniz var. Bir de vejetaryenler için seçenekler sunabiliyorsunuz. Bunun ne gibi avantajları var?**

Dediğiniz gibi, hem kebab sunumu yapıyoruz hem vejetaryen bir menümüz de var. Biz, gelen her müşterinin damak tadına göre hizmet veriyoruz. Müşterimizin özel bir isteği olursa hemen hazırlatabiliyoruz. İsteklere göre sunumlarımızı çeşitlendirebiliyoruz. Açıldığımızdan beri müşteri şikâyet ya da isteklerine göre menümüzü şekillendiriyoruz, müşterilerimizin katkılarını göz ardı etmiyoruz. Kuzu eti tercihinde sadece erkek kuzuları seçiyoruz. Dişi kuzu eti bazen kokabiliyor ve bu da müşterimizin bir reaksiyon vermesine sebep olabiliyor. Balıkesir yöresinden etlerimizi temin ediyoruz. Yerli hayvanların etlerini kullanmak istiyoruz. Et fiyatlarını düşürmek için yurt dışından ithal edilen hayvanları tercih etmiyoruz. İthal hayvanların yurda girmesinden dolayı et fiyatlarında herhangi bir azalma olmadı zaten. Amaç, et fiyatlarını ucuzlaştırmaktı; ama maalesef bu mümkün olmadı. Zaten insanlar da yabancı menşei etleri tercih etmiyor, insanın ben bile tatlarına bakmadım.

• Sigara yasağının tam olarak uygulanamadığından şikâyet ettiğinizi biliyoruz. Peki, alkol tüketimine gelen kısıtlamalar hakkında ne düşünüyorsunuz?

Sigara yasağında biz kanuna uymanın sıkıntısını çekiyoruz. Belki bizim müşterimiz protokol ağırlıklı olmasa biz de sigaraya izin verebiliriz; çünkü bir haksız rekabet var ortada. Şu anda çoğu müşterimizin bizi tercih etmesinin sebebi, sigara yasağına tamamiyle uymamız. İlk başlarda çok tepki aldık eski müşterimizden; ama artık görüyoruz ki sigara içmeyen insanlar bizi daha çok tercih ediyor. Hatta bahçemizi kapatıp sigara içilebilen bir bölüm yaratmayı düşünüyorduk; ama artık vazgeçtik.

Çoğu mekân bu yasağa riayet etmiyor. Ben de bir sigara kullanıcısı olarak açıkçası sigara içiren mekânlarda oturmayı tercih ediyorum. Bu bir tezat; ama maalesef gerçek böyle. Bununla ilgili Sağlık Bakanlığı'nın bir çalışma yaptığını ve ileride denetimleri çok sıklaştıracağını biliyorum. Sigara yasağı tüm ülkedeki mekânlara çok ciddi sekteler vurdu ve müşteri sayımızı oldukça düşürdü, özellikle uygulamanın başladığı ilk sene; ancak şu an durum biraz daha farklı, insanlar yavaş yavaş bu duruma alışmaya başladı ve sigara tüketimi de azaldı.

Dediğim gibi, asıl sorun haksız rekabet, yasayı uyguladığınızdan dolayı ceza görüyorsunuz. Bu durumla ilgili Emniyet Genel Müdürlüğü'ne, Sağlık Bakanlığı'na ve Valilik'e dilekçeler yazdım. Dilekçelerde kendi mekânımın ismini belirttim; ancak sigara yasağına uymayan mekânların isimlerini söylemedim. Acıdır ki bir gün sonra beni denetlemeye geldiler. Daha sonra *Sabah Gazetesi*'nin Ankara ekinde bu açıklamam çok küçük bir yerde geçti ve ertesi gün yine denetlemeyle karşılaştım. Bu röportaj yayımlandıktan sonra tahmin ediyorum yine gelirler.

Alkol tüketimiyle ilgili sıkıntıları gazetelerden okuduk, televizyonlardan seyrettik. Park Caddesi'nde gerçekleşen olaydan hepimiz haberdarız. Henüz bize yansımış bir durum olmamakla beraber, sadece reklama yönelik kısıtlamalar söz konusu. Eskiden alkol firmalarından bazı promosyonlar alıyorduk, artık bunlar durdu. Denetleyenler zaten mekânların ne olduğunu bilerek denetliyor. Denetleyenler bize bir sıkıntı yaşatmadı; ama genel anlamda baktığınız zaman, özgürlük manasında, kesinlikle sıkıntılı bir durum.

• Müşterileriniz arasındaki üniversite öğrencileri hakkındaki gözlemlerinizi neler?

Öncelikle, gençler burayı, diğer mekânlara göre, çok fazla tercih etmiyor. Bizi tercih eden gençler de kendilerini bilen insanlar. 9,5 senede, alkollü bir mekân olmamıza rağmen, hiç olay çıkmamıştır. Gençleri gördüğümde mutlu olurum. Yaşım 27; ama 30 – 35 gösterdiğimi söylüyorlar. Buraya gelen müşterilerden inanin çok etkileniyorsunuz, dolayısıyla mekânda gençleri ya da yaşitlarını gördüğümde mutlu oluyorum; çünkü bizim müşterimizin yaş ortalaması yüksek.

• Son olarak bize kendinizi tanıtır mısınız?

1984 doğumluyum. 23 yaşına kadar Trabzon'da kaldım. Karadeniz Teknik Üniversitesi İşletme Bölümü mezunuyum. Daha sonra mekânın başına geçtim. Burası bir aile şirketi, yönetimini ailem bana devretti ve aktif olarak uğraşıyorum. Bizim sektör çok eğlenceli, çok aktif bir sektör. Binlerce insanla tanışma ve keyifli vakit geçirme imkânınız oluyor; ancak dediğim gibi, sıkıntıları da mevcut. Saat kavramınız hiç yok, dolayısıyla düzenli bir aile hayatınız da yok.

Çayyolu semtine başka bir konseptle bir restoran düşüncemiz var. Projelerimiz çizildi; ancak yavaş ve sindirerek hareket etmek istiyoruz. Bu yaz değil; ama bir dahaki yaz aylarında sanıyorum faaliyete geçmiş olacak. Kendi enerjisini kendi üreten bir fırın düşünüyoruz, tüm dünyadaki mutfakların ekmeklerini yapmayı planlıyoruz. Bununla birlikte tüm Türkiye'de üretilen ekmeklerden yapacağız. Bunların dışında Ostim Organize Sanayi Bölgesi'nde cam balkon üreten bir firmamız daha var.

Tike, bizim görüntümüz ve amiral gemimiz.

GİRİŞİMCİLİK VE İNOVASYON TOPLULUĞU (ENTREPRENEURSHIP AND INNOVATION CLUB-EIC)

Son yıllarda, dünyada olduğu gibi Türkiye’de de girişimcilik giderek önem kazanmıştır. Türkiye’de girişimciliğin tarihi, uzun ve renkli olmasa da iş görme anlayışındaki değişimler, kamu sektöründeki daralma, ulusal ve uluslararası ekonomik gelişmeler günümüzde girişimciliğe yönelik farklı bir bakış açısının doğmasına yol açmıştır. Bugün Türkiye’de girişimci niteliğindeki insanların sayısı az olmakla birlikte, üniversite öğrencilerinin gerekli girişimci niteliklere sahip olmadığı gözlenmektedir. Potansiyel girişimcileri tespit etmek ve onları yönlendirmek açısından üniversite öğrencilerine gerekli eğitimlerin verilmesi gereklidir.

Küreselleşen dünyada baş döndürücü bir hızla ilerleme kaydeden teknoloji ile acımasızca hüküm süren rekabet ortamına uyum gösterebilmek ve avantajlı bir şekilde ayakta durabilmek, ekonomik gelişmişliğin derecesine bağlıdır. Ekonomileri ayakta tutan dinamik unsurlar ise toplumun sahip olduğu **GİRİŞİMCİLERDİR**. Fırsat ve yenilik kovalayan, yakaladıklarında ilgili riskleri de hesap ederek faaliyete geçen dinamik bireyler bir toplumda ne kadar fazla ise toplumun gelişmişlik seviyesi de o kadar yüksektir. Ekonomide girişimci bireyin varlığı, insan bedenindeki kan varlığına benzer. Kan yetersizliği durumunda, insan bedeni nasıl hastalıklara karşı dirençsiz ve zayıf oluyorsa, girişimci birey eksikliği olan bir ekonomi de aynı şekilde, di-

rençsiz ve krizlere açık olur. Bu açıdan, girişimci eksikliği, bir ülke ekonomisi adına var olan temel sorunlardan biridir.

Günümüz kalkınma teorileri, girişimciliğin teşvikini en önemli müdahalelerden biri olarak göstermektedir. Teşvik politikası, en temel ve genel politikalardan biridir ve girişimcilik kültürünün oluşmasında önemli bir yer teşkil etmektedir. Teşvik politikaları, bireylerde girişimcilik farkındalığını yaratarak bireylerin düşünce kalıplarını değiştirmeye çalışan bir kavramdır. Teşvikler, bireyleri girişimsel davranışlara yönlendirmek ve örnek model gibi girişimleri tanıtmak yani girişimcilik alanında farkındalık yaratmayı içermektedir.

Girişimcilik eğitimi, girişimciliğin teşvik edilmesi ve girişimcilik kültürünün gelişmesi açısından çok önemli olan en temel politikalardan biridir. Yapı-

lan çeşitli araştırmalara göre, girişimcilik eğitimiyle bireylerin girişimciliğin farkına varmaları sağlanarak girişimsel davranış göstermeleri sağlanmaktadır. Ayrıca girişimcilik programlarıyla girişimsel davranışlar arasında pozitif bir ilişkinin bulunduğu ve girişimcilik kurslarının girişimciliği bireylerin bir meslek seçimi olarak farkına varmalarını sağladığını göstermektedir. Girişimcilik kursları ve bu kurslara katılım giderek artmaktadır (Gorman vd.,1997). Doğal olarak bununla beraber, toplumlarının kültürel düzeylerinin de girişimciliği destekleyen boyutlarda olması gerekir. Türkiye’de böyle bir ortam maalesef çok zayıf kalmıştır. Özellikle çocukluk döneminde “devlet memuru olma, bir başkasının yanında çalışma, güvenceli iş bulma” düşünceleri kişiye empoze edilir. Bu dönemde “Büyüyünce ne olacaksınız?” sorusuna ise “öğretmen, doktor” en çok verilen cevaplar içerisinde. Çocukken, en geniş hayal dünyasına sahip olmasına rağmen, hiçbir çocuk “Ben patron olacağım.” demez. Üniversiteyi bitirme döneminde ise “Okul bitince ne yapacaksınız?” sorusuna gençler “Kamuda çalışacağım, bir şirkette çalışacağım, üniversitede çalışacağım” der; ama birçoğu yine “Kendi işimde çalışacağım” yanıtını vermez. Girişimcilik kültürünün eksikliği nedeniyle birçok kimse başkalarının yanında çalışmayı hayal etmektedir. Peki, “Biz bu durumu tersine çeviremez miyiz, öğrencilerin hayallerine kendi şirketlerini eklemelerini sağlayamaz mıyız?” dedik, kolları sıvadık ve işe koyulduk.

Girişimcilik ve İnovasyon Topluluğu olarak KOSGEB in Girişimcilik Destek Programı’nı okulumuzda tanıttık. Bu programın amacı; öğrencilerin kariyer planlaması yaptığı bir dönemde, alışılmadık alternatifler dışında, girişimciliği önlerine bir seçenek olarak sunarak üniversiteli gençleri girişimciliğe yani kendi işini kurmaya yöneltmek, üniversitelerde girişimcilik kültürünün yaygınlaşmasını sağlamaktır. Programın en önemli özelliği, kişilerin iş fikrinin belirlenmesi ile başlayan iş kurma sürecini adım adım öğrenecekleri ve yaşayabilecekleri bir program olmasıdır. Öğrenciler bu program ile eğitim hayatlarındaki en iyi ve gerçekçi uygulamayı yaşama şansını bulmaktadır. Program açılış konuşmasını, aynı zamanda topluluk danışmanımız olan, Rektör Yardımcımız Prof. Dr. Alâeddin Tileylioğlu yaptı. Gördüğü tablodan memnun olan Sayın Tileylioğlu, geçen seneye göre katılımcı sayısının fazla olmasını, girişimci sayısının artmasında umut

vaat edici olarak yorumladı. Daha sonra KOSGEB KOBİ Uzmanı Dr. Deniz Timurçin, bizlere KOSGEB’i anlatarak kısaca diğer desteklerden bahsetti. Okulumuzun öğrencilerinin faydalanacağı Girişimcilik Destek Programı’nın altında yer alan ve sertifikasını alıp işyerini kuracak olan arkadaşlarımızın faydalanacağı Yeni Girişimci Desteği’ni detaylarıyla anlattı. Bize eğitimi verecek olan Akdan Danışmanlık LTD’nin ortaklarından Nilüfer Ariak da yaptığı konuşmada, uygulamalı girişimcilik eğitiminin içeriğinden bahsetti. Bize

öğrencilerden beklentilerini, süreç boyunca nasıl ilerleneceğini anlattı. Dolu dolu geçen etkinlik boyunca konuşmacılarımız soru yağmuruna tutuldu; fakat bu eğitim programına 3. sınıf öğrencilerinin katılamayacağı, sadece 4. sınıf, yüksek lisans ve doktora programı öğrencilerine açık olduğu belirtilmişti. Girişimcilik ve İnovasyon Topluluğu olarak bu duruma itiraz ettik ve KOSGEB OSTİM Müdürü Mustafa Tezyetiş ile görüştük. Topluluğumuzu temsilen Topluluk Başkanı olarak şahsım, Topluluk Başkan Yardımcısı Recep Bayram ve Üye Ahmet Sakınç’ın katıldığı söz konusu görüşmede Sayın Tezyetiş, 3. sınıflara da sınıf açılacağına sözünü verdi. Üstelik 30 kişilik kontenjan sayısının 60 kişiye çıkarılmasını da bu görüşme aracılığıyla sağladık. Yaptığımız başarılı görüşme sonucunda girişimci arkadaşlarımıza söz konusu desteğin yollarını açtık. Biz Girişimcilik ve İnovasyon Topluluğu olarak her zaman sizlere destek olacağız, lütfen sizler de **HAYALLERİNİZE KENDİ İŞ YERİNİZİ EKLEYİN.**

KAYNAKÇA

GORMAN, G., D. HANLON ve K. WAYNE, (1997), “Some research perspectives on entrepreneurship education, enterprise education and education for small business management”, **International Small Business Journal**, C.15, S.3.

ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ TÜRK HALK MÜZİĞİ TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Türk Halk Müziği Topluluğu (ÇTHMT), Kültür Hizmetleri Müdürlüğü'ne bağlı olarak sosyal ve kültürel alanda hizmet vermek üzere Rektörlük onayı ile Ocak 2011 tarihinde kurulmuş olup ilk etkinliğini 18 Mart 2011'de Üniversitemizin Konferans Salonu'nda gerçekleştirmiştir.

Türk ulusunun bağımsızlık mücadelesinin anlatıldığı "ANADOLU DESTANI" adlı etkinlikte, topluluğun kendi bünyesinde yer alan halk sazları grubunun eşliğinde, solist ve koristler tarafından halk türküleri okunmuş, şiir grubunun yorumlarıyla vatan sevgisi ve milli mücadeleyi konu alan şiirler sunulmuş ve Ankara Seymenleri'nin muhteşem oyunları ile tam bir görsel şölen sergilenmiştir.

Açılış Rektörümüz Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç tarafından yapılan, ressam Feyhan Bayık'a ait "Seramik Atatürk Resimleri" başlıklı sergi ile başlayan "ANADOLU DESTANI" adlı etkinliğimiz konusunu; dünya coğrafyasının en güzel, en bereketli topraklarını ele geçirmek, bu toprakların doğal zenginliklerine sahip olmak isteyen emperyal

güçlere karşı yine bu topraklarda yaşayan topluluk, uygarlık ve ulusların başlattığı mücadeleden ve karşı duruştan almaktadır. Bereketli topraklara sahip olan ve birçok kadim uygarlığın geçiş yolları üzerinde bulunan Anadolu, tarihinin her döneminde çeşitli işgal ve savaşların etkisi altında kalmıştır. Truva, Hitit, Frigya, Lidya, Urartu, İyon ve son olarak da Osmanlı İmparatorluğu Anadolu'da yazılan bu destanın hem yaratıcısı hem kahramanı olmuştur. "ANADOLU DESTANI" başlıklı etkinliğimiz, işte bu mücadelenin son 100 yıllık öyküsünü şiirler, türküler ve oyunlarla dile getiren bir gösteri niteliğiyle başta Çankaya Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı Sıtkı Alp ve Üniversite Yöneticileri olmak üzere tüm izleyenlerin yoğun ilgi, sevgi ve beğenisini kazanmıştır.

Topluluğumuz, 2008 yılında bir grup "türkölü yürek" tarafından, sadece birlikte türkü çalmak ve söylemek amacıyla Üniversitemizin dışında kurulmuş; 2010 yılında Ankara Kulübü Derneği bünyesinde çeşitli konser ve etkinlikler gerçekleştirmiş ve 2011 Ocak ayından itibaren de Çankaya Üniversitesi'nde çalışmalarını sürdürmeye başlamıştır. Şef Serdar Yasun'un yönetiminde-

ki topluluk; halk sazları grubu, solist ve koristler ile birlikte şiir grubunun da içinde yer aldığı 60 kişilik bir mevcutla faaliyetlerini sürdürmektedir.

Çankaya Üniversitesi Türk Halk Müziği Topluluğu'nun misyonu; Çankaya Üniversitesi akademik, idari personeli, mezun öğrencileri ile topluluk üyelerine ve etkinliklere katılan izleyicilere Türk halk müziği eserlerini sevdirmek, böylece kişisel gelişime katkıda bulunmak ve topluma hizmet etmek, Çankaya Üniversitesi'ni kültürel alanda temsil etmektir. Topluluğumuzun vizyonu ise Atatürk ilkeleri doğrultusunda, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesini özümsemiş, Türk ulusunun varlığı ve bölünmez bütünlüğü

ile kültürel değerlerine sahip çıkan, kültürel değerlerimizin özellikle gençlerimize ve toplumun her kesimine sevdirilip yaygınlaştırılarak gelecek kuşaklara aktarılmasına hizmet eden, Anadolu kültür çeşitliliğinin, birliktelik şeklinde tanımladığımız zenginliği oluşturduğunu düşünen ve bu düşünceden hareketle yurdumuzun her köşesinden halk türkülerini araştırıp şiir ve dramatik metinler ve halk oyunları ile zenginleştirerek icra eden, Çankaya Üniversitesi adına gerçekleştireceği etkinliklerle toplumun sevgi, ilgi ve beğenisini kazanan bir topluluk olmaktadır.

Çankaya Üniversitesi Türk Halk Müziği Topluluğu, 18 Mayıs 2011'de temasını aşk, seveda, yaşam, doğa sevgisi ve bahar coşkusunun oluşturacağı "BAHAR ve GENÇLİK KONSERİ" adlı etkinliğinin hazırlık çalışmalarını sürdürmektedir. Topluluğumuz, sahip olduğu misyona bağlı kalarak Üniversitemiz akademik, idari personeli, mezun ve mevcut öğrencileriyle birlikte türkü söylemek, onları aralarında görmek ve beraber olmanın heyecan ve mutluluğunu paylaşmak istemektedir.

Yeni etkinliklerde yeni türkülerle buluşmak üzere...

Mehmet ARINCI
Çankaya Üniversitesi

Kariyer Yönlendirme ve Geliştirme Merkezi Müdürü
Uluslararası Ticaret ve Finansman Yüksek Lisans 2008 Mezunu

“EN BÜYÜK DEĞİL; EN İYİ OLMAK İSTİYORUZ”

Çankaya Üniversitesi Kariyer Yönlendirme ve Geliştirme Merkezi Müdürü ve 2008 Uluslararası Ticaret ve Finansman Yüksek Lisansı Programı Mezunu Mehmet Arıncı ile kendisi ve Kariyer Birimi hakkında bir söyleşi gerçekleştirdik.

• Sayın Arıncı öncelikle bize kendinizden bahseder misiniz?

1976 yılında Ankara’da doğmuşum. İlk, orta ve lise eğitimimi Ankara Yükseliş Koleji’nde tamamladıktan sonra, Bilkent Üniversitesi’nde muhasebe eğitimi gördüm. Ardından da Anadolu Üniversitesi İşletme Bölümü’nde eğitimimi tamamladım. Yüksek lisans eğitimimi Çankaya Üniversitesi’nde, uluslararası ticaret ve finansman üzerine yaptım.

• Çankaya Üniversitesi’nde nasıl çalışmaya başladınız?

Çankaya Üniversitesi’nde 2005 yılında çalışmaya başladım. Bir gazete ilanıyla şu an çalıştığım pozisyondan farklı bir pozisyona başvurmuştum; ancak sonrasında almış olduğum eğitim nedeniyle, Üniversitemizin Bütçe ve Mali İşler Daire Başkanlığı’nda göreve başladım. Daha sonra yüksek lisansımı da bitirerek 2008 yılında Üniversitemizde yeni kuru-

lan Kariyer Yönlendirme ve Geliştirme Birimi’nin sorumluluğunu üstlendim. Birimimizin kuruluş aşamasından bugüne kadar çalışıyorum. Çankaya Üniversitesi’nde çalışmak üzere başvurmadaki en büyük etkenin ailem olduğunu düşünüyorum.

Kırk yılını Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesine adanmış bir hekim olan Prof. Dr. Kaplan Arıncı’nın oğlu olmak, annemin Gazi Üniversitesi’nde aynı şekilde öğretim görevlisi olması, ablamın Mersin Üniversitesi’nde, kuzenimin İstanbul Üniversitesi’nde öğretim üyesi olması, benim de Çankaya Üniversitesi’nde çalışmayı seçmemde etkili olmuştur, diye düşünüyorum.

• Çankaya Üniversitesi’nde yüksek lisans yapmaya ve alanınıza nasıl karar verdiniz?

Günümüzde alınan lisans eğitiminin bazı dallarda yüksek lisansla geliştirilmesinin faydalı olacağını düşünüyorum. Spesifik bir alanda bireyler kendi-

lerini biraz daha geliştirmeli kanaatindeyim. 2005 yılında göreve başladığımda yüksek lisans yapmak planlarım arasında vardı; ancak netleştirmemiştim, Üniversitemizde yüksek lisans yapmamın kişisel ve kariyer gelişimime olumlu etkileri olacağını biliyordum. Türkiye’de sayılı üniversitede bulunan uluslararası ticaret ve finansman programında yüksek lisans yaparak farklılık yaratacağımı düşünerek başvururdum. Şu anda iyi ki yapmışım, diyorum. Daha önce bir dış ticaret eğitimi almıştım ve bu konular zaten benim için ilgi çekiciydi. Geleceği olan ve dünyada her zaman geçerli olan bu dalda kendimi yüksek lisansla pekiştirmem, daha önce de dediğim gibi, bireysel gelişimim ve vizyon sahibi olmak adına benim için çok iyi oldu.

• Çankaya Üniversitesi’nde hem çalışıp hem yüksek lisans yapmanın iyi ve zor yanları nelerdi?

Üniversitemizde benden önceki idari personeller arasında yüksek lisans yapan kimse yoktu. Ben bu anlamda ilk mezun olan kişiyim, diyebilirim. Çalışırken yüksek lisans yapmanın zorlukları da var kolaylıkları da. 17.00’de mesai bitiyordu, 18.30’da dersler başlıyordu ve bu, gece 21.30’a kadar devam ediyordu. Bu durum biraz zorlayıcı olabiliyordu. Bunun dışında sınavların olduğu dönemde, mesaimi aksatmamak adına, mesai dışındaki zamanlarımı ağırlıklı olarak ders çalışarak geçirmek durumunda kalıyordum. Bu da bir başka zorluktu denebilir; ama biliyorsunuz, zorluklar olmadan hayatta herhangi bir kazanç olmuyor. İyi yanlarına gelecek olursak, bildiğim ve tanıdığım bir kurum içerisindeydim, gerçi ders aldığım hocaların bazıları benim burada çalıştığımı bile bilmezlerdi; ama kendi kurumumda eğitim almak keyifliydi. Derslere gitmek için bir zaman kaybı yaşamamam da ayrı bir avantajdı. Çankaya Üniversitesi’nde öğrenci olarak da bulunmuş olmamın kurumuma olan aidiyet duygumu da artırdığı kanaatindeyim.

• Çalıştığınız birim değişerek yeni kurulan Kariyer Merkezi’nde çalışmaya başladınız. Kariyer Yönlendirme ve Geliştirme Merkezi’nin kuruluşu ve gelişimi hakkında bilgi verir misiniz?

2008 Ekim’inde Genel Sekreterliğimize bağlı olarak, Üniversitemizde bu birimin daha aktif hale getirilmesi gerekliliği düşünüldü. Yönetimimiz bu iş için beni uygun gördü. İlk gününden itibaren yeniden yapılanmasının içinde sorumluluk aldım. Birimimiz daha önce Kültür Hizmetleri Müdürlüğü’nün bünyesinde bulunan bir alt birimdi. Bu yıldan itibaren yeniden yapılandırılarak aktif hale getirildi. Birim kurulurken ben ve başka bir arkadaşımız birimde görevlendirildik, daha sonra o arkadaşımız ayrıldı ve yine Üniversitemizden mezun olan Derya Antaş ile çalışmaya başladık. Ardından aramıza katılan Lütfi Yenil arkadaşımızla da beraber, bir ekip halinde, işlerimizi çok daha verimli ve geliştirerek devam ettiriyoruz.

• Kariyer Yönlendirme Merkezi olarak faaliyetlerinizden bahsedebilir misiniz?

Birimimiz kurulduğunda elbette bir yönergemiz vardı; ama hali hazırda yapılan ciddi bir çalışma yoktu. Biz işe Türkiye ve dünyadaki diğer üniversitelerde var olan kariyer birimlerini inceleyerek başladık. Ne yaptıklarını, neler planladıklarını bunların Üniversitemize nasıl uyarlanabileceğini düşünmeye başladık. Kariyer Birimi olarak, Üniversitemiz öğrencilerinin iş hayatına hazırlanmalarını, karşılaşılabilecek sorunlarla baş edebilecek duruma gelmelerini sağlamaya çalışıyoruz. Bunlar içinde çeşitli seminer, toplantı ve organizasyonlar gerçekleştiriyoruz. Uygulamalı çalışmalar yapıyoruz. İş hayatında iyi yerlere gelmiş insanları davet ederek öğrencilerimizin onların hayat hikâyelerinden dersler çıkarmalarını, o insanların tecrübelerinden kendilerine bir yol haritası çizmelerini sağlamaya çalışıyoruz. Halen okuyan öğrencilerimizin, kendi mezunlarımızın tecrübelerinden faydalanmalarının da öneminin büyük olduğu kanısındayım.

Benim şimdiye kadar diğer üniversitelerde şahit olmadığım kapsamda bir Kariyer Rehberi hazırlıyoruz. Üniversitemiz öğrencilerine, iş arama süreci, iş elde etme aşamaları, özgeçmiş hazırlama ve mülakat teknikleri hakkında bilgiler veriyor, yön gösteriyoruz. Önümüzdeki dönemden başlayarak bölüm

bazında çalışmalar yapmak da planlarımızın arasındadır. Bazı çalışmalar yapmak da planlarımızın arasındadır.

Bunların dışında benim çok mutlu olduğum bazı gelişmeler de yaşıyoruz. Nispeten yeni kurulan bir birim olmamıza rağmen, diğer üniversiteleri ve iş çevrelerini ziyaretlerimizde onların etkinliklerimizden haberdar olduklarını görüyoruz ve bu bize gurur veriyor. Demek ki etkinliklerimiz ses getiriyor. Bu durum hem Üniversitemizin tanınırlığını artırıyor hem yaptığımız işlerin ne kadar doğru olduğunu gösteriyor. Belki bazı üniversitelerdeki kariyer birimlerinde bizimkinden daha fazla insan çalışıyor, belki kimi imkânları bizimkilerden daha üst seviyede; ama Eski Garanti Bankası CEO'su Sayın Akin Öngör'ün, Bankası için zamanında düşündüğü ve söylediği gibi, bizim de kendi adımıza en büyük kariyer merkezi olmak değil; en iyi kariyer merkezi olmak, gibi bir hedefimiz var. Bunu da yavaş yavaş başarabildiğimizi düşünüyorum.

Kişisel olarak, bir kuruluşun, kurumun ve hatta birimin kurulmasında, gelişiminde ekip çalışmasının çok önemli olduğunu düşünüyorum. Başarılı olmuş kurum ve kuruluşlara bakarsak hepsinde ekip çalışması ön plandadır. Yönetici konumunda bir insanın iyi bir ekibi olmazsa yapabilecekleri sınırlıdır.

• Kariyer Yönlendirme Merkezi'nde bir gününüz nasıl geçiyor?

Öncelikle, haftalık değerlendirme toplantıları yapıyoruz. Yapacağımız ya da yapmayı planladığımız etkinliklerle ilgili görüşlerimizi paylaşıyoruz, kurumsal firmalarla ilgili ne gibi işbirlikleri içinde olabileceğimize dair beyin fırtınası yapıyoruz. Bunun dışında, web sitemizin yenilenmesiyle ilgili çalışmalarımız oluyor. Bu sene yeniden hazırladığımız *Kariyer Rehberimize* gelişen şartlar doğrultusunda ekleme ya da çıkarmalar yapıyoruz. İş dünyasındaki bazı isimlerle ve devlet kademeleriyle görüşmelerimiz oluyor ya da diğer üniversitelerin kariyer birimleri ile irtibat halinde olmaya çalışıyoruz. Bunun yanı sıra, Üniversitemizde faaliyet gösteren diğer birimlerimiz ve birim yöneticilerimizle de irtibat halindeyiz. Birçok birimle ya ortak proje yürütüyoruz ya onların çalışmalarına destek vermeye çalışıp uyum içerisinde bu çalışmalarını devam ettiriyoruz. Daha önce de söylediğim gibi, her şey ekip çalışmasına gelip dayanıyor. Biz, birim olarak, bir ekip olmamızın yanı sıra Üniversitemizdeki diğer birimlerle de bir ekibiz. Bunun yanı sıra, ben artık gün-

müde başarının anahtarının "işkolik" olmak değil; işe kendini adanmış olmak olduğunu düşünüyorum.

Burada yeri gelmişken ziyaretlerimizden de bahsetmek isterim. Ziyaret edeceğimiz firmaların özellikle kurumsal kimliklerinin güçlü olmasına bakıyoruz. İleride öğrencilerimize istihdam sağlayabilecek firmalarla görüşmeyi tercih ediyoruz.

• Öğrenci topluluklarıyla, özellikle Liderlik ve Kariyer Topluluğu'yla yoğun olarak çalışıyorsunuz. Bize bu çalışmalar hakkında bilgi verir misiniz?

Kurulduğumuz günden beri LİVKA (Liderlik ve Kariyer Topluluğu) bize çok yardımcı oluyor. LİVKA ile ortak birçok çalışma yürüttük ve yürütmeye de devam ediyoruz. Topluluktaki arkadaşlarımızın hepsi çok girişken, yetenekli, istekli ve aktif öğrenciler. İleride hepsinin çok başarılı olacağına ve iyi yerlere geleceğine eminim. Bize, özellikle her sene Mayıs aylarında düzenlediğimiz Kariyer Platformu Etkinliği'nde çok yardımcı oluyorlar. Her hafta toplanıp onlardan geri bildirimler alıyoruz. LİVKA öğrencileri, sürekli bizimle irtibat halinde, tıkanırları yerlerde bizden yardım istiyor. Kimlerle nasıl iletişime geçeceklerini, kimlerle nasıl yazışmalar yapacaklarını öğreniyorlar. Öğrenci gözünden bakabil-

dikleri için olaylara, onların fikirlerine önem vererek hangi kişi ve kurumlarla organizasyonlar yapmamız gerektiğini belirliyoruz. Bütün öğrenci arkadaşlarımızla ilişkilerimiz verimli şekilde devam ediyor. Bunun yanı sıra, çeşitli kurumlara ziyaretlere gidiyorlar. Bu da onların iş hayatlarına adaptasyonlarını kolaylaştırıyor.

Gelişen dünyada "vizyon" kavramı çok önemli. Vizyon sahibi olmak maalesef ki herkeste bulunan bir meziyet değil. Bu etkinliklerde görev alan arkadaşlarımızın vizyonları genişliyor ve onlar geleceğe daha fazla umutla bakabiliyor; çünkü günümüzde vizyon sahibi olmak çok önemli. Öğrencilerimizin gerek sosyalleşmeleri gerekse iş hayatına hazır olmaları açısından bu tür organizasyonlar içinde olması çok faydalı görüşümdedir.

Günümüzde hangi bölümü hangi puanla bitirdiğiniz çok belirleyici olamayabiliyor. Öğrencilik hayatınızda ne kadar aktif olduğunuz, yer aldığınız etkinlikler ve ne kadar sosyalleşebildiğiniz önemli oluyor. Dünya çapındaki firmalar, yaptıkları mülakatlarda, kişinin farkındalıkları ve dünyaya bakış açısını öğrenmeye çalışıyor.

Üniversitemiz, OSTİM, KOSGEB, DPT, DTM ve başka birçok kurum ile ciddi çalışmalar yürütüyor. Bu sayede öğrencilerimiz sahaya inme, iş hayatının içinde bu dünyayı tanıma fırsatı yakalıyor. Böylelikle iş hayatına daha erken ve kolay şekilde adapte olabiliyorlar. Bildiğiniz gibi Kümeleşme Projemizde de öğrencilerimiz, OSTİM'deki firmaların gerçek hayattaki gerçek sorunlarına, hocalarımızla bir-

likte çözüm üretiyor. Bu çalışmalar, hem Üniversitemizin sorumluluğunu yerine getirmesini sağlıyor hem öğrencilerimizin geleceği için onlara tecrübe ve avantaj olarak geri dönüyor. Çankaya Üniversitesi'nde aldıkları kaliteli eğitimin üzerine katıldıkları programlar, projeler ve saha tecrübeleri de fark yaratmalarında kilit rol oynayacaktır.

• Son olarak Çankaya Üniversitesi'ni, öğrencisi de olmuş bir personelinin perspektifinden bize nasıl anlatabilirsiniz?

Kuruluş tarihi yakın olmasına rağmen, çok önemli çalışmalarla ismini ülkemizin en önemli üniversiteleri arasına yazdırmış bir kurumun personeli ve geçmişte öğrencisi olmaktan büyük mutluluk duyuyorum. Kaliteli kadromuzla ve yönetimimizle çok önemli çalışmalar yapıyoruz. Yaz aylarında taşınacağımız yeni kampusumuzun bizlere ve Üniversiteye çok şey katacağını düşünüyorum. Benim perspektifimden, Üniversitemizin kendisini sürekli geliştirdiğini, sahip olduğu misyon ve vizyona yeni ve olumlu şeyler kattığını söyleyebilirim.

Ziyaretlerimiz esnasında, Üniversitemiz hakkında duyduğum olumlu görüşler beni daha da mutlu ediyor. Kurumun içine dâhil olduktan sonra, ne kadar kurumsal ve vizyon sahibi bir üniversite olduğunu gördüm. Aslına bakarsanız daha önce de sözünü ettiğim vizyon sahibi olabilmekle ilgili en güzel örnek Mütevelli Heyetimizin Değerli Başkanı Sıtkı Alp'tir. Bu konuda, başta Sayın Sıtkı Alp olmak üzere tüm Alp Ailesi'nin çok önemli bir örnek olduğunu düşünüyorum.

Her geçen gün bize danışan öğrenci arkadaşlarımızın sayısının artması ve bizim yol göstermelerimiz olan inançları birimimizin ne kadar işlevsel olduğunun da bir göstergesidir. Mezun olmuş arkadaşlarımızdan da "keşke bizim zamanımızda da böyle bir birim olsaydı" serzenişlerini duymak, yine birimimizin misyonunu yerine getirdiğini gösteriyor.

Bunun yanında birimimizin Çankaya Üniversitesi'ne bir aidiyet kazandırdığını düşündüğüm ve üyesi olduğum Mezunlar Derneğimizin çalışmalarının ne kadar olumlu olduğunu görüyorum. Derneğimizin, mezunlarımızı bir arada tutmak ve aile ortamı yaratmaya yönelik çabalarının ilerde daha da anlam kazanacağını düşünüyor ve mutlu oluyorum. Mezunlarımızın da katılımıyla Çankaya Üniversitesi ailesinin her geçen gün büyüyerek gelişeceğini düşünüyorum.

Uzman Efe ÇİFTÇİ
Çankaya Üniversitesi
Bilgisayar Mühendisliği 2008 Mezunu,
Yüksek Lisans Öğrencisi

“BİLİŞİM SEKTÖRÜ, HIÇ TARTIŞMASIZ, KENDİNİ EN HIZLI VE EN ÇOK YENİLEYEN SEKTÖRLER ARASINDA YER ALIYOR”

Çankaya Üniversitesi 2008 Mezunu ve Üniversitemiz Bilgisayar Mühendisliği Bölümü’nde çalışan Uzman Efe Çiftçi ile bir söyleşi gerçekleştirdik.

• Sayın Çiftçi öncelikle bize kendinizden bahseder misiniz?

1986 Samsun doğumluyum. Ortaokul ve liseyi Samsun Anadolu Lisesi’nde okudum. Ülkemizde 8 yıllık zorunlu eğitim uygulanmaya başlamadan önce 7 yıl kolej ruhunu yaşayan son neslin arasında yer alıyorum. 2004 yılında Çankaya Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü’nü kazanarak Ankara’ya taşındım. 2008 yılında mezun olduktan sonra 2009 yılında aynı bölümde uzman olarak çalışmaya ve yine aynı bölümde yüksek lisansa da başladım.

• Çankaya Üniversitesi’ni seçme sebepleriniz nelerdi?

Bilgisayar kullanmaya matematik mühendisi olan annem ve babam sayesinde oldukça küçük yaşta, henüz ilkokul 3. sınıfa giderken başladım. İlk başlarda, çoğumuzun yaptığı gibi, oyunlarla ilgilenmeye başladıktan kısa bir süre sonra bilgisayar üzerinde programcılık, tasarım, bilgisayar donanımı gibi konular daha çok ilgimi çekmeye başladı. Bu sebepten dolayı meslek olarak bu alanda devam etme kararını çok erken yaşta verdim. Liseden mezun olduktan ve sınavdan sonra ülkemizdeki bilgisayar mühendisliği eğitimi veren üniversitelerin katalog-

larını inceledim ve sunduğu müfredatla Çankaya Üniversitesi dikkatimi çektiği için tercihim bu şekilde kullandım.

• Çankaya Üniversitesi’ndeki öğrencilik döneminizi bize biraz anlatır mısınız? Aktif bir öğrenci miydiniz?

Öğrenciliğim hakkında “memnun” bir dört yıllık süre geçirdiğimi rahatlıkla söyleyebilirim. İsteyerek ve bilerek kazanmış olduğum bir bölüm olduğu için, bazı dersler hariç, genellikle zorlanmadığımı söyleyebilirim. Sözünü ettiğim bu bazı derslere ise şimdi baktığımda aslında zorlanılacak şeyler olmadıklarını görüyorum, yani derslere ayırdığım vakti düzenli dağıtmam yeterli olacaktı.

Derslerin ve hocalarımın çeşitli konulardaki katkılarının yanı sıra, öğrenciliğimi şekillendiren önemli faktörlerin arasında, henüz birinci sınıftayken tanıştığım ve bir parçası olduğum Bilişim Teknolojileri Topluluğu (BiLTec) yer alıyor. Bu öğrenci topluluğu sayesinde, mesleğim açısından bana faydalı olacak yeni kavramlarla tanıştığımı, topluluğun düzenlediği çeşitli etkinliklerde görev aldığımı, sektörden şu anki ilgilendiğim teknoloji alanlarıyla ilgili önemli kişilerle tanışma fırsatı elde ettiğimi, Üniversitemiz-

de zaman zaman konuşmacısı olduğum etkinliklere imza attığımı ve en önemlisi bir topluluğun üyesi olma, beraber hareket etme hissini doya doya yaşadığımı söyleyebilirim.

BiLTec sayesinde tanıştığım üniversite dışı en önemli oluşumun Linux Kullanıcıları Derneği olduğunu söylememde fayda var. Ülkemizde ve dünyada özgür yazılımın gelişmesini ve yaygınlaşmasını ilgiyle takip etmekteyim ve özellikle öğrencilik yıllarımda elimden geldiğince aktif bir şekilde Derneğin Ankara içinde düzenlenen etkinliklerinde görev aldım.

• Kariyeriniz konusundaki kararları öğrencilik döneminizde mi verdiniz; yoksa öğrenciliğinizin bitiminin ardından yakaladığınız şansları mı değerlendirdiniz?

Doğrusu bilgisayarlar ile ailem sayesinde küçük denebilecek bir yaşta tanıştığım için bu alanda bir meslek sahibi olmak hedefimi o yaşlarda belirlemiştim. Sonu olmayan bir dünyanın kapısı açılmıştı ve karşıma çıkan her kavram, beraberinde öğrenilecek daha fazla yeni kavram getiriyordu. Genel olarak belirlediğim hedefim, bir yazılım geliştirici olmak idi; ancak üniversite hayatımla başlayarak zaman ilerledikçe çeşitli sebeplerle mesleğim ile ilgili olan farklı kariyer seçenekleri de – akademisyenlik gibi- ilgimi çekmeye başladı.

• Çankaya Üniversitesi'nde çalışmaya ne zaman ve nasıl başladınız?

Üniversitemizde çalışmaya başlamadan önce, öğrenciliğimin son yılından başlayarak sevdiğim hocalarımdan birisi olan Doç. Dr. Cem Özdoğan'ın sağladığı olanaklarla Bölümümüz bünyesinde yer alan sunucular ve küme bilgisayarlar hakkında bilgi sahibi olup sunucu yönetimi gibi konularda araştırma yapma fırsatı elde ettim. Bu araştırmaların ve çalışmaların sonucu olarak 2009 yılında Bölüm-

müzün verdiği uzman ilanına başvurduğum ve mülakatın ardından başvurduğumun kabul edilmesiyle 2009 Ekim ayında tam zamanlı olarak göreve başladım.

• Yüksek lisans hikâyenizden bahsedebilir misiniz?

Yüksek lisansa başlamam, Üniversitemizde çalışmaya başlamamla aynı dönem içinde gerçekleşti. Üniversitemizde yüksek lisansa başlamamı sağlayan en önemli sebepler arasında şüphesiz ki Bölümümüzün tanıdığım bir ortam olması ve iş-okul arasında yaşayacağım zaman kayıplarını minimuma indirmek ve hem işime hem öğrenimime yeterli vakit ayırmak istemem yer alıyordu. Geride bıraktığım dönemler içinde yüksek lisans arkadaşlarımdan elde ettiğim gözlemler sayesinde de fark ettim ki üniversitede çalışıp aynı zamanda öğrenime devam edebilmek gerçekten büyük bir avantaj. Öyle tesadüfler oluyor ki insanların iş toplantıları ve sınavları aynı güne denk gelebiliyor. Yüksek lisans da kendi bölümümü seçme sebebim olarak küçük yaşta beri bu alana, bu mesleğe karşı duyduğum heyecan yer alıyor. Küçüklüğümde bu yana (her çocuğa aşılana doktorluk veya öğretmenliği bir kenara bırakırsak) başka meslek alanlarına merak bile duymadan sadece bu konuya odaklı hareket ettiğim için yüksek lisans da tercihim bu şekilde kullandım. Tabii ki bilgisayar mühendisliğinde yüksek lisans okumam, geleceğe yönelik kariyer planlarımda da bana katkı sağlıyor.

• Çankaya Üniversitesi mezunu olarak, Çankaya Üniversitesi personeli olmanın farklılığı nedir?

Bölümümüzden mezun birisi olarak aynı bölümde çalışmaya başlamış olmam, daha önceden tanıdığım ve sevdiğim insanlarla beraber çalışma avantajı sağlıyor. Kendimi belki başka bir yerde bu kadar yoğun bir şekilde hissetmeyeceğim samimi bir ortamda bulmamı sağlıyor ve bu his sonucunda en istekli şekilde çalışma ve katkı verme isteği açığa çıkıyor. Bölümdeki tüm hocalarımızın hangi alanlarda uzmanlık sahibi olduğunu bilmek, beraberinde kim ile ne gibi konularda çalışabileceğime karar vermemi kolaylaştırıyor.

• Çankaya Üniversitesi'ndeki işinizden biraz bahsedebilir misiniz?

Doç. Dr. Cem Özdoğan hocamızın da katkılarıyla Bölümümüz bünyesinde yer alan ve gerek üniversite içi gerek üniversite dışı araştırmalarda kullanı-

lan Paralel ve Bilimsel Hesaplama Laboratuvarı'nda yer alan küme bilgisayarların yönetimi ile ilgileniyorum. Kümede yer alan bilgisayarların 7/24 çalışır durumda olmasını sağlıyor ve bilgisayarları kullanan araştırmacıların istekleri doğrultusunda çalışma olanaklarının yaratımını sağlıyorum. Bu görevin yanı sıra, Bölüm Başkanlığımız tarafından görevlendirildiğim birkaç akademik görevim ve projem daha var.

• Öğreniminizi tamamladıktan sonra kariyerinize ne şekilde yön vermeyi düşünüyorsunuz ?

Yüksek lisansı tamamladıktan sonra bilgisayar mühendisliğinden uzaklaşmayarak aynı veya yakın alanlarda doktora öğrenimine başlamayı ve en nihayetinde bu mühendislik alanında deneyimli bir kişi olarak akademik faaliyetlerle yoluma devam etmeyi amaçlıyorum.

• Bilişim sektörüne bakış açınız nedir?

Bilişim sektörü, hiç tartışmasız olarak, kendini en hızlı ve en çok yenileyen sektörler arasında yer alıyor, sürekli olarak yeni olanakların önü açılıyor. Teknoloji ilerledikçe ve daha çok insanın teknolojiye ulaşması kolaylaştıkça da bu hareketlilik ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda hızlanarak devam edecektir. Dolayısıyla bu sektörde yer alan insanların, iş hayatında geride kalmamak ve içinde buldukları rekabet ortamında öne çıkmak için, hiç durmadan kendilerine amaçları doğrultusunda yeni bilgiler katması, yeni gelişmeleri duraklatmadan takip etmesi gerekiyor.

• Günümüzde çok popüler olan ve Gündem'in de bu sayısında konu olarak seçilen sosyal ağlar hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

Sosyal ağlar, dünyada İnternetin yaygınlaşmaya başlamasından bu yana hızlanan küreselleşmede günümüzde geldiğimiz en son nokta; özellikle son 2-3 yılda ülkemizde önemli bir yer kazanmaya başlamış olan bir olgu. Günümüzde de kullanılan; ancak sosyal ağların yükselişinden önce insanların İnternette daha çok kullandıkları anında sohbet programları veya İnternet forumları gibi örneklerin aksine sosyal ağlar, daha önce hiç olmadığı kadar çok kişinin İnternet üzerinde tanıdığı insanları bul-

masını, kendi aralarında bilgi paylaşımı gerçekleştirmesini ve rahatlıkla fikirlerini geniş kitlelere ulaştırmasını sağlıyor. Bireylerin yanı sıra bir çok yerli ve yabancı kuruluşun da sosyal ağlar üzerinde yer aldığı, çeşitli faaliyetlerde bulunduğunu ve hizmetler sunduğunu görüyoruz.

Sosyal ağlar ne ilk ne de son. Eminim ki sosyal ağların doğmasına neden olan sebeplerin benzerleri, önümüzdeki yıllarda sosyal ağlardan sonra ortaya çıkacak olan kavramlar için de kendisini göstermeye başlayacak ve böylece bir sonraki aşamaya geçeceğiz. Bu aşamanın ne olacağını, tabii ki şu ana kadarki süreçte de olduğu gibi, insanların bilgisayar, İnternet gibi araçları yani kısaca teknolojiyi kullanım alışkanlıkları ve ihtiyaçları belirleyecek.

• Röportajımıza son verirken, mezun ve öğrencilerimize iletmek istedikleriniz nelerdir?

Öğrencilerimizin Üniversitemizde oldukça iyi bir eğitim aldığını ve bu konuda şanslı olduğunu söyleyebilirim.

Bölümümüz öğrencilere meslekleri adına alabilecekleri en iyi eğitimlerden birini sağlamanın yanı sıra, üniversite sonrası hayatları için de sağlam temeller atmalarını sağlayacak sektöre yönelik faydalı olanaklar sağlıyor.

Bölümümüzdeki tüm hocalarımız, bu bölümü seçen öğrencilere mesleğimiz ile ilgili diledikleri her yönde katkı sağlayabilecek oldukça geniş bir bilgi yelpazesine sahip.

Lisans eğitimi sonrası dışarda çeşitli ve çok güzel yerlerde iş sahibi olmakla beraber kaliteli üniversitelerde lisans sonrası öğrenimlerine devam eden arkadaşlarım ve öğrencilerimiz var. Çalışan mezunlarımızın birbirlerini kolladıklarına şahit oldum. Yeni başvurularda başka adaylardan önce Üniversitemizden gelen adaylar hakkında olumlu görüşler bildiriyorlar. Öğrenci arkadaşlarımız da gelecekte böyle güzel bir hayat kurmak için endişeye yer vermeden, kararlılıkla kendi çabalarının yanı sıra Üniversitemiz tarafından kendilerine sağlanan tüm akademik olanaklardan sonuna kadar faydalanmalı, öğrenci topluluklarımızın düzenlemiş olduğu hem bilgi hem sosyal içerikli tüm etkinlikleri düzenli takip etmeli.

Gamze KAHYAOĞLU
Çankaya Üniversitesi
Kültür Hizmetleri Müdürlüğü Personeli
Uluslararası İlişkiler ve Siyaset Bilimi 2010 Mezunlu

“SADECE BİR ÇANKAYALI DEĞİLİM; ULTRA ÇANKAYALİYİM”

Çankaya Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler 2010 Yılı Mezunlu ve halen Çankaya Üniversitesi’nde kamu hukuku üzerine yüksek lisansına devam eden Kültür Hizmetleri Müdürlüğü Personeli Sayın Gamze Kahyaoğlu ile bir söyleşi gerçekleştirdik.

• Sayın Kahyaoğlu öncelikle bize kendinizden bahseder misiniz?

1985 Ankara doğumluyum. Lise öğrenimimi Batıkent Süper Lisesi’nde tamamladım. 2005 yılında Çankaya Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü’nü kazandım. 2010 yılında lisans derecem aldktan sonra, 2011 yılında kamu hukuku alanında yine Çankaya Üniversitesi’nde yüksek lisansa başladım. 2010 yılı Eylül ayından beri de Kültür Hizmetleri Müdürlüğü’nde çalışmaktayım.

• Çankaya Üniversitesi’ni seçmeye nasıl karar verdiniz?

Aslında küçük yaşlarda okumak istediğim bölümü yani hedefimi belirlemiştım. Hedeflerim arasında uluslararası ilişkiler veya hukuk alanında çalışmak vardı. Bu nedenle, üniversite sınavına girdikten

sonra kendime en uygun alanı seçmeye karar verdim. Ailem de bu konuda desteğini benden esirgemedi. Sınavdan sonra, puanı ve konumu dolayısıyla bana en uygun üniversitenin Çankaya Üniversitesi olduğuna karar verdik. Tabii ki bu kararı almamızda bir aile dostumuzun Çankaya Üniversitesi’nde öğrenimine devam etmesi ve onun pozitif referanslarının da etkisi yadsınamazdı. Tercihleri yapmadan önce Çankaya Üniversitesi’nin Tercih Danışmanlık Hizmetleri’nden yararlandım ve hiç tereddüt etmeden tercihim Çankaya Üniversitesi’nden yana kullandım.

• Öğrencilik döneminizden bahseder misiniz?

Öğrencilik dönemimde, derslerimle olduğu kadar sosyal faaliyetlerle de ilgilendim. Sosyal faaliyetlere çok fazla vakit ayırmama rağmen, hiçbir za-

man derslerimi aksatmadım. Ciddi bir emek sonucu okulumu bitirdim. Öğretim dili İngilizce olan bir üniversitede okumanın artılarının yanı sıra zorlukları da büyüktü. İnsanların Türkçesini okurken bile zorlandıkları metinleri biz üniversitemizde İngilizce okuduk. Ödevlerimizi İngilizce hazırladık, sınavlarımızı İngilizce olduk. Bu nedenle aldığım eğitim konusunda kendimden çok eminim ve geleceğe güvenle bakabiliyorum.

Bunun yanı sıra, üniversiteye başladığım ilk dönem, Edebiyat Topluluğu'nun başkanı olarak seçildim. Güzel bir ekip çalışması ve akademik danışmanımız Öğr. Gör. Dr. Gülşen Çulhaoğlu'nun desteği ile yararlı etkinlikler düzenledik. Edebiyata olan ilgim, başkanı olduğum topluluk sayesinde iyice arttı. Zaten normal hayatımda da şiirler, kompozisyonlar ve hikâyeler yazan biri olduğum için edebiyatı bırakmazdım. KADUM (Çankaya Üniversitesi Kadın Çalışmaları Araştırma ve Uygulama Merkezi) tarafından düzenlenen yarışmalarda da şiirde birincilik, kompozisyonda ikincilik ve hikâyede üçüncülük ödülleri aldım. Bu durum beni iyice teşvik etti ve yazmaya daha fazla vakit ayırmaya karar verdim. Kısa bir süre sonra da hayatımın hiçbir döneminde bırakmadığım müzik daha ağır bastı ve Türk Sanat Müziği Korosu'nun başkanlığına severek ve isteyerek başladım. Türk Sanat Müziği Korosu ile birçok özel günde konserler verdik ve sosyal sorumluluk projelerine dâhil olduk. Türk sanat müziğinin gönlümde yeri apayrı olmasına rağmen, asıl alanım halk müziği olduğu için bu alanda solo konserler verme-

ye başladım. Bu solo konserlerden sonra, topluluk-taki arkadaşlarım bir halk müziği korosunun olmadığından yakındı. Bu durumdan ben de çok yakınmışım vaktiyle. Kendi kültürümüzün, kendi türkülerimizin, şarkılarımızın, örflerimizin, adetlerimizin âşığı biri olarak da bu projeye baş koymamla projeyi yazıya dökmem arasındaki süreç çok fazla olmadı. Böylelikle, bu görevde başarılı olacağımı düşündüğüm için, gözümü kırpmadan bir Halk Müziği Korosu projesine giriştim. Projemi, Kültür Hizmetleri Müdürümüz Sayın Melis Fırat'la paylaştım. Rektörümüz Prof. Dr. Sayın Ziya Burhanettin Güvenç'in ve Mütevelli Heyeti Başkanımız Sayın Sıtkı Alp'in de desteğiyle, Türk Halk Müziği Koromuzu kurduk. Bu işin eğitimini almış biri olarak bu işe giriştim; çünkü donanımsız yapılan işler başarıya ulaşamazdı. Bu konuda yeterli olduğumu düşündüğüm için koro kurmak istedim ve Çankaya Üniversitesi'nin koro tarihinde ismim geçmiş oldu. Bu da benim için çok büyük bir gurur kaynağı. Okuduğum okula hizmet etmek ve bir ilki yaşatmak, gittiğim her yerde beni onurlandırdı, aidiyet bağımı güçlendirdi. Kimliğini taşıdığım, hâlâ da taşımakta olduğum, ömür boyu özgeçmişimde adı geçecek üniversitemin gelişmesi için küçük bir adımın da benden olması beni mutlu etti. Şu an, Çankaya Üniversitemiz, kendi öğrencilerinden oluşan ve her gün gelişen, içinde kültürümüze katkıda bulunan emektar arkadaşlarımızın olduğu, "Türk Müziği Topluluğu" adı altında, Türk sanat müziği ve Türk halk müziğini icra eden, iki adet öğrenci korosuna sahiptir.

• Müziğe olan ilginiz nereden geliyor? Geliştirmek için neler yaptığınızdan bahsedebilir misiniz?

Belki çok klasik olacak; ama müziğe olan ilgim çok küçük yaşlarda başladı. Ailede müzikle uğraşan kişilerin var olması da önemli bir etkendi. Beş yaşımda, annemin ve babamın bendeki müzik kulağını keşfetmesiyle Polifonik Korolar Derneği'nin sınavına girdim ve sınavı kazandım. Okuma yazma bilmeme rağmen notalar konusunda bir hayli duyarlıydım. Koronun en küçüklerinden biriydim ve buna rağmen birçok konserde yer aldım. Polifonik Korolar Derneği'nde, temel müzik eğitimimi Batı müziği üzerine aldıktan sonra, halk müziğine yöneldim; çünkü ailem halk müziği ile ilgileniyordu. Bu nedenle, kulağım halk müziğine daha yatkındı. Sonra da Halk Müziği ve Oyunları Derneği'ne (Hamoy) yine sınavla girdim. Uzun yıllar Hamoy Derneği'nde koro elemanı ve solist olarak görev yaptım. Eğitimimiz Türkiye'nin her yerinden seçmiş olduğu ezgilerle müzik hayatımıza derin bir anlam yükledi. Bu nedenle de halk müziğinin her karesine ve türkülerin her yöresine büyük bir önem vermekteyim. Üniversitemizin korosunu da bu bilinçle çalıştırmaya çalışmaktayım. Liseye geldiğimde, kendi müzik grubumu kurdum. Grup Gündönümü adını taşıyan grubumuzla birçok dinletide yer aldık. Bu dönemdeki en büyük deneyimim, o dönemdeki Cumhurbaşkanı Sayın Ahmet Necdet Sezer'e verdiğim dinletiydi. Çok heyecanlanmıştım ve tarifi mümkün olmayan bir duyguyu tatmıştım. Sonra liseler arası düzenlenen bir yarışmada ses birincisi oldum. Bu sırada da Türkiye Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün düzenlemiş olduğu etkinliklerde solist olarak görev alıp sosyal sorumluluk projelerine dâhil oldum. Üniversitede de aktif olarak devam ettiğim koro çalışmalarımı, T.C. Kültür Bakanlığı'nın açmış olduğu sınavı ka-

zarak taçlandırdım. Burada da iyi bir müzik eğitimi gördükten sonra, kendi üniversitemde müzikal hayatıma devam ettim.

• Müziğin hayatınızdaki yeri ve önemi tartışılmaz... Bu öğrencilik hayatınızı nasıl etkiledi?

Daha önce de belirttiğim gibi, müzik benim hayatımda çok büyük ve tarifi mümkün olmayan bir yer tutmaktadır. Hayatımda ailemden ve sevdiğilerimden sonra ikinci sırayı müzik almaktadır. Her zaman önem verdiğim bir nokta daha vardır ki o da insanın müziği dilinden gönlüne indirmesidir. Müzik, ancak dilimizden gönlümüze indirildiğinde anlamlı olacaktır. Müziği dilinden gönlüne indiren kişiler şüphesiz ki başarılı olacaktır. Ben de bu ilkeyle müzik hayatıma devam etmekte ve müziği boş vakitlerini doldurmak için icra edenlere karşı çıkmaktayım; çünkü müzikal, sanatsal ve kültürel faaliyetler boş zamanları değerlendirmekten öte, zamana yönelik nitelikte yetenek ve aktivitelerdir. Herkesin şarkı söyleyemediği, herkesin sanatla ilgilenemediği aşikârdır ki bu da zaten müziğin ve sanatın ne kadar özel bir yerde olduğunu açıkça gözler önüne sermektedir. Bu nedenle de müzik, bir boş zaman aktivitesi değil; dolu bir zamanı taçlandırma şeklidir ve bir yaşam biçimidir.

• Kariyerinize yön verme konusundaki kararlarınızı ne zaman ve ne şekilde aldınız?

Orta öğretimden sonra, yabancı dil ağırlıklı bir liseyi kazanmamla birlikte, kariyer konusunda ilk adımlarımı attım. Öncelikle dilimi kullanacağım bir bölümde okumalıydım. Edebiyat, tarih ve diğer sözel dersler ise vazgeçilmezimdi. Bu nedenle hem yeteneklerimi kullandığım hem ilgi alanım olan bir konuda uzmanlaşmalıydım. Bu isteklerimi gerçekleştirebileceğim tek bölüm, kuşkusuz siyaset bilimi ve uluslararası ilişkilerdi. En doğru tercih de öğretim dili İngilizce olduğu için Çankaya Üniversitesi'ydi. Böylelikle uzun bir yola Çankaya Üniversitesi kimliği ile başlamış oldum.

• Mezun olduktan sonra Çankaya Üniversitesi'nde işe başlamanız ne şekilde gerçekleşti?

Öğrenciliğim sırasında gönüllü olarak birçok sosyal aktivitede yer almış, birçok sosyal sorumluluk projesine destek vermiş ve ciddi anlamda düzgün işler için kafa yormuştum. Müzikle uğraşmamın da bunda etkisi çok büyüktü; çünkü insanlarla kurdu-

ğunuz ya da kuracağınız iletişimlerde, önce yaptığınız iş önemlidir. Bu nedenle de benim büyükle- rimle iletişim kurmam; yaptığım işlerle, gönüllülü- ğümle ve tabi ki içimdeki müzik aşkıyla gerçekleşti. Yaptığım işe, dürüstlüğüme ve ilkelerime çok inanı- yordum. Bu nedenle hep 1-0 önde hissettim ken- dimi hayatta. Hiçbir zaman çok iş yapar gibi gözü- küp hiçbir iş yapmayanlardan olmadım. Hayatım hep mücadeleyle geçti. Hiçbir şey de kendiliğin- den gelmedi. Hep bir mücadele sonucu başarı elde ettim. O nedenle de hayatın ve bana verilen nimet- lerin kıymetini hep çok iyi bildim. Hep alçakgönüllü olmaya çalıştım. "Yükseldikçe alçalmayı bilmeli" şek- linde bir laf vardır. Her zaman hayatımda önemli bir yer tutan bu cümleye sadık kalmaya çalıştım.

İşe başlamam da bundan sonra gerçekleşti. Müte- velli Heyeti Başkanımız Sıtkı Alp'in öncülüğünde, Rektörümüz Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç'in ve Kültür Hizmetleri Müdürümüz Melis Fırat'ın des- teğiyle işe başlamış oldum. Böylelikle Çan- kaya Üniversitesi, bana sadece eğitim öğrenim alanında değil; iş alanında da önemli bir katkı sağladı. Bir öğ- rencisine daha iş imkânı sağlayarak yeni bir hayatın başlamasına olumlu katkıda bulunmuş oldu.

• Çankaya Üniversitesi mezunu olarak, Çankaya Üniversitesi personeli olmanın farklılığı nedir?

2005 yılından beri Çankaya Üniversitesi kam- pusunda olmam nedeniyle öncelikle yaptığım işe hiç yabancılık çekmedim. Önceden tanımadığım insanlar arasına girseydim zorluk çe- kebilirdim; fakat böyle bir zorluk yaşamadım. İşin en güzel yanı da okuduğunuz okula hizmet vermektir. Bu nedenle, önceden de bahsettiğim gibi, aidiyet bağımın daha güçlü olduğuna inandığım için gücümün iki katını, üç katını harcayarak bir şeyler yapmaya gayret ediyorum. Bir Çankayalı değil; ultra Çankayalıyım. Hem bu- radan mezunum hem yüksek lisans yapıyorum hem burada personelim. Haliyle buranın öğrencisini daha iyi tanıyorum ve öğrenciye yaklaşımım da daha farklı oluyor. Her şeyin ötesinde, Üniversitemi benimsiyorum ve gittiğim her yerde de Üniversitemin adını en iyi şekilde temsil etmeye çalışıyorum.

• Çankaya Üniversitesi'ndeki işinizden biraz bahsedebilir misiniz?

Çankaya Üniversitesi Kültür Hizmetleri Müdür- lüğünde memur olarak görev yapıyorum. Günlük işlerin, aktivitelerin düzenlenmesinin yanı sıra haf- tada iki gün Üniversitemiz öğrencilerinden oluşan Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği Korolarını çalıştırıyorum. Korolarımızın repertuarlarını hazırla- maya çalışıyorum. Çok uzun ve çok uğraş isteyen bu iş için inanılmaz vakit harcıyorum. Öğrencileri- mizin sesine uygun parçaları seçmeye çalışıyorum. Bunun yanı sıra onların Üniversitemizle olan bağ- larını güçlendirmek ve onlara bir Çankayalı olduk- larını hatırlatarak aidiyet duygularını güçlendirmek için bir köprü görevi görüyorum. Bunun haricinde de İngilizce ile ilgili yazışmalar var ise bunları yap- maya çalışıyorum. Elimden geldiğince Üniversitem için bir şeyler yapmaya gayret ediyorum.

• RÖPORTAJIMIZA SON VERİRKEN MEZUN VE ÖĞRENCİLERİMİZE İLETMEK İSTEDİKLERİNİZ NELERDİR?

Öncelikle insanların hayatında üni- versitenin çok önemli olduğunu hatırlatmak istiyorum. Bu bağ- lamda, devam ettikleri ve mezun oldukları üniversite ile bağları- nı koparmamalarını tavsiye ediyorum. Hayatları boyunca özgeçmiş- lerinde taşıyacakları kimliği en iyi şek- ilde temsil edebilmek için, eğitim öğre- nim gördükleri kurumla bağlantılarını güçlendir- meleri gerektiğini düşünüyorum. Bunun haricinde, hedeflerini iyi belirlemelerini ve geri dönüşü olma- yan tercihlerde bulunmamalarını tavsiye ediyorum. Yaptıkları işe kendilerini vermelerini ve bir işi, an- cak sonuca ulaşmak için yapmalarını diliyorum. Bu hedefleri gerçekleştirirken de "dürüstlük ve adalet" ilkelerine önem vermeleri gerektiğini, haksızlıklara karşı en iyi şekilde mücadele etmeleri gerektiğini de hatırlatmak istiyorum. Çevredeki dedikodular- dan, yalanlardan, riyakâr insanlardan uzak durma- nın en önemli yolu iş üretebilmektir. Bu tür kaosla- ra ağızlarıyla değil; işleriyle cevap vermelerini tav- siye ederek herkese işleriyle ve ürettikleriyle konu- şulduğu bir dünya diliyorum. Çok klasik ve bilinen bir sözle de tavsiyelerimi sonlandırıyorum: "Basit in- sanlar kişileri, normal insanlar olayları, büyük insan- lar fikirleri tartışır..."

Kutlu KÖSTERİT
Çankaya Üniversitesi
Sağlık Merkezi Doktoru

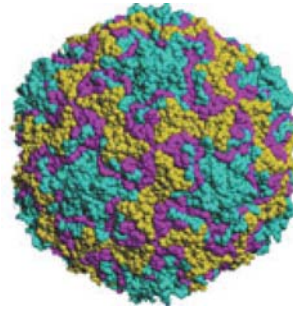
SOĞUK ALGINLIĞI

Soğuk algınlığı, iş gücü kaybı, öğrencilerin okula devamsızlığı nedeni ile ekonomi üzerinde büyük yük oluşturan ve insanlarda en fazla enfeksiyon nedeni olan hastalıktır. Hemen hemen herkes yakalandığından ve bazı insanlar yılda iki veya daha fazla geçirdiğinden, halk arasında bu konuda uzman olmuş kişi sayısı çok fazladır. Bunun yanında, halk arasında hastalığın tedavisi ve bulaşması ile ilgili yanlış bilgiler de mevcuttur.

ABD’de soğuk algınlığı reçeteleri ve bu hastalık ile ilgili hekim muayene ücretleri 2 milyar Doların üzerindedir. Bu da kişi başına 10 Dolar kadardır. Hastalık, işlev kaybı yapan akut rahatsızlıklar içinde, işlev kayıplarının % 20’sini oluşturur. ABD’de toplam etkinlik kısıtlanması yılda 170.000.000 gün (kişi başına 0,8 gün), bununla birlikte okula devamsızlık 30.000.000 gün kadardır.

Soğuk algınlığına yol açan 200’ den fazla virüs tipi vardır. En sık neden olan virüs rinovirüslerdir. Rinovirüsün yüzden fazla tipi vardır. Bu yüzden enfeksiyon değişik şekillerde seyredebilir. Virüs vücuda genellikle ağızdan değil; burun ya da gözlerden girer ve bulaşma genellikle el teması ile olur. İlk en-

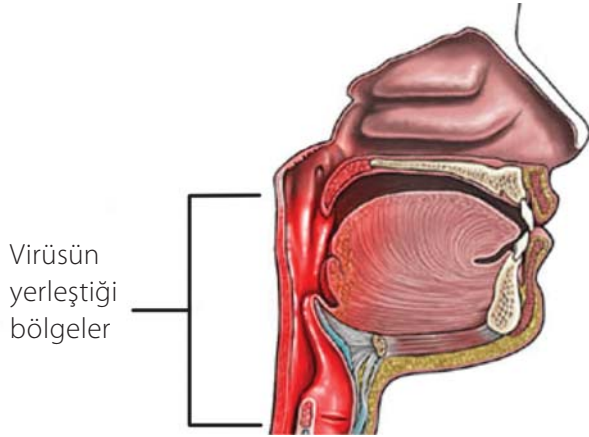
feksiyon bölgesi boğazdır. Enfeksiyon buradan burun bölgesine yayılır. Virüsün çoğalabilmesi için ideal sıcaklık 33 santigrat derecedir ve burun boşluğunun olağan sıcaklığı da 33 santigrat derece olduğundan bu bölgede çoğalır.

Rinovirüs

BELİRTİLER: Hastalığın belirtileri, herkes tarafından çok iyi bilinir. Kuluçka dönemi 2-4 gündür. Virüs buruna yerleşip çoğaldıktan sonra burun akıntısı, hapşırma, burun tıkanıklığı ve geniz akıntısı ortaya çıkar. Sık rastlanan diğer belirtilerden bazıları; boğaz ağrısı, boğazı temizleme gereksinimi, ses kısıklığı ve öksürüktür. Tüm vücutta kırıklık, kas ağrıları ve yüksek olmayan ateş de görülür. Şikâyetler başladıktan 48 saat sonra belirtiler maksimum dü-

zeye ulaşır. Belirtilerin ortalama gözlenme süresi 7-14 gündür. Virüsün vücuttan atılma süresi 14-21 güne uzayabilir.

GRİP İLE SOĞUK ALGINLIĞI ARASINDAKİ FARKLAR

Grip ve soğuk algınlığı birbiri ile çok karıştırılan hastalıklardır. Halk arasında çoğunlukla üst solunum yolu enfeksiyonu olan kişiler, kendi tanısını kendi koyup "Grip oldum" diyerek doktora başvurur. Grip, soğuk algınlığından farklı bir enfeksiyondur. Grip, influenza adı verilen bir virüs tarafından meydana getirilen, 39 santigrat derece ve üzerinde ateş, şiddetli kas ve eklem ağrıları, halsizlik, bitkinlik, titreme, baş ağrısı ve kuru öksürük gibi belirtiler ile başlayan bir enfeksiyon hastalığıdır. Bu tabloya boğaz ağrısı, burun akıntısı, hapşırma, gözlerde akma ve kanlanma gibi belirtiler de eklenebilir. Bazı vakalarda karın ağrısı, bulantı ve kusma da görülebilir. Belirtiler yaklaşık bir hafta içinde kaybolmasına rağmen, halsizlik 2 hafta daha sürebilir.

SOĞUK ALGINLIĞI BELİRTİLERİ İLE ORTAYA ÇIKAN ENFEKSİYON DIŞI HASTALIKLAR

ALERJİK BURUN AKINTISI: Belirtileri burun akıntısı, hapşırma ve burunda kaşıntıdır. 4-5 kez peş peşe hapşırımlar olabilir. Gözde yaşarma ve kaşıntı gibi belirtiler olabilir. Birçok hastanın geçmişinde çoğunlukla bir alerji hikâyesi bulunur. Bu belirtiler, mevsimsel olabildiği gibi, yıl boyu devam da edebilir. Bu duruma en sık polenler neden olur; ancak hasta alerji ilaçlarına cevap verir. Ağır durumlarda alerji testi yapılır. Tespit edilen alerjik maddeler için duyarısızlaştırma tedavisi uygulanır. Alerjik madde tespit edilemezse alerji ilaçları ile tedavi edilir.

VAZOMOTOR RİNİT: Belirtileri burun tıkanıklığı, burun akıntısı, kaşıntı ve alerji olmaksızın geniz

akıntısıdır. Buhar, ısı değişikliği, nemlilik ve klima cihazları gibi iritasyon yapan nonspesifik etkenlere bağlı olduğu düşünülür.

BURUN MUKOZASININ ATROFİSİ: Burun mukozası çevresindeki dokular özelliğini kaybeder ve inceler. Burun içinde kabuklanma ve kötü kokulu akıntı, koku ve tat duyusunun kaybı olur. Hastalarda bazen A vitamini ve demir eksikliği vardır. Daha önceden geçirilmiş olan burun ya da sinüs ameliyatları da bu hastalığa yol açabilir. Tedavisinde burun her gün serum fizyolojik ile yıkanır ve burun nemlendiricileri kullanılır.

BURUNDA POLİP: Burunda üzüm salkımı şeklinde bir kitle oluşur. Bu kitlelerden bazıları kronik sinüzit sonucu oluşur. Tedavisi cerrahidir.

BESİNLERE BAĞLI BURUN AKINTISI: Acı ya da baharatlı yiyecekler yendiğinde ortaya çıkan burun akıntısıdır.

EPİDEMİYOLOJİ

Soğuk algınlığına yakalanma sıklığı yaş ilerledikçe azalır. Okul öncesi çocuklarda yılda ortalama 4-8, okul çağındaki çocuklarda yılda ortalama 2-6 kez, erişkinlerde ise yılda ortalama 2-5 kez soğuk algınlığı görülür. Kalabalık ortamda yaşayan kişilerde ve küçük çocuğu olan annelerde bu risk artar. Ilıman iklimlerde bu riskin en yüksek olduğu dönem soğuk aylardır. "Soğuk algınlığı" terimi, hastalığın daha çok kış aylarında görülmesinden kaynaklansa da havanın soğuk ve nemli olmasıyla birlikte üşümenin, tek başına duyarlılık üzerinde bir etkisi yoktur. Hastalığın soğuk havayla ilişkili olduğunun sanılması, bir olasılık, bu mevsimde insanların konut, yuva, anaokulu, okul ve kışla gibi mekânların içinde kalıp birbiriyle daha fazla ve yakın temas halinde bulunmasından kaynaklanmaktadır. Sigara içen kişilerin soğuk algınlığına yakalanma ve daha ağır belirtilerle hastalığı geçirme olasılığı içmeyen kişilere göre daha yüksektir. Hastalığın ortaya çıkma ve ilerlemesinde psikolojik gerginliğin de rolü olduğu sanılmaktadır.

BULAŞMA

Virüsler öncelikle solunum salgılarına doğrudan temas ile bulaşır. En sık rastlanan mekanizma, enfekte ya da virüsün bulaşan birey ile el temasının ardından kişinin elini gözüne ya da burnuna götürerek kendi kendini enfekte etmesidir.

TEDAVİ

Başlıca tedavi istirahat etmektir. Sadece belirtilere yönelik tedavi uygulanır. Tedavide antibiyotiklerin yeri yoktur. Sıcak buhar uygulaması, virüsün maksimum hızda çoğalması için gerekli olan 33 santigrat derecedeki burun içinin ısısını yükseltmek açısından faydalıdır. Uykuyu rahatlatmak için uygun bulunan burun spreylerinden yararlanır.

SOĞUK ALGINLIĞI SONUCU GELİŞEBİLECEK HASTALIKLAR

Çok nadir de olsa soğuk algınlığı sonucunda bakterilerden kaynaklanan sinüzit, orta kulak iltihabı ve akciğer enfeksiyonları gelişebilir. Bunların sonucu hastalığın belirtileri değişir. Ateş yükselmesi, baş ağrısı, yoğun geniz akıntısı, öksürük ve balgam hastalık kaynaklı şikâyetlere ilave olur.

SOĞUK ALGINLIĞINDAN KORUNMA

Korunmada en önemli mekanizma, tipik belirtileri olan hastalarla temastan, özellikle el temasından kaçınmaktır. Hasta olan kişiler, mutlak istirahat etmeli ve diğer kişilerle temastan kaçınmalıdır. Kâğıt mendiller kullanılmalı ve kişisel temizliğe dikkat edilmelidir. Eller sık sık yıkanmalıdır.

SOĞUK ALGINLIĞI İLE İLGİLİ DOĞRU VEYA YANLIŞ BİLGİLER

Uzmanların belirttiğine göre "Soğuk ve yağışlı havalarda üşütmek, soğuk algınlığına sebep olur" şeklindeki düşünce yanlıştır. Soğuk algınlığı, hava şartlarına değil; insandan insana bulaşmaya bağlıdır. Soğuk algınlığı, bir kişinin burun akıntısının ak-

sırık, öksürük veya elden ele bulaşması sonucunda virüslerin aktarılmasıyla insandan insana geçer.

"Bol miktarda C vitamini alınması soğuk algınlığına karşı korur": Doğru. C vitamini vücudun soğuk algınlığı virüslerine karşı savaşıma gücünü artırabilir.

"Kış aylarında soğuk algınlığına daha çok rastlanır": Doğru; ama soğuk algınlığı veya üşütmenin sebebi doğrudan "soğuk hava" değildir. Soğuk havada kişiler kapalı mekânlarda yakın mesafede bulunur ve bu ortamda virüsün bulaşması kolaylaşır. Okul ve toplu çalışılan yerler gibi kalabalık mekânlarda salgınların görülme sebebi budur.

"Hapşırarak veya öksüren kişiler ağızlarını kapamadığında kolayca soğuk algınlığı bulaştırabilir": Doğru. Bu kişilerin yanında durulması sırasında havaya saçılan virüslerden dolayı hastalık bulaşabilir.

"Ellerin yıkanması ve banyo lavabolarının sık sık temizlenmesi hastalığın bulaşmasına karşı korur": Doğru. Soğuk algınlığı virüsleri ellerde saatlerce canlı kalır. Formika, tahta ve plastik gibi yüzeylerde de virüsler canlı kalır.

"Alkol, soğuk algınlığına karşı etkili bir çaredir": Yanlış. Alkol, damarları genişleterek geçici bir rahatlama sağlayabilir; ama bunun tedavide hiçbir yeri yoktur.

"Yorgunluk, soğuk algınlığına karşı direnci azaltır": Yanlış. Yorgunluğun veya kendini yorgun hissetmenin soğuk algınlığına karşı direnci azalttığını gösteren bir delil yoktur; ama soğuk algınlığı bir halsizlik sebebi olabilir.

"Ter atmak, soğuk algınlığına iyi gelir": Yanlış. Terleme geçici olarak kendinizi iyi hissetmenizi sağlayabilir; çünkü terleme, burun ve baştaki dolgunluk hissini giderir. Ne var ki bu, kesin bir çözüm değildir. Soğuk algınlığından kurtulmanın tek yolu, bağışıklık sisteminin, virüsleri yok etmeye yetecek kadar antikor üretmesini beklemektir. Bu süre genellikle üç-dört gündür.

AYNADAKİ HAYALLER

Aynalar, geçmişteki yaşantıları geleceğe aksettirir.

(EREN ERTUĞRUL)

Pencerenin önünde kar taneciklerinin yeri öpmesini seyreden yaşlı kadın, yorgun ve özlem dolu gözlerle uzaklardan bir haber bekliyordu. Akşama kadar aralıksız süren kar yağışı yolları kapamıştı. Gökyüzü maviliğini yitirmiş, dünyayı karanlığa boğmak üzereydi. Akşama kadar pencerenin önünde duran yaşlı kadının bütün umutları sönmek üzereydi ki jandarma aracının köy meydanına geldiğini gördü.

Yaşlı kadının içine bir karamsarlık düşer ve yerinden hemen doğrulur. Ayakta jandarmaları seyreder. Derken köy meydanındaki aracın etrafını köyün bütün çocukları sarar. Komutanın seslenmesiyle çocuklar dağılır ve kendi aralarında kartopu oynamaya başlar. Komutan muhtarı çağırır. Nasıl söyleyeceğini bilemeyen yeni komutan, şehit düşen askerlin evini öğrenir. Yaşlı kadın, köy meydanındaki askerlerin evlerine doğru yaklaştığını görünce oğluna bir şey olduğunu içinden geçirir. Asker kapının ziline basar, yaşlı kadın yerinden fırlar ve kapıyı açar. Askerlerin bir şey demesini beklemeden "oğluma bir şey mi oldu, oğlum nerede Mehmet'im nerede", diye sorgulamaya başlar. Komutanın dili tutulmuştur, ağızından bir kelime çıkmadan gözlerinden yaş damlaları pınarlar oluşturur sanki. Yaşlı kadın anlamıştı oğlunun babası gibi vatana kurban verildiğini. Yaşlı kadın daha fazla dayanamaz ve yere yığılır. İçerden gelen şehidin eşi, ne olup bittiğini anlamadan, ne oldu diye feryat etmeye başlar. Komutan başımız sağ olsun der demez kadın, Mehmet'im diye çığlıklar atmaya başlar. Ortamın sessizliğini kadının çığlıkları böler. İçerde olup bitenden habersiz dört yaşındaki ikiz erkek çocuklar kapıya doğru gelerek annesine sarılır. Olup bitenden habersiz şekilde annesine ağlamakla eşlik ederler.

Şehit toprağa verilir. Annesi ise daha fazla dayanamaz ve bir ay sonra üzüntüden vefat eder. Şehidin karısı ikiz çocuklarıyla baş başa kalır. Ailenin herhangi gelir kaynağı yoktur. Köyün dışındaki birkaç dönümlük tarlaya yazın ekilen patates, fasulye ve mısır ailenin geçim kaynaklarına çok büyük bir katkıda bulunmaz. Yoksulluk başlar; bazen çocukları kandi-

rır yarın daha güzel bir yemek yapacağım, diye. Aç yatırır, ertesi gün çocuklar bir yemek beklerken sofrada gördükleri kızartılmış iki patates... Bu, belki de onlar için eşi ve benzeri olmayan bir yemek lezzeti verir. Daha fazla yoksulluğa dayanamayan anne, çocukların birini zengin bir aileye evlatlık olarak vermek ister. Gözlerinin önündeki çocuklar daha fazla sefilliğe dayanamıyor. Çocuklar hasta olmaya başlıyor.

Köy muhtarıyla konuşur. Bir hafta sonra eve gelen zengin bir iş adamıyla hanımı ikiz kardeşleri birbirinden ayıracaktır. Aileden ayrılan Ertuğrul, yeni ailesinde ne olup bittiğini anlamadan yetişiyor, her istediği alınıyor, her istediği yere götürülüyor, istediği oyuncak alınıyor... Özel okullarda okuyan Ertuğrul, özel bir üniversitede paralı olarak okumaya başlıyor. Diğer kardeşi Eren'e ise kardeşine sunulan bu imkânların hiçbiri sunulmuyor. Eren'e sunulan bir şey var ki onun yıllarca mutluluklar ikliminde bahar mevsimi yaşamasını sağlıyor. O da annesinin komşudan aldığı borç parayla pazardan aldığı siyah bir önlük. Okul ihtiyaçları bile zorla karşılanan Eren çok zekiymiş. Okulu her zaman birincilikle bitirdi. Eren, kardeşinin kazandığı üniversiteyi burslu olarak kazanır. Kardeşiyle yıllarca görüşmeyen ikizler birbirlerini tanımaz. Aynı bölümü kazanan ikizler, birinci dönemin sonlarına doğru tanışır, tanışmak zorunda kalır. Ertuğrul, sevdiği kızı daha doğrusu sevgili olmak istediği kızı (Tuğçe), Eren'in yanında görünce yanlarına gelir ve Eren'le tanışır. Tuğçe, derse gittikten sonra Ertuğrul Eren'i tehdit etmeye başlar. Bir daha seni Tuğçe'nin yanında görmeyeceğim, diye tehditler savurur. Ertuğrul'un arkadaşları gelir. Eren bir şey söylemeden arkasını dönerek çekip gider. İkiz kardeşler birbirinden nefret etmeye başlar.

Mustafa NARMANLI
Çankaya Üniversitesi
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler
1. Sınıf Öğrencisi

Ertuğrul Tuğçe'yle konuşur ve Tuğçe'yi sevdiğini söyler; ama Tuğçe ondan böyle bir şey beklemediğini belirterek başka birini sevdiğini söyler. Ertuğrul'un bütün hayalleri suya düşmüştür. Beklemediği bu cevap, Eren'e olan kin ve nefretini artıracaktır. Eren'in kim olduğunu araştırmaya başlar. Doğu'dan gelmiş, saf, burslu bir çocuk olduğunu öğrenir. Yoksul bir ailesinin olduğunu ve burslu okuduğunu Tuğçe'ye söyler. Ona layık olmadığını vurgular; ama bu uğraş nafiledir. Aşk parayla ölçülebilecek bir his değildir, yanıtını alır. Bir kez daha kapının yüzüne kapandığını anlayan Ertuğrul, ortak derslerinde Eren'i rencide etmek için çaba harcar. Arkadaşlarıyla aynı ortamda Eren'in burslu okuduğunu, beş parasız olduğunu belirterek nereden geldiğini unuttuğunu açıkça ortaya koyar. Eren'in her defasında yüzü kızarmış şekilde arkadaşlarının yanından ayrılması Ertuğrul'u mutlu ediyor. Bunların hepsi Eren ile Tuğçe'nin arasındaki ilişkiyi bozmaya yetmiyor.

Çözüm yollarının tıkanıp gören Ertuğrul, tek çare olarak Eren'in ortadan kaybolması için bir şeyler düşünür. Eren ile Tuğçe'yi birlikte görmekten iyice huysuzlanan Ertuğrul, arkadaşından bir silah bulmasını ister. Arkadaşından silahı alır. Ertesi gün Eren'le konuşmak için vakti olup olmadığını sorar. Eren, barışmak istediğini düşünerek ılımlı bir yol izleyecekleri kanaatine varmak ister; ama Ertuğrul, Eren ile aynı şeyi düşünmez. Issız bir köprünün altına geldikleri sırada Ertuğrul arabayı durdurur ve silahı doğrultarak Eren'in arabadan inmesini ister. Arabadan indikten sonra tartışmaya başlarlar. Ertuğrul'u takip eden (silahı veren arkadaşı) tartışmanın iyice alevlendiğini görür ve Ertuğrul'un üvey babasına haber verir. Tartışma büyüdükçe büyür ve Ertuğrul sinirlendikçe sinirlenir. En sonunda istemsiz bir şekilde doğrulttuğu silahtan çıkan mermi Eren'in omzuna isabet eder. Olay yerine gelen Ertuğrul'un üvey babası yerde yatan Eren'in yanına gelir. Yüzüne bakar, hafif duraksar ve bir şeyler söylemek ister; ama yutkunur, bütün kelimeler boğazında düğümlenir. Hiç zaman kaybetmeden Eren'i arabasına koyarak en yakın hastaneye götürür. Babasının bu kadar heyecanlanmasına anlam veremeyen Ertuğrul, Eren'i tanıyor musun, diye soru yöneltir. Hastaneye va-

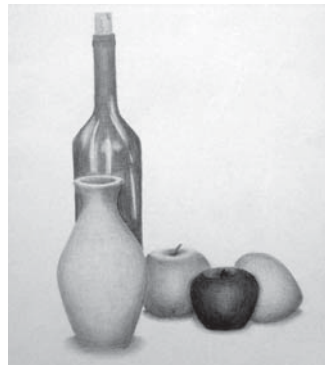
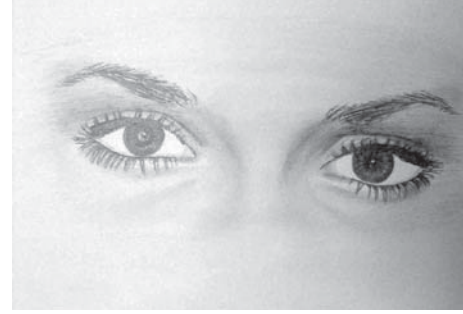
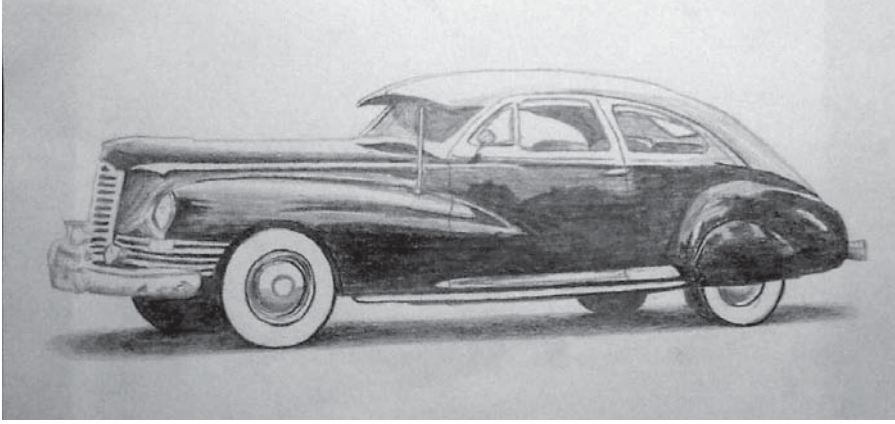
rınca Eren yoğun bakıma alınır. Dışarıda bekleyen üvey baba, Eren'in kardeşi olduğunu söyler. Olup biten her şeyi anlatır. Ertuğrul bütün yaptıklarından derin bir pişmanlık duyar.

Gözlerini açan Eren karşısında Ertuğrul'u görür. Buruk bir bakışla bakar ve yüzünü çevirir. Ertuğrul'un üzgün olduğu yüzüne aksetmişti. Ertuğrul, kardeşi olduğunu söylese de Eren için pek inandırıcı olmaz. Odaya giren annesi ve Ertuğrul'un üvey babası anlatılanları tasdik eder. Ertuğrul özür dileyerek Eren'e sarılır. Gözlerden düşen yaş tanecikleri bir derya olup dökülür gönül limanlarına. Tuğçe'ye olup biteni anlatan Ertuğrul, artık mutlu bir yaşam sürmeniz için elimden geleni yapacağım, diye söz verir. Hastaneden ayrılan Eren, bütünleşen ailesiyle mutlu bir yaşam sürer. Üniversiteden sonra Tuğçe'yle evlenip mutluluk ikliminin anahtarlarını ölüme kadar kaybetmez.

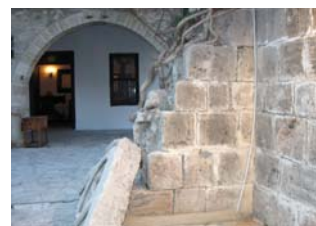
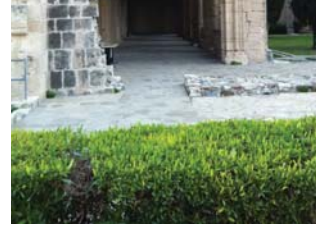
Seyfullah ÖZDEMİR
Çankaya Üniversitesi
Endüstri Mühendisliği 2. Sınıf Öğrencisi

Havva Tuğçe SÜER
Çankaya Üniversitesi
Endüstri Mühendisliği
1. Sınıf Öğrencisi

İÇİMİZİ ISITAN ÇAYIN ÖYKÜSÜ

İlk çay biraz keyif, biraz da tıbbi nedenlerle içilmiş; çay içerek zihni uyanık tutmak, bin bir derde deva özelliklerinden yararlanılmak istenmiştir.

Önce Çinliler, daha sonra çayı onlardan altıncı yüzyılın sonuna doğru aldıkları söylenen Japonlar, kendi dini ritüellerine ve eskiden beri törensel olan yemek adabına uygun düşen bir çay içme töresini geliştirmişlerdir. Dünya üzerinde milyonlarca kişi gün boyu çay içerken bunu sıradan bir iş gibi yaparken, Japonlar ve Çinliler, buna derin bir anlam yüklemektedir.

Semra ÖZTÜRK, Savaş AYDEMİR

Avrupa'da 17. yüzyıldan beri bir keyif maddesi olarak bilinen çay, 19. yüzyılda tüm Kuzey Denizi civarında, bir halk içeceği haline gelmiştir.

Tüm dünyada, toplumsal yaşamda oldukça önemli bir yer tutan çayı, Hintliler süt ve şekerle, Kuzey Afrikalılar da yeşil çayı taze nane ile lezzetlendirirler. Çay kültürü her ülkede farklı yorumlanmaktadır.

Çin'de çay kültürünün dönem ve ekolleri olmuştur. **Kaynatma, Çırpma ve Demleme** olmak üzere başlıca üç dönemden söz edilebilir. Çağımızda Çin'in bu son ekolü ağırlığını hissettirmektedir.

Çayın kaynatıldığı toprak kap ve demlenen çay yaprağı Tang, Song ve Ming Çin hanedanlık dönemlerine tanıklık etmektedir.

T'u, tsö, çong, k'a ve ming gibi isimlerle çaydan söz eden eski kitaplar, bu bitkinin yorgunluğu almak, sakinleştirmek, şevklendirmek ve gözü kuvvetlendirmek gibi şifaları olduğunu yazmışlardır. Çoğunlukla dahilen kullanılmakla beraber romatizma tedavisinde merhem şeklinde haricen de kullanılmıştır.

Taocular çayın, ölümsüzlük iksirinin ana maddesi olduğunu söylerlermiş. Budistlerse uzun medi-

tasyon seansları boyunca uyumamak için çok miktarda çay içerlermiş. Güney Hanedanlarının şairleri "yeşim renkli sıvının" köpüğüne duydukları derin hayranlığa dair pek çok eser bırakmıştır. Dönemin imparatorları, yararlı hizmetler karşılığında bu değerli yapraklarla hazırlanmış nadir içecekleri sunmayı adet edinmiştir.

İlk dönemde, yapraklar buhardan geçiriliyor, havanda eziliyor, bir kaba konuluyor ve pirinç, zencefil, tuz, portakal kabuğu, baharat, süt ve hatta bazen soğanla kaynatılıyordu. Günümüzde bu adet, farklı içerikte özel şuruplar hazırlayan Tibetliler ve bazı Moğol kabilelerinde görülmektedir. Çayı Çin kervansaraylarında tanıyan Rusların çaya limon dilimleri koymaları da bu eski adetin bir devamı bile sayılabilir.

17. yüzyılda Çin, Mançular'ın boyunduruğuna girdi. Gelenek göreneklerde kökten değişimler oldu. Çay artık sıcak su dolu bir kâse ya da fincanda yapraklar demlendikten sonra içiliyordu. Bu da "demleme çay" kavramının ilk örnekleriydi.

Çaydan Avrupa'da ilk söz edilişi ise binlerce yıl sonra, 1559 yılında gerçekleşir. 1606 yılı ise çayın Avrupa'yla tanıştığı yıl olarak tarihe geçer. 1635 yılından sonra, Hollanda ve Fransa, Avrupa'da çay tüketimine öncülük eden ülkeler olurlar.

İlk demlik örneklerinin Çin'den Avrupa'ya ulaşması ise 1650 'li yıllarda gerçekleşir.

Çayı Amerika'ya ulaştıran ise Peter Stuyvesant 'tır. Bugün New York olarak anılan New Amsterdam 'a yerleşen Hollandalı koloniler, Amerika'nın ilk çay tiryakileri olarak tarihe geçerler. Çaya bilimsel adı olan "Camelia sinensis" isminin verilmesi ise 1753 yılına rastlar. 1800'lü yıllarda, Avrupa ve Amerika'da yavaş yavaş çay endüstrisi boy göstermeye başlar.

Thomas Lipton'un ilk dükkânı da 1871 yılında, İngiltere / Glasgow 'da hizmete girer. 1890 yılına geldiğinde Thomas Lipton, Seylan 'da ilk çay tarlasını satın alır. Hindistan'dan getirilen çay tohumları, 1903 yılından itibaren Kenya 'da yeşermeye başlar.

Amerika'da, sıcak havalarda çay satmakta zorlanan Richard Blechynden, çayı soğuk halde sunmayı akıl eder. Amerika kökenli Ice Tea kavramı da işte bu tesadüfle doğar. Poşet çayın keşfi ise 1908 yılında gerçekleşir.

Üst sınıflara hitap eden pahalı bir içecek olmaktan uzaklaşarak gitgide herkes tarafından tüketilen bir içecek haline gelen çay, çeşitli yeniliklerle birlikte gelişmeye devam eder.

Günümüzde ise, bir yıl içinde dünyada tüketilen Lipton sıcak çaylarıyla tam 3 bin 660 adet olimpik yüzme havuzu doldurmak mümkün. Dünyada en çok çay tüketen ülkeler arasında Türkiye'nin de yer aldığını unutmamalıyız. 1900'lü yıllara kadar çayı tanımayan ve tam bir "kahve tiryakisi" olan ülkemizde bugün çay, sudan sonra en sık tüketilen içecek haline gelmiş durumdadır. Türkiyede en çok çay üretilen il, Rize'dir.

Bugün, Üniversitemiz **Destek Hizmetleri Müdürlüğümüz** bünyesinde hizmet veren üç adet çay ocağı, hem akademik hem de idari personelimizin mesaisine bir keyif molası yaratmak için canla başla çalışıyorlar. Bu sayımızda, bizlere büyük yardımları olan, her istediğimizde içimizi ısıtan çay ocağı personellerimizi sizlere tanıtmak istedik...

ATATÜRK VE ÇANAKKALE FOTOĞRAF SERGİSİ

TC. Başbakanlık Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü ile birlikte Çankaya Üniversitesi'nin ortak çalışması olan "Atatürk ve Çanakkale" adlı fotoğraf sergisi, 21 - 25 Mart 2011 tarihleri arasında, Kültür Hizmetleri Müdürlüğümüzün önündeki fuaye alanında sergilendi.

Serginin açılışını, Çankaya Üniversitesi Mütevelli Heyeti Üyesi Erol Uğurlu ve Çankaya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç yaptı. Akademik ve idari personelimizin yoğun ilgi gösterdiği sergi, Çankaya Üniversitesi'nin kamu kuruluşlarıyla olan iyi bağlantılarının bir göstergesi de oldu.

ÇANAKKALE'DEN BÜYÜK TAARRUZA, ZAFERİ SAĞLAYAN LİDER KADRO

Çankaya Üniversitesi Ortak Dersler Koordinatörlüğü ve Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi (AAUM) işbirliğiyle gerçekleştirilen "Çanakkale'den Büyük Taarruza, Zaferi Sağlayan Lider Kadro" isimli konferansa Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Temuçin Faik Ertan katıldı. Çanakkale Zaferi'ne farklı bir açıdan bakan Ertan, görsellerle zenginleştirdiği konferansında, değişik bakış açısı ve anlatılarıyla büyük ilgi gördü.

HAZIRLIK SINIFIMIZDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME ÇALIŞMASI

29-30 Ocak 2011 tarihlerinde Hazırlık Sınıfı Müdürlüğü'nde Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı Susan Davies ile birlikte iki günlük hizmet içi eğitim çalışması gerçekleştirildi.

Etkinlik hakkında konuşan Hazırlık Sınıfı Müdürümüz Dr. Bülent İnal, ilgili çalışmada güvenilir, geçerli sınav hazırlama ve Avrupa Ortak Dil Kriterleri kapsamında soru hazırlama çalışmaları yapıldı. Söz konusu çalışma, gerek Hazırlık Sınıfı'ndaki sınav uygulamalarını yeniden değerlendirmek gerekse söz

konusu alandaki yenilikler hakkında bilgi edinmek adına verimli geçti, şeklinde konuştu.

İNGİLİZCE BİRİMİ HİZMET İÇİ EĞİTİMİ

Çankaya Üniversitesi Ortak Dersler Koordinatörlüğü bünyesinde hizmet veren ve yeni bir yapılanmaya giden İngilizce Birimimiz, "Hizmet İçi Eğitim" çalışmalarına devam ediyor. Bu eğitim kapsamında Orta Doğu Teknik Üniversitesi Emekli Öğretim Görevlisi, Longman Yayınevi Öğretmen Eğitmeni Zeynep Yedierler, hem İngilizce Birimimiz Okutmanlarına hem Hazırlık Okulu Okutmanlarımızın bir kısmına eğitim vermeye başladı.

İngiliz Dili Öğretmenliği adına güncel gelişmeleri takip etmek, İngilizce Birimimizde göreve yeni başlayan hocalarımızın uyum sürecini hızlandırmak ve tecrübeli hocalarımızın da bilgi ve eğitim tekniklerini ge-

liştirmek için organize edilen eğitimin 50 saatlik geniş katımlı süreci sonlandı. Söz konusu eğitimin 30 saatlik ikinci etabı, sadece İngilizce Birimimizin değerli hocalarının katılımıyla, Haziran ayı sonuna kadar devam edecektir.

İNGİLTERE'DE YAŞAM VE EĞİTİM

17 Şubat 2011'de Kariyer Yönlendirme ve Geliştirme Merkezimizin organizasyonu ile, Mavi Salonumuzda "İngiltere'de Yaşam ve Eğitim" konulu bir seminer verildi. Sayın Sernur Tosun'un konuşmacı olarak katıldığı organizasyon, yurt dışında yaşamayı ve aynı zamanda yabancı dil eğitimi almak isteyen öğrencilerimizin yoğun katılımıyla gerçekleşti. Tosun, bilgi ve deneyimlerini paylaştığı seminerin sonunda, öğrencilerimizin sorularını yanıtladı.

İNSAN KAYNAKLARI

Çankaya Üniversitesi Kariyer Yönlendirme ve Geliştirme Merkezimizin Plus Akademi Eğitim Kurumları'yla ortaklaşa düzenlediği organizasyon, 16 Mart 2011'de Mavi Salon'da gerçekleşti. Özgeçmiş hazırlama ve mülakat teknikleri konusundaki semineri, Coca Cola İçecek AŞ. İnsan Kaynakları Sorumlusu Gülsün Han Yazıcı verdi.

LİDERLİK VE GİRİŞİMCİLİK

Genç Liderler Derneği Danışma Kurulu Başkanı Obahan Obaoğlu, Üniversitemizde "Liderlik ve Girişimcilik" konusunda bir seminer verdi. Kariyer Yönlendirme ve Geliştirme Merkezimizin Plus Akademi Eğitim Kurumları'yla birlikte düzenlediği seminer, 24 Şubat 2011'de Üniversitemizin Mavi Salon'unda gerçekleşti. Hem liderlik hem girişimcilik konusunda değerli bilgiler veren Obaoğlu, öğrencilerimizin sorularını da yanıtladı.

REKTÖRÜMÜZ TRT EKРАНLARINDA

Rektörümüz Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç, 25 Mart 2011'de TRT Anadolu kanalındaki "Anadolu'nun Sesi" isimli programa katıldı. Programda soruları yanıtlayan Güvenç, Üniversitemizin öğretim üyesi başına düşen yayın sıralamasındaki başarısından, yeni açılan ve yeni kampusumuzla birlikte öğrenci almaya başlayacak bölümlerimizden ve Üniversitemizin birçok ildeki organize sanayi bölgeleriyle işbirliği halinde yürüttüğü kümeleşme faaliyetlerinden bahsetti. Bunun dışında Sanayi Bakanlığı, DTM, DPT ve KOSGEB ile beraber yürütülen projelerden söz edildi.

Çankaya Üniversitesi'nin kümeleşme konusundaki öncülüğünden bahsedilen programda, bu çalışmaların tüm yerel yönetimlere ve üniversitelere yayılmasının gerekliliği konuşuldu. Bu projenin, ülkemizin ekonomik programının önemli bir parçası olması gerektiği üzerinde duruldu.

Yaklaşık 90 dakika süren programın sonunda, yerel basın da bu tür konulara önem göstermesi gerektiği vurgulandı.

SAĞLIK MERKEZİ ETKİNLİKLERİMİZ

Çankaya Üniversitesi Sağlık Merkezi, öğrencilerimizi ve personelimizi sağlık konusunda bilgilendirmeye devam ediyor. Gerek fiziksel gerekse psikolojik sağlık sorunlarına karşı çok hassas olan Sağlık Merkezimizin çalışanlarından Psikolog Tansen Taygur Altıntaş, 14 Mart 2011'de "Verimli Ders Çalışma Yolları" ve 21 Mart 2011'de de "Sınav Kaygısı ve Baş Etme Yolları" başlıklı iki seminer verdi.

SEKRETERLER ARASI İLETİŞİM

2010 – 2011 Yıllık Eğitim Takvimi çerçevesinde İnsan Kaynakları Daire Başkanlığımız, "Sekreterler Arası İletişim" konulu bir eğitim düzenledi. Eğitimi, Rektörlük personelimizden Mürvet Özyurt ve Işık Talu verdi. 17 Mart 2011'de Rektörlük Senato Odası'nda gerçekleşen etkinliğe, Üniversitemiz bünyesinde çalışan tüm sekreter arkadaşlarımız katıldı.

ÜNİVERSİTELERİN BÖLGESEL KALKINMA VE KÜMELENMEDEKİ ROLÜ

Çankaya Üniversitesi Girişimcilik Merkezi, 8 Mart 2011'de "Üniversitelerin Bölgesel Kalkınma ve Kümelenme Rolü" başlıklı bir seminer gerçekleştirdi. Mavi Salon'da gerçekleşen semineri, Bölgesel Kalkınma ve Kümelenme Uzmanı Ifor Ffowcs Williams verdi.

VEFAT

Üniversitemiz Hukuk Fakültesi 1. sınıf öğrencilerinden Yusuf Ergün 07.02.2011 tarihinde vefat etmiştir. Merhuma Allah'tan rahmet, kederli ailesine başsağlığı dileriz.

VEFAT

Elim bir olay sonucu kaybettiğimiz Uluslararası Ticaret Bölümü mezunumuz sayın Doğukan Umut'a Allah'tan rahmet, kederli ailesi, yakınları ve arkadaşlarına sabır ve başsağlığı dileriz.

YARDIM KAMPANYALARI

“SİZ DE YARDIM EDİN”

Kültür Hizmetleri Müdürlüğü olarak başlattığımız ve Etik ve Sosyal Sorumluluk Topluluğumuz tarafından desteklenen “Siz de Yardım Edin” sloganıyla yürütülen yardım kampanyamız aşağıda adı geçen okullara ulaştırıldı.

Ankara Bağlum İlköğretim Okulu
Ankara İbni Haldun İlköğretim Okulu
Hakkari Yüksekova Esendere Yılmaz İlköğretim Okulu
Urfa Hilvan Anaokulu

25 Kasım 2010 tarihinde başlatmış olduğumuz kampanyadan elde edilen malzemeler, gelen yardımlar ve ihtiyaçlar doğrultusunda, Müdürlüğümüz tarafından özenle hazırlanarak kutulandı. Kampanyamıza Üniversitemiz öğrencileri ve akademik, idari personelimize yoğun ilgi gösterdi.

Eğitim hayatlarını biraz olsun kolaylaştırabilmek için yardım gönderdiğimiz okullara verdiğiniz destek ve ilgiden dolayı, tüm akademik ve idari personelimize ve öğrencilerimize çok teşekkür ediyoruz.

Melis FIRAT
Çankaya Üniversitesi
Kültür Hizmetleri Müdürü

Müdürlüğümüz, 1-25 Şubat 2011 tarihleri arasında Niğde'nin Çamardı ilçesinde bulunan Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu'na yeni kurmaya çalıştıkları kütüphaneleri için bir kitap toplama kampanyası gerçekleştirdi. Kitaplar kutulanarak ilgili okula ulaştırıldı.

Ayrıca Müdürlüğümüz, Ağrı İli Molaali İlköğretim Okulu'na ulaştırılmak üzere kitap ve kırtasiye yardım kampanyası düzenlemiştir. Kampanyamıza Üniversitemiz Hazırlık Sınıfı Müdürlüğü bünyesinde görev yapan İngilizce Okutmanı Suna Özcan ve sınıfı, hazırladıkları hediye paketlerini tarafımıza ulaştırarak destek vermiştir. Hediye paketleri Müdürlüğümüz tarafından kutulanarak ilgili okula ulaştırıldı.

Sayın Suna Özcan'a ve Hazırlık Sınıfı öğrencilerimize çok teşekkür ediyoruz.

Türkiye Gönüllü Eğitimciler Derneği tarafından Üniversitemize gönderilen yazıya istinaden; Makedonya Gostivar'da bulunan 1500 Türk asıllı öğrencinin öğrenim gördüğü Mustafa Kemal İlköğretim Okulu'na kütüphane kurmak adına tarih, kültür, coğrafya, eğitim vb. alanlarda ve özellikle de Mustafa Kemal Atatürk hakkında yazılmış kitap, dergi, broşür, fotoğraf, CD, DVD vb. malzemeleri toplamak için Müdürlüğümüz bir kampanya başlatmıştır.

23 Aralık 2010 tarihinde Köroğlu Leo-Lions Kulübü Derneği, sivil toplum kuruluşlarının hayatımızdaki önemini anlatan "Farkında mısınız?" başlıklı panelini Üniversitemiz Mavi Salon'unda gerçekleştirdi. Eski Ankara Valisi Kemal Önal'ın katıldığı ve Ln. Emiran Dağlı'nın konuşması ile başlayan panele, konuşmacı olarak Stratejik Düşünce Enstitüsü Başkanı Prof. Dr. Yasin Aktay, Çankaya Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Uğur Öner, Bilkent Üniversitesi Fulbright Genel Sekreteri Doç. Dr. Ersel Aydın, Numune Hastanesi Psikiyatri Klinik Şefi Doç. Dr. Nesrin Dilbaz, Fulbright Genel Sekreter Yardımcısı Dr. Yaprak Dalat Ward ve Uluslararası Lions 118-U Yönetim Çevresi Eğitim Okulu Başkanı Ln. Çağatay Tiritöğlü katıldı. Rektörümüz

Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç ve Genel Sekreterimiz Yrd. Doç. Dr. Cem Karadeli'ye Köroğlu Leo-Lions Kulübü Derneği tarafından bir teşekkür plaketi takdim edildi.

Kültür Hizmetleri Müdürlüğü olarak 4 Mart 2011 tarihinde Mavi Salon'da Rektörümüz Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç'in katılımıyla Öğrenci Toplulukları Toplantısı düzenlendi. Toplantıda Bahar Dönemi'nde yapılacak topluluk etkinlikleri ve öğrenci topluluklarının Bahar Şenlikleri üzerine geliştirdiği öneriler görüşüldü.

Müdürlüğümüz 7-15 Mart 2011 tarihleri arasında 8 Mart Dünya Kadınlar Günü Etkinlikleri kapsamında "Kibele" adlı bir resim sergisi düzenledi.

Çanakkale Valiliği önderliğinde Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi'nin katkılarıyla 17-18 Mart 2011 tarihlerinde Çanakkale Deniz Zaferinin 96. Yıldönümü Kutlamaları'na Üniversitemizi temsilen Hukuk Fakültesi 2. Sınıf öğrencimiz Mehmet Dayan katılmıştır.

Evliya Çelebi'nin 400. Doğum Yılı Dönümü olması nedeniyle 25 Mart 2011 tarihinde "Seyahatname Eşliğinde Evliya Çelebi" adlı bir seminer düzenlendi. Seminere konuşmacı olarak Çankaya Üniversitesi Ortak Dersler Türk Dili Birimi Yarı Zamanlı Öğretim Elemanı Arzu Erekli katıldı.

26 Kasım 2010 tarihinde başlatmış olduğumuz, "Yaklaşık 250 kg Plastik Şişe Kapağı ile 1 Tekerlekli Sandalye" adlı kampanyamıza topluluklarımız da destek verdi. Üniversitemizde belli yerlere kutular kondu ve stantlar açıldı. Kapaklar, Müdürlüğümüz tarafından 28 Mart 2011 tarihinde Dünya Engelliler ve Dostları Gelişimi Derneği'ne verildi.

ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ TÜRK HALK MÜZİĞİ TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Türk Halk Müziği Topluluğu, Kültür Hizmetleri Müdürlüğü bünyesinde 26 Ocak 2011 tarihinde kurulmuştur. Topluluk altmışa yakın üyesi ile birlikte çalışmalarını pazartesi ve çarşamba günleri saat 18.00-21.00 arası Konferans Salonu'nda gerçekleştirmektedir. Topluluk, akademik ve idari personelimizi, mezunlarımızı, Üniversitemiz öğrencilerini, öğrencilerimizin ailelerini ve Türk halk müziğine gönül vermiş her yaş grubunu bünyesinde üye olarak kabul etmektedir.

Topluluğun misyonu; topluluk üyelerine ve etkinliklere katılan izleyicilere Türk halk müziği eserlerini sevdirmek, böylece kişisel gelişime ve toplumsal faydaya katkıda bulunmak ve Çankaya Üniversitesi'ni kültürel alanda temsil etmektir.

Topluluk, ilk konserini, 12 Şubat 2011 tarihinde ENAD Engelli Aileleri Eğitim Kültür ve Dayanışma Derneği tarafından İnşaat Mühendisleri Odası Konferans Salonu'nda düzenlenen "Sevgi Gecesi" adlı bir etkinlikte verdi. Konserin sunuculuğunu ise Üniversitemiz Siyaset ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğrencisi ve Tiyatro Topluluğu Başkanımız Göktaş Kırca yaptı. Topluluğumuza ENAD Aileleri Eğitim Kültür ve Dayanışma Derneği tarafından bir teşekkür plaketi takdim edildi.

Çankaya Üniversitesi Türk Halk Müziği Topluluğu, 18 Mart 2011 tarihinde 18 Mart Çanakkale Şehitlerini Anma Günü kapsamında Serdar Yasun'un şefliğinde "Anadolu Destanı" adlı etkinliği Üniversitemizin Konferans Salonu'nda düzenledi. Şiir dinletisi, türküler, seymen oyunları, "Atatürk" konulu resim sergisi ve Feyhan Bayık'ın Atatürk portrelerinin yer aldığı seramik sergisinin yer aldığı etkinliğe Çankayalılar büyük ilgi gösterdi.

ATATÜRK İLKELERİ, TARİH, ARAŞTIRMA VE KÜLTÜR TOPLULUĞU (ATAK) - TÜRK TARİH PLATFORMU TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Atatürk İlkeleri, Tarih, Araştırma ve Kültür Topluluğu (ATAK) ve Türk Tarih Platformu Topluluğu ile birlikte 18-20 Mart 2011 tarihleri arasında Çanakkale Şehitleri'ni anmak üzere Çanakkale Şehitlikleri'ne bir gezi düzenledi. 17 Mart 2011 tarihinde ise yine aynı topluluklarımızın iş birliğiyle Üniversitemiz Mavi Salon'unda Çanakkale Savaşları üzerine bir şiir dinletisi ve slayt gösterimi yapıldı.

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Atatürkçü Düşünce Topluluğu, 14 Mart 2011 tarihinde Türkiye Muharip Gaziler Derneği'ni ziyaret etti. Kore ve Kıbrıs Gazileri'nin anıları paylaşıldı.

BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Topluluğu, 6 Ocak 2011 tarihinde "Net Üzerine Mühendislik Sohbetleri" konulu bir seminer düzenledi. Seminere konuşmacı olarak Çankaya Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü Uzman Hasan Emre Akkuş katıldı.

ÇANKAYA ÇEVİRİ ÇEVRESİ TOPLULUĞU

Çankaya Çeviri Çevresi Topluluğu, 20 Nisan 2011 tarihinde gerçekleştireceği "I. Ankara Çeviribilim Kongresi" için hazırlıklarını sürdürmektedir. Çeviri bilim öğrencileri, süresi bir gün olarak belirlenen bu kongrede bir araya gelerek çeviri biliminin teorik ve uygulama alanlarına yönelik bildiriler sunacak.

ÇANKAYA GENÇ TEMA TOPLULUĞU

Çankaya Genç Tema Topluluğu, 6 Aralık 2010 tarihinde "Viral Hepatit ve Cinsel Sağlık" konulu bir söyleşi gerçekleştirdi. Söyleşiye konuşmacı olarak Viral Hepatitle Savaşım Derneği Gençlik Temsilcisi ve Çankaya Üniversitesi Mütercim Tercümanlık Bölümü Mezunu Muratcan Işıldak katıldı.

Mersin Üniversitesi Çevre Topluluğu tarafından düzenlenen "14. Çevre Sorunlarına Öğrenci Yaklaşımları Sempozyumu"na Çankaya Genç Tema Toplu-

luğumuzun Başkanı Mütercim Tercümanlık Bölümü Öğrencisi Ahmet Berkay Kargı, Başkan Yardımcısı ve Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğrencisi Cansu Aydoğdu, Denetleme Kurulu Üyesi Yüksek Lisans Öğrencisi Muratcan Işıldak ve Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Mezunu ve Eski Topluluğun Üyesi Ahmet Güngör "Erezyon ve Türkiye'nin Sosyoekonomik Yapısı" başlıklı sunumları ile katıldı.

DİL VE EDEBİYAT TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Dil ve Edebiyat Topluluğu, 6 Ocak 2011 tarihinde "Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinin Dili ve Edebiyatı" adlı bir konferansı Mavi Salon'da gerçekleştirdi. Üniversitemiz öğrencilerinin yoğun ilgi gösterdiği konferansa konuşmacı olarak TRT AVAZ ve TRT TÜRK kanallarında görev alan Koordinatör Adnan Süer ve Gazi Üniversitesi Öğr. Üyesi, Avrasya Yazarlar Birliği Genel Başkanı Yrd. Doç. Dr. Yakup Ömeroğlu katıldı.

ENDÜSTRİ MÜHENDİSLİĞİ TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Topluluğu, 18 Şubat 2011 tarihinde Aksaray'da bulunan Mercedes – Benz Türkiye Fabrikası'na bir teknik gezi düzenledi.

Topluluğumuz 21-22 Şubat 2011 tarihinde gerçekleştirdiği "Temel Microsoft Excel ve İleri Düzey Microsoft Excel" konulu seminerde, Bilge Adam Bilgi Teknolojileri Kurum Müdürü Dilek Gürkan'ı ağırladı.

Topluluk, 28 Mart 2011 tarihinde Endüstri Mühendisliği Bölüm Başkanı Yrd. Doç. Dr. Nurettin Kıvrak'ın önderliğinde Ülker Bisküvi Sanayi A.Ş. Fabrikası'na teknik bir gezi düzenledi.

Topluluk 9-10 Nisan 2011 tarihlerinde "OHSAS 18001 ve ISO 14001" konulu bir eğitim festivali (ÇESTİVAL) düzenleyecektir.

ENGELSİZ YARINLAR TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Engelsiz Yarınlar Topluluğu, 24 Mart 2011 tarihinde "Beyin Felci Nedir? Nasıl Oluşur? Baş Etme Yöntemleri Nelerdir?" konulu bir panel düzenledi. Mütevelli Heyeti Başkanımız Sıtkı Alp'in ve SERÇEV Yönetim Kurulu II. Başkanı Sinem Ersoy'un katıldığı panele, konuşmacı olarak Üniversitemiz Mezunu ve SERÇEV Yönetim Kurulu Genel Sekreteri Erman Özturan, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümünden Fizyoterapist Prof. Dr. Mintaze Kerem Günel, SERÇEV Yönetim Kurulu Başkan

Yardımcısı Seher Arslan ve SERÇEV Yönetim Kurulu Üyesi Gökhan Kurnaz katıldı. Panelde doğum öncesi, doğum sırasında ya da doğum sonrası herhangi bir nedenle beynin hasar görmesi sonucu oluşan hareket ve duruş bozukluğu şeklinde tanımlanan ve bazen zihinsel problemlerle birlikte görülebilen Serebral Palsili (beyin felci) hastalığının tedavi yöntemleri; Serebral Palsili hastalığına yakalanan çocukların ve ailelerinin sorunları, SERÇEV'in yaptığı çalışmalar, ailelerin bilinçlendirilmesi, fizyoterapi, rehabilitasyon ve hastaların günlük yaşamda nasıl bağımsız olabileceğine dair konular ele alındı.

IEEE TOPLULUĞU (INSTITUTE OF ELECTRICAL AND ELECTRONICS ENGINEERS)

Çankaya Üniversitesi IEEE Topluluğu, 8-12 Şubat 2011 tarihleri arasında Marmara Üniversitesi IEEE Mühendislik ve Doğa Bilimleri Kulübü tarafından Marmara Üniversitesi İstanbul Göztepe Yerleşkesi'nde düzenlenen "IEEE Türkiye ve 8. Bölge Başkanlar Kurultayı"na Topluluk Başkanı Kemal Acar, Başkan Yardımcısı Fatih Demirci, Yönetim Kurulu Üyeleri Abdullah Baran Bakır, Ahmet Çağrı Arlı ve Sercan Özdoğanlar ile birlikte katıldı.

GİRİŞİMCİLİK VE İNOVASYON TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Girişimcilik ve İnovasyon Topluluğu, 2 Mart 2011 tarihinde Üniversitemiz Girişimcilik Merkezi ile birlikte KOSGEB Girişimcilik Eğitimi Tanıtım Toplantısı'nı düzenledi. Çankaya Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Alaeddin Tileylioğlu'nun açılış konuşmasıyla başlayan toplantıya, konuşmacı olarak KOSGEB Merkez Müdürü Mehmet Tezyetiş katıldı. KOSGEB'in "Yeni Girişimcilik Desteği" olarak anılan, Üniversitemizde KOSGEB'in ücretini sağlayarak temin edeceği eğitimler tarafından gerçekleştirilecek 60 saatlik ders programını başarı ile tamamlayan öğrencilerimizin, KOSGEB'in Ekim 2010 tarihinde yenileyerek devreye koyduğu 27 000 TL'lik hibe yardımı ve daha üst düzeyde de kredi imkânlarına hak kazanmalarını sağlayan destek programının tanıtımı yapıldı.

TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı ve Ankara Genç Girişimciler Kurulu tarafından 12-13 Mart 2011 tarihlerinde düzenlenen "Ankara'da Genç Girişimci-

liği Destekleme Stratejisi" adlı konferansa Üniversitemiz Girişimcilik ve İnovasyon Topluluğu Başkanı Çiğdem Yerli katıldı.

MÜNAZARA TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Münazara Topluluğu Başkanı Bekir Öner Çiloğlu, 19 Mart 2011 tarihinde Namık Kemal Üniversitesi tarafından düzenlenen "13. Münazara Konseyi"ne katıldı.

29 Mart 2011 tarihinde CNN Türk televizyonunda Yunus Günç'e'nin sunduğu "Beni İkna Et" adlı münazara yarışmasının elemelerine Topluluk üyesi Bekir Öner Çiloğlu, Onur Özcan Yeniay ve Akın Yücel katıldı.

SUALTI TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Sualtı Topluluğu ve Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Topluluğu'nun 22 Mart 2011 tarihinde birlikte düzenlediği "Erkek Sporlarında Kadın İzi" adlı seminerde konuşmacı olarak Everest'e tırmanan ilk Türk kadın dağcıımız Elif Eylem Maviş, Su Altı Dalış Eğitmeni Hale Yılmaz,

maz, Hacettepe Üniversitesi Dağcılık ve Doğa Sporları Kulübü Üyesi Zehra Deveci ve İsmet İnan, Yamaç Paraşütü Eğitmeni (İleri Düzey P4 Pilot Adayı) Ayşe Çiftçi ve Kaya Tırmanışı ve Doğa Sporları Uzmanı Serpil Sarışenoğlu katıldı.

TEMİZ ENERJİ VE MÜHENDİSLİK BİLİMİ TOPLULUĞU

2010-2011 Akademik Yılı'na topluluk, 5 Ocak 2011 tarihinde gerçekleştirdiği "Güneş Arabası Proje Tanıtımı ve Toplantısı" ile çalışmalarına devam etmektedir.

TİYATRO TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Tiyatro Topluluğu, 13 Nisan 2011 tarihinde Haldun Taner'in yazmış olduğu *Gözlerimi Kaparım Vazifemi Yaparım* adlı oyunu, Üniversitemiz Konferans Salonu'nda sahneleyecektir.

Topluluk ayrıca 19 Nisan 2011 tarihinde ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampusu'nda düzenlenecek olan "5. Uluslararası Tiyatro Festivali"ne davet edilmiştir.

TOPLUMSAL CİNSİYET VE KADIN ÇALIŞMALARİ TOPLULUĞU

20 Aralık 2010 tarihinde kurulan ve genel kurul toplantısını yapan topluluk, 8 Mart 2011 tarihinde Çankaya Üniversitesi Kadın Çalışmaları ve Uygulama Merkezi (KADUM)'nin önderliğinde, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü ve Kültür Hizmetleri Müdürlüğü'nün katkılarıyla "Kadın Yazarın Pence-resinden: Kadın" adlı bir paneli gerçekleştirdi. Ba-

şarılı yazarlarımızdan Erendiz Atasü, Meltem Arıkan ve Kevser Ruhi'nin konuk olduğu panel, öğrencilerimiz ve personelimiz tarafından yoğun bir ilgiyle karşılandı.

22 Mart 2011 tarihinde Su Altı Topluluğu ile birlikte "Erkek Sporlarında Kadın İzi" adlı semineri gerçekleştirdi.

TÜRK MÜZİĞİ TOPLULUĞU (TÜRK HALK MÜZİĞİ-TÜRK SANAT MÜZİĞİ KOROSU)

Bahar Dönemi itibariyle çalışmalarına hızlı bir şekilde başlayan topluluk, 21 Mart 2011 tarihinde "Bahar Konseri"ni izleyiciyle buluşturdu. Şefliğini Gamze Kahyaoğlu'nun yaptığı konserin ilk bölümü, Yeşilçam'ın unutulmaz film müziklerinin eşliğinde Türk sanat müziğine ayrıldı. "Bir Çankaya Masalı" adını taşıyan birinci bölümde, öğrencilerimiz birbirinden değerli filmlere adını veren unutulmaz eserleri seslendirdi. Konserin ikinci bölümünde ise Doğu'dan Batı'ya memleketimizin dört bir yanın-

dan derlenen türkülerimiz söylendi. "Doğu-Batı Sentezi" adlı konser, sıra gecelerinden alınan bir potpuriyle başladı. Doğu'dan Batı'ya ilerlendiğinde ise Karadeniz türkülerini eşliğinde horon gösterisi yapıldı. Karadeniz'in yetiştirmiş olduğu en yeni isimlerden Murat İbrahimbaş, koromuzla kendine özgü yorumu ve kemençesi ile eşlik etti. Koromuz üyelerinden Ahmet Sakınç'ın, Trabzon Büyükliman ve Çevre İlçeleri Derneği Yöneticilerinden Horon Eğitmeni Mustafa Bahadır ile yaptığı horon gösterisi ise izleyiciler tarafından yoğun ilgiyle karşılandı. Ege yöresine ait birkaç türkü ile programa devam eden koromuz, koro üyelerimizden Seda Çelik ve Sıdar Elçi'nin Ege yöresine ait oyunları ve zeybek gösterisiyle büyük alkış topladı. Konserin sonuna halaylarla güne renk katan koromuz, tüm izleyicileri halaya davet etti. İzleyicilerin çoğunun halaya katılmasıyla renkli görüntülerin yaşandığı konserde, Türk Müziği Topluluğu (Türk Halk Müziği Korosu-Türk Sanat Müziği Korosu) büyük bir mutlulukla, tüm yorgunlukları geride bırakarak sahneden ayrıldı.

UYGULAMALI MATEMATİK VE BİLGİSAYAR BİLİMİ TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Uygulamalı Matematik Bilgisayar Bilimi Topluluğu, 21 Aralık 2010 tarihinde "Facebook Uygulama ve Geliştirme" konulu bir seminer düzenledi. Seminere konuşmacı olarak Bilge Adam Bilgi Teknolojileri Akademisi Eğitim Müdür Yardımcısı Sedat Salman katıldı. Seminerde, günümüzde çok popüler olan Facebook üzerinde sürekli kullandığımız oyun, hatırlatma ve testlerin nasıl programlanabileceği anlatıldı.

Uygulamalı Matematik Bilgisayar Bilimi Topluluğu, "Microsoft Vizyon ve Teknolojileri" konulu seminerini 24 Aralık Cuma günü Mavi Salon'da gerçekleştirdi. Microsoft Birleşik İletişim, Microsoft Eğitim Çözümleri ve Microsoft Birlikte Çalışma Platformu üzerine yapılan konuşmaların ardından, Microsoft'un

2010 yılında çıkarmış olduğu yeni teknolojilerin kullanıcıların hayatını nasıl daha kolay hale getirdiğiyle ilgili öğrenciler bilgilendirildi. Konuşmacılardan Microsoft Türkiye Sosyal Sorumluluk ve Eğitim Programları Yöneticisi Pınar Kuruüzüm, teknolojilerin günlük yaşantımızda nasıl bir yer ettiğiyle ilgili bilgi verirken Microsoft Türkiye Teknoloji Çözüm Uzmanı Tağmaç Topal, Microsoft'un bazı paket programlarının nasıl kullanıldığını seminer sırasında kurduğu bağlantılarla gerçekleştirdi.

Topluluk, 5 Mart 2011 tarihinde "Liseler Arası Matematik Bilgi Yarışması'nın I. aşamasını düzenledi. İlk aşama yazılı ve eleme şeklinde yapıldı. Ödüllü yapılan yarışmanın finali ise 4 Nisan 2011 tarihinde Konferans Salonumuzda gerçekleştirildi. Topluluk bu

yarışmayı, geleceğin üniversite öğrencilerinin hem matematik donanımını ölçmek hem de üniversite ortamını tanımalarını sağlamak, liseler arası sosyal ve bilimsel bir platform oluşturmak ve matematik bilimine hizmet etmek amacıyla yapmıştır. Yarışmanın sorularını Çankaya Üniversitesi Matematik ve Bilgisayar Bölümü öğretim üyelerinin hazırladığı bu bilgi yarışmasıyla, liselerde yeni ve özgün bir bakış açısı getirerek, geleceğin bilim adamlarına matematiğin tanıtılması ve sevdirilmesi hedeflenmektedir.

Sunuculuğunu topluluk başkanı Başak Zülfikar'ın yaptığı Liseler Arası Matematik Bilgi Yarışması'nın finalinde 4 lise yarıştı. Özel Arı Fen Lisesi, Ankara Fen Lisesi, Özel Samanyolu Fen Lisesi, Özel Samanyolu Lisesi ve Özel Çağrı Fen Lisesi'nin yarıştığı matematik yarışmasında, yarışmacılara 10 soru soruldu. Yarışmayı Ankara Fen Lisesi 100 tam puanla bitirirken Özel Arı Fen Lisesi ve Özel Samanyolu Fen Lisesi 90 puanla ikinciliği paylaştı. Yedek sorular sorulan iki okulda mücadeleyi elden bırakmadı ve eşitliğini korudu. Özel Samanyolu Lisesi ise 80 puan alarak dördüncü oldu. Çağrı Fen lisesi ise 30 puanla beşinci olarak yarışmayı tamamladı. Dereceye giren liselere ödülleri, kupalarını ve plaketlerini Müttevelli Heyeti Başkanımız Sıtkı Alp ile Müttevelli Heyeti Üyemiz Erol Uğurlu verdi. Yarışmaya katılan diğer liselere ise katılımcı belgelerini Rektör Yardımcımız Prof. Dr. Alaeddin Tileylioğlu ve Matematik Bilgisayar Bölümü Başkan Vekili Yrd. Doç. Dr. Emre Sermutlu verdi. Yarışmanın jüri üyelerine Prof. Dr. Kenan Taş, Doç. Dr. Thabet Abdiljawad, Yrd. Doç. Dr. Emre Sermutlu, Yrd. Doç. Dr. Fahd Jarad, Öğr. Gör. Majid Mohammadi Gomainy teşekkür plaketleri

ni ise Fen Edebiyat Fakültesi Dekan Vekili Prof. Dr. Aysu Erden takdim etti.

Topluluk, 11 Mart 2011 tarihinde Çankaya Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü Öğr. Gör. Dr. Sadık Eşmelioğlu'nu konuk ederek "Bilişim ve Bilgisayar Sektöründe İş Olanakları" konulu semineri düzenledi.

Uygulamalı Matematik ve Bilgisayar Bilimi Topluluğu 15 Mart 2011 tarihinde sektör temsilcileri ile öğrencileri buluşturan "Nasıl Bir Gelecek Beni Bekliyor?" konulu konferans düzenlenmiştir. Konferansın amacı, Üniversitemiz Matematik-Bilgisayar Bölümü öğrencileri başta olmak üzere tüm öğrencilerimizin, mezuniyet sonrası olası çalışma alanlarını, sektörlerindeki ilgili şirket profillerini, bu kurumların günümüz ekonomisindeki yerlerini, yoğunlaştıkları teknoloji konularını ve insan kaynakları ihtiyaçlarını, kuruluş amaçlarını, büyüme stratejilerini öğrenebilmesine böylece atılacakları sektörler hakkında, gerekli bilgilere birinci ağızdan en doğru şekilde kavuşabilmelerine yardımcı olmaktadır.

Açılış konuşmasını Rektörümüz Prof. Dr. Ziya Burhanettin GÜVENÇ'in yaptığı konferansa; Ostim Palme Makine A.Ş.'den Ömer Faruk YILMAZ, TAİ Avionik Yazılım & Tasarım Uzmanı Edip BERKER, Nettek Yazılım Danışmanlık Kurucusu Necati ERTUĞRUL, Ostim Digitech Savunma Sanayi Ltd. Şti Kurucusu Hamdi TAVŞAN, Ankara Güven Hastanesi İnsan Kaynakları Eğitim Müdürü & Eğitim ve Geliştirme Müdürü Mehmet Emin ERGİNÖZ & Levent Galip YEŞİL, ROKETSAN Tedarik Direktörü Dr. Nevzat ÇAĞLAYAN konuşmacı olarak katılmıştır.

Akis - 21.03.11

"Bölgesel Kalkınma Modeli; Kümeleşme" KÜTSO'da anlatıldı!

Çankaya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç KÜTSO'da "Bölgesel Kalkınma Modeli Kümeleşme" konulu toplantıya konuşmacı olarak katıldı.

Kütahya Ticaret Sanayi Odası (KÜTSO) toplantı salonunda "Bölgesel Kalkınma Modeli Kümeleşme" toplantısına Kütahya Valisi Kenan Çiftçi, KÜTSO Başkanı Nafi Güral, KÜGİAD Başkanı Volkan Turgut, KİSİAD Başkanı Mehmet Ceylan KÜTSO üyeleri ile daire müdürleri katıldı.

Kümeleşme'nin konuşan Çankaya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç, kümeleşmenin, bölgesel kalkınma için, refah düzeyinin yükseltilmesi için, teknolojiye ulaşmak için ve gelecekte de var olabilmek için bir kalkınma modeli ve bir araç olduğunu söyledi.

Küme ile ilgili kavramların bir biri ile karıştırıldığını belirten Güvenç, kümenin birbirleri ile diyalog halinde ve birbirine güvenen kurum, kuruluş ve kişilerden oluştuğunu belirterek yine kavramında ise diyalog ve iletişim kavramlarının olmadığını bu nedenle küme ile yığın öze bir birinden ayrıldığını kaydetti.

Küme kavramında ana aktörlerin; şirketler, ilgili bakanlıkların ve üniversitelerin olduğunu belirten Güvenç, geliştirilmiş aktörlerin ise şirketler, eğitim kurumları, finans kurumları, işletme servis kurumları, odalar, birlikler, sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler, sivil toplum ve ilgili bakanlıklar olduğunu ifade etti.

Kümeleşmenin; nitelikli teknik bilgi sahibi kalıfı ile gücünün, üniversite araştırmaları kurumlarının, finansal kuruluşların, alt yapı imkanlarının, tedarikli tüketicilerin mevcut olduğu ve iletişim kalıplarının mevcut olduğu yerlerde kurulduğuna belirten Güvenç, ayrıca büyük pazarlara yakın yerlerde de kümeleşmenin meydana geldiğini söyledi.

Kümeleşmenin faydalarını anlatan Güvenç;

"Bir küme üyesine; bilgiye teknolojiye ve gerekli kurumlara erişimde, ilgili girişimleri koordine etmede etkin ve verimli olmalarını, hammaddede tedarikinde ve sorunlarını çözümlerinde avantaj sağlar; ayrıca bürokratik sistem içerisinde firmaların erişimlerini önler" gibi ifadelerde bulundu.

Kütahya Zafer - 21.03.11

"Bölgesel Kalkınma Modeli Kümeleşme Semineri" Kütahya'da yapıldı

Kütahya Valiliğinin düzenlediği "Bölgesel Kalkınma Modeli Kümeleşme Semineri" Kütahya Ticaret ve Sanayi Odasında (KÜTSO) yapıldı. Kütahya ticaret ve sanayi odası toplantı salonunda düzenlenen

seminere, Kütahya Valisi Kenan Çiftçi, Çankaya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Burhanettin Güvenç, KÜTSO Başkanı Nafi Güral, daire müdürleri, sivil toplum örgütü temsilcileri ve öğrenciler ile davetliler katıldı... >>>4'te

Haber Kütahya - 21.03.11

"Bölgesel Kalkınma Modeli; Kümeleşme" KÜTSO'da anlatıldı!

Çankaya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç KÜTSO'da "Bölgesel Kalkınma Modeli Kümeleşme" konulu toplantıya konuşmacı olarak katıldı.

Kütahya Ticaret Sanayi Odası (KÜTSO) toplantı salonunda "Bölgesel Kalkınma Modeli Kümeleşme" toplantısına Kütahya Valisi Kenan Çiftçi, KÜTSO Başkanı Nafi Güral, KÜGİAD Başkanı Volkan Turgut, KİSİAD Başkanı Mehmet Ceylan KÜTSO üyeleri ile daire müdürleri katıldı.

"Bölgesel Kalkınma Modeli Kümeleşme"de konuşan Çankaya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç, kümeleşmenin, bölgesel kalkınma için, refah düzeyinin yükseltilmesi için, teknolojiye ulaşmak için ve gelecekte de var olabilmek için bir kalkınma modeli ve bir araç olduğunu söyledi.

Küme ile ilgili kavramların bir biri ile karıştırıldığını belirten Güvenç, kümenin birbirleri ile diyalog halinde ve birbirine güvenen kurum, kuruluş ve kişilerden oluştuğunu belirterek yine kavramında ise diyalog ve iletişim kavramlarının olmadığını bu nedenle küme ile yığın öze bir birinden ayrıldığını kaydetti.

Küme kavramında ana aktörlerin; şirketler, ilgili bakanlıkların ve üniversitelerin olduğunu belirten Güvenç, geliştirilmiş aktörlerin ise şirketler, eğitim kurumları, finans kurumları, işletme servis kurumları, odalar, birlikler, sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler, sivil toplum ve ilgili bakanlıklar olduğunu ifade etti.

Kümeleşmenin; nitelikli teknik bilgi sahibi kalıfı ile gücünün, üniversite araştırmaları kurumlarının, finansal kuruluşların, alt yapı imkanlarının, tedarikli tüketicilerin mevcut olduğu ve iletişim kalıplarının mevcut olduğu yerlerde kurulduğuna belirten Güvenç, ayrıca

büyük pazarlara yakın yerlerde de kümeleşmenin meydana geldiğini söyledi.

Kümeleşmenin faydalarını anlatan Güvenç;

"Bir küme üyesine; bilgiye teknolojiye ve gerekli kurumlara erişimde, ilgili girişimleri koordine etmede etkin ve verimli olmalarını, hammaddede tedarikinde ve sorunlarını çözümlerinde avantaj sağlar; ayrıca bürokratik sistem içerisinde firmaların erişimlerini önler" gibi ifadelerde bulundu.

Kütahya Gazetesi - 21.03.11

"Bölgesel kalkınma modeli kümeleşme"

Kütahya Valiliğinin düzenlediği "Bölgesel Kalkınma Modeli; Kümeleşme" konulu seminer için Çankaya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç KÜTSO'da katıldığı toplantıda Çankaya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç "Bölgesel Kalkınma Modeli; Kümeleşme" konusunu anlattı. Rektör Güvenç kümeleşme nedir? Kümeleşme aktörleri, kümeleşerek bölgesel kalkınma, kümeleşme ana aktörler, geliştirilmiş aktörler, küme nerede oluşur, kümeleşmenin faydaları, dinamik küme döngüsü, başarılı bir küme olmak için faktörler, kümeleşmeye neden gerek

vardır? Küme yönetimi nasıl olmalı? gibi sorularını cevaplarını verdi. Güvenç konuşmasında Rektör Güvenç ile yığın arasında fark vardır. Çoğu yığın kümeleşme gibi gözükür ancak kümeleşme değildir. Kümeleşmeyi oluşturan faktörler vardır. Bu faktörler bir arada olduğunda kümeleşme meydana gelir. Bugün Türkiye'de kümeleşme yeni yeni algılanmaktadır. Avrupa'da kümeleşme oranı ile Türkiye'de ki kümeleşme oranı karşılaştırıldığında Türkiye'nin bu konuda ki açığı gözler önüne seriliyor" dedi.

Seminerde Vali Kenan Çiftçi, KÜTSO yönetim kurulu başkanı Nafi Güral, Ticaret ve Sanayi İl müdürü Erdal Yıldırım, Kütahya Aktif Sanayici ve İş Adamları Derneği başkanı Mehmet Ceylan, Kütahya Genç İş Adamları Derneği Başkanı Volkan Turgut, Kütahya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Altınkaya, işadamları ve davetliler katıldı. KHA

"Bölgesel Kalkınma Modeli: Kümeleşme" konulu Konferans verildi

Çankaya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç tarafından verilen konferansa, Kütahya Valisi Kenan Çiftçi, Kütahya Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Nafi Güral, Kütahya Ticaret Borsası Başkanı Ahmet Altunkaya, Kütahya Genç İşadamları Derneği Başkanı Volkan Turgut, Kütahya Sanayici İşadamları

Kütahya Valiliği tarafından düzenlenen ve Çankaya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç tarafından verilen "Bölgesel Kalkınma Modeli: Kümeleşme" konulu konferans, Kütahya Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığında yapıldı.

kulak asmaz işek, biliyor musunuz, başımıza ne gelecek? Ey millet, yabancı markalar ve Çin malları ülkemizi istila edecek" dedi.

Konferansa katılan Kütahya Valisi Kenan Çiftçi, Çankaya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç ve diğer katılımcılar.

Derneği Başkanı Mehmet Ceylan, Merkez ve İlçelerdeki Ticaret ve Sanayi Odalarının üyeleri, Ticaret Borsası üyeleri, Enaf ve Sanatkarlar Odaları Birliğinin

manları katıldı. Kültürümüzün kalbinden gelen çok anlamlı, güzel sözlerin ölüğünü ve bunların gereğini biraz olsun yapmaya çalışarak ülkemizde hiçbir sorun kalmayacağı

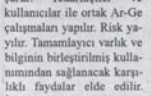
emrini her zaman yerine getirebilecek, İlim Çin'de de olsa gidip alın, sözünün ne anlama geldiğini anlayabilecek, Bilin ile bilmeyen arasındaki farkı bilebilecek, Cehaletin, bütün kötülükleri

çeken bir merkez olduğuna girebilecek, Komşusu aç iken tok yatanların, kültürümüzden nasıl dışlandığını kavrayabilecek. Hiç ölmeyecekmiş gibi dünya için çalışıp, yarım ölmüş gibi de hazırlanabilecek, Bütün bunları yapmanızın içerisinde bir yerleştirilebilir. Hazreti İsa'ya "Onlar sana çirkin sözler sarf ediyorlar, sen hala iyilikle konuşuyorsun", dediklerinde, "Herkes yanında ki sermayesinden harcar" diye yanıt veren Hazreti İsa'yı anlayabilecek, "Babaya ve anaya hürmet" gereği gibi yapılabilecek, "Kuru duayı bırak, ağaç isteyen tohum eker" diyen Mevlana Hazretlerini anlayabilecek, İşte o zaman, ülkemiz teknolojinin üretim merkezine dönüşecek, Ülkemizde ne fakir kalacak, gidiyecek, ne tek bir saç kalacak, yedirecek, Ne de bir tek yoksul kalacak, dilemek isteyecek, Ülkemiz ilmin ve bilginin kalbine dönüşecek. Ya bu uyarıları

Ayrıca bürokratik sistem içerisinde firmaların ezilmesini önler. Ortak Sorunların ve ihtiyaçların güç birliği yapılarak daha kolay çözülmesini sağlar. Eğitim programları yaparak işletmelerin performanslarını geliştirir. Büyük işlerin tasarruflarını birlikte daha kolay yapmalarını zeminini yaratır. Yenilikçi ve Üretken bir yapı sağlar, yeni ve tamamlayıcı teknolojiye eri-

şim kolaylaştır. Sinerji ekonomisi ya da karşılıklı bağımlı faaliyetleri ekonomisi elde edilir. Dış ilişkilerin koordinasyonunu maliyetlerini dü-

şim kolaylaştır. Sinerji ekonomisi ya da karşılıklı bağımlı faaliyetleri ekonomisi elde edilir. Dış ilişkilerin koordinasyonunu maliyetlerini dü-

Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç.

şim kolaylaştır. Sinerji ekonomisi ya da karşılıklı bağımlı faaliyetleri ekonomisi elde edilir. Dış ilişkilerin koordinasyonunu maliyetlerini dü-

Daha sonra Dinamik Kü-

Üniversite - sanayi - iş dünyası
Üniversite - sanayi - iş dünyası

Çankaya Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Alaeddin Tileylioğlu:

Sanayi ile işbirliği yaparak kalkınma projelerine destek olan Çankaya Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Alaeddin Tileylioğlu, ulusal çerçeve ele alındığında özellikle üniversitelerin Küçük ve Orta Ölçekli işletmelere yardımcı olmaları gerektiğini söylüyor. Tileylioğlu, "Bu amaçla Çankaya Üniversitesi'nin özellikle Ankara-OSTİM'deki işletmelerle işbirliği yaptığı çalışmalar mevcut" diyor.

Bölge kalkınmasına ciddi destek sağlıyoruz

Çankaya Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Alaeddin Tileylioğlu, "Bu amaçla Çankaya Üniversitesi'nin özellikle Ankara-OSTİM'deki işletmelerle işbirliği yaptığı çalışmalar mevcut" diyor.

Ulusal çerçeve ele alınan üniversite-sanayi işbirliği şu konularda özellikle üniversitelerin Küçük ve Orta Ölçekli işletmelere yardımcı olmaları gerektiğini söylüyor. Tileylioğlu, "Bu amaçla Çankaya Üniversitesi'nin özellikle Ankara-OSTİM'deki işletmelerle işbirliği yaptığı çalışmalar mevcut. OSTİM'deki KOBİ'lere bu projelere ek olarak ciddi destek veriliyor. Bu destek KOBİ'leri çeşitli alanlarda kümelemede

ortaya çıkarıyor" diyor. Üniversitemizin bu işletmelerin küçük çapta şirketler olmaları ve finansman güçlerinin zayıf olması bu kümeleme sayesinde basarabilecekleri işletmeler yolu çıkıyor vurgulayan Tileylioğlu "Üniversitemiz bu konuda ciddi başarılar elde ediyor. Bir örnek olarak küme işleri işletmelerde sunulan 'tek satma alanı' projesi ile elde edilen maliyet avantajları şeye konusu edilebilir" diye konuştu. Tileylioğlu, "İtem hocalarımız, hem de öğrencilerimiz bu şirketleri Ar-Ge ve inovasyona yönelik projeleri gerçekleştiriyorlar ve destekliyorlar. Bunun yanında, bu şirketlerin maliyetlerini düşürmek amacıyla da ortak satın alma organizasyonuna daha uygun enerji ve malzeme alımlarını sağlıyorlar. Çankaya Üniversitesi olarak KOBİ'lere verilen bu destek sosyal sorumluluk projeleri olarak değerlendiriliyor. Bu şekilde hareket ederek bölge kalkınmasına ciddi şekilde katkıda bulunduğumuzu düşünüyoruz. Bu faaliyetlerimiz gerçekleştirildiğinde ulusal ve uluslararası yeni Avrupa Birliği projeleriyle de destekliyoruz" diyor.

Bütün bu çalışmaların öğrencilerle birlikte yürütüleceğini de ifade eden Tileylioğlu, "Bu bölge üniversite öylesi, öğrenci ve sanayici şirketlerin çabalarıyla bir araya gelmeleri sağlanıyor. Bu çalışmalar her bütün olarak ele alındığında öğrencilerin saba ve uyanma alanlarıyla ilgili olarak bilgilerini artıracağı oluyor. Mevcut olanlar sonra çalışarak ilerletilecekleri projeleri yapabilecekleri daha rahat karayabilecek ve bu durum onların diğer çalışmalarına da bir avantaj sağlayacaktır. Birlikte çalışarak şirketler hem kümeleme hem de ortak satın alma projelerinde ciddi bir Ar-Ge ve inovasyon deneyimi kazanımlarına ulaşılıyor. Ölle aşımında da yerli ekonomi kalkınma projesi

Hürriyet Ankara - 21.03.11

Savunma gençlerle ufuk tazeledi

■ Özgür EKŞİ

FNSS Savunma Sistemleri A.Ş. tarafından düzenlenen "FNSS Military Design 2011 Askeri Kara Araçları Tasarım Yarışması"nda dereceye girenlere ödülleri önceki gün düzenlenen törenle verildi.

Savunma sektöründe tasarımcı geliştirmek, genç tasarımcıları profesyonel çevrelerle buluşturmak ve Türkiye'de özgün ürün geliştirme çalışmalarına destek olmak amacıyla düzenlenen yarışmada ödül kazananlar belli oldu. 45'i profesyonel, 20'si öğrenci kategorisinde toplam 65 projenin katıldığı tasarım yarışması Türkiye'de ilk defa gerçekleşti.

Ödüllerini aldılar

Öğrenci kategorisinde birinciliği kazanan ODTÜ Endüstri Ürünleri Tasarım Bölümü mezunu ve yüksek lisans öğrencisi Muzaffer Koçer'e ödülünü, Savunma Sanayi Müsteşar Yardımcısı İsmail Tohumcu verdi. Profesyonel kategoride birinciliğe layık görülen tasarımcı Bülent Özkurt ise ödülünü Nuro Holding Yönetim Kurulu Üyesi Hüsnü Doğan'dan aldı.

Programa, TÜBİTAK Başkan Yardımcısı Ömer Anlağan, Çankaya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Burhanettin Güvenç, Atılım Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Abdurrahim Özgenoğlu ile Endüstriyel Tasarımcılar Meslek Kuruluşu Başkanı Berna Dalaman ile sektör temsilcileri de katıldı.

Milliyet Ankara - 22.03.11

Optimum'da panoramik Çanakkale sergisi

OPTIMUM Outlet, Çanakkale Zaferi'ni Türkiye Gaziler Vakfı ile birlikte Çanakkale Savaşları Panoramik Müze ve Resim Sergisi ile anıyor. Üzerinde bilgilendirici yazılarla dev maketlerin olduğu sergide Seyit Onbaşı ve Çanakkale Şehitlik Anıtı'nın da dev maketleri yer alıyor. Vakfın Optimum Outlet'te kurduğu stand ve maket çalışmaları, 27 Mart'a kadar ziyaret edilebilecek.

Ote yandan Başbakanlık Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü (BYEGM) tarafından Çankaya Üniversitesi'nde 'Atatürk ve Çanakkale' konulu fotoğraf sergisi açıldı. Çankaya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç tarafından gerçekleştirilen ve Çanakkale Zaferi'nin 96. yıl dönümü nedeniyle düzenlenen sergi, öğrenciler tarafından büyük ilgiyle karşılandı. BYEGM arşivinden derlenen 60 adet fotoğrafın yer aldığı sergi, 25 Mart Cuma günü akşamına kadar açık kalacak.

Kırmızı Beyaz - 22.03.11

"Atatürk ve Çanakkale" fotoğrafları sergisi

BAŞBAKANLIK Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü (BYEGM) tarafından Çankaya Üniversitesi'nde "Atatürk ve Çanakkale" konulu fotoğraf sergisi açıldı. Çankaya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç tarafından gerçekleştirilen ve Çanakkale Zaferi'nin 96. yıl dönümü nedeniyle düzenlenen sergi, öğrenciler tarafından ilgiyle karşılandı.

Dünya - 22.03.11

İŞİM Kümesi'nin 2 projesi onaylandı

✓ Ostim Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü - Çankaya Üniversitesi işbirliği ile yürütülmekte olan İş ve İnşaat Makineleri Kümesi'nin (İŞİM) 2 projesine DTM'den onay geldi.

Ostim Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü ve Çankaya Üniversitesi işbirliği ile 2007 yılından beri yürütülmekte olan İş ve İnşaat Makineleri Kümesi (İŞİM) çalışmalarını kapsamında oluşturulan 2 yeni proje Dış Ticaret Müsteşarlığı (DTM) tarafından onaylandı.

İŞİM Kümesi Proje Koordinatörü Bülent Çil, Ostim Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü'nün İŞİM Kümesi kapsamında 2 adet proje ile 31 Aralık 2010 tarihinde, Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın (DTM) kümelere yönelik yeni başlattığı 2010/8 numaralı tebliği kapsamında "Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilme-

sinin Desteklenmesi" programına başvurduğunu açıkladı. DTM'nin kabul ettiği projelerin, "İŞİM Kümesi Hafif İnşaat Makineleri ve Yedek Parçaları Firmalarının Uluslararası Rekabet Gücünün Artırılması Projesi" ve "İŞİM Kümesi İş Makineleri ve Yedek Parçaları Firmalarının Uluslararası Rekabet Gücünün Artırılması Projesi" olduğunu söyleyen Çil, "projeye başvurmuş olan İŞİM Kümesi firmalarının uluslararası rekabet güçlerinin artırılması amaçlanmaktadır" dedi. Söz konusu firmaların bu proje özelinde sadece ihracat konusuna odaklanarak ihracatlarını arttırmalarının sağlanacağını söyleyen Çil şöyle devam etti:

"Proje başlangıcında ilk olarak bir analiz yapılacaktır ve bu analizle firmamızın ihracat konusundaki eksiklikleri tespit edilerek bu ihtiyaçlar doğrultusunda bir program izlenecektir. Eğitim ve danışmanlık verilerle firmalara gerekli donanımlar sağlanacaktır. Yurtdışı pazarlama programları kapsamında ortak pazar araştırmaları, pazar ziyaretleri, küme tanıtım faaliyetleri, ticaret heyetleri, yurtdışı fuar ziyaretleri ve eşleştirme faaliyetleri yapılacaktır. Yurtdışından alım heyetleri getirilecektir. Bunlara ek olarak da bu proje kapsamında 3 sene boyunca çalışacak 2 kişilik personel istihdamı desteği sağlanarak firmamızın ihracat

odaklı bir stratejiye girmeleri sağlanacaktır. Toplam bütçeleri 912.000 ve 918.000 dolar olan projelerin %75'i DTM desteği ile, %25'i ise firmalarca karşılanacaktır."

Projenin amaçları hakkında dabilgi veren Çil şunları söyledi: "Bu projenin amaçları arasında bu kapsamda bir araya gelmiş olan firmaların ihracatlarını (en az %10) arttırmaları hedeflenmektedir. Birlikte ihracat çalışmaları yaparak firmalarımıza, ihracatı nasıl yapacaklarını ve geliştireceklerini öğretmek amaçlanmaktadır. Başka bir ifadeyle projemiz firmalarımıza okyanusta balık tutmayı öğretmeyi amaçlamaktadır."

Rektörlük

Rektörlük İç Alan

Rektörlük ve Kütüphane

Fakülteler Bölgesi

Fakülteler Bölgesi

Fakülteler Bölgesi

Fakülteler Bölgesi

Fotoğraflarla Yeni Kampus

Fakülteler Bölgesi

Hazırlık Binası

Hazırlık Binası

Hazırlık Binası İç Alan

Hazırlık Binası İç Alan

Hazırlık Binası Kafeterya

Hazırlık Binası Sınıf

Hazırlık Binası

ARI KOLEJİ YAZ OKULU

(7-13 Yaş)

Bal gibi
tatil
Bal gibi
eğlence

Kayıflarımız 23 Mayıs 2011
Tarihinde Başlıyor.

Etkinliklerimiz

Yüzme, Fastball ile Tenis, Basketbol, Binicilik, Oryantring, Tenis, Futbol, Jimnastik, Step, Pilates, Yaratıcı Sanatlar, Bilgisayar, Enjoyable English, Voleybol, Satranç, Eğitsel Oyun, Müzik, Masa Tenisi, Seramik, Resim, Drama, Sinema, Dans, Yarışmalar, Kültürel Geziler, Piknikler ve Dönem Sonu Partileri

- Öğrencilerimiz yaşlarına göre oluşturulan gruplarda yer alacaktır.
- Yaz okulumuz hafta içi her gün 8.30 - 17.00 saatleri arasındadır.
- 7-13 yaş arası herkes yaz okuluna katılabilir.

Öğretmenler Cad. No: 16/A 06530 100.Yıl / ANKARA

Tel: 0.312 286 85 85 / 1150 - 1152 - 1109

www.ariokullari.k12.tr

Çankaya Üniversitesi

günderim